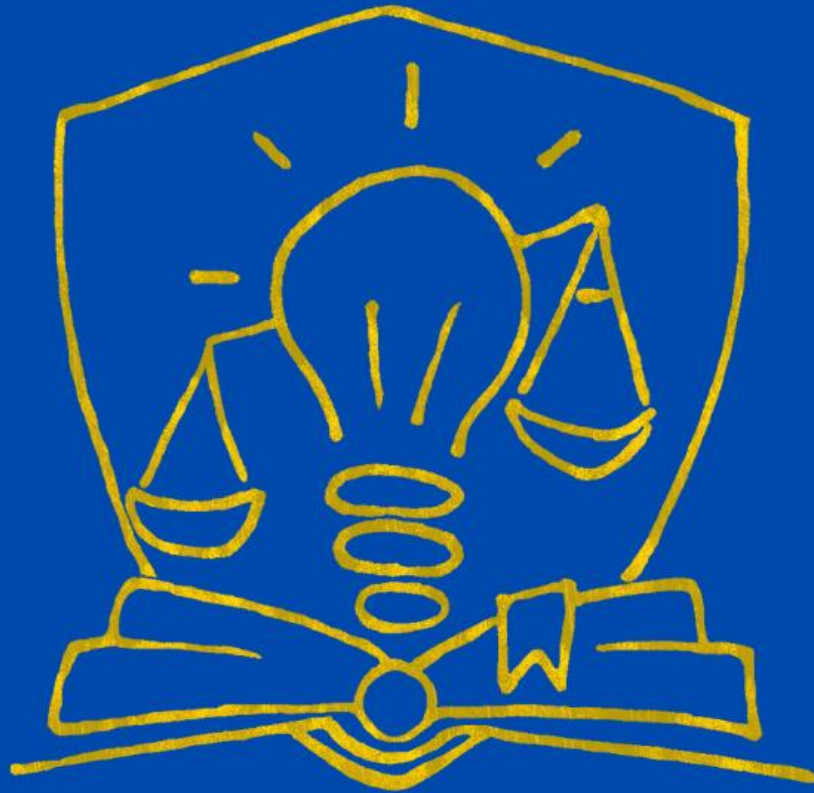

Доброчесність у навчанні:

конкурс есе

дотримуватись не можна порушувати

Усеукраїнський конкурс есе

**«Доброчесність у навчанні: дотримуватися/
не можна/ порушувати»**

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Центр науково-освітнього партнерства і мережевої взаємодії
Кафедра педагогіки

**Доброчесність у навчанні:
дотримуватись/не можна/порушувати**

Збірник студентських та учнівських есе

Суми - 2025

УДК 001+378.2]:174.7(082)

*Друкується згідно з рішенням вченої ради
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(протокол №11 від 26.05.2025 р.)*

Рецензенти:

О. Фаст, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Н. Грона, доктор педагогічних наук, доцент, викладач вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії викладачів української мови і літератури КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка»

В. Козлова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Редакційна колегія:

М. Бойченко, доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);

О. Семенов, доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);

А. Сбруєва, доктор педагогічних наук, професор; **Н. Коваленко**, доктор педагогічних наук, професор; **А. Куліченко**, доктор педагогічних наук, доцент; **М. Бикова**, кандидат педагогічних наук, доцент; **Н. Осьмук**, кандидат педагогічних наук, доцент;

І. Проценко, кандидат педагогічних наук, доцент; **Ж. Чернякова**, кандидат педагогічних наук, доцент; **І. Чистякова**, кандидат педагогічних наук, професор;

Н. Пономаренко, доктор філософії.

**Доброчесність у навчанні : збірник студентських та учнівських есе / уклад.:
О. Семенов, Н. Пономаренко, Суми, 2025. 194 с.**

У збірнику представлено роботи здобувачів закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти – учасників усеукраїнського конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватись не можна порушувати». Учасники пропонують власні рефлексії стосовно дотримання академічної доброчесності, академічної відповідальності етики й толерантності в освітньому просторі закладу.

**Virtue in education: a collection of essays / edited by O. Semenog, N. Ponomarenko,
Sumy, 2025. 194 p.**

The collection is compiled in accordance with the essay contest "Virtue in education: to be observed cannot be broken." The works of applicants of institutions of general secondary, professional (vocational and technical), professional pre-higher and higher education are presented.

УДК 001+378.2]:174.7(082)

© Колектив авторів, СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2025
©Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	12
ВІДГУКИ ЧЛЕНІВ ЖУРІ.....	16
Абрамова Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	20
Бажан Єлизавета	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ...	22
Баклан Кароліна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	24
Балик Олександра	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	26
Баранік Яна	
НЕПОХИТНИЙ ФУНДАМЕНТ ОСВІТИ.....	28
Баштова Анастасія	
СПИСУВАННЯ – ЯК ЗНІМОК, ЩО НІКОЛИ НЕ ЗІТРЕТЬСЯ.....	30
Бережна Аліна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	31
Биков Микола	
СИЛА ХАРАКТЕРУ	33
Білоцерковська Софія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	34
Бороденко Наталія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ЯК ПРИНЦИП: БУДУЄМО ЧЕСНЕ, ОСВІТНЄ МАЙБУТНЄ	36
Буглеєв Андрій	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІРИЛО ЛЮДСЬКОЇ ВЕЛИЧІ.....	37
Булах Валерія	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ.....	38
Валюх Вероніка	
ДОТРИМАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАВЧАННІ.....	40
Вербицька Сабіна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ	42
Вербицький Денис	

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ - НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	44
Веремчук Марія	
САМОПЛАГІАТ: ЧИ ДОРечно ВИКОРИСТОВУВАТИ СВОЇ РОБОТИ ПОВТОРНО?.....	45
Ганчева Олександра	
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	48
Гапіч Владислав	
ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	50
Гарбуз Віталіна	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ КАР’ЄРИ	51
Гіруштіна Варвара	
ХАБАРНИЦТВО ЯК ЗАГРОЗА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	53
Грищенко Андрій	
ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТІВ: ПРИЧИНИ, МАСШТАБИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	55
Грищенко Марина	
ПЛАГІАТ ЯК СЛАБКІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА	57
Дяченко Серафим	
ЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ ЯК ФУНДАМЕНТ ДОВІРИ ДО ФАХІВЦЯ	59
Залевська Діана	
ЧИ МОЖНА БУТИ ГЕНІЄМ І НЕЧЕСНИМ? МЕЖА МІЖ КРЕАТИВНІСТЮ ТА АКАДЕМІЧНОЮ ДОБРОЧЕСНІСТЮ	61
Зінченко Денис	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ – СИСТЕМА ПРОСТИХ ПРАВИЛ.....	62
Іванько Валерія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЬ - НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	65
Івченко Станіслав	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ	67
Ігнатченко Крістіна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	68
Ільницька Анна	
РОЛЬ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТУ.....	70

Іщенко Максим	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	72
Капштик Лілія	
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	74
Карпишин Андрій	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	76
Кирноз Поліна	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ОТРИМАТИ ВИСОКУ ОЦІНКУ ЧИ ЗДОБУТИ ГРУНТОВНІ ЗНАННЯ?	78
Кобиринка Соломія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ ЧИ ПОРУШУВАТИ?	80
Ковальов Андрій	
СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ДОБРОСОВІСНОГО ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ	81
Козуб Матвій	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	83
Колтонюк Володимир	
ПОПЕРЕДЖЕНИЙ – ЗНАЧИТЬ, ОЗБРОЄНИЙ	85
Конєга Юлія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ.....	87
Коротун Артем	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ : ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ.....	88
Котлубай Ганна	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	89
Красуля Ірина	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ЇЇ ВАЖЛИВІСТЬ	91
Куксов Юрій	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	92
Лапковська Вікторія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	94
Ледней Роман	
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ВОРОГ ЧИ ПОМІЧНИК?.....	96

Линник Софія	
МІЙ КОМПАС - АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	97
Лисенко Станіслав	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ	99
Лисиця Олена	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ: НЕПОХИТНИЙ ОРІЄНТИР У МІНЛИВОМУ СВІТІ	101
Лукашева Вероніка	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАСАДА СТРАТЕГІЇ ДОБРОЧЕСНОГО ЛІДЕРСТВА	102
Луніка Анна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/ НЕ МОЖНА /ПОРУШУВАТИ... 104	
Ляшова Катерина	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	105
Макарицька Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ – НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ..	107
Маляров Сергій	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	108
Мартинова Тетяна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ....	109
Мингарєєва Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ: НЕПОРУШНА ОСНОВА УСПІХУ.....	110
Миханів Володимир	
ПОШУК ГАРАНТІЙ ДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТА СНАТGPT У НАВЧАННІ.....	112
Мірошниченко Мирослав	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЬ? НЕ МОЖНА? ПОРУШУВАТИ?.	114
Міхеєнко Арсеній	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	116
Мороз Анастасія	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІЙ СЬОГОДНІШНІЙ ВИБІР	118
Мусієнко Тетяна	
ШЛЯХ ДО МАЙБУТНЬОГО.....	119

Недайвода Максим	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	121
Немцев Арсен	
НЕБЕЗПЕКА ДЕЛЕГУВАННЯ ЗАВДАНЬ ЛЮДСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУ ШТУЧНОМУ	122
Ніколайчук Сергій	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: МОЯ ОСОБИСТА ІСТОРІЯ ВИБОРУ	125
Підберезний Іван	
ЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ ЯК ФУНДАМЕНТ МАЙБУТНЬОГО	126
Прокопенко Дар'я	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ	128
Проценко Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	130
Ревенко Марія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	132
Резніченко Арсен	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ – ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ГІДНОСТІ	133
Рудько Христина	
ЧИ МОЖЛИВЕ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ БЕЗ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ?.....	136
Савісько Анна	
МІСЦЕ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	137
Савовська Поліна	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	139
Савчук Вікторія	
НАВЧАННЯ БЕЗ ПОРУШЕНЬ: ДОСВІД АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ.....	141
Савчук Оксана	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.....	143
Саєнко Дмитрій	
ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	145
Салій Діана	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	147

Семенова Софія	
ЧОМУ ВАЖЛИВО ДОТРИМУВАТИСЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ?	149
Сергієнко Софія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	150
Сидоренко Дар'я	
НАВЧАННЯ З ІІІ: МОЖЛИВОСТІ ТА СПОКУСА НЕДОБРОЧЕСНОСТІ	152
Симутін Олексій	
ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА.....	154
Скомаха Олександра	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІСІЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	155
Скориця Максим	
ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	157
Сотникова Надія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:	159
ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	
Старіченко Христина	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МОЖЛИВІСТЬ СТАТИ КРАЩЕ.....	160
Степанюк Анна	
ЯК Я БАЧУ ПОЧАТОК ЗАНЕПАДУ ЛЮДСТВА	162
Семенюк Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ.....	163
Тимченко Анастасія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ	164
Ткачова Анна	
СТАНЬ ЛЮДИНОЮ, ГІДНОЮ ПОШАНИ!	166
Токар Вікторія	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИБІР, ЩО ФОРМУЄ МАЙБУТНЄ	167
Топчій Антоніна	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	169
Фальченко Олександр	
МІЙ ВИБІР: ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ	171
Фіногенова Катерина	
ЯК КОМУНІКАЦІЯ СПРИЯЄ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	172

Харькова Іванна	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСОБИСТИЙ ОРІЄНТИР	175
Холод Єлизавета	
РОБОТА ПЕРЕКЛАДАЧА В ЕРУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	177
Хоменчук Марк	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ ЧИ НЕ ДОТРИМУВАТИСЯ?	178
Хоцька Ірина	
ЗАПОБІГАННЯ НЕ ПОТРЕБУЄ ВИКОРИНЮВАННЯ	180
Чаус Валерія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ	181
Шаповал Анастасія	
ЗВИЧКА СПИСУВАТИ ЧИ М'ЯЗ ЧЕСНОСТІ: ЩО ТИ ОБИРАЄШ ДЛЯ СВОГО МАЙБУТНЬОГО?	183
Шевченко Діана	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	184
Шевченко Нікіта	
ШПАРГАЛКА ЯК СПОКУСА: ДЕ МЕЖА МІЖ ДОПОМОГОЮ І ОБМАНОМ?	186
Шептур Софія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ	188
Яременко Єфимія	
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ	190
НОМІНАЦІЯ «Нестандартне есе»	191
Вакіна Вікторія	
МАЙБУТНЄ vs ЛІНЬ. URL: https://cutt.ly/qrblyJ96	191
Вовканич Андрій	
НАВЧАННЯ З ЧЕСНИМ СЕРЦЕМ: ІСТИНА, ЯКА НІКОЛИ НЕ СТАРІЄ.	191
Давидовська Єлизавета	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ — ЦЕ ВИБІР БУТИ СОБОЮ.	191
Євтєєва Єлізавета	
ТОП ПОРАД ДЛЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.	192
Ількаєв Олександр	
Академічна Добродесність.	192

Кропівська Аліна	
МЕНЮ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	192
Москальчук Наталія	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.	193
Рудько Христина	
Academicmafia	190
Сокира Артем	
ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ.	193
Скурихіна Олена	
КОМІКС ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ	194
Хадараг Крістіна та Михальцова Анастасія	
ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ОСВІТІ.	194
Шаповал Анастасія	
ТВОЯ ОСВІТА – ЦЕ НЕ ПРО ОЦІНКИ, ЦЕ ПРО ТЕБЕ!.....	195

Передмова

У межах VIII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (15-16 травня 2025 року) відбулось нагородження переможців конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватись не можна порушувати» (далі – Конкурс).

Мета Конкурсу, який тривав з 1 лютого до 1 травня 2025 року, – сприяти формуванню навичок дотримання академічної доброчесності, осмисленню ролі академічної відповідальності у професійному становленні, популяризації академічної етики та толерантності серед здобувачів освіти.

Завдання Конкурсу: сприяти розвитку критичного та аналітичного мислення, здатності до навчання упродовж життя, розвитку навичок логічної аргументації та структурованості тексту.

Організатор Конкурсу – [Центр науково-освітнього партнерства і мережевої взаємодії](#) та [кафедра педагогіки](#) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Інформацію про проведення Конкурсу було розміщено на офіційних сайтах СумДПУ, у соціальній мережі Facebook, іншими доступними способами.

Номінації конкурсу за віковими категоріями:

- здобувачі освіти старших класів (10-11 класи);
- здобувачі професійних (професійно-технічних) закладів освіти;
- здобувачі закладів фахової передвищої освіти;
- здобувачі вищої освіти.

Номінація «Нестандартне есе».

Участь у конкурсі взяли 111 здобувачів закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти різних регіонів України.

Заклади загальної середньої освіти:

Ліцей №3 Калинівської міської ради Вінницької області

Комунальний заклад «Науковий ліцей імені Анатолія Лигуна» Кам'янської міської ради

Запорізька гімназія №93 Запорізької міської ради в Запорізькій області

Ліцей №16 імені Юрія Дрогобича Дрогобицької міської ради Львівської області

Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів №11 Роменської міської ради Сумської області

Комунальний заклад Сумської обласної ради – Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою

Комунальна організація «Шосткинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 Шосткинської міської ради Сумської області»

Комунальний заклад Сумської обласної ради «Путивльський мистецький ліцей»

Кириківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Кириківської селищної ради Охтирського району Сумської області

Ліцей №3 Охтирської міської ради Сумської області

Ліцей Боромлянської сільської ради

Ворожбянський ліцей (опорний заклад) Ворожбянської міської ради Сумської області

Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 10 Сумської міської ради

Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №6

Заклади професійної освіти:

Відокремлений навчальний підрозділ Державного навчального закладу «Охтирський центр професійно-технічної освіти»

Державний навчальний заклад «Білопільське вище професійне училище» (Хотінське відокремлене відділення)

Державний навчальний заклад «Сумське міжрегіональне вище професійне училище»

Державний навчальний заклад «Глухівське вище професійне училище»

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Конотопський професійний аграрний ліцей»

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Конотопський професійний аграрний ліцей»

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Шосткинське вище професійне училище»

Роменський міжшкільний ресурсний центр Роменської міської ради Сумської області

Заклади фахової передвищої освіти:

Відокремлений структурний підрозділ «Сумський фаховий коледж Сумського національного аграрного університету»

Відокремлений структурний підрозділ «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»

Відокремлений структурний підрозділ «Роменський фаховий коледж Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана»

Комунальний заклад Сумської обласної ради «Путивльський педагогічний фаховий коледж імені С.В. Руднева»

Комунальний заклад «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради

Сумський фаховий коледж економіки і торгівлі

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

Заклади вищої освіти:

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Волинський національний університет імені Лесі Українки
 Запорізький національний університет
 Запорізькій державний медико-фармацевтичний університет
 Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра
 Моторного
 Національний університет «Запорізька політехніка»
 Бердянський державний педагогічний університет
 Національний університет «Львівська політехніка»
 Полтавський національний педагогічний університет імені
 В. Г. Короленка
 Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
 Сумський державний університет
 Сумський національний аграрний університет
 Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
 державний інститут»
 Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
 Харківський національний університет внутрішніх справ
 Харківська школа архітектури
 Херсонський державний університет

Перевірка робіт здійснювалась журі відповідно до наказу університету та затвердженого [Положення](#). Кожну роботу перевіряли 5 незалежних експертів. Усі роботи було перевірено на унікальність.

За кожною номінацією визначено переможців.

Номінація «ЗАКЛАДИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Дипломом I ступеня нагороджено Вікторію Лапковську (Ліцей №3
 Калинівської міської ради Вінницької області);

Дипломом II ступеня нагороджено Іванну Харькову (КО «Шосткинська
 ЗШ I-III ступенів № 4 Шосткинської міської ради Сумської області»);

Дипломом III ступеня нагороджено Юлію Конегу (Кириківський ЗЗСО I-
 III ступенів Кириківської селищної ради Охтирського району Сумської області);
 Софію Сергієнко (Ліцей Боромлянської сільської ради); Анастасію Проценко
 (Сумська класична гімназія); Анастасію Макарицьку (Запорізька гімназія №93
 Запорізької міської ради в Запорізькій області).

Номінація «ЗАКЛАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ»

Дипломом I ступеня нагороджено Арсена Резніченка (ДПТНЗ
 «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»);

Дипломом II ступеня нагороджено Софію Линник (ВНП ДНЗ «Охтирський
 центр ПТО» м. Тростянець); Олександра Фальченка (ДНЗ «Сумське
 міжрегіональне вище професійне училище»);

Дипломом III ступеня нагороджено Тетяну Мусієнко (ДПТНЗ «Конотопський професійний аграрний ліцей»).

Номінація «ЗАКЛАДИ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

Дипломом I ступеня нагороджено Мирослава Мірошниченка (Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури);

Дипломом II ступеня нагороджено Валерію Іванько (Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури); Дар'ю Сидоренко (КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради);

Дипломом III ступеня нагороджено Лілію Капштик (Сумський фаховий коледж економіки і торгівлі); Олексія Симутіна (ВСП «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»).

Номінація «ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Освітньо-професійні програми:

Дипломом I ступеня нагороджено Анастасію Баштову (Сумський державний університет);

Дипломом II ступеня нагороджено Володимира Колтонюка (Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного); Вікторію Токар (Сумський національний аграрний університет);

Дипломом III ступеня нагороджено Оксану Савчук (КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради); Катерину Фіногенову (Запорізький державний медико-фармацевтичний університет); Сергія Ніколайчука (НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»); Ірину Хоцьку (Бердянський державний педагогічний університет); Христину Рудько (Волинський національний університет імені Лесі Українки);

Освітньо-наукові програми:

Дипломом II ступеня нагороджено Романа Леднея (Запорізький державний медико-фармацевтичний університет);

Дипломом III ступеня нагороджено Марка Хоменчука (Запорізький державний медико-фармацевтичний університет), Ван Жусінь (Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка).

Номінація «НЕСТАНДРАТНЕ ЕСЕ»

Дипломом I ступеня нагороджено Аліну Кропівську (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк); Олександра Ількаєва (Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка);

Дипломом II ступеня нагороджено Вікторію Вакіну (Сумський державний університет); Андрія Вовканича (Херсонський державний університет);

Дипломом III ступеня нагороджено Антоніну Трофимець (ДПТНЗ «Шосткинське ВПУ»), Анастасію Шаповал (Сумський державний університет).

ВІДГУКИ ЧЛЕНІВ ЖУРІ

Шановні учасники Всеукраїнського конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватися/ не можна/ порушувати»!

Маю за честь уже вдруге брати участь поряд із поважними науковцями в складі журі Всеукраїнського конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватися/ не можна/ порушувати».

Дякую організаторам Конкурсу Сумському державному педагогічному університету, особливо пані Олені Семенов за організацію та проведення такого масштабного заходу, присвяченого надзвичайно актуальній і важливій в умовах сьогодення темі– дотримання принципів академічної доброчесності в навчанні.

Робота журі була організована на високому професійному рівні. Кожен член журі перевіряв відповідну категорію здобувачів освіти. Нам було надано чіткі критерії оцінювання есе. Кожна робота була зашифрована й ми не знали, де і чия робота. Я представник категорії здобувачі освіти закладів П(ПТ)О, а перевіряла роботи студентів закладів вищої освіти. Мною було прочитано та перевірено 50 робіт. Кожна робота, до якої я занурилася, це окремий світ, окремі думки, роздуми... Конкурсанти оригінально, деякі навіть надзвичайно креативно розкрили сутність теми, аргументуючи її доказами та прикладами з життя, усі учасники, дійсно, мають свою позицію.

Наприклад, «Тож дотримуватися доброчесності в навчанні – це обов’язкова умова для вашого альбому життя: нехай кожен кадр буде самим собою, а не підробкою. І навіть якщо шлях до хорошого ракурсу важчий, він задає мелодію ваших наступних кроків, формує характер і будує вашу історію так, щоб жодна іржа сорому ніколи не затьмарила знімки вашого справжнього «я»».

«Але саме зараз, коли темні хмари війни закривають небо, доброчесність стає світлом у кінці тунелю. Вона – наш компас, що вказує шлях до землі обітваної справжніх знань, до оазису справжніх досягнень, до вершини справжнього успіху».

Упевнена, що наступного року ви надішлете на конкурс такі ж цікаві й оригінальні есе, а ми почуємо нові імена молодих талантів. Поспішайте пізнати незвідане, творчо мисліть, шукайте нестандартні рішення, підкорюйте нові вершини знань, адже ваша молодість та енергія формує початок нового майбутньої нашої країни!

Бажаю Творчості Вам, Успіху та Перемоги! Відбудуємо країну разом! Усе буде Україна!

*Ольга Смоленко, методист
Навчально-методичного центру професійно-технічної
освіти у Сумській області*

Цьогорічний конкурс есе про академічну доброчесність став для мене, як для науковця та викладача, надзвичайно цінним досвідом — не лише як експертного читача, а й як уважного співрозмовника молодого покоління. У кожному тексті — незалежно від жанру, формату чи довжини — я відчував спробу говорити про складне просто, про буденне — глибоко, про внутрішнє — публічно.

Чесність, етичність, відповідальність — ці цінності, про які часом говорять надто загально, у багатьох конкурсних роботах оживали через особистий досвід, сумніви, міркування та приклади з повсякденного студентського життя. Особливо вразили ті есе, де автори не просто «виконували завдання», а справді проживали тему доброчесності — як частину власної освітньої траєкторії, як виклик, як вибір, що має наслідки.

Нестандартні формати (комікси, інфографіки, подкасти, відеоесе) також довели, що академічна доброчесність — це не лише предмет академічних декларацій, а й жива ідея, яку можна донести через візуальну мову, діалог, звук, іронію, особистісну інтонацію. Ці роботи показали, наскільки важливо поєднувати етичне мислення з медіаграмотністю і креативністю — компетенціями, що формують сьогоdnішнього гуманітарія.

Для мене як професора, що працює з філологами, перекладачами, культурологами та майбутніми науковцями, було надзвичайно приємно бачити таку залученість, рефлексивність і творчу сміливість. Без перебільшення скажу: багато з цих робіт — це не просто конкурсний текст, а публічний етичний жест.

Щиро вдячний усім учасникам за довіру, відкритість і бажання говорити мовою цінностей. Ваша доброчесність уже починає формувати академічне середовище майбутнього — вільне від фальші, натомість наповнене смислами, відповідальністю і людською гідністю.

*Ян Капранов, доктор філологічних наук, професор
(Україна) / доктор габлітований (мовознавство)
(Республіка Польща); професор Школи
гуманітарних наук та образотворчого мистецтва;
Економіко-гуманітарного університету у Варшаві
(Республіка Польща)*

Перегляд конкурсних робіт залишив надзвичайно позитивне враження. Усі учасники продемонстрували високий рівень оригінальності та творчого підходу до теми: кожна робота відображала власну позицію автора, розуміння проблеми й щире зацікавлення у формуванні добродісного академічного середовища. Особливо приємно було читати есе, в яких конкурсанти переконливо й сміливо аргументували свою думку, наводили приклади з власного життя, піднімали актуальні питання, що пов'язані з чесністю, критичним мисленням і етикою в навчанні.

Найкращі роботи вирізнялися структурованістю, чіткістю викладу, відповідністю жанру та дотриманням мовних норм. Вони мали логічно вибудовану композицію, належним чином сформульовану тезу, містили переконливі аргументи й влучні висновки та оригінальне оформлення.

Особливо варто відзначити креативність конкурсних робіт, які були виконані у форматах постерів, коміксів, відео та аудіопрезентацій. Такі форми представлення власного бачення проблеми продемонстрували не лише талант у художній сфері, а й здатність нестандартно мислити, поєднувати різні засоби художнього висловлювання, вміння доносити сутність складних понять доступно й переконливо. Кожна робота вражала оригінальністю, динамікою та влучним акцентуванням на важливих аспектах академічної добродісності.

Цей конкурс став ще одним підтвердженням того, що українська молодь готова осмислювати складні етичні теми, відстоювати цінності академічної добродісності та формувати навколо себе культуру довіри й відповідальності.

*Наталія Осьмук,
к.п.н, доцент, доцент кафедри педагогіки,
Сумський державний педагогічний
університет ім. А.С.Макаренка*

Маючи честь бути членом журі Усеукраїнського конкурсу есе «Добродісність у навчанні: дотримуватися /не можна/порушувати», хочу висловити щире подяку всім учасникам за їхню активну позицію, глибокі роздуми та емоційну відкритість. Цей Конкурс ще раз підтвердив, що питання академічної добродісності є вкрай важливим для сучасної молоді, яка прагне формувати суспільство, засноване на чесності, повазі та відповідальності.

Чимало есе вразили не лише змістом, а й стилістичною майстерністю, умінням наводити переконливі аргументи та особистими прикладами. Особливо цінним є те, що учасники не боялися порушувати складні моральні дилеми, демонструючи критичне мислення та здатність до самоаналізу.

Зичу усім учасникам Конкурсу залишатися вірними власним принципам за будь-яких обставин.

*Алла Куліченко, доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
професор кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка*

Під час спільної роботи у журі Всеукраїнського конкурсу есе з академічної доброчесності відчула несамовиту різнобарвність емоцій та почуттів. По-перше, є внутрішнє міцне почуття гордості за молодь: яка ж вона талановита, смілива, відкрита, креативна! Чого варте лише порівняння академічної доброчесності зі справжньою свободою! Заслуговує на увагу й різноманітність мотивації учасників: це і спробувати власні сили, і перемогти, і довести власну думку, і заявити про себе. Навіть важко було обрати переможців! Тому висловлюю щирю вдячність за можливість долучитися до джерела енергії і творчості, схвалюю усі роботи учасників та сподіваюся, що майбутнє учасників буде щасливим і продуктивним.

*Марія Бикова,
к.п.н, доцент, доцент кафедри педагогіки,
Сумський державний педагогічний
університет ім. А.С. Макаренка*

Академічна доброчесність — це не просто правило чи формальність. Це фундамент справжньої освіти. Саме завдяки їй результати навчання відображають реальні знання та навички. Це особливо важливо в контексті академічної мобільності, коли наші учні й студенти беруть участь у програмах обміну, їдуть навчатися за кордон.

Часто вони дивуються не так словам учителів про те, що "не можна списувати", як реакції їхніх американських чи європейських однолітків: "Якщо ти списуєш, я зобов'язаний про це повідомити". Академічна доброчесність - це щоденна практика.

Справжнє навчання ґрунтується на чесності. Саме таке навчання дає можливість учневі чи студентові в майбутньому стати гарним фахівцем або ж науковцем, який розвиватиме свою галузь і, ширше — державу. Це і є справжній патріотизм, відповідальне громадянство.

*Алла Рябуха, начальник Управління державної служби
якості освіти в Сумській області*

Абрамова Анастасія
Сумський національний аграрний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Доброчесність у навчанні — це не просто дотримання правил, а глибоке усвідомлення цінності власної праці та знань. Вона формує в учня почуття відповідальності за власні результати та сприяє розвитку внутрішньої мотивації до навчання. Коли учень прагне до знань не заради оцінки, а заради саморозвитку, тоді навчання набуває справжнього сенсу. Такий підхід дозволяє будувати міцний фундамент для майбутнього успіху як в освіті, так і в житті загалом.

Дотримання принципів академічної доброчесності сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, оскільки учень працює з інформацією самостійно. У процесі самостійного мислення та аналізу виникає глибше розуміння, що не може бути досягнуте через списування чи копіювання чужих робіт. Це допомагає розвинути критичне мислення, логіку, навички аргументації — усе те, що необхідне для повноцінного особистісного та професійного розвитку. Таким чином, доброчесність є не просто правилом, а дієвим інструментом формування мислездатної особистості.

На жаль, спокуса порушити правила доброчесності з'являється досить часто, особливо в умовах високої конкуренції та тиску з боку системи оцінювання. Бажання отримати добрі результати без зусиль штовхає деяких учнів до списування, фальсифікації або використання чужих ідей без належного посилання. Але така практика призводить до того, що учень втрачає навички самостійної роботи і звикає до легких, але неправильних рішень. У довготривалій перспективі це шкодить не лише академічному, а й моральному розвитку людини.

Порушення академічної доброчесності негативно впливає на репутацію навчальних закладів, які мають випускати компетентних та чесних спеціалістів. Якщо диплом отримує людина, яка здобула оцінки нечесним шляхом, це знецінює зусилля тих, хто працював сумлінно. Така ситуація підриває довіру до всієї системи освіти та створює нерівні умови для учнів. У результаті

порушуються основні принципи справедливості та рівноправності, на яких має базуватись сучасне суспільство.

Академічна доброчесність — це не тільки справа кожного учня, а й спільна відповідальність педагогів та батьків. Учитель має не лише контролювати процес, а й власним прикладом демонструвати повагу до знань, чесність і відкритість у спілкуванні. Батьки, у свою чергу, повинні підтримувати дитину не лише тоді, коли вона досягає високих результатів, а й коли вона проходить через труднощі, які є частиною навчального процесу. Саме така підтримка формує в дитини розуміння, що чесний шлях є більш гідним, навіть якщо він вимагає більше зусиль.

Інформаційні технології, з одного боку, стали корисним інструментом у навчанні, а з іншого — створили нові виклики для доброчесності. Сьогодні можна швидко знайти відповіді на будь-яке питання або скористатися генераторами тексту, які позбавляють необхідності мислити самостійно. Це спокушає учнів до бездумного копіювання замість осмислення й аналізу. Важливо, щоб педагоги навчали учнів використовувати цифрові ресурси відповідально, як допоміжний інструмент, а не як заміну власній інтелектуальній праці.

Культура академічної доброчесності формується поступово, через щоденні звички та поведінку у навчальному середовищі. Якщо в класі створено атмосферу довіри, взаємоповаги й підтримки, то діти менше схильні до обману і більше — до співпраці. Коли учні бачать, що помилки — це частина навчання, а не причина для покарання, вони не бояться пробувати і діяти самостійно. Таким чином, чесність стає не примусовим правилом, а природним вибором, який базується на власних цінностях.

Доброчесність виховує у людині не лише інтелектуальну, а й моральну стійкість. Вона формує внутрішню зрілість, яка дозволяє протистояти спокусам, діяти відповідально і приймати виважені рішення. Така особистість не шукає легких шляхів, а впевнено йде до мети, розуміючи, що справжнє досягнення — це результат праці, а не хитрощів. Саме такі люди стають надійними працівниками, свідомими громадянами і моральними лідерами у суспільстві.

Успішна людина — це не лише та, що має високі оцінки, а й та, що здатна чесно здобувати знання і нести відповідальність за свої дії. Уміння визнавати помилки, працювати над собою і нести наслідки своїх рішень — ось що відрізняє зрілого індивіда. Саме в шкільні роки ці риси формуються і закладаються як норми поведінки. Академічна доброчесність у цьому контексті є важливим інструментом становлення особистості.

Масове порушення доброчесності в системі освіти може стати причиною глобальних проблем у суспільстві. Якщо покоління зростає з переконанням, що можна обійти правила і при цьому досягти успіху, то руйнується сама ідея

справедливості. Таке суспільство буде нестабільним, де люди не довіряють одне одному і державним інституціям. Навпаки, культура чесності й відповідальності створює здорову соціальну атмосферу.

Саме тому важливо починати формування доброчесності ще з молодшої школи, поступово привчаючи дитину до самостійного мислення та об'єктивної оцінки власних зусиль. Успіх такого підходу залежить не лише від програм та інструкцій, а від щирої залученості всіх учасників освітнього процесу. Коли школа, родина та суспільство працюють в єдиному напрямку, тоді і доброчесність стає реальною практикою, а не лише декларацією. Це довгий шлях, але саме він веде до якісної освіти і відповідального майбутнього.

Доброчесність у навчанні — це не вибір між зручним і складним, а вибір між правильним і шкідливим. Кожен учень, незалежно від обставин, має усвідомити цінність чесного ставлення до знань. Дотримання цього принципу відкриває двері до справжнього розвитку, формує гідність і внутрішню впевненість. Саме тому доброчесність у навчанні не можна порушувати — її потрібно свідомо обирати щодня.

Список використаних джерел

Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти / Я. О. Тицька // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2018. - Вип. 34. - С. 4-7. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2018_34_3.

Ульянова Г. О. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку вітчизняної науки / Г. О. Ульянова // Lex bibliothecarum et ars bibliothecarum: periculum est in mora : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 09 листоп. 2018 р.) / під ред. Г. О. Ульянової, Т. Ю. Іванійчук ; відп. за вип. Н. І. Зубченко ; НУ «ОЮА», Наукова бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/11228>

Nalyvaiko O., Kalistova O., Poliakov D. COMPLIANCE ACADEMIC INTEGRITY LEARNING ACHIEVEMENTS OF EDUCATIONAL APPLICANTS IN THE PROCESS OF DISTANCE LEARNING. *Educological discourse*. 2020. No. 4. P. 143–162. URL: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.4.10> (date of access: 23.04.2025).

Бажан Єлизавета

*Комунальний заклад «Науковий ліцей імені Анатолія Лигуна»
Кам'янської міської ради*

**ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:
ДОТРИМУВАТИСЯ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ**

Академічна доброчесність – основа якісної освіти, наукового прогресу та професійної репутації. Її порушення здаються незначними, спокушають, але наслідки неминучі, призводять до серйозних змін у суспільстві. У сучасному світі дуже важливо дотримуватися правил доброчесності. Хто ми без правил? Це не лише вимога закону чи шкільного статуту – це внутрішня позиція кожного, хто поважає себе, інших і сам процес навчання. Тема доброчесності все частіше обговорюється в освітньому середовищі, адже від її дотримання залежить якість знань, репутація закладу освіти, а головне – формування етичних норм у молодого покоління.

Навчання – це не лише про отримання оцінок, а про засвоєння інформації, яка стане основою для майбутньої кар'єри. Якщо студент постійно списує, купує роботи або використовує шпаргалки, він не отримує реальних знань. Наприклад: студенти-медики, якщо не будуть вчити матеріал, то в майбутньому в нас не буде освічених медиків, які зможуть врятувати людське життя. Інженери, які завжди користувалися чужими розрахунками, можуть допустити фатальні помилки в проекті. Також порушення правил академічної доброчесності може накласти відбиток на вашу репутацію, якщо всі дізнаються, що ви взяли чужу роботу, або не писали її самі, вас можуть дискваліфікувати. А найгірше – ви втратите довіру від викладачів або ж наукових керівників.

Навіть якщо порушення не виявили відразу, пізніше цей факт може з'ясуватися і призвести до втрати репутації. Були такі випадки, коли політиків або науковців звинувачували у плагіаті – їхні дисертації анулювали, а репутація була зруйнована.

Коли ми вчимося старанно, ми дійсно здобуємо знання. Якщо ж часто обходимо правила – оцінки не показують реальної картини знань. У майбутньому це може зіграти лихий жарт при підготовці до вступу у вищі навчальні заклади, прийнятті на роботу. Окрім того, доброчесність – це не лише про навчання, це про вміння бути відповідальним, чинити за совістю, приймати виклики та працювати над собою. Ці риси потрібні в будь-якому віці та в будь-якій справі.

Часто причиною академічної не доброчесності є людські страхи: не встигнути, не зрозуміти матеріал, отримати погану оцінку, а іноді – звичайне людське бажання зекономити час і сили, особливо коли навчання супроводжується стресами, перевантаженням або відсутністю інтересу до предмета. Чимало моїх однолітків лякаються не виправдати очікування: батьків, викладачів, навіть себе самих. Здається, що ліпше списати, аніж заробити «незадовільно».

Проте цей страх є хибний. Насправді, навіть низька оцінка, здобута чесно, дає більше, ніж високий бал, досягнутий шахрайством. «Навіщо витратити

години на конспектування, якщо можна знайти готову роботу в інтернеті?» – так міркують ті, хто обирає легший шлях. Ця «економія часу» не завжди працює. Час, який можна було б витратити на навчання, витрачається на пошук хибних шляхів, а потім на виправлення помилок.

Що ж робити? Планувати свій час, вміти правильно посылатися на використану літературу, завчасно готуватися до самостійних чи контрольних робіт і головне зосередитись на знаннях, а не на оцінках, якщо предмет дійсно важливий, варто постаратися, якщо ні – просто виконати мінімум, але самотужки.

Отже, доброчесність – це не просто вибір, це позиція. Її не можна порушувати, адже вона є основою довіри, гідності та справжніх знань. Дотримуватися принципів чесності означає поважати себе, свою працю та майбутнє. Тому, навіть якщо спокуса велика, варто пам'ятати: тимчасова вигода ніколи не замінить справжнього знання, а чесність – це не просто правило, а шлях до свободи від страху та непевності. Справжня освіта полягає не лише в оцінках, а в здатності критично мислити, відповідально підходити до завдань і поважати як власну, так і чужу працю. У світі, де технології відкривають безліч шляхів до обману, доброчесність набуває особливої цінності. Саме вона відрізняє тих, хто просто має оцінки, від тих, хто насправді заслуговує на успіх.

Баклан Кароліна

Відокремлений структурний підрозділ

«Роменський фаховий коледж

Київського національного економічного університету імені В. Гетьмана

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність – це не просто вимога навчального закладу, а життєвий принцип, який формує відповідальність, чесність та професіоналізм особистостей. Вона є фундаментом якісної освіти, оскільки гарантує, що отримані знання є справжніми, а досягнуті результати – заслуженими. Її дотримання не лише сприяє чесності та справедливості в освітньому процесі, а й готує студентів до відповідального життя в суспільстві. Однак в сучасному освітньому середовищі ми досі стикаємося з проблемами плагіату, списування, підробки даних та ін. Для обґрунтування важливості доброчесності у навчанні проведемо SWOT-аналіз цієї проблематики, використовуючи результати опитування студентів ВСП «Роменський фаховий коледж КНЕУ».

SWOT-аналіз академічної доброчесності

Сильні сторони

Студенти добре знайомі з основами академічної доброчесності: 99,28 % опитаних знають про існування Кодексу академічної доброчесності [1]. Це свідчить про високий рівень обізнаності та зацікавленість у чесному навчанні. До того ж, 88,45 % студентів підтвердили участь у просвітницьких заходах, спрямованих на формування відповідального ставлення до навчального процесу.

Цікаво, що студенти високо оцінюють власну доброчесність, виставляючи собі оцінки 7 і вище з 10. Також вони довіряють своїм викладачам – рівень їхньої доброчесності отримав середній бал 8,84. Це свідчить про позитивну атмосферу та взаємоповагу у навчальному процесі.

Слабкі сторони

Попри загальну обізнаність, залишаються деякі слабкі місця. Наприклад, 23,83 % студентів не знають, як правильно повідомити про порушення доброчесності. Без чіткої системи контролю та підтримки такі випадки можуть залишатися непоміченими.

Ще одна проблема – плагіат, який, на думку 36,46 % студентів, є актуальним питанням. Також студенти визнали, що шпаргалки та мобільні телефони активно використовуються під час контрольних робіт – середній рівень оцінено в 4,26 бала з 10.

Можливості

Ми маємо всі шанси виправити ситуацію. Одним із важливих кроків є вдосконалення системи повідомлення про порушення: створення зрозумілих інструкцій та роз'яснень допоможе студентам краще розуміти свої права й обов'язки.

Ще один потенціал – інтеграція принципів академічної доброчесності у навчальні дисципліни. Вивчення правильного використання джерел та методів аналізу інформації допоможе студентам усвідомити цінність власних знань.

Також можна розширити використання технологій для перевірки робіт на плагіат, що зменшить можливості для академічної нечесності та сприятиме розвитку відповідального ставлення до навчання.

Загрози

На жаль, є і виклики. Одним із головних є толерантне ставлення до списування – 44,40 % студентів не впевнені, чи повідомлятимуть про порушення. Це свідчить про певну байдужість до проблеми, яка може лише поглиблювати ситуацію.

Також існує ризик низького рівня відповідальності за порушення: лише 3,61 % опитаних підтримують відрахування за академічну недоброчесність. Це може сприяти розповсюдженню порушень і зниженню мотивації до навчання [2].

SWOT-аналіз демонструє, що хоча академічна доброчесність має значні переваги, але є й певні слабкі місця, які потребують уваги. Важливо розвивати

систему інформування студентів, знижувати толерантність до порушень і впроваджувати ефективні превентивні заходи.

Отже важливо розуміти, що академічна доброчесність – це не просто правило, а показник свідомості та зрілості людини. Дотримуючись доброчесності у навчанні, ми створюємо міцний фундамент для майбутнього успішного суспільства. Обираючи чесний шлях у навчанні, студенти закладають міцний фундамент для свого успіху та розвитку суспільства загалом. Адже вибір між «дотримуватися» та «порушувати» визначає не лише якість освіти, а й моральні принципи кожного з нас.

Використані джерела

1. КОДЕКС академічної доброчесності учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Роменський фаховий коледж Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана».URL:

https://www.rckneu.com.ua/document/state/code_of_academic_integrity_of_participants_in_the_education_process.pdf.

2. Академічна доброчесність_Здобувачі освіти_2024.pdf. *Google Docs*. URL:<https://drive.google.com/file/d/1du3bzzOdoqO4sp4vEK1UoVqTJvfWzx-/view>

Балик Олександра

Запорізька гімназія №93 Запорізької міської ради

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У наш час із розвитком технологій, а внаслідок і спрощеним пошуком і використанням інформації, дуже гострого постає питання академічної доброчесності. Плагіат, використання чужих робіт, списування - все це прийшло новою хвилею з технологічним процесом. Але як дотриматися академічної доброчесності в таких умовах? Чи можливо це взагалі? Чи це взагалі потрібно звичайному учневі?

Спочатку треба розібратися що таке академічна доброчесність, бо щоб дотримуватись чогось, треба розуміти що це і для чого. Отже, академічна доброчесність це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, яких здобувачі освіти мають дотримуватися.

Перш за все робота має виконуватись самостійно учнем, або заздалегідь визначеною групою, з використанням наданої заздалегідь інформації, якщо інше не передбачене завданням. Звісно ж будь-які підказки, настанови чи допомога, які напряду використані в роботі, теж будуть вважатися порушенням академічної доброчесності. Тобто, простими словами, процес навчання та виконання робіт має бути відкритим, без обману та махлювання.

Щоб забезпечити академічну доброчесність, про неї мають розповідати в школах, на приватних заняттях, батьками вдома. Способи забезпечення доброчесності навіть передбачені законом. Тож, по-перше, дотримання академічної доброчесності має заохочуватись, самостійність та індивідуальність виконаних робіт має підтримуватись. Відповідно порушення правил має каратись, звісно не варто виключати із заклада освіти за недотримання правил, але це повинно мати свої наслідки. Реакція на порушення має бути дієвою і справедливою, насправді реакція на будь яке порушення має бути дієвою та справедливою. Якщо умовний учень буде розуміти, що покарання буде незначним, або в нього покарання завжди буде меншим ніж в інших, то це навпаки провокує недотримання правил. Також треба мінімізувати взагалі можливість недотримання правил, через формування розуміння концепції авторських прав та повагу до кожної окремої людини та її роботи. Ну і звісно важливо навчити людей правильно користуватися джерелами інформації.

Нам стільки розповідають, як важливо дотримуватись академічної доброчесності, стільки правил та повчань. Але навіщо взагалі це робити? Напевно найважливіше це надає змогу вчитися, здобувати свої знання, не використовуючи чужих. Ще академічна доброчесність формує відповідальність, чесність та самостійність, ця концепція дає можливість бути певним в оцінках та знаннях. Доброчесність забезпечує довіру до системи освіти, дипломів та кваліфікацій. Для окремої особи, дотримання правил дає здатність самостійно вирішувати складні проблеми, розвиває фантазію та різноманітність думок, виховує професіоналізм.

Здавалося б, академічна доброчесність створена для допомоги у навчанні, підтримці нових ідей та прагнень. Така праведна концепція розбивається об реалії нашого життя. Чому люди взагалі порушують академічну доброчесність? На мою думку, з одного боку, порушення стає наслідком зовнішнього тиску та внутрішнього страху не виправдати сподівання. В нашому суспільстві часто на передній план виходить оцінка учня, а не його знання, всі хто хочуть успіху гоняться за кращим балом, тому що так легше отримати визнання своєї праці. Але завжди та всюди найкращим бути неймовірно складно, тому голи робота потребує багато ресурсу, або коли часу замало деякі люди можуть вдаватися до порушення доброчесності. Часто це робиться не зі зла, а через втому, стрес та відсутність впевненості. З іншого боку люди порушують академічну

доброчесність через банальну ліню: списати, сплагіатити або використати чужу роботу набагато легше, ніж зробити завдання самому. Причин може бути безліч, але варто розуміти, що порушення правил буде мати свої наслідки.

Отже, академічна доброчесність важлива, це не просто набір правил, ще основа, яка допоможе вчитися, розвиватися та прагнути до мети незважаючи на помилки. Дотримуватись цих етичних принципів - це вибір на користь знань та вмінь, на користь розвитку, на користь чесності, що стане в нагоді у майбутньому. Академічна доброчесність починається з кожної окремої людини, якщо людина вирішить для себе навчатися чесно і відкрито, то це допоможе у майбутньому.

Баранік Яна

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: НЕПОХИТНИЙ ФУНДАМЕНТ ОСВІТИ

У бурхливому океані знань, де кожен студент прагне досягти омріяного берега успіху, доброчесність у навчанні є непохитним маяком. Це не просто набір правил чи абстрактна ідея, а фундаментальний принцип, що визначає якість освіти, формує особистість та зрештою впливає на майбутнє суспільства. Українські педагоги завжди наголошували на важливості морального виховання та чесності у здобутті знань. Доброчесність у навчанні є моральним імперативом, що визначає якість освітнього процесу та формування особистості.

Доброчесність у навчанні – це не просто формальне дотримання правил, а глибоко вкорінений моральний принцип, що лежить в основі якісного освітнього процесу. Порушення принципів ставлення до навчання (списування, плагіат, обман) підриває довіру до освіти та спотворює результати навчання, сприяє розвитку самостійності, відповідальності та критичного мислення студентів.

Питання про те, чи слід дотримуватися цього принципу, є риторичним для будь-якого свідомого учасника освітнього процесу. Адже порушення доброчесності, проявляючись у списуванні, плагіаті чи інших формах академічної нечесності, не лише спотворює результати навчання, але й руйнує саму сутність освіти як процесу пізнання та особистісного зростання. Будь-які спроби виправдати чи мінімізувати важливість доброчесності є небезпечною самооманою, що руйнує саму основу освітнього процесу.

Перш за все, доброчесність у навчанні є запорукою чесного та об'єктивного оцінювання знань. Важливість морального виховання та чесності у здобутті знань завжди підкреслювали видатні українські педагоги. Так, Григорій Сковорода у своїх філософських роздумах наголошував на значенні внутрішньої чесності та самопізнання як основи справжнього навчання. Його ідея про

“сродну працю” передбачає не лише опанування певних навичок, але й чесне та відповідальне ставлення до своєї діяльності.

Крім того, доброчесність у навчанні є важливим елементом формування відповідальної та етичної особистості. Як писав відомий Г.С Сковорода: "Бери вершину і матимеш середину". У контексті навчання це означає прагнути до найвищих стандартів чесності та академічної доброчесності, і тоді якісні знання та навички стануть природним результатом.

Значний внесок у розуміння моральних засад освіти зробив Василь Сухомлинський. У своїй педагогічній системі він відводив особливе місце вихованню чесності, справедливості та відповідальності. Він вірив, що справжнє навчання неможливе без формування моральних якостей особистості. Його слова: "Виховання без честі і гідності – це все одно, що будівництво будинку без фундаменту", яскраво ілюструють нерозривний зв'язок між моральними принципами та якістю освіти.

Таким чином, порушення доброчесності у навчанні, є нічим іншим, як підривом цього фундаменту.

Порушення принципів доброчесності має далекосяжні негативні наслідки. Студент, який вдається до списування чи плагіату, обманює не лише викладача, але й самого себе. Він позбавляє себе можливості самостійно опанувати матеріал, розвинути критичне мислення та набуті необхідних компетенцій. Як слушно зазначав Антон Макаренко: "Виховання є процесом соціальним у найширшому розумінні. Виховує все: і люди, і речі, і явища, але насамперед і найбільше – люди". У контексті доброчесності це означає, що нечесна поведінка одного студента може негативно впливати на всю академічну спільноту, підриваючи довіру та створюючи атмосферу нечесної конкуренції.

На противагу цьому, дотримання доброчесності у навчанні сприяє розвитку важливих особистісних якостей. Самостійне виконання завдань, чесне представлення результатів власної праці формують відповідальність, наполегливість та вміння критично мислити. Як підкреслювала Софія Русова: "Народна школа повинна виховувати в дитині почуття власної гідності, самостійності думки, ініціативи й енергії". Доброчесність у навчанні є одним із ключових інструментів для досягнення цієї мети, адже вона заохочує студентів до самостійного пошуку знань та відповідального ставлення до власного навчання.

Формування культури доброчесності в навчальних закладах є спільним завданням усіх учасників освітнього процесу. Студенти повинні усвідомлювати важливість чесного навчання та відмовлятися від будь-яких форм академічної нечесності. Викладачі, у свою чергу, мають створювати умови, що заохочують самостійну роботу та об'єктивне оцінювання знань. Освітні заклади повинні розробляти чіткі правила академічної доброчесності та забезпечувати їх неухильне дотримання.

Підсумовуючи, можна з упевненістю стверджувати, що доброчесність у навчанні є невід'ємною складовою якісної освіти та гармонійного розвитку

особистості. Цитати видатних українських педагогів лише підкреслюють цю незаперечну істину. Дотримуватися принципів доброчесності – це не просто слідувати правилам, а виявляти повагу до себе, до інших та до самого процесу пізнання. Лише на міцному фундаменті чесності та відповідальності можна побудувати успішне майбутнє для себе та для всієї країни.

Використана література:

Сковорода Г. С. Сад божественних пісень. Харків: Фоліо, 2003.

Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Київ: Радянська школа, 1969.

Макаренко А. С. Педагогічна поема. Київ: Держ. навч.-пед. вид-во УРСР, 1952.

Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори. Київ: Освіта, 1996.

Баштова Анастасія

Сумський державний університет

СПИСУВАННЯ – ЯК ЗНІМОК, ЩО НІКОЛИ НЕ ЗІТРЕТЬСЯ

Уявіть собі, що ваше навчання – це темна кімната фотографа, а кожен ваш вибір – це клацання затвора: світло чи тінь, правда чи обман. Ось ви відкриваєте діафрагму сумління, і на світлині – блискучий залік. Але чим частіше ви «додруковуєте» чужі відповіді, тим більше ранок після іспиту нагадує проявлення негативу: на світлині з'являються плями сумління, бо пам'ять зберігає не числа й формули, а емоції, які ви заборонили собі відчуті.

Перший кадр. Ви стоїте перед аркушем з тестом. Відчуваєте спокусу – маленький трикутник під партою, де сховали шпаргалки. Затвор клацає, ви списали. На відміну від зображення, цей кадр миттєво «проявляється» у вашій душі: радість швидкоплинна, а антракт сорому починає вже підводити світлі тони ваших амбіцій до сірого. Бо щойно ваша совість запам'ятала цей момент – і він уже не так легко стирається.

Другий кадр. Час проходить, і на стіні пам'яті з'являється портрет молодої людини, яка вибирає короткий шлях до оцінки. Серед сірості безлічі аркушів його погляд сяє хитринкою. Але геть не так яскраво, як той внутрішній голос, що підказав: «Можна так, але чи варто?». Цей кадр неможливо віддрукувати – він зберігається в голові, наче негатив, який тисне на нерви.

Третій кадр. Ви закінчуєте університет, і в діалозі з власним альбомом спогадів з питанням «чому я так зробив?» ви чуєте відлуння всіх заборонених кнопок «копіювати» і «вставити». І хоча формально ви отримали диплом, серія цих кадрів іноді блимає перед очима – і змушує сумніватися, чи будували ви своє життя на власних здобутках чи на чужих стараннях. Бо кожен обман – то відбиток, що лишається в кадрі й вже ніколи не перетвориться на чорно-біле фото правди.

Четвертий кадр. А тепер уявіть, що ви викупилися з пастки миттєвого балу, зруйнували плиту тіней у темній кімнаті й для кожного затвору ведете щоденник чесності. Тут кадри – яскраві, чіткі, без мазків сорому. Ваші зусилля, невдачі, пошуки відповіді власним розумом – усе це на світлинах з теплими відтінками. І навіть якщо знімок вийшов неідеальним, він справжній: проявлений стійкістю думки, а не отруєною сумнівами штучністю.

Підсумок: кожна спокуса списати – це знімок, який ви додаєте до альбому власного життя. Інколи він гонитиметься за вами під час кар’єрних рішень, сімейних розмов, коли ви прагнете впевненої позиції. Бо справжня цінність – не в оцінках на папері, а в тому, що ви можете спокійно дивитися в дзеркало совісті й не відчувати, що там хитається ритм правди.

Тож дотримуватися доброчесності в навчанні – це обов’язкова умова для вашого альбому життя: нехай кожен кадр буде самим собою, а не підробкою. І навіть якщо шлях до хорошого ракурсу важчий, він задає мелодію ваших наступних кроків, формує характер і будує вашу історію так, щоб жодна іржа сорому ніколи не затьмарила знімки вашого справжнього «я».

Бережна Аліна

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Ще змалечку нам говорили, що списувати чи присвоювати чужі ідеї -це погано. Проте учні, студенти та й дорослі роблять це для полегшення свого навчання чи роботи, часто навіть не замислюючись над сутністю та результатами цих дій. Академічна доброчесність – це певні правила, які розвивають чесність та відповідальність у навчанні, є ознакою здобуття якісної освіти. Вона передбачає, що ми маємо уникати плагіату, не списувати, не підробляти результати й завжди самотужки виконувати завдання. Та чи зберегла вона свій первинний сенс?

На жаль, це не так просто, у сучасному світі люди мають доступ до багатьох джерел інформації, зокрема штучного інтелекту. Наприклад, коли ми готуємо реферат чи доповідь, ми все одно шукаємо інформацію в Інтернеті. Можемо читати чужі тексти, аналізувати їх, а потім переказувати своїми словами. Це вже не зовсім наша думка, а просто перефразоване чуже. Багато студентів свідомо намагаються "обійти" перевірку на плагіат, змінюючи формулювання, переставляючи слова чи додаючи "води". У результаті — зміст той самий, технічно порушення немає. Уявімо архітектора, який «здавав» всі

завдання, не розуміючи, як їх виконувати, або просто купував ці роботи. Чи буде ця людина гарним спеціалістом у своїй галузі?

Така ситуація змушує задуматись: чи не перетворюється академічна доброчесність на таку собі формальність, коли головне — не опрацювати самому і написати власну думку, а лише «обійти» програму? Чи має це справжню освітню цінність, якщо здобувачі освіти не зацікавлені в уникненні порушень академічної доброчесності? І це відбувається не тому, що молоде покоління зараз ліниве, як любить казати багато людей. Таке в більшості випадків може ставатися через тиск оточення, коли учні чи студенти більше бояться мати поганий бал й отримати осуд та покарання від батьків, друзів чи ще когось, ніж не засвоїти матеріал. Та це не єдина причина: неякісна робота часто спричинена браком часу. Коли учнів завалюють великою кількістю домашньої роботи, вони перестають ставити в пріоритет якість і справжні знання, натомість прагнуть робити це швидко, щоб усе встигнути до дедлайну. Я вважаю, що саме це найбільше змушує здобувачів освіти до недоброчесності.

Однак, багато студентів просто не знають, як правильно використовувати чужі думки, щоб це не було порушенням. Тому потрібно додатково їм розповідати про це. Адже посилання на авторів та джерела – це вже академічна доброчесність. Бо ми не можемо придумати нові теорії чи переосмислити вже всім давно відомі поняття – достатньо просто опрацювати вже створену думку і зробити висновок.

Хоч на разі поняття академічної доброчесності доволі викривлене, на мою думку, дотримуватись її, наскільки це можливо, все ж потрібно. Адже робити це на 100% зараз майже неможливо. Кожна людина має розуміти саму ідею доброчесності: головне не в тому, щоб уникнути плагіату будь-якою ціною, а в тому, щоб розвивати навички самостійного пошуку ресурсів, своє критичне мислення, вміти аналізувати, робити висновки й додавати щось від себе, відповідально ставитись до своєї роботи. Якщо студент просто переписав текст іншими словами — то він нічого з цього для себе не засвоїть. Але якщо він спробував осмислити прочитане й сформулювати власну думку — це вже навчання.

Тому, по-перше, академічна доброчесність — це важлива цінність, без якої не можлива якісна освіта. По-друге, треба розуміти її сутність, бо це не просто уникнення плагіату. По-третє, вона має стати внутрішнім принципом, усвідомленим вибором людини: правильно, коли чесність і вимагається ззовні, і йде зсередини.

Отже, я за розумне та творче використання ресурсів мережі. Без цього зараз нікуди. Організатори навчального процесу мають донести здобувачам освіти, що академічна доброчесність не тягар і ми маємо прагнути до неї

наскільки це можливо. Саме це прагнення зробить молоде покоління нашої країни відповідальним та самостійним, розвинутим та здатним знайти вихід з будь-якої проблеми.

Биков Микола

Харківська школа архітектури

СИЛА ХАРАКТЕРУ

Сучасний світ дає можливість якомога більшій кількості людей отримувати нові знання та здобувати освіту незалежно від віку, статі чи соціального положення. З іншого боку, у цьому процесі здобувачі освіти стикаються з труднощами, які змінюються залежно від історичного періоду та загального розвитку людства. Наш час — це епоха стрімкого технологічного прогресу, який усе більше впливає на повсякденне життя й починає диктувати нові правила. Технології активно інтегруються в освітній процес, і питання лише в тому, які наслідки це несе.

Цей есеї розглядає проблему академічної доброчесності, яка під впливом сучасних технологій часто відходить на другий план.

Чесність — це насамперед сміливість бути собою, приймати власні думки та не боятися їх висловлювати. Це — фундамент особистості, що формується ще змалку.

В процесі навчання людина починає діяти самостійно, приймає власні рішення та несе за них відповідальність. Навчання завжди було непростим процесом, що вимагає зусиль, часу, енергії та внутрішньої мотивації. Очевидно, що спокуса витратити час на друзів або розваги часто здається привабливішою, ніж кропітка праця над завданнями. У таких ситуаціях виникає ризик вдатися до плагіату чи обману. Суспільство нерідко нав'язує ідею досягнення результату будь якою ціною, що стимулює хитрощі як засіб "виживання". Але через доступність технологій, штучного інтелекту, онлайн-ресурсів ця брехня стала масовою, системною і, що найгірше, звичною.

Знання — це одна з небагатьох речей, яку неможливо забрати у людини. Вони не знецінюються з часом, як гроші, не зникають, як мода, і не старіють, як технології. Це справжня інвестиція в себе, в особистий розвиток і майбутнє. У світі, де все змінюється щодня, знання залишаються постійною основою, на яку можна спертися. І саме доброчесність у процесі здобуття цих знань гарантує їхню справжність, глибину та ефективність. Обман у навчанні створює лише ілюзію розвитку. Людина може отримати оцінку, диплом, схвалення — але без реального розуміння та внутрішньої роботи ці речі не мають справжньої

цінності. Натомість чесне зусилля, навіть якщо воно не одразу приносить блискучий результат, формує впевненість, дисципліну та компетентність. І ці якості залишаються з нами назавжди, стаючи частиною нашої ідентичності.

Важливу роль у формуванні академічної доброчесності відіграють викладачі. Саме вони можуть стати джерелом натхнення та мотивації для студентів. Коли викладач не просто контролює процес, а допомагає зрозуміти сенс знань і заохочує мислити самостійно — виникає справжній інтерес до навчання. Освіта має ґрунтуватися не лише на перевірці фактичної ерудиції, а передусім на розвитку критичного мислення, здатності аналізувати, ставити питання та шукати власні відповіді. Саме це — опора на розум, а не на зазубрені факти — і є справжньою цінністю освіти.

Людина, яка діє чесно, завжди має особливий шарм. У її поведінці відчувається внутрішній спокій і впевненість, що не потребує доказів чи зовнішнього схвалення. Це не гучна самовпевненість, а глибока тиша характеру — результат праці над собою, здобутих знань і прийнятих викликів. Така особистість не боїться визнавати помилки, бо знає свою цінність і свій шлях. Академічна доброчесність — це не лише про навчання, це також про самоповагу, яка формує стержень людини.

Ми говоримо не про обмеження, а про свободу. Свободу залишатися собою. У світі, де легко скористатися чужими ідеями, справжньою цінністю стає здатність мислити самостійно. Саме тому академічна доброчесність є не лише освітнім принципом, а життєвою позицією, яка формує характер та особистість, яка впевнено й гідно йде своїм шляхом.

Білоцерковська Софія

*КЗСОР «Путивльський педагогічний фаховий
коледж імені С.В. Руднева»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність — це не просто поняття, яке згадується на різних семінарах, вебінарах, виховних годинах або профілактичних заходах. Це реальний індикатор особистості людини у навчанні. У нашому сучасному світі, де ШІ став доступний кожній людині, цей термін звучить все частіше, адже з'являються нові можливості для його порушення.

Доброчесність — це звичайно про відповідальність і справедливість, але й ще про те, як людина ставиться до знань, праці й себе самої. Якщо студент або учень звик списувати, користуватися хабарництвом або шукати будь-які способи

уникнути чесного виконання завдань, то, вірогідніше, у реальному житті він також буде шукати шляхи обходу правил і законів. Отже, можемо сказати стовідсотково, академічна доброчесність — це дзеркало, що відображає справжню суть людини.

Основними принципами академічної доброчесності є: самостійне виконання навчальних завдань, посилення на достовірні джерела інформації, дотримання законодавчих норм і правдиве представлення даних. Це не просто якісь правила, це основа, на якій будується якісна освіта та наше свідоме суспільство.

Прикро про це говорити, але проблема стосується не лише учнів і студентів, а й поширена серед педагогів. Використання чужих презентацій без посилань, копіювання тестових завдань з платформ, наприклад, «На Урок» або «Всеосвіта» — це теж плагіат, і багато вчителів навіть не підозрюють, що таким чином порушують правила академічної доброчесності. Якщо говорити про студентів, то тут ситуація ще гірша: масове списування, фальсифікація, використання штучного інтелекту для того, щоб написати роботу, хабарництво — усе це стало буденністю студентства. Часом навіть складно зрозуміти, де писав студент, а де — нейромережа.

Проте порушення доброчесності має наслідки. Студенти або учні, що обирають нечесний шлях, можуть бути притягнуті до відповідальності. Ну одне із найсуворіших покарань — це просто суто відрахування з університету (коледжу), або позбавлення академічної чи соціальної стипендії для студентів, що навчаються на бюджеті. Це серйозні санкції, які можуть вплинути на майбутнє людини.

Виникає питання: як із цим боротися? Насамперед, кожен учень, студент та педагог повинен бути обізнаним у цій темі. У кожному навчальному закладі слід проводити опитування, конференції, щоб не лише пояснювати поняття академічної доброчесності, але й знати й усвідомлювати, що буде, якщо ти порушуєш доброчесність. Варто також залучати старшокласників до спеціальних програм, де вони зможуть зрозуміти важливість чесності в освіті.

Звісно, повністю викоринити порушення вже майже неможливо. Але крок за кроком, маленькими зусиллями, ми можемо створити те освітнє середовище, де чесність і відповідальність стануть нормою, а не лише винятком

Бороденко Наталія

Комунальний заклад Сумської обласної ради

«Путивльський мистецький ліцей»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ЯК ПРИНЦИП:

БУДУЄМО ЧЕСНЕ, ОСВІТНЄ МАЙБУТНЄ

У сучасному освітньому середовищі доброчесність є одним із основних принципів, які забезпечують чесність, справедливість і якість навчання. Вона стосується не тільки поведінки учнів, а й ставлення до навчального процесу в цілому. Доброчесність у навчанні включає в себе етичні норми, такі як уникання плагіату, шахрайства, фальсифікації результатів, а також підтримку відповідальності за власний навчальний процес. В цьому есе розглянемо важливість доброчесності у навчанні, причини, чому її потрібно дотримуватись, а також наслідки порушення цієї важливої норми.

Доброчесність у навчанні — це здатність діяти з повною відповідальністю і чесністю в освітньому процесі. Вона охоплює багато аспектів: від самостійного виконання завдань до визнання власних помилок та досягнень. Один із основних принципів доброчесності — це відмова від будь-яких спроб обману, зокрема плагіату та списування, що порушує моральні й академічні стандарти. Важливо пам'ятати, що доброчесність є запорукою розвитку особистої гідності та професійної репутації учня.

Дотримання принципів доброчесності допомагає не тільки у навчанні, але й у житті. Це є основою для формування сильного характеру, оскільки людина, яка не йде на компроміси зі своєю совістю, здатна досягати високих результатів завдяки власним зусиллям, а не за допомогою обману. Доброчесність також сприяє розвитку критичного мислення, оскільки учень змушений самостійно знаходити рішення та глибше розуміти матеріал, а не просто копіювати чужі думки.

Порушення принципів доброчесності може призвести до серйозних наслідків. Наприклад, учні, які списують чи використовують чужі роботи, не отримують реальних знань і навичок, які б допомогли їм у професійному житті. Тому, на довгострокову перспективу, порушення доброчесності шкодить самій особі, позбавляючи її здатності до саморозвитку і самореалізації.

Наслідки порушення доброчесності можуть бути різними залежно від обставин, але всі вони є значними і негативними. У багатьох навчальних закладах списування, плагіат та інші форми обману караються дисциплінарними санкціями: від анулювання результатів і заборони на складання екзаменів до відрахування з навчального закладу. Це призводить до порушення академічної репутації, що, в свою чергу, може позначитись на кар'єрних перспективах.

Окрім формальних наслідків, є й етичні: порушення доброчесності може знизити рівень довіри до особи з боку вчителів, учнів, а також позбавити людину внутрішнього почуття задоволення від досягнутих результатів. В результаті, особа, яка порушує норми доброчесності, може відчувати моральний дискомфорт і почуття провини.

Для того щоб забезпечити дотримання доброчесності в навчанні, важливо створити відповідну атмосферу в навчальному закладі. Це включає в себе навчання учнів етичним нормам ще з перших занять, надання їм чітких правил і очікувань щодо їх поведінки в навчальному процесі. Окрім того, вчителі і мають бути прикладом доброчесності, адже вони формують поведінкові моделі, на які учні орієнтуються.

Також важливим аспектом є розробка інструментів для виявлення плагіату та списування, що дозволяє не лише покарати порушників, а й запобігти обману ще на початкових етапах.

Таким чином, доброчесність у навчанні є основою для розвитку чесності, самодисципліни та професійної репутації. Дотримання її принципів не тільки сприяє досягненню високих результатів, але й формує моральні та етичні якості особистості. Порушення цих принципів веде до серйозних наслідків як для навчального процесу, так і для особистої репутації. Тому важливо дотримуватись доброчесності у навчанні, оскільки це дозволяє забезпечити справедливість, підтримувати академічну чесність і сприяти розвитку особистості.

Буглєєв Андрій

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІРИЛО ЛЮДСЬКОЇ ВЕЛИЧІ

*Чесність – це не лише перший крок до
величі, це сама велич (Крістіан Боуві)*

Велич неможлива без внутрішньої сили, а сила – без чесності. Якщо людина бреше собі, вона ніколи не зрозуміє своїх справжніх цілей. Якщо вона обманює інших, її досягнення будуть хиткими.

На мою думку, велич – це не статус у соцмережі й не кількість грошей на рахунку. Це вміння дивитися собі в очі без сорому. Чесність – це вибір, який вимагає сміливості, але саме він перетворює звичайну людину на приклад для наслідування. Якщо ми хочемо змінити світ, варто почати з простого: перестати боятися власної правди. Адже, як сказав К. Боуві, чесність – це не лише шлях. Вона і є мета.

У повсякденному житті чесність також визначає нашу гідність. Учень, який визнає, що не виконав домашнє завдання, а не шукає виправдань, виявляє більше характеру, ніж той, хто бреше заради оцінки. Працівник, який відверто

говорить про проблеми в проєкті, а не приховує їх, у довгостроковій перспективі стає більш цінним для колективу.

І все ж, у сучасному світі, де соціальні мережі створюють ілюзію досконалості, чесність стає рідкісною якістю. Люди бояться бути справжніми, щоб не виявитися «слабкими». Але саме чесність робить нас сильними. Коли ти не брешеш собі про свої страхи чи недоліки, ти отримуєш владу над ними. Коли ти щирий з тими, хто тебе оточує, ти будуєш довіру – основу справжніх стосунків.

Боуві каже, що чесність – не лише інструмент для досягнення величі, а й сама велич. Це тому, що вчинок, зроблений із чесних мотивів, вже має цінність. Коли лікар рятує пацієнта, не думаючи про винагороду, – це велич. Коли вчитель працює з дітьми й не чекає на подяку – це велич. Навіть маленька дитина, яка повертає знайдену річ, проявляє благородство, яке дорожче за будь-які матеріальні блага.

У світі, де багато хто мріє про успіх, але мало хто готовий платити за нього чесністю, слова Боуві нагадують просту істину: велич – це не результат, а процес. Це щоденний вибір між зручною брехнею та нелегкою правдою. І якщо ми хочемо залишити слід в історії або просто жити з гармонією в душі, варто просто бути чесними. Бо коли ми втрачаємо чесність, ми втрачаємо себе. А разом із собою – і шанс на справжню велич.

Отже, чесність – це не лише моральний вибір, це вибір на користь справжньої величі. Вона робить людину сильною, гідною та поважною. Особа, яка завжди залишається чесною, заслуговує на повагу та довіру. Її слово має вагу, а її дії – силу.

Булах Валерія

*Комунальний заклад Сумської обласної ради –
Глухівський ліцей-інтернат з посиленою
військово-фізичною підготовкою*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Нині, у добу активного розвитку інформаційних технологій, у нас з'явилася унікальна можливість знаходити потрібну інформацію за лічені хвилини, навіть секунди. Ми легко скачуємо або копіюємо потрібний матеріал! А чи замислюємося при цьому, хто його створив, скільки часу й зусиль витратив!? На жаль, частіше за все – ні... Ще гірше, коли цей матеріал нечесні користувачі видають за власний, тим самим порушуючи правила академічної доброчесності. Згідно з академічним словником української мови, академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та правил, якими повинні керуватися всі учасники освітнього процесу: учні, учителі, студенти, викладачі та науковці. Вона ґрунтується на таких засадах: чесності, відповідальності, довірі, справедливості та повазі до чужої інтелектуальної праці. У сучасному світі, де

доступ до інформації надзвичайно широкий і спокуса швидко й безперешкодно отримати її постійно зростає, дотримання академічної доброчесності набуває особливої ваги й великого сенсу.

Основою академічної доброчесності є відмова від плагіату, списування, фальсифікації результатів чийхось досліджень та будь-яких інших форм обману. Наприклад, подання чужого тексту як власного, копіювання відповідей під час тестування, використання недозволених джерел інформації під час контрольних робіт чи іспитів – усе це є грубим порушенням правил академічної доброчесності. Такі дії не лише ставлять під сумнів компетентність учасника освітнього процесу чи науковця, а й підривають довіру до всієї системи освіти в цілому.

Безумовно, дотримання принципів академічної доброчесності є запорукою якісної освіти. Коли учень чи студент виконує завдання самостійно, він не лише демонструє свої знання, а й набуває нових, здобуває певні вміння та навички. Такий підхід формує критичне мислення, уміння аналізувати та самостійно приймати рішення. У довгостроковій перспективі це сприяє формуванню «затребуваного» й конкурентоспроможного фахівця, готового до викликів сучасного технологічного світу.

Погодьтеся, що академічна доброчесність стосується не лише учнів та студентів, а й учителів, викладачів, науковців. Вони повинні бути взірцем чесності та справедливості, об'єктивно оцінювати знання здобувачів освіти, уникати упередженості, не допускати ганебних корупційних проявів у навчальному процесі. Також важливим є дотримання доброчесності й у науковій діяльності: будь-яке дослідження має базуватися на правдивих даних, дотриманні етичних норм, містити покликання на використані джерела інформації.

Приємно, що в моєму навчальному закладі питанню академічної доброчесності приділяється належна увага. Учителі постійно наголошують нам на необхідності дотримуватися правил доброчесності, повазі до чужих інтелектуальних здобутків. Тож ми ще з початкової школи привчені до самостійності. Добре знаємо, що списаний матеріал ніколи не буде зараховано чи оцінено!

Останні роки я постійно беру участь у багатьох міських, обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, зокрема в таких, як «Проба пера», «Перший крок в науку», «Олімпіада Геніїв», конкурс-захист наукових робіт МАНУ, «Битва жанрів», «Поезія заради миру» та інших. Для мене абсолютно не є проблемою створити власну жанрову роботу, не використовуючи при цьому ШІ чи інших ресурсів інтернету. Що ж стосується моєї науково-дослідницької діяльності, то я ніяк не можу обійтися без словників, енциклопедій та інших наукових джерел, світлин, ілюстративного матеріалу. Я їх активно

використовую, однак обов'язково роблю зноски – посилення на джерела інформації. Під світлинами вказую активні покликання на сайти, з яких їх узято. Я пишаюся тим, що всі мої конкурси роботи успішно пройшли перевірку на плагіат!

Звісно, формування культури академічної доброчесності потребує спільних зусиль усіх учасників освітнього процесу. Тож заклади освіти мають не лише контролювати дотримання правил, а й активно виховувати й пропагувати цінності доброчесності. Це можуть бути тренінги, бесіди та інші заходи, під час яких здобувачас освіти пояснюватимуть, чому важливо бути чесним у навчанні та науковій діяльності й чому ганебно привласнювати чужу інтелектуальну працю.

Тож академічна доброчесність – це не просто набір правил, а фундамент, на якому будується довіра до освіти в цілому. Вона вимагає особистої відповідальності, внутрішньої дисципліни та поваги до праці інших. Дотримання цих принципів – обов'язок кожного, хто прагне стати справжнім фахівцем та громадянином з високими морально-етичними цінностями.

Валюх Вероніка

*Відокремлений структурний підрозділ
«Сумський фаховий коледж Сумського
національного аграрного університету»*

ДОТРИМАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАВЧАННІ

Навчання у закладах освіти-це невід'ємна частина життя кожного. Будь то коледж, університет, школа важливість якісних знань є головною метою. Але чомусь дотримання доброчесності з кожним роком стає менш відповідальним пунктом. Чи взагалі впливає це на якість освіти здобувача та як? Тож саме зараз я хочу проаналізувати це питання.

Я навчаюся вже протягом одинадцяти років і кожний рік проводять виховні години з приводу академічної доброчесності та, як це важливо. Хочу продемонструвати важливі чинники, які впливають на наш характер, на власному прикладі.

Повага до себе та викладачів. Коли ти працюєш на результат самостійно, починаєш цінувати свій час. Кожний раз, як я роблю домашнє завдання та користуюсь своїми знаннями починаю серйозно ставитися не тільки до своєї праці, а і інших. Тільки подумайте, викладач витрачав час, щоб пояснити тему та донести інформацію, але учень нехтує своєю можливістю здобути знання.

Чесність – це невід’ємна частина академічної доброчесності. Вона завжди стоїть поряд з твоєю гідністю та відповідальністю. Моральні принципи та їх важливість демонструє освіченість та якість життя кожного. Насамперед ти повинний бути чесним сам до себе і тільки потім ти зможеш відчутти це в свій бік.

Пам’ятай, на кожному лежить відповідальність за свої вчинки та їх наслідки. Не треба очікувати, що списуючи ви отримаєте такі ж успіхи, як люди, які сумлінно працювали. Через деякий час ваші реальні можливості будуть на поверхні, будь то на екзамені, де не вийде скористуватися знаннями інших чи на реальній роботі, де ви підведете свій колектив.

Справедливість до інших людей. Тільки уявіть ситуацію, коли людина, яка готувалася до тесту та жертвувала своїм дозвіллям отримує однакову оцінку з вами. Чи не буде вам прикро знаючи про старання іншого і несправедливе відношення до його знань. Подумайте, як впаде мотивація вашого однокласника, однокурсника. Не забуваємо про вищі заклади освіти та коледжі, де студенти отримують стипендію. Ви можете забрати місце людини, яка фактично заслуговує на нього більше.

Мужність завжди буде поряд з вашою доброчесністю. Визнання своїх реальних знань та їх удосконалення перетворює ваше життя в постійний рух до кращого. Коли ви почнете бачити справедливість та працю, яка цьому передувала ваша мужність стане видимою для кожного. Люди знаючи про ваш великий обсяг знань почнуть ставитися до вас з повагою.

Які ж ми знаємо інструменти викладачів, щоб діти не користувалися плагіатом. Найбільш розповсюджений – проведення лекцій та семінарів з приводу важливості академічної доброчесності. Звісно також є програми, які виявляють не доброчесність в написанні творчих робіт, рефератах та повідомленнях. Треба пам’ятати, що кодекс академічної доброчесності демонструє не тільки правила для студентів та учнів, а й для науковців й викладачів.

Але час показує, що часто інструменти запобігання працюють не так ефективно, як покарання. Для здобувачів освіти найчастіше використовуються зауваження. На мою думку, це є психологічним чинником, коли тебе “ловлять на гарячому”. Якщо ж вас ловлять на екзаменах або тестах часто проводиться повторне проходження або Perezдача. Рідко застосовується категоричний захід-відрахування. Чесно кажучи ніколи не була свідком усунення від навчання за недотримання доброчесності.

Що стосується мене і мого досвіду можу сказати, академічна доброчесність є актуальним питанням в житті сучасного студента. З теоретичними завданнями: тести, контрольні роботи та екзамени не виникає проблем. Частіше вони є у написанні творчих робіт: есе, твори роздуми, реферати та курсові роботи. Вони,

як правило, забирають більше часу та сил. Тому учні не нехтують шансом полегшити своє життя. Але є велика різниця отримати нові ідеї та переробити їх в своїй просто скопіювати з допоміжних засобів. Хочу нагадати, як впливає на наше критичне мислення генерування та складання набутої інформації в повноцінну, унікальну роботу. Таким чином матеріал краще запам'ятовується та залишається в пам'яті на довше.

Я вважаю, найпрозорішим методом оцінювання знань є опитування або, як їх ще називають, семінари. Вони дозволяють побачити реальні можливості учня. Семінари розвивають критичне мислення, коли ти навіть не дуже гарно підготувався, тебе може врятувати логіка.

Що робити, якщо ти став свідком не дотримання академічної доброчесності? По-перше зібрати докази. Наприклад сайт звідки скопійована інформація, автора роботи, який зможе підтвердити винуватість учня або ж зробити аналіз через спеціальні сайти. Тільки так ти зможеш довести провину студента. Звісно з цією інформацією ти звертаєшся до викладача.

Можу зробити висновок, що дотримання академічної доброчесності є обов'язком кожного студента та учня. Це не тільки про якість освіти, а про повагу до себе й до інших. Не забувайте за важливість освіти в вашому житті і весь час користуватися працею інших неможливо.

Вербицька Сабіна

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ

Упродовж життя людина постійно навчається. Але лише тоді, коли це навчання є чесним і усвідомленим, воно стає по-справжньому цінним. Академічна доброчесність – це не просто набір заборон і правил. Це – цілісна культура, яка формує відповідальну особистість, що поважає працю інших, критично мислить, чесно досягає результатів і гідно приймає виклики.

У сучасному інформаційному суспільстві академічна доброчесність набула особливого значення. Вона більше не зводиться лише до відмови від плагіату чи списування. Це – питання цінностей. Чи вважаю я, що знання мають вагу тільки тоді, коли здобуті власними зусиллями? Чи усвідомлюю, що порушення доброчесності не просто «трюк», а зрада власного інтелектуального розвитку?

Кожен, хто здобуває освіту, рано чи пізно стикається з вибором. Наприклад, треба здати есе до кінця дня, а часу майже не залишилося. У мережі – безліч готових робіт, які легко скопіювати. Але чи буде це моя перемога? І якщо

я скористаюся чужими словами без належного посилання, чи дійсно зможу сказати, що досяг чогось?

З мого досвіду, найціннішими є ті знання, які здобуті через власні зусилля – нехай повільно, але впевнено. Одного разу, працюючи над науковим проектом, я витратила багато часу на збір і аналіз інформації. Інші ж обрали шлях простіший – завантажили схожі роботи з Інтернету. У підсумку, моя робота отримала не найвищу оцінку, але саме вона дала мені глибше розуміння теми, навички аналізу та відчуття гордості за виконане.

Академічна доброчесність – це також повага до викладачів, які готують завдання, авторів, чийми думками ми користуємося; до одногрупників, які працюють чесно, ну і звичайно до себе – як до особистості, що прагне розвитку. Доброчесність – це не тягар, а опора. Вона не обмежує свободу, а навпаки – робить її справжньою. Адже тільки вільна думка, а не запозичена, здатна змінювати світ.

У навчанні важливо не лише отримати результат, але й пройти шлях до нього чесно. Адже, обманюючи в навчальному процесі, ми створюємо ілюзію знань. Але ілюзії не формують компетенцій. Лише наполегливість, систематичність і чесність дають справжній фундамент для професійного зростання.

Порушення принципів доброчесності – це не просто «шпаргалка на іспиті» чи «підглянуте завдання». Це набагато глибша проблема, ніж здається на перший погляд. І якщо така поведінка закладається ще в період навчання, чи можемо ми бути впевнені, що вона не проявиться у дорослому житті? Адже освіта — це не лише про те, що ми знаємо, а й про те, ким ми стаємо. Хто захоче лікуватися в лікаря, який не засвоїв елементарні знання, бо списував на іспитах? Хто довірить будівництво мосту інженеру, який просто «скопіював» дипломний проект? Академічна не доброчесність сьогодні — це потенційна небезпека завтра.

Доброчесність у навчанні — це не лише вибір студента. Це спільна відповідальність усієї освітньої спільноти — викладачів, адміністрації, законотворців, батьків. Це основа довіри до всієї системи освіти. Якщо навчальний процес є доброчесним, то кожен диплом, кожен сертифікат — це не просто документ, а реальне підтвердження знань, навичок та зусиль. І навпаки — компроміс із принципами доброчесності знецінює не лише конкретну оцінку, а й саму ідею справедливого доступу до якісної освіти. У суспільстві, яке прагне до розвитку, саме доброчесні випускники стають тією рушійною силою, яка будує економіку, зміцнює інститути і формує довіру громадян. Бо тільки на основі правди й відповідальності можливе справжнє зростання.

Я твердо вірю, що дотримання академічної доброчесності – єдино правильний шлях. Чесність у навчанні — це не випадкова чеснота, а фундаментальна цінність, яка формує сильну, відповідальну і мислячу

особистість. Саме такі люди здатні діяти на благо суспільства, приймати справедливі рішення, брати на себе відповідальність. І саме з таких людей твориться наше майбутнє — гідне, відкрите і мудре.

Вербицький Денис

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ - НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У кожному закладі освіти, будь то школа чи університет, жваво обговорюється поняття академічної доброчесності. Але що це означає, чи дійсно актуальна вона в наш час та в чому її надзвичайна важливість та необхідність?

Академічна доброчесність – це про чесність в навчанні, де є такі засади: не плагіятити, не списувати та виконувати завдання самостійно. Академічна чесність охоплює кожного студента усіх закладів освіти, і незнання засад академічної доброчесності не звільняє нас від відповідальності. Про академічну доброчесність ми дізналися вже зі школи, коли нам пояснювали, що списувати в інших це погано. Нам пояснювали що треба думати самостійно, використовувати Інтернет ресурси усвідомлено, не просто копіювати та вставляти інформацію, а за потребою звернутися до вчителя, щоб той допоміг.

У нашому світі стрімкого розвитку інформаційних технологій був створений ШІ (штучний інтелект) і з появою цього чудового винаходу плагіятити роботу стало ще легше; з кожним днем визначити, чи була робота скопійована або написана власноруч, стає все складніше, а інколи й зовсім неможливо. До отрути недоброякісною навчальною компіляцією технології створюють протидію: з'являються різні сайти, де визначають, чи була списана робота з ШІ чи ні, відсоток використання чужих освітніх надбань тощо. Найпопулярнішим штучним інтелектом вважається ChatGPT, який був розроблений ще в 2018 році. Коли він тільки вийшов, він ледве складав прості математичні задачі, але процес його вдосконалення триває повсякчас, після 7 років він може допомогти з задачами вищої математики, у написанні есе, розмові з людьми на різні теми та навіть створення аудіо та відео робіт, ілюстрацій до тексту. Але штучний інтелект немає свого розуму, тому копіює інформацію з різних сайтів. Наприклад людина просить ШІ допомогти їй з прикладом з фізики. ChatGPT шукає відповідь з сайту, де ця відповідь надана, але він її не перевіряє. Штучний інтелект може надати будь-яку відповідь на запитання, але вона не може бути з 100% вірогідністю, тому викладачі можуть легко побачити підробку.

То штучний інтелект взагалі не можна використовувати? Можна, але за певними правилами та визначеною мірою. Ви можете порадитися з ним, на яку тему можна написати твір, або попросити, щоб він дав вам приклад написання цієї роботи. Не кваптесь відразу переписати її, поміркуйте, як можна її трохи змінити під свій лад або додати думки від себе. Найголовніше після допомоги ШІ сказати викладачу, що тобі допомагали в написанні і сказати, хто саме. Якщо ти не скопіював текст, який ChatGPT тобі написав, то проблем з роботою не виникне, ти допрацював, переопрацював, переосмислив – оце не є, на мій погляд, порушенням академічної доброчесності.

Поговоримо про важливість доброчесності. Вона важлива тим, що показує людям, що не можна завжди все копіювати та списувати та не отримувати за це покарання. Використовуючи ChatGPT, ми думаємо, що уникнемо відповідальності, подробиці не помітять, але це не так. ШІ - це машина, вона робить наше життя легше, але не може замінити його повністю. Якою б розумною не була ця машина, у неї немає того, що має людина – свій власний розум та емоції. ШІ не має відчуття провини, що він роботи краде, вводить в оману, йому не стане соромно, що він візьме чужий стиль та почне генерувати за нам картинки. У штучного інтелекту немає таланту, його єдиний талант – крадіжка чужих робіт. Можливо, у майбутньому він стане розумнішою, але це буде не скоро. Та чи стане розумнішим той, хто його використовує повсякчас без фільтрів власного критичного мислення? Відповідь очевидна: точно ні. Безліч моїх однолітків підсіли на ШІ вповні, це призводить до сумних наслідків. ШІ позбавляє студента власного прогресу, це найгірше, що він дає, це треба усвідомлювати.

Отже, академічна доброчесність важлива не тільки в закладі освіти, а й в нашому теперішньому й майбутньому. Без неї ми б не могли мислити вільно та своїм розумом, міцно підсіли на «гачок» штучного інтелекту, забули, як це думати, зайшли в глухий кут свідомості і були позбавлені розвитку.

Веремчук Марія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

САМОПЛАГІАТ:

ЧИ ДОРечно ВИКОРИСТОВУВАТИ СВОЇ РОБОТИ ПОВТОРНО?

В сучасній освітній сфері учасники освітнього процесу нерідко вдаються до різних порушень. Зокрема значного поширення набув плагіат, який однозначно є прикладом освітньої недоброчесності. Значно складнішим поняттям є його різновид – самоплагіат, який для мене був не зовсім зрозумілим.

Він зачіпає різні етичні аспекти та може втягнути здобувача освіти в своєрідну «сіру зону».

Відповідно до пункту 4 статті 42 Закону України «Про освіту» самоплагіат вважається порушенням академічної доброчесності в тому випадку, коли автор видає власний текст, написаний раніше, за новий. Отож самоплагіат є актом переробки попередньої оригінальної роботи чи публікації деінде, без належного зазначення авторства. Здебільшого самоплагіат, як акт не є незаконним, та все ж вважається неетичним і може порушувати академічні чи професійні стандарти.

Етична проблема самоплагіату здебільшого постає перед НПП і ЗО, яким час від часу потрібно писати на одну й ту ж саму тему. Повторне подання, хоч і власної роботи, все одно порушує принцип чесності. Наші викладачі (чи той, хто читає роботу) можуть повірити, що вона свіжа, хоча насправді це не так, що вводить їх в оману. Насправді навчальні заклади очікують, що кожна робота буде унікальною. Навіть оминувши юридичні проблеми, пов'язані з самоплагіатом, не означає, що можна його вчиняти. Попри те, він може мати різні наслідки, як: зашкодити репутації та кар'єрі, вплинути на пошукове ранжування, читати можуть втратити довіру до автора та до науки тощо.

Розглянувши деякі аспекти самоплагіату, слід з'ясувати, чому люди вдаються до нього. Якщо, наприклад ЗО вже витратив час і зусилля, дослідження в написання контенту, то легше повторно використати частину роботи для створення нової праці. Люди часто переробляють свою роботу, щоб заощадити час, чи з лінощів. Самоплагіат найбільш поширений у наукових публікаціях. Дослідники часто стикаються з необхідністю видавати роботи для просування кар'єри чи залучення фінансування, це спокушає їх повторно використати власну попередню працю, задля збільшення кількості публікацій, без проведення нових досліджень. Перероблення попередніх робіт може розглядатися як неетична практика та спричинити проблеми.

Далі варто розглянути, як саме відбувається акт самоплагіату, навівши конкретні ситуації зі студентського життя. ЗО написав хорошу роботу з історії в минулому семестрі, але в цьому він відвідує заняття з політології. Оскільки вже подане дослідження з історії відповідає завданням нового курсу, ЗО переробив її де-не-де, щоб вона стала новою працею з політології. Це і є самоплагіатом. Його концепція проста: копія власної роботи без повідомлення про це. ЗО називає її по-новому, вводячи НПП в оману. Чи інший приклад: ви написали есе про те, чому море синє, до прикладу.

Здобувачі освіти копіюють попередні роботи, щоб зекономити час чи підтвердити власні слова чужими судженнями. Тож до самоплагіату в навчанні відносять: використання в нових роботах абзаців і речень із попередніх матеріалів, певне копіювання праці, використання в магістерських роботах частин бакалаврської. Також ознаками цього явища є: переформування

фрагментів попередніх робіт, подання однієї і тієї ж роботи в різні класи, переробка вже опублікованого контенту для інших публікацій, використання даних попередніх досліджень без посилання на них.

Тож на мою думку самоплагіат, хоча і не є найгіршою формою плагіату, загалом є неприйнятним, а подання цілих робіт чи їхніх частин на інші предмети є недопустимим порушенням академічної доброчесності. Я вважаю, що передусім важливо бути чесним перед собою та викладачем, який опрацьовує мою роботу. Також завжди важливо зберігати актуальність теми, навіть якщо звертався до неї раніше. Враховуючи вище сказане, я особисто уникаю практики самоплагіату, вбачаючи в ній перешкоду для саморозвитку та репутації. З іншого боку, на мою думку не слід повністю відкидати попередні напрацювання. Думаю, що можливо повторно використовувати незначну частину свого матеріалу, перефразувавши його та обов'язково вказавши посилання. В наш час є низка практик, які дозволяють використовувати попередні роботи, уникнувши в них самоплагіату. Передусім слід провести нове дослідження знайомої теми, яке дозволить освіжити погляд, поглибити свої знання та натрапити на нові дані, незнайомі раніше, що в загальному покращить якість роботи. Далі слід переосмислити та переформулювати свої ідеї відповідно до нової аудиторії та контексту, завжди слід вказувати авторство та цитування, додаючи їх в посилання, також слід вказати дати, коли контент був опублікований вперше та його назву, за можливості отримати авторське право від правовласника контенту. Не зайвим буде скористатися онлайн програмами для перевірки на плагіат, що унеможливить переписування раніше скопійованих фраз.

Отже, тема самоплагіату є доволі складною та неоднозначною, містить в собі передусім етичні ризики для учасників освітнього процесу. Офіційно самоплагіат є проявом академічної недоброчесності та є небажаною та нечесною практикою, яку слід уникати, з чим і я погоджуюсь. Проте сучасні практики частково дозволяють використовувати попередні роботи, викоринюючи з них шкідливі паростки плагіату.

Список використаних джерел

1. Що таке самоплагіат і як його уникнути. URL: <https://smodin.io/blog/uk/self-plagiarism-what-is-it-and-tips-to-avoid-it/> (дата звернення: 02.03.2025).
2. Самоплагіат – це порушення? URL: <https://pressassociation.org.ua/ua/samoplaiat-cze-porushennya/> (дата звернення: 02.03.2025).
3. Самоплагіат як порушення академічної доброчесності. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/fd0211d0-75ad-4dd8-b33c-eba38b116f35> (дата звернення: 02.03.2025).
4. Проблема самоцитування та самоплагіату. URL: <https://dgs.org.ua/uk/problemsamoczituvannya-ta-samoplaiatu/> (дата звернення: 02.03.2025).

Ганчева Олександра

Національний університет «Запорізька політехніка»

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У медійному середовищі сьогодення доволі часто лунають згадки про етичні стандарти й академічну доброчесність. Чому ці, здавалося б, загальновідомі поняття стали предметом уваги медійників у різних країнах світу? Чому вони вийшли поза межі суто шкільних кабінетів та аудиторій, як і лабораторій університетів?

У глобалізованому й поліфонічному академічному середовищі ХХІ століття інформаційні технології та комерціалізація освітніх послуг поступово змінюють ландшафт освітніх практик як для дітей, так і дорослих. Доволі часто нівелюють принципи освітньої взаємодії та зростає питома вага прецедентів продажу дипломів, виконання робіт на замовлення, фальсифікація відомостей експериментів та спотворення результатів соціальних опитувань, з одного боку, для заробітку науковців і викладачів, а з іншого – для задоволення латентних бажань здобувачів освіти чи замовників наукових розробок. Усе це говорить про те, що поступово нищать засади доброчесності в освітніх осередках різних країн світу. Чи зруйнує це освіту й науку в їх традиційному вигляді, які подарували нам геніальні роботи з природничих та суспільних наук, а також гуманітаристики?

Для відповіді на цей аспект варто розглянути еволюцію питання доброчесності. Із давніх-давен доброчесність у загальному розумінні сприймали як моральну та філософську категорію, що уособлювала чистоту духу й мислення. В античному світі, наприклад, були лише перші ознаки зародження поняття доброчесності в її академічному розумінні. Однак про академічну доброчесність у сучасному витлумаченні в давньому світі говорити неможливо, адже провідною рисою науки, літератури й навчальних практик слугував синкретизм та колективна творчість, завдяки яким знання передавали з покоління в покоління в усній формі заради загального блага, а саме навчання часто відбувалося у формі діалогу, під час якого учень міг бути співтворцем нового знання під керівництвом учителя.

Сучасне розуміння поняття академічної доброчесності поступово викристалізувалося в середньовічному університетському середовищі, оскільки створення нового знання ґрунтувалося на переосмисленні робіт класичних авторів, Святого писання та численних роботах кліриків. Саме тому в той час звертали увагу на авторитет попередників та відповідність наукової сентенції догматам церкви. Згадані вище негативні для розвитку інновацій у науці чинники мали позитивний вплив на зародження академічної культури цитування та появи норми покликань на авторитетніших попередників. Цю тенденцію продовжили й за історико-культурної доби Відродження з апологетикою до науковості та віри

в людський розум. Самі ж правила та логіка цитування в їх сучасному розумінні сформувалися в добу Нового часу, коли виокремили найрізноманітніші галузі знань та з'явилися національні наукові школи.

У сучасному розумінні поняття академічна доброчесність набуло поширення в ХІХ столітті, де воно поєднало в собі такі концепти, як чесність, справедливість, відповідальність та повага. Цей своєрідний кодекс наукової поведінки поступово став синонімом культури взаємодії дослідників, викладачів та студентів у європейській та американській університетській корпоративній культурі. Порушення цих правил було причиною виключення із елітарного кола обраних, адже переважна частина університетської спільноти належала до вищого прошарку суспільства.

На початку ХХ століття освіта, зокрема університетська, значно поширюється в західному суспільстві та у східній Європі. Вона поступово охоплює всі соціальні класи та, на жаль, втрачає свою елітарність. Наявність освіти стає синонімом кар'єрного зростання та можливості просування в політичній сфері, це призводить до появи невігласів в освітньому та науковому середовищі. Особливо великих обертів ці процеси набувають у тоталітарних країнах, наприклад СРСР та нацистській Німеччині. Класичним прикладом є “червоні професори” та учні академіка Миколи Марра в Радянському союзі. У Третьюму Рейху розробники расової теорії та лікарі, які проводили дослідження над людьми, точно не розуміли сутність поняття “доброчесність”, але вони здобули освіту та займалися “наукою”. В сьогоденній Росії є яскраві приклади нівелювання принципів академічної доброчесності, особливо в царині історичної та філософської освіти, на кшталт роботи філософа російського нацизму дугіна. У нормальному академічному середовищі подібні псевдоісторичні та квазіфілософські описи не могли б поширитись в університетському середовищі, а їх автор став би персоною non grata серед науковців. Чи могли зрости нацистська, комуністична та рашиська ідеології за умови якісної освіти та дотримання академічної доброчесності, а саме таких її конститuentів, як чесність, справедливість, відповідальність та повага.

Новітня історія України, яка поступово долучається до європейського освітнього простору, має горезвісний приклад порушення академічної доброчесності серед політиків, наприклад, президента-втікача, який був “професором”.

ХХІ століття ставить нові виклики для дотримання доброчесної академічної поведінки, а саме поява штучного інтелекту (ШІ). Чи зможе освіта в сучасному світі розробити алгоритми взаємодії з ШІ? Чи отримають сучасні здобувачі освіти відповідні знання та навички, що допоможуть їм ніколи не стати іграшками в руках тоталітарних режимів майбутнього?

Гапич Владислав

Національний університет «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність у навчанні є невід'ємним обов'язком кожного учня та студента, але не всі дотримуються цієї доброчесності. Усе почалося після появи інтернету, коли виконання усіх домашніх завдань стало набагато легшою задачею. Якщо раніше учні та студенти ходили у бібліотеки для пошуку необхідних книжок щоб виконати певне завдання, то зараз усе є в інтернеті, і під фразою "зараз усе є в інтернеті" я маю на увазі взагалі усе, від книжок минулих століть до повністю виконаних завдань. Саме через такі зручності багато учнів та студентів повністю забули, що таке академічна доброчесність і те що її потрібно дотримуватись. Багато школярів взагалі не розуміють, навіщо виконувати будь-які домашні завдання самостійно, якщо існує така річ як ГДЗ, що розшифровується як: Готове домашнє завдання.

Якби ви спитали у школярів чому вони не виконують домашнє завдання самостійно, більшість з них відповіли би вам щось у дусі: А нащо мені напружувати свої мізки та щось виконувати самому, якщо усе є в інтернеті. І наче звучить логічно, дійсно, а нащо взагалі думати, якщо усе давно виконано за нас, але це є порушенням академічної доброчесності. І якщо подивитися на сучасні реалії, коли існує така річ, як ШІ: Штучний інтелект, то ГДЗ відступає на другий план, адже ШІ може не просто виконувати будь-яке домашнє завдання, він може це зробити з максимально дрібним поясненням і не тільки. Окрім того, ШІ може повністю написати за вас есе, доклад, розповідь а також зробити презентацію. І якщо на початку появи ШІ було складно зрозуміти хто написав роботу, людина чи нейромережа. То зараз з'явилися сервіси, які можуть показати ким написано текст, людиною чи нейромережею.

Але з'явився спосіб обійти ці перевірки, були створені сервіси, які змінюють текст який був згенерований нейромережею, завдяки таким сервісам текст стає більш оригінальним та більше схожий на текст який дійсно був написаний людиною. І вже завдяки таким хитрощам вчителям та викладач стає важко зрозуміти чи є текст оригінальним, чи він згенерований нейромережею. Але такого способу виконання домашніх завдань дотримуються не лише школярі а і студенти, здавалося б, вже дорослі люди, які вже самі мають розуміти, що так не можна робити, що треба дотримуватися академічної доброчесності, але причини у переважній більшості такі ж самі, як і у школярів. Або, ще є таке магічне слово, яке є виправданням для не виконання чогось важкого - лінк.

На відмінну від школярів у яких є купу вільного часу щоб виконати завдання самостійно, особисто якісь творчі завдання по типу есе, де взагалі не потрібен інтернет чи нейромережа, або ж презентації де вже дозволяється використання інтернету задля пошуку необхідної інформації, то якщо

подивитись на студентів, то в цілому можна зрозуміти навіщо вони використовують нейромережу для виконання домашніх завдань. Багато студентів живуть самі, і в них на відмінну від школярів не має багато вільного часу, щоб виконувати домашні завдання самостійно, багато студентів можуть працювати, і тому в них залишається не так багато часу для виконання домашніх завдань або навіть написання курсових робіт. Але це звичайно не є виправданням недотримання академічної доброчесності.

Переходячи до висновку, можна сказати, що навіть не дивлячись на дуже хитрих школярів та студентів, які використовують нейромережу задля швидкого виконання своїх домашніх завдань, їх можна доволі легко перевірити. По перше це звичайно сервіси на перевірку оригінальності написаної роботи, якщо ж робота дійсно виглядає оригінальною, то задля впевненості можна попросити учня або студента коротко або більш докладно розповісти про свою роботу, доклад або презентацію, і тоді вже все буде чітко видно.

Гарбуз Віталіна

Харківський національний університет внутрішніх справ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ КАР'ЄРИ

У сучасному світі, де технології досягли великих можливостей, а знання та володіння інформацією стали основою успіху, академічна доброчесність є одним із головних принципів навчання. Це не просто правила, яких здобувачі освіти мають дотримуватися у своїй науковій роботі, а насамперед відповідальність за чесність та індивідуальність, творчий підхід до завдання, критичне опрацювання здобутків попередників і вміле їх використання. Саме в такий спосіб студенти навчаються формулювати власну думку, уміло й коректно її виражати.

Чесність у навчанні – це не допускати плагіату, списування, привласнення чужих думок, фальсифікації даних, а також надмірного використання штучного інтелекту. Останній, до речі, набирає популярності не лише серед здобувачів освіти, а й викладачів. Відкритий доступ до інтернет-ресурсів став неабиякою спокусою полегшення процесу навчання. Ми, навіть не задумуючись, скачуємо готові доповіді, реферати, курсові роботи. Через брак часу іноді їх не читаємо, а відразу здаємо на перевірку. Напевне, більшість студентів під час складання заліку чи іспиту чималі сподівання поклала саме на Інтернет, де є відповіді на всі питання. Проте забуваємо про головне: мережа знає відповіді, а які знання й навички будемо мати ми, закінчивши університет й отримавши диплом?

Я вважаю, що якою б не була спокуса, важливо стримувати себе. Якщо сьогодні дозволити незначне порушення, то завтра це стане звичкою, що

поступово підірве віру у власні сили й позбавить людину здатності самостійно вчитися та мислити. Погоджуюсь, що іноді нам буває важко: великий обсяг матеріалу для самостійного опрацювання; дедлайни, що швидко збігають; бажання досягти результати за короткий термін; відсутність креативних рішень через відчуття втоми. Але варто пам'ятати, що навчання – це не просто отримання гарних оцінок на парах, успішне складання заліку чи іспиту, а насамперед це розвиток себе як багатогранної особистості, яка шукає творчий підхід до своєї професії, продукує цікаві думки, є гарним співрозмовником. У цьому процесі доброчесність стає незамінною, адже лише чесна праця дає справжній результат.

Мета нашого навчання в університеті – отримання ґрунтовних знань, які знадобляться в подальшому житті, щоб стати справжнім професіоналом у своїй сфері. А без дотримання академічної доброчесності це неможливо. Я студентка другого курсу спеціальності 081 «Право», тому хочу висловити свої міркування щодо поняття доброчесності в навчанні саме з точки зору юриспруденції. У статті 42 Закону України «Про освіту» зазначено, що академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [1]. Порушення академічної доброчесності не обмежується явищем плагіату, тобто привласненням чужих результатів дослідження. Досить цікаво, що більшість здобувачів освіти з поняттям «доброчесність» пов'язують лише плагіат, якого намагаються уникнути під час написання курсових чи дипломних проєктів. У законі чітко прописано, що це і фабрикація, тобто вигадкування фактів; і фальсифікація – модифікація наявних даних; і списування, і обман, і самоплагіат, яким не гребують навіть знані науковці. Порушенням академічної доброчесності також вважається хабарництво, необ'єктивне оцінювання, допомога або, навпаки, перешкода учням/студентам під час визначення результатів їхньої діяльності, тиск на педагога. У разі порушення закону винні особи притягуються до академічної відповідальності.

Отже, дотримання чесності в навчанні – це запорука розвитку мислення, самостійності та відповідальності, які є важливими якостями для успішної кар'єри в будь-якій сфері. Важливо пам'ятати, що справжні знання й навички можна здобути лише чесною працею, доклавши значних зусиль, і тоді ми станемо справжніми професіоналами своєї справи. Шукаючи легких шляхів, не забувайте про наслідки й відповідальність.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Гіруштіна Варвара

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ХАБАРНИЦТВО ЯК ЗАГРОЗА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Почну я, мабуть, здалеку... Спершу я хотіла б спитати, що таке освіта? Яке значення вона має для людей? Для когось – це джерело знань, незліченне багатство або навіть шанс повністю розкрити свій потенціал, а для інших – лише формальність, лише спокуслива можливість отримати, такий жаданий усіма, диплом, який відкриє двері у світ кар'єрного зростання.

Але що ж відбувається, коли справжня цінність знань втрачається, і пріоритетом стає не їх наявність, а на перший план виходить лише папірець із печаткою? Я впевнена, що всім знайома ситуація, коли батьки, сам студент або навіть школяр, жадаючи перспективного і кращого майбутнього, ідуть на такі крайнощі. Це та безвихідь, коли не маючи за карком достатньої кількості умінь, мудрості та досвіду, людина вимушена будь-якою ціною отримати жадане. Саме тоді з'являється тіньова сторона освіти – хабарництво.

Ретельно акцентувати увагу на цій проблемі почали відносно недавно, лише коли термін «академічна доброчесність» став поширеним серед суспільства, та не зважаючи на це хабарництво має досить довгі і престарі корені, які тягнуться ще з народження перших держав і перших патріархальних суспільств. Наприклад, на той момент існував звичай приносити дарунки жерцям для здобуття їхньої прихильності. Тобто, з позиції наших предків корупція була своєрідним проявом поваги і геть не мала на меті чинити щось погане. Лише згодом суспільство почало усвідомлювати увесь жах такого «прояву поваги» на державу та торгівельні зв'язки. Але, на жаль, таке усвідомлення мали лише східні землі, які, до речі, активно з цим боролися. У період середньовіччя, у зв'язку з розвитком грошових відносин, почалося масове розповсюдження корупції на європейських територіях і вона не сприймалася як згубне антисоціальне явище.

У сучасному світі хабарництво поглинуло, мабуть, чи не всі системи – політичну, медичну та судову. Проте найнебезпечнішою вона стає тоді, коли проникає в освіту, адже саме тут закладаються моральні принципи наступних поколінь. Коли студент платить за іспит, а не вчить матеріал, коли науковий ступінь отримують не за дослідження, а за гроші, коли диплом стає наче товаром, який можна купити в підземному переході – руйнується сама ідея академічної доброчесності. Хабарництво в освіті – це не просто порушення закону. Це отрута, яка поступово знищує людей, генеруючи нове покоління фахівців, які не мають реальних знань і навичок, але мають славнозвісний «червоний диплом» і

купу сертифікатів. Чому ця проблема настільки поширена? Які наслідки? І чи є така зброя, за допомогою якої можна подолати цю напасть?

На жаль, ми живемо в такі часи, коли фінансових проблем не уникнути. Вони переслідують нас усюди. Особливо безсильними перед ними є викладачі в школах і не тільки. У багатьох країнах пострадянського простору заробітна плата є недостатньою для забезпечення нормального рівня життя. На жаль, саме цей фактор змушує чинити людей саме так - шукати додаткові способи заробітку, а саме отримання хабарів за оцінки або заліки. Також грає велику роль відсутність контролю. У багатьох університетах та школах немає жорсткої системи перевірки, яка б запобігала корупції. Наприклад, студенти часто замовчують про продажність в закладах освіти, щоб не стати жертвою репресій від викладача або щоб не псувати хороші відносини з педагогами.

Істотним також є низький рівень самосвідомості. Адже, нащо працювати, якщо можна просто купити оцінку, не напружуючись? На превеликий жаль, у деяких країнах хабарництво в освіті сприймається як «нормальне» явище. Якщо студенти з дитинства бачать, що успіх можна купити, вони не бачать сенсу в чесному навчанні.

Тепер я хотіла б розповісти про наслідки хабарництва.

Як би гірко це не звучало, але корупція чинить серйозний вплив не тільки на здобувачів знань, але і на суспільство загалом. Передусім це зниження рівня знань. Коли студенти отримують оцінки не за знання, а за гроші, вони виходять із університету неготовими до реального життя. Це створює проблему некомпетентності у різних сферах діяльності. В свою чергу, з цього випливає ще одна проблема - недовіра до освітніх установ. Якщо диплом можливо купити, то довіра до всієї системи освіти автоматично знижується. Це впливає на репутацію університетів, а також на шанси випускників отримати роботу за кордоном.

Також якщо людина звикла вирішувати проблеми за допомогою хабарів ще в університеті, то не є виключенням, що вона продовжуватиме робити це й у професійному житті. Таким чином, корупція поширюється на всі сфери суспільства – медицину, право, політику тощо.

А тепер до найголовнішого. Як боротися з хабарництвом? Боротьба з корупцією в освіті потребує комплексного підходу. А найголовніше – потрібен час і терпіння. Уявімо, що хабар – пляма, яка вже добре в'їлася в одяг і здається, що залишилася вона там назавжди. Воно так і є... Скільки б ми не прали той одяг з плямою, слід від неї все одно залишиться. Повністю позбутися хабарництва ніколи не вийде, адже неправомірна вигода буде існувати завжди, але її точно можна зменшити.

Наприклад, спершу варто підвищити заробітну плату викладачам. Якщо педагоги отримуватимуть гідну зарплату, у них не буде потреби шукати нелегальні джерела доходу. Також це можуть бути жорсткіші покарання за

корупцію. В даний час це - необхідність - вводити суворі покарання для викладачів та адміністрації, які беруть хабарі, а саме: штрафи, звільнення або навіть кримінальна відповідальність.

А найголовніше, мабуть, це - просвітницькі кампанії. Важливо пояснювати студентам, що чесна освіта має велику цінність. Якщо молодь усвідомлюватиме шкідливість хабарництва, суспільство поступово зміниться. Можу як прекрасний приклад навести мій університет, адже він проводить чимало заходів на тему «Академічна доброчесність», на яких нам пояснюють важливість чесного здобуття освіти.

На жаль, хабарництво в освіті є серйозною проблемою, яка підриває принципи академічної доброчесності, руйнує довіру до системи освіти та сприяє поширенню корупції у всьому суспільстві. Тому якщо ми хочемо жити у чесному та розвиненому суспільстві, кожен мусить зробити якийсь внесок для перемоги над цією проблемою. Лише завдяки спільним зусиллям в нас є шанс побудувати нову систему освіти, яка буде ґрунтуватися на реальних знаннях, а не на грошах.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко О. Історичний аспект формування поняття «неправомірна вигода». URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/UV/article/download/8454/10273>.
2. Антикорупційний суд. URL: <https://ti-ukraine.org>.

Грищенко Андрій

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТІВ: ПРИЧИНИ, МАСШТАБИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

У сучасному світі, коли якісні знання і освіта набувають вагомого значення у досягненні успіху в житті кожної людини, коли швидко розвиваються інформаційні та комп'ютерні технології, внаслідок чого стає доступною різноманітна інформація з будь-яких питань, проблема доброчесності у навчанні набуває особливої гостроти. Разом з тим спостерігається проблема порушення академічної доброчесності серед студентів, яка є серйозною для вищих навчальних закладів не тільки в Україні, а і по всьому світу. Стаття 42 Закону України «Про освіту» визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

На мою думку, дотримання академічної доброчесності – це прояв чесності і порядності перед самим собою, одногрупниками і викладачами. Списана практична робота чи скачана в Інтернеті презентація – це обман і педагога, і самообман. Студенти, які роблять подібне, позбавляють себе можливості отримати міцні знання, розвинути мислення і вміння правильно і грамотно висловлювати власні думки. Самостійно виконана робота завжди приносить задоволення від досягнутого результату і зміцнює віру у власні сили!

Кожен з нас, студентів, прагне стати кваліфікованим фахівцем в обраній професії. Загальновідомо, що заради свого майбутнього потрібно старанно і наполегливо навчатися, докладаючи якомога більше зусиль. На перший погляд, це не дуже складно: вчись – і отримаєш бажаний результат. Однак інколи, відверто кажучи, у кожного бувають такі випадки, коли лінуєшся і хочеш без зайвих зусиль отримати все і водночас. Великі обсяги навчальних завдань, нерозуміння матеріалу, незацікавленість предметом, страх поганої оцінки, всебічна доступність до інформації в Інтернеті, незначний ризик виявлення і покарання, лінощі і небажання самостійно працювати і думати – основні причини, через які порушується академічна доброчесність. Звідси списування готових практичних завдань і вправ, присвоєння чужих думок у творах, рефератах, використання штучного інтелекту в творчих, курсових та дипломних роботах тощо. Так мимохіть порушується доброчесність у навчанні.

Визначити точні масштаби порушень академічної доброчесності доволі складно, адже немало випадків залишаються непоміченими або не розголошуються. Однак, опитування студентів виявляють значну частину тих, хто відверто визнає, що часто вдавався до списування, плагіату та інших форм академічної нечесності протягом усього терміну навчання. З поширенням сучасних комп'ютерних технологій та онлайн-навчання з'явилися нові можливості для академічної нечесності, які суттєво ускладнюють боротьбу з цим явищем.

Подолання порушень академічної доброчесності – тривалий процес, який вимагає спільних зусиль і студентів, і викладачів, і адміністрації закладів освіти. Тільки через комплексний підхід можна виховати відповідальних, порядних і чесних фахівців, здатних до критичного мислення та постійного розвитку.

У кожному коледжі та вищому навчальному закладі адміністрація, викладачі і студентський актив повинні розробити чіткий і доступний кодекс поведінки, який би визначав основні принципи академічної доброчесності і відповідальність за їх порушення.

На спеціальних курсах, семінарах та лекціях потрібно пояснювати студентам наскільки важливою у навчанні є самостійна робота, допомагати зі складними питаннями, виховувати повагу до авторської інтелектуальної власності, порушення якої призводить до певних етичних наслідків, адже багато

хто насправді не розуміє усієї серйозності проблеми і не вважає таке «запозичення» результатів чужої праці чимось протиправним і неприпустимим.

З метою заохочення до самостійного мислення можна запропонувати студентам такі завдання, які вимагають оригінальних ідей та досліджень і які важче списати чи скопіювати, приміром, есе, презентації, проекти тощо.

Ефективними у виявленні порушення академічної доброчесності є застосування антиплагіатних систем для письмових робіт, проведення викладачами усних захистів виконаних робіт, співбесід і екзаменів, щоб перевірити розуміння студентом навчального матеріалу.

Загальновідомо, що будь-яке порушення має виявлятися і каратися. Порушення академічної доброчесності не є винятком. У кожному навчальному закладі має бути розроблено прозорий і справедливий процес розгляду випадків академічної нечесності, який передбачає застосування покарань відповідно серйозності порушення.

Отже, академічна доброчесність – це важлива складова якісної освіти та майбутньої успішної кар'єри кожного з нас, студентів; це надійна основа, яку потрібно оберігати і зміцнювати задля нашого майбутнього; це чесність у навчанні, яка передбачає самостійність у виконанні завдань без допомоги одногрупника, мережі Інтернет чи штучного інтелекту; це повага до авторського права, що потребує обов'язкового посилання на використане джерело; це повністю усвідомлена відповідальність за свої слова та вчинки, що включає визнання помилок та готовність самостійно вирішувати проблему. Академічна доброчесність є гарантією якісної освіти, вкладом у майбутнє та способом життя, який ґрунтується на чесності, справедливості, відповідальності, довірі, повазі та сміливості.

Гриценко Марина
Відокремлений структурний підрозділ
«Сумський фаховий коледж СНАУ»

ПЛАГІАТ ЯК СЛАБКІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА

Через легкодоступну інформацію викладачі все частіше стали стикатися з проблемою плагіату та використанням штучного інтелекту. Поширилося це

переважно в закладах освіти через те, що швидке копіювання інформації спрощує написання таких робіт, як: курсові, дипломні та інші наукові роботи. Однак, плагіат негативно впливає не тільки на освітній процес, а й заважає академічній доброчесності, позбавляючи студента критичного мислення та вміння аналізувати інформацію.

На мою думку, одна з причин плагіату є брак часу. Оскільки я і сама студентка, можу сказати, що здобувачі освіти мають велике навчальне навантаження та величезну кількість тестів з усіх дисциплін. Тому, мені здається, аби не витратити багато часу на написання роботи самостійно, вони вдаються до копіювання чужих матеріалів або генерування штучним інтелектом. Це здається швидким і простим рішенням, але через те студенти не отримують знань, хоча це їх найважливіша задача в період навчання.

Нещодавно я запитала в брата, що він вважає плагіатом, то він не зміг відповісти. Тому можу припустити, що деякі студенти не розуміють сутності плагіату, бо не всі усвідомлюють, що навіть часткове використання чужого тексту без зазначення автора є порушенням академічної доброчесності. Вони вважають, якщо змінити кілька слів у реченні або використати синоніми, то це вже буде самостійною роботою. Проте навіть у такому випадку необхідно робити посилання на джерело.

Також можливою причиною є низька мотивація до навчання. Іноді здобувачі освіти вступають у вищі заклади освіти з примусу, тоді вони не зацікавлені у вивченні дисциплін, не хочуть витратити свій час на аналіз інформації та формулювання власних висновків чи пошук нових ідей. Для них легше скопіювати текст з інтернету або взяти готову роботу в іншого студента, ніж намагатися написати її самостійно.

Вони просто не усвідомлюють, що плагіат має значні негативні наслідки. По-перше, він позбавляє студента можливості розвивати власні навички сприйняття та аналізу великої кількості інформації, що є вкрай важливим у сучасному світі.

Внаслідок цього студенти отримують дипломи, але не отримують необхідних знань та вмінь, що в майбутньому може негативно вплинути на їхню професійну діяльність, якщо ж вони, звісно, будуть працювати за фахом.

По-друге, плагіат студента підриває довіру викладачів, а також негативно впливає на його репутацію. Якщо плагіат буде виявлено, це може призвести до серйозних наслідків, таких, як: відрахування з коледжу, університету або позбавлення стипендії.

Вважаю, що для мене та інших студентів є надзвичайно важливо навчитися правильно формулювати власні думки та використовувати цитати. А, у свою чергу, викладачі мають допомогти студентам зрозуміти, чому академічна

доброчесність є такою важливою, а також надати їм необхідні ресурси для самостійного дослідження інформації або методи її пошуку в мережі «Інтернет».

Також можу запропонувати використовувати сучасні технології перевірки текстів на унікальність, щоб прибрати плагіат з нашого життя. Багато університетів вже використовують спеціальні програми, які можуть виявити запозичення з інших джерел. Завдяки цьому студенти розуміють, що викладачі можуть легко перевірити їхні роботи, і це стимулює їх виконувати завдання самостійно.

Отже, враховуючи всі вище наведені аргументи, я вважаю, що плагіат — це не просто порушення правил закладу освіти, а здебільшого слабкість сучасного студента. Академічна доброчесність має бути основою навчання, і кожен студент повинен запам'ятати назавжди, що чесність у навчанні веде до справжніх знань. Для мене ж академічна доброчесність – важка праця, яку я роблю кожен день задля того, щоб отримати знання та навички, які мені допоможуть у майбутньому. Кожного разу, коли я роблю завдання самостійно, переконуюсь, що здатна на більше, і розумію, що можу бути чесною та сумлінною. Тому я проводжу багато часу за навчанням, щоб зробити все так, як треба.

Дяченко Серафим

Сумський національний аграрний університет

ЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ ЯК ФУНДАМЕНТ ДОВІРИ ДО ФАХІВЦЯ

У сучасному світі, де знання й інформація стають найважливішими ресурсами, питання доброчесності у навчанні набуває особливої ваги. Чесність студента в процесі здобуття освіти — це не лише прояв етичності, а й запорука формування надійного, відповідального фахівця. Адже довіра до будь-якого спеціаліста — це те, що визначає його репутацію, професійну цінність та авторитет у суспільстві.

Уявімо, що майбутній лікар, юрист або інженер здобував свої знання шляхом постійного списування, плагіату та обману. Такий студент, можливо, отримає диплом, але чи отримає він компетентність? Чи зможе пацієнт довірити йому своє здоров'я? Чи буде безпечно користуватися мостом, побудованим за проектом такого інженера? Сумнівно. Саме тому чесність у навчанні є не просто внутрішньою справою кожного, а фундаментом, на якому будується вся професійна репутація та суспільна довіра.

Академічна доброчесність вимагає самостійного виконання завдань, поваги до авторського права, відкритості до критики та вміння визнавати свої помилки. Вона формує навички, які є надзвичайно важливими в будь-якій професійній діяльності: відповідальність, самодисципліну, здатність до самостійного мислення. Студент, який обирає чесність, іноді стикається з більшими труднощами, але саме ці труднощі й роблять його сильнішим, досвідченішим і, зрештою, конкурентоспроможним.

Крім того, доброчесність — це не лише індивідуальний вибір. Вона має колективну цінність. Якщо у навчальному закладі існує культура чесності, це впливає на весь освітній процес. Викладачі починають більше довіряти студентам, а студенти — один одному. Формується академічне середовище, в якому кожен знає: успіх залежить від зусиль, а не від хитрощів. У такому середовищі народжуються справжні фахівці — ті, кому ми згодом довірятимемо найважливіше.

Слід також зазначити, що академічна доброчесність є частиною ширшого етичного контексту. Вона тісно пов'язана з моральними цінностями, які формуються ще з дитинства: правдивість, повага до інших, відповідальність за власні дії. Школа і університет — це не просто місця отримання знань, а й простори морального виховання. Якщо в цих установах підтримується атмосфера чесності, справедливості і взаємної поваги, то й майбутні фахівці вийдуть у світ з розумінням важливості етичних норм.

Ще одним важливим аспектом є приклад викладачів. Студенти сприймають не лише інформацію з лекцій, а й поведінкові моделі своїх наставників. Якщо викладачі самі дотримуються принципів академічної доброчесності — не фальсифікують результати, не практикують фаворитизм, поважають студентську думку — це створює середовище довіри та чесності. А довіра — це основа будь-якої ефективної комунікації, як в освітньому, так і в професійному середовищі.

Не варто забувати й про роль сучасних технологій. Вони, з одного боку, спрощують доступ до знань, але з іншого — ускладнюють контроль за дотриманням доброчесності. Проте саме тут і з'являється простір для розвитку внутрішньої мотивації: коли студент обирає не "швидкий результат", а глибоке розуміння. Бо справжні знання — це ті, що здобуті через зусилля, дослідження, помилки та висновки.

На завершення хочеться наголосити: чесність у навчанні — це інвестиція у майбутнє. Це той невидимий, але надзвичайно міцний міст між студентською лавою і професійною діяльністю. Саме чесність формує не лише спеціаліста, а й людину, якій довіряють. А довіра — це найцінніший капітал у будь-якій професії. Тож, обираючи чесність сьогодні, ми формуємо якісне суспільство завтра.

Залевська Діана

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЧИ МОЖНА БУТИ ГЕНІЄМ І НЕЧЕСНИМ? МЕЖА МІЖ КРЕАТИВНІСТЮ ТА АКАДЕМІЧНОЮ ДОБРОЧЕСНІСТЮ

Геніальність - це дар, який відкриває перед людством нові горизонти, створюючи шедеври в науці, мистецтві та технологіях. Але чи можна бути генієм і при цьому нехтувати моральними принципами? Чи є межа, за якою креативність перетворюється на маніпуляцію, а величний інноваційний прорив - на нечесні вчинки? Академічна доброчесність вимагає прозорості, чесності та відповідальності в роботі, однак у творчому процесі не завжди все чітко визначено. Іноді порушення цих принципів може здаватись невід'ємною частиною великого досягнення. З одного боку, геніальність може вимагати відкидання встановлених меж, з іншого - вона не має виправдовувати обман чи фальсифікацію.

Хочу почати з того, що геній - це щось більше, ніж просто талант чи гострий розум. Це здатність бачити можливості там, де інші бачать лише обмеження. Це сміливість виходити за рамки, ламати правила, створювати нове. Але іноді саме прагнення до великого може зіштовхнути людину з небезпечною спокусою: а що, як трохи обійти правила? Якщо мета виправдовує засоби, то чи має значення, якими шляхами до неї йти?

Мені здається, що це патова ситуація. Світ знає чимало прикладів, коли великі досягнення супроводжувалися сумнівними вчинками. Але чи можна називати геніальність справжньою, якщо вона побудована на обмані?

Креативність та новаторство часто вимагають порушення значних норм. Історія музики, наприклад, знає випадки, коли великі композитори запозичували мотиви одне в одного. Людвіг ван Бетховен, якого сьогодні називають одним із найгеніальніших музикантів усіх часів, нерідко використовував ідеї часів, нерідко використовував ідеї своїх попередників, розвиваючи їх, додаючи їм нової глибини. Це не було плагіатом у сучасному розумінні, але чи можна сказати, що він завжди був абсолютно чесним у своїй творчості? Мені здається, що ні. Та водночас його внесок у музику настільки великий, що ці питання залишаються другорядними та применшеними.

Проте в науці й бізнесі нечесність рідко залишається без наслідків. Яскравим прикладом є ситуація з фальсифікацією наукових досліджень, що інколи відбувається у гонитві за славою чи фінансовим успіхом. Наприклад, у 2018 році світ шокували результати розслідування, коли кілька учених були звинувачені в тому, що підробляли дані своїх експериментів, щоб забезпечити собі публікації в престижних наукових журналах. Також доволі свіжа ще ситуація із відомим психіатром Спартакосом Субботою, який завойовував серця

мільйонів своїми розумними висловами та посиланнями на відомі книги, проте, як виявилось, що це брехлива людина із фальшивими дипломами. Я також стала жертвою цього обману та була професійно опрацьована брехуном. Тут ми чітко бачимо, як геніальність і прагнення до успіху можуть перетворитися на обман, який підриває довіру до всієї наукової спільноти.

З іншого боку, бувають випадки, коли межа між креативністю та нечесністю розмивається. Стів Джобс та Стів Возняк-творці Apple-стали справжніми символами технологічного прориву. Але вони часто опинялися в ситуаціях, коли їхні дії викликали етичні питання: запозичені ідеї, патентні суперечки, жорсткі бізнес-стратегії. Чи були вони нечесними? Можливо. Але їхні досягнення неможливо заперечити. Це змушує мене задуматись: чи можна вважати їхні методи виправданими, якщо в результаті вони змінили світ?

Я думаю, що межа між креативністю та академічною доброчесністю-це не просто набір правил, а питання особистого вибору. Так, у світі успіху іноді перемагають не найчесніші, а найхитріші. Але чи варто заради цього відмовлятися від принципів? Я вірю, що справжній геній-це не тільки людина, яка створює щось унікальне, а й та, яка робить це чесно.

Отже, геніальність-це не лише здібності, а й відповідальність за свої дії. Історія знає багато випадків, коли великі люди переступали межі чесності, щоб досягти успіху. Але чи був цей успіх справжнім, якщо він побудований на брехні? Бетховен став символом музики не тому, що запозичував мотиви, а тому, що створив щось унікальне. Яскраві наукові та бізнесові досягнення, як ідеї Джобса чи фальсифікація даних, показують, як спокуса обману може завдати шкоди навіть тим, хто здається генієм. Але незважаючи на все це, ми повинні пам'ятати: успіх без чесності- це лише ілюзія, яка не витримає випробування часом.

Я переконана, що найскладніше випробування для справжнього генія-це не просто змінити світ, а зробити це чесно. Адже успіх, досягнутий хитрістю, може бути гучним, але він не буде справжнім. А історія пам'ятає не лише перемоги, а й ціну, яку за них заплатили.

Зінченко Денис

Сумський національний аграрний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ – СИСТЕМА ПРОСТИХ ПРАВИЛ

У сучасному світі знання та освіта відіграють ключову роль у формуванні майбутнього. За таких умов доброчесність у навчанні стає не просто бажаною якістю, а необхідністю для розвитку особистості та суспільства. Це фундаментальний принцип, який визначає не лише якість освіти, але й моральні стандарти, на яких будується наше майбутнє.

Доброчесність у навчанні можна розглядати як систему правил простих у дотриманні та виконанні. Базовими положеннями такої системи є прагнення до самостійного здобуття знань, відповідальність за власні дії, чесність у представленні результатів, повага до інтелектуальної власності. Це основа, на якій будується довіра між викладачем і студентом, між науковцями та суспільством.

Прагнення до самостійного здобуття знань. Прагнення до самостійного здобуття знань стає не просто корисним, а й необхідним елементом академічної доброчесності. Цей принцип передбачає активну позицію студента в навчальному процесі, коли він не просто пасивно сприймає інформацію, а й докладає зусиль для її самостійного пошуку, аналізу та критичного осмислення.

Самостійне здобуття знань вимагає від студента вміння аналізувати інформацію з різних джерел, оцінювати її достовірність та релевантність, а також формулювати власні висновки. Це сприяє розвитку критичного мислення, яке є важливою навичкою не лише в навчанні, але й у повсякденному житті. Коли студент самостійно шукає відповіді на свої запитання, він глибше занурюється в тему, краще розуміє взаємозв'язки між різними концепціями. Вміння самостійно знаходити, аналізувати та синтезувати інформацію є важливою навичкою для дослідників.

Студенти, які прагнуть до самостійного здобуття знань, краще підготовлені до проведення власних досліджень та написання наукових робіт. Коли студенти впевнені у своїх силах і вміють самостійно здобувати знання, вони менше схильні до академічної нечесності, такої як списування чи плагіат. Вони розуміють, що чесно здобуті знання є ціннішими за будь-які оцінки.

Відповідальність за власні дії. В академічному середовищі, де знання є головною цінністю, відповідальність за власні дії є наріжним каменем доброчесності. Цей принцип передбачає, що кожен студент, викладач і дослідник повинен нести повну відповідальність за свої рішення, вчинки та їхні наслідки, особливо в контексті навчання, дослідження та поширення знань. Коли студенти беруть на себе відповідальність за своє навчання, вони розвивають самодисципліну, наполегливість та вміння самостійно вирішувати проблеми. Студенти, які беруть на себе відповідальність за свої вчинки, діють чесно та принципово. Вони усвідомлюють наслідки своїх дій для себе та інших і прагнуть приймати рішення, які відповідають найвищим етичним стандартам. Коли студенти, викладачі та дослідники несуть відповідальність за свої дії, вони завойовують довіру своїх колег. Довіра є важливою для ефективної співпраці, обміну знаннями та створення сприятливого навчального середовища.

Відповідальність за власні дії є важливою якістю для успішної кар'єри. Роботодавці цінують працівників, які є відповідальними, надійними та здатними приймати рішення. Студенти, які розвивають цю якість в академічному середовищі, будуть краще підготовлені до викликів професійного життя.

Чесність у представленні результатів. У освітньому та науковому середовищі наукові відкриття формують основу знань, чесність у представленні

результатів є абсолютно необхідною. Цей принцип вимагає, щоб усі студенти, дослідники та науковці представляли свої висновки об'єктивно, точно та без будь-яких навмисних спотворень або фальсифікацій. Наукові дослідження будуються на основі попередніх робіт. Якщо результати представлені нечесно, це може призвести до хибних висновків, помилкових теорій та неефективних практик. Чесне представлення результатів гарантує, що знання, отримані в результаті досліджень, є достовірними та надійними.

Наука розвивається шляхом постійного вдосконалення та спростування існуючих теорій. Нечесне представлення результатів може затримати цей процес, оскільки інші дослідники можуть витратити час і ресурси на спроби відтворити неправдиві результати. Чесність у представленні результатів є фундаментальним принципом академічної доброчесності. Дотримання цього принципу є важливим для підтримання репутації академічних установ та забезпечення якості освіти.

Повага до інтелектуальної власності. Повага до інтелектуальної власності є фундаментальним аспектом академічної доброчесності, що виходить далеко за межі простого уникнення плагіату. Вона стосується визнання та належного поводження з правами творців та власників ідей, винаходів, творів та інших форм інтелектуальної власності. У контексті навчання, дослідження та наукової діяльності, повага до інтелектуальної власності є критично важливою.

Інтелектуальна власність, включаючи авторські права, патенти надає творцям ексклюзивні права на їхні роботи. В академічному середовищі це означає, що дослідники, автори та винахідники отримують належне визнання за свої ідеї та відкриття, що сприяє подальшим інноваціям та творчості. Повага до інтелектуальної власності є важливою для підтримання чесності та справедливості в академічному середовищі.

Академічна доброчесність вимагає від студентів та дослідників належного цитування та посилання на джерела, які вони використовують у своїй роботі. Це не лише демонструє повагу до прав інтелектуальної власності, але й дозволяє іншим відстежувати джерела інформації та поглиблювати свої знання. Повага до інтелектуальної власності є важливою навичкою для студентів, які вступають у професійне життя. У багатьох професіях працівники стикаються з питаннями, пов'язаними з авторським правом, патентами та іншими формами інтелектуальної власності. Дотримуючись принципів поваги до інтелектуальної власності в академічному середовищі, студенти розвивають етичну основу, яка допоможе їм приймати правильні рішення у своїй майбутній професійній діяльності.

Іванько Валерія

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ - НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Доброчесність формує повагу до інших і, безумовно, до себе, своїх досягнень і старань. Звідусіль можна почути про її важливість й обов'язковість. Сумна правда життя в тому, що мало хто усвідомлює її важливість та необхідність у глобальних масштабах та жахливі наслідки нехтування нею.

Коли я навчалась у школі, більшу частину часу я не дбала про доброчесність, я просто вчилась, як могла, й отримувала задоволення, коли мої старання були оцінені згідно з моїми очікуваннями або навіть вище.

Згодом у житті кожного, хто навчається, постають якісь перешкоди: зміна інтересів, занепад сил, відсутність підтримки оточуючих, втрата мотивації, нереальні навчальні навантаження або будь-що інше, що заважає гарній успішності. У цей момент перед людиною постає вибір: піддатись слабкості чи боротись. Вона може проаналізувати ситуацію, докласти зусиль й знайти задовільний для себе баланс або досягти зовнішнього короточасного успіху, а в майбутньому ламати голову мінімально над тим, як вийти сухим із води, а глибше копаючи – як знайти себе справжнього, без нашарувань ШІ. Але в наш час порятунок від негараздів у навчанні перестав бути проблемою, бо з моменту винайдення штучного інтелекту все стало значно простішим.

Не можна не визнавати, що штучний інтелект – геніальний продукт сучасності, великий склад знань та умінь. Водночас ШІ - найбільша проблема, яку людство вигадало собі нещодавно, а тепер змушене шукати мільйон шляхів подолання негативного впливу ШІ на життя. Кожен може використовувати його в навчанні як допоміжний інструмент, якщо це попередньо не заборонено викладачем. Тут наголошу на слові «допоміжний», що є антонімом до слова «основний», але зараз дійсно відбувається взаємозаміна цих двох понять щодо використання в навчанні. Недооцінювати масштабів впливу цього явища на молодь не варто.

Чи варто тоді взагалі використовувати штучний інтелект? Певна, варто, але це певна гра зі своїми правилами. Потрібно розуміти, що використовувати виключно згенеровану ним інформацію без застосування власних знань недоцільно і є порушенням академічної доброчесності. ГРТ може підказати, які питання слушно було б порушити при обговоренні якоїсь теми, електронно-мозговим штурмом дати класні ідеї, запропонувати тренувальні завдання та запитання для кращого засвоєння матеріалу або самоперевірки вже вивченого.

Разом з тим ШІ далекий від досконалості у виконанні всіх завдань. Даючи свій варіант розв'язку складної задачі з математики, він може неправильно його пояснити, але натякнути про можливі варіанти розв'язку, що в подальшому виведе здобувача освіти з глухого кута й дозволить успішно виконати завдання.

Програма Фотомат розв'язує нам математичні приклади та задачі – результатом цього є очевидна деградація студентства, невміння застосувати елементарні формули, виконувати навіть примітивні дії, робити висновки.

Жахливим є те, що більшість молодих людей навіть не усвідомлюють, що запозичена ними робота, виконана штучним інтелектом, може містити помилки в датах, подіях, в обчисленнях, у фактах. Спочатку, коли я таке бачила, мені було смішно. Усвідомлення фактів, що мої друзі виконують домашні завдання за допомогою правильного промпту та натиском клавіш «копіювати - вставити», а на усному опитування печуть раків, «раптово» втрачають зв'язок, відмовляються, а в необхідності вчити звинувачують викладачів, значно позбавило мене оптимізму. Їхній вибір бути недоброчесними й обмеженими – це хитрість і при цьому слабкість, а також шлях у нікуди. Ми з позитивними оцінками з усіх предметів – невдахи у вирішенні актуальних проблем, у комунікації, умінні працювати з інформацією, не вміємо будувати стосунків, бо з цим не допоможе ШІ.

На мою думку, є два основні наслідки нехтування доброчесністю: знецінювання своїх здобутків навіть у майбутньому, власна деградація й прийняття недоброчесності як чогось нормального. Оксиморон «недоброчесність, брехня - нормально» лякає, адже це не тільки про навчання та, мабуть, і не стільки... Це про всі аспекти життя без винятку. Це гріх й аморальність в усьому. Це мовчазний дозвіл на бруд.

Все це шкодить як особистості, так і суспільству в цілому. Ніхто не хоче мати справу з «недолугим» спеціалістом, натомість багато людей готові такими стати через прийняття неподоланності своїх перешкод. Цінність освіти втрачається, як й інші життєві цінності взагалі.

Для мене дотримання доброчесності в навчанні важливе, бо я можу тверезо оцінити свої знання, щиро себе похвалити за пройдений шлях й отримати мотивацію рухатись далі, розширюючи межі своїх можливостей.

У випадку, коли я не дотримувалась доброчесності, я розуміла, що почала сумніватись навіть у необхідності взагалі навчальних закладів, що ще більше послаблювало інтерес до навчання. Але те, наскільки якісну освіту ми отримуватимемо від навчального закладу, ми вже обираємо самі. Ми можемо якісно засвоювати матеріал і ставити багато питань, щоб повністю його зрозуміти або нехтувати поясненнями та навіть необхідністю відвідування занять, наслідки від яких потім спонукають вдатись до нечесних методів просто, щоб отримати залік.

Людина розвивається в діяльності. Нові нейронні зв'язки як результат нашої роботи сприяють нашому розвитку. Штучний інтелект – це те, що створює ілюзію досягнення, але насправді породжує занепад людини. Проблема недоброчесності значно глибша за просто списування й обман вчителя. Вона

набуває вселенських масштабів. Вона сприяє повальній деградації молоді, нездатності її вирішувати елементарні завдання самотужки. Позбавлення критичного мислення шляхом використання поцупленої згенерованої GPT інформації призводить до фіктивних результатів навчання, випусків некваліфікованих спеціалістів, здатних завдати тільки шкоди суспільству, безпорадних перед вирішенням проблем чесним шляхом, схильних до обману та тих, що легко піддаються маніпуляціям. Про академічну доброчесність треба кричати, роблячи це систематично, постійно, часто, завжди. Це свідомо обраний вибір деградації, невігластва, духовної засміченості окремо взятою людиною й суспільством взагалі. Це як дорога в заторах, у кінці якої глухий кут.

Доброчесність у навчанні є корисною для особистості, її мотивації до розвитку й довіри до світу, а в результаті є однією з основ формування здорового суспільства.

Івченко Станіслав

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

У сучасному освітньому просторі академічна доброчесність посідає центральне місце. Вона є не просто нормою поведінки, а основою якісного навчального процесу, що формує культуру мислення, самодисципліну та відповідальність у студентській молоді. Справжній розвиток особистості починається саме тоді, коли знання здобуваються чесним шляхом, через власні зусилля, дослідження та помилки.

Дотримання принципів академічної доброчесності – це прояв поваги до себе та до інших. Самостійне виконання навчальних завдань, здатність аргументувати власну думку, критично оцінювати інформацію – усе це вимагає часу і наполегливості, однак саме такий шлях веде до справжніх результатів. Легкий спосіб – списати, завантажити готову роботу з інтернету чи вдатися до плагіату – може дати тимчасову «перевагу», але він позбавляє головного: досвіду пізнання та формуванню власного мислення і ідеї.

Академічна доброчесність передбачає не лише уникнення порушень, таких як плагіат, фальсифікація чи обман, а й активну позицію – підтримку чесного навчального середовища. Важливо усвідомлювати, що кожен студент несе відповідальність за створення такої атмосфери, де знання і праця мають справжню цінність.

Особливої ваги ця тема набуває у закладах педагогічної освіти. Адже майбутні вчителі повинні не лише знати, як навчати, а й бути прикладом для наслідування. Учитель, який у власному студентському житті порушував

принципи доброчесності, не зможе виховати в учнях повагу до знань і правди. Натомість педагог, що дотримувався чесних підходів у навчанні, зможе сформувавши навколо себе простір довіри, відповідальності та самоповаги.

Свідомий вибір на користь доброчесності – це, без перебільшення, інвестиція у власне майбутнє. Такий вибір не завжди легкий. Він потребує сили волі, мотивації та постійної саморефлексії. Проте саме через ці зусилля формується гідна, свідома, освічена особистість, здатна впливати на навколишній світ.

Таким чином, академічна доброчесність – це не просто набір заборон. Це ціла система цінностей, яка сприяє особистісному розвитку, формуванню незалежного мислення та поваги до інтелектуальної праці. Вона має стати основою не лише університетського життя, а й професійної етики кожного, хто прагне бути гідним громадянином і фахівцем.

Обираючи доброчесність, ми обираємо якість, чесність і самоповагу. І саме ці якості формують майбутнє української освіти та держави загалом.

Використані джерела:

1. Закон України «Про освіту».
2. Академічна доброчесність: посібник для здобувачів освіти / НАЗЯВО, 2021.
3. Глосарій з академічної доброчесності / Східноєвропейський університет, 2020.
4. Саймон Б. Підручник з академічної доброчесності / переклад з англ. – Київ, 2019.
5. Рекомендації МОН України щодо дотримання принципів академічної доброчесності, 2022.

Ігнатченко Крістіна

Лицей №3 Охтирської міської ради Сумської області

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Як часто сучасні студенти та учні задумуються над проблемою порушення норм академічної доброчесності? Можливо, дехто вважає такі недобросовісні вчинки невід'ємною частиною здобування власної освіти, що допомагає їм виправляти низькі бали і вивчати нову інформацію без жодних зусиль. Але, на мою думку, ми розуміємо сутність принципу бути чесним та відповідальним у навчанні, як давно усталене правило, що в першу чергу створене для того, аби допомогти вчителям та викладачам справедливо оцінювати освітній рівень вихованців. Проте, якщо ми будемо без докорів сумління користуватися довідниками та підручниками на іспитах або видавати чужі роботи за власні, то

наше суспільство зазнає величезної та непоправної катастрофи. Незліченну кількість талантів, науковців та істинних геніїв буде безповоротно втрачено.

Найбільшою проблемою, яку має порушення норм справедливого аналізу знань учня, є втрата великої кількості майбутніх спеціалістів і запізня реалізація їхнього потенціалу. Їхні місця у вищих навчальних закладах займають малоосвічені студенти, що вміють вдаватися до хитрощів на контрольних іспитах. Правда в тому, що багато здобувачів вищої освіти не щиро зацікавлені в дисциплінах, які вони вивчають, але страх не виправдати очікування батьків або визнати свою незацікавленість в обраному факультеті придушує їхнє бажання ризикувати і змінювати власне життя. Саме тому випускники університетів вдаються не лише до плагіату наукових робіт чи списування на іспитах, а і до хабарництва, що є насправді серйозною проблемою. Таким чином, наша держава має безліч малоосвічених фахівців, що не лише не планують працювати за спеціальністю, а банально не вміють цього робити. На мою думку, в деяких випадках боротися з серйозними проявами академічної недоброчесності може лише суворота та єдина для всіх система оцінювання, що не дозволяє незамотивованим вступникам із браком знань, бути зарахованими до закладів вищої освіти. Проте, суспільство теж має змінювати свої переконання, рішення та погляди на життя. Допоки наш вибір буде залежати від впливу і рекомендацій інших людей, ми залишатимемося залежниками чужих бажань, будемо вдаватися до недобросовісних учинків і забудемо про власні сильні сторони та мрії. Тепер слід поміркувати над тим, як часто ми вдаємося до порушення академічної доброчесності, маючи легковажні мотиви. У наш час здобувачі освіти можуть легко побороти втому, лінь і небажання працювати, скориставшись функціями штучного інтелекту, попросивши про допомогу в сусіда за партою або знайшовши потрібні короткі відповіді на просторах інтернету. Здавалося б, що в цьому є і позитивні сторони: у критичних ситуаціях, коли перенавантаження руйнує психологічний стан учня, а навчальну роботу треба закінчити терміново, доступні підказки будуть справжніми рятівниками, завдяки яким учень не постраждає від нервового зриву. Але з іншого боку, стресостійкість це наслідок дисциплінованості людини, а коли ми вдаємося до подібних хитрощів, то в майбутньому, знаючи, що розслабитися на робочому місці насправді так легко, протистояти існуючій спокусі стає важко. Без навички активізувати свій мозок навіть у найменш пригідних для цього випадках, ми не зможемо виконувати складні та комплексні завдання, вивчати більший об'єм інформації, а тим паче опанувати важливі навички професії своєї мрії. Саме тому слід пам'ятати, що попри існування розвинених пошукових систем, штучного інтелекту та інших роботів, у наш час стати успішною та освіченою людиною можливо лише за умови наявності дисципліни, сили волі і вміння контролювати рівень стресу та втоми, щоб не вдаватися до спокусливих учинків.

А відповіді на складні питання можливо запам'ятати і по-справжньому зрозуміти лише у процесі вивчення всієї теми, урахувавши всі тонкощі питання, самостійно будуючи причинно-наслідкові зв'язки та застосовуючи логічне мислення.

Чесність — це не лише про справедливість, об'єктивність і правосуддя. Добросовісна людина це та, що має справжні мрії і наполегливо здійснює їх, ласує тим, на що вона заслуговує і ніколи не жалкує про свій вибір. Дотримуватися норм академічної доброчесності — це особиста відповідальність кожної людини, яка самостійно обирає шлях свого життя, підтримує чи змінює свої звички і судження, йде до мети чи витрачає свої найенергійніші та найпрекрасніші дні молодого життя на вчинки, що не несуть ні сенсу, ні користі.

Гльницька Анна

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

РОЛЬ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТУ

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні надзвичайної актуальності набуває академічна культура як система цінностей, норм і принципів, які визначають поведінку академічної спільноти в освітньому середовищі університету. Вона охоплює такі компоненти, як академічна доброчесність, повага до інтелектуальної праці, критичне мислення та відповідальність за результати навчання і наукової діяльності. В академічному культурному осередку кожен його представник може зреалізувати свій потенціал, розвинути креативність, наукові інтереси і незалежність мислення.

Академічна культура формує освічену, відповідальну та морально зрілу особистість, діяльність якої заснована на важливих принципах, таких як чесність, повага до чужої праці, прозорість у здобутті знань, взаємна довіра між учасниками освітнього процесу. Дотримання академічної доброчесності є внутрішнім вибором кожного, хто прагне бути не лише фахівцем, а й гідним членом суспільства. Справжній розвиток особистості починається з усвідомлення власної відповідальності за результати навчання, чесність думок, рішень і вчинків. Саме академічна доброчесність забезпечує якість освіти, зміцнює довіру до наукових досягнень і сприяє розбудові справедливого соціального середовища.

Студентське самоврядування як складова громадського самоврядування в структурі закладу вищої освіти має право вирішувати через свої органи (студрада, старостат тощо) важливі питання, пов'язані з організацією освітнього

процесу та дозвіллям здобувачів освіти, захистом їхніх прав і представництвом у керівних органах університету. У Положенні про студентське самоврядування в Уманському державному університеті імені Павла Тичини зазначено, що мета його діяльності – «створення умов для самореалізації особистості студентів Університету і формування у них організаторських навичок, лідерських якостей, відповідальності за результат своєї праці тощо» [1]. Одним із повноважень органів студентського самоврядування є організація заходів, спрямованих на популяризацію академічної доброчесності.

На мою думку, студентському самоврядуванню належить провідна роль у підтримці, вдосконаленні та розвитку академічної культури. Адже це не просто формальна структура, а дієвий механізм, який дозволяє здобувачам освіти брати безпосередню участь в управлінні освітнім процесом, відстоювати власні права та ініціювати проекти для утвердження принципів доброчесності.

Віднедавна я очолюю студентську раду факультету філології та журналістики, тому можу засвідчити, що студрада факультету постійно порушує питання академічної доброчесності, ініціює проведення панельних дискусій у форматі «TEDx–університет» на тему: «Академічна доброчесність – мій індивідуальний вибір», де відбуваються обговорення власних історій здобувачів освіти, пов'язаних із чесністю, успіхами і викликами у навчанні, а згодом – поширення цих історій через їх публікації в соціальних мережах.

Студентське самоврядування факультету організовує для студентства дебати і флешмоби, метою яких є формування критичного мислення та усвідомленої позиції стосовно плагіату, а також інтелектуальні батли, створені на платформах Kahoot та Quizizz, де вирішуються практичні кейси, пов'язані з порушеннями академічної доброчесності (плагіат, самоцитування, фабрикація чи фальсифікація даних тощо). Такі заходи сприяють закріпленню термінології, розумінню меж дозволеного і недопустимого в академічному середовищі. Більше того, використання ігрових елементів передбачає залучення ширшого кола здобувачів освіти, особливо тих, які надають перевагу інтерактивному спілкуванню.

Ще одним напрямом активної роботи студентського самоврядування факультету є організація і проведення творчих воркшопів на етичну тематику, під час яких здобувачі освіти створюють постери, комікси, меми, відеоролики про академічну доброчесність для кращої візуалізації важливих ідей та підсилення емоційного сприйняття теми.

Не менш важливим аспектом академічної культури вважають вироблення норм академічного письма. Тому на кафедрах факультету філології та журналістики діють консультаційні пункти з написання наукових і творчих робіт, де здобувачі освіти мають змогу більше дізнатися про особливості написання різних видів робіт із дотриманням етичних принципів. Ці консультації

доступні для кожного зацікавленого, вони підвищують рівень обізнаності з академічними стандартами.

Я переконана, що популяризація академічної доброчесності органами студентського самоврядування через проведення різноманітних заходів (панельних дискусій, інтелектуальних батлів, дебатів, воршкопів, флешмобів тощо) позитивно сприяє формуванню культури студентської молоді, розвитку критичного мислення, шанобливого ставлення до інтелектуальної власності та усвідомленого підходу до результатів власної навчальної і наукової роботи. Формування та підтримка етичних принципів в освітньому середовищі – це спільна справа академічної спільноти, яка прагне до справжнього знання і високих моральних стандартів.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Положення про студентське самоврядування в Уманському державному університеті імені Павла Тичини. №11 (2023). Вилучено з <https://surl.li/cvthfa>.
2. Про освіту (Закон України). № 38–39 (2017). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145–19#n1854>.

Іщенко Максим

*Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Не дотримання академічної доброчесності призводить до погіршення якості освіти, руйнування репутації навчальних закладів, зниження рівня наукових досягнень та погіршенню справжнього особистого прогресу учня чи студента, що згодом призводить до наявності поганих кадрів на різних видах роботи, та знижує рівень прогресу та життя суспільства. Ті суспільні проблеми, які ми маємо в політиці, освіті, та інших державних та не державних закладах – результат недостатньої доброчесності суспільства.

Тому суспільство має намагатися зробити умови та націлити політику для суспільного розуміння та цінування академічної доброчесності. Методи збільшення доброчесності можна поділити на радикальні та лагідні. До радикальних методів, можна віднести покращення дії суворих покарань, бо часто вони можуть бути вибірковими та обійти деяких порушників. Наприклад, більш жорсткий контроль над виконанням та виконаними завданнями в усіх життєвих справах, звільнення за академічну недоброчесність та кримінальна відповідальність за тяжкі прояви недоброчесності, фальсифікацію та плагіат наукових робіт. Люди часто не здійснюють злочини, бо просто бояться

покарання, тому такий підхід також має покращуватися. До лагідних методів можна віднести посилену просвітницьку роботу для виховання учнів та студентів. Треба пояснювати суспільству, що фальшивий результат не вчить розвиватися та досягати чогось нового, це тільки короточасний результат і без розвитку своїх індивідуальних навичок ви просто не досягнете справжніх результатів, коли не буде можливості схитрити. Треба зробити таку систему освіти та виховання, де сприймання оцінки учнями та вчителями, свідомо приймалося як достатність чи недостатність вивчення теми, і щоб воно було об'єктивним, не заниженим та не завищеним. А для створення мотивації покращення цієї оцінки, створити більше позашкільних консультацій та уроків з покращення знань теми. Треба дати розуміння учням та людям, що під час процесу навчання головна ціль цього навчання, це покращення їх індивідуальних навичок, і якщо їм дійсно не потрібні якісь предмети чи вони не мають справді високого там рівня, це заслужено отримувати нижчу оцінку. Оцінка має сприйматися як аналіз крові, а не як елемент досягнення, який неважливо яким шляхом потрібно досягнути.

Для того, щоб зробити навчання більш добродішним, а згодом щоб і все суспільство стало більш добродішним, треба використовувати такі принципи: просвітницька робота та постійне обговорення цієї теми на уроках та в засобах масової інформації, формування культури чесності у суспільстві, позитивні приклади лідерів суспільства, показ їхньої чесності та показ не вибірковості покарання серед лідерів суспільства, так як вибірковість добродішності та покарання може деморалізувати поняття добродішності у суспільстві та будувати правила обходу добродішності. Зміна системи оцінювання, на те що оцінювання має сприйматися більше як аналіз крові, наче як об'єктивний показник набутих знань та навичок з теми, а не елемент нагороди чи досягнення, який люди будуть досягати навіть нечесними шляхами. Використання технологій на користь, наприклад штучний інтелект та інші ресурси, можуть використовуватися як допомога в навчанні для систематизації інформації, допомога зі створення плану роботи чи в оформленні роботи, але сама людина буде оцінюватися завдяки відкритим розгорнутим відповідям на питання, створенні в момент опитування, щоб учень не зміг використати ці технології через специфіку самого завдання, яке потребує розуміння теми учнем та використання власної думки та логічних зв'язків з творчим підходом саме в момент опитування учня. Також можливо корисним було б частіше застосування самооцінювання та взаємооцінювання, що зробить суспільство більш чесним та змусить розвивати свої навички.

Також додаю з власного досвіду, що для збільшення добродішності треба щоб навчання було більш орієнтоване на інтереси конкретного учня та розвиток корисних та актуальних йому навичок. Якщо говорити про школу, треба щоб програма в останніх класах складалася індивідуально з нахилом на ті предмети,

які потрібні учневі для вступу. А якщо говорити про вищий навчальний заклад, щоб був нахил на розвиток навичок потрібних майбутньому спеціалісту. Через те, що система освіти змушує займатися всім підряд, і більш корисним і менш корисним, в студента втрачається мотивація робити менш корисні для нього дисципліни і він починає будь-якими шляхами викручуватися, щоб не витратити час на цю дисципліну та вивчати саме те, що йому потрібно. Це можна прослідкувати і з мого досвіду, за програмою ми витрачаємо більшість свого часу на теоретичні дисципліни, хоча цінність нас як спеціалістів більше полягає в наших музичних навичках. Це призводить до того, що більшість студентів моєї групи має поганий музичний рівень при випуску, а інша частина студентів хитрять та не вчать теоретичні дисципліни. Тому, освітня система має змістити та раціоналізувати навчальні пріоритети, щоб зробити навчання більш ефективним та цікавим, що збільшить особисту доброчесність студента, бо він буде зацікавлений в цьому.

Україна займає одну з найгірших позицій країн по корупції в Європі, що можна вважати тією ж доброчесністю суспільства. Тому нам є на кого рівнятися та до чого розвиватися. Багато речей, які б здавалися вже навіть не є інноваційними з приводу покращення доброчесності, потребують кращого впровадження в Україні. Головне створити баланс невивіреного покарання, просвітницької роботи та навчальної системи орієнтованої на ефективність, яка дасть зрозуміти, що краще розвивати довгострокові навички чим мати фальшивий короткочасний успіх.

Зробити повністю людину чи суспільство доброчесним неможливо, але збільшити рівень доброчесності можливо, в результаті чого ми покращимо рівень нашого життя.

Капшик Лілія

Сумський фаховий коледж економіки і торгівлі

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Вітаю! Мене звати Лілія. Моє есе: академічна доброчесність і її цінності у моєму студентському житті, чи потрібно їх дотримуватися? Я студентка-маркетолог, заступник голови студентської ради коледжу. Для мене – академічна доброчесність – це не просто слова. Це те, з чим я стикаюся щодня, це моє кредо! На маркетингу ми вивчаємо, як створювати бренди, яким довіряють. Як можна побудувати довіру, якщо не бути чесним? Як можна переконати людей у цінності продукту, якщо сам не віриш у його якість?

Академічна доброчесність – це фундамент, на якому будується успішна кар’єра. Це – вміння визнавати свої помилки, готовність вчитися на них, чесно використовувати чужі ідеї та знання, посилаючись на їх джерела.

Також треба розрізняти такі речі як «плагіат» та «натхнення». Слід помітити, що «копія» – це повне повторення ідеї, цінностей та стратегії бренду, а «натхнення» – це ідея концепції, на що вона буде спрямована та результат, який хоче отримати фірма, тому над цим треба працювати особисто.

Поговоримо про академічну доброчесність у процесі навчання. Зараз кожний другий студент чи учень використовує мережу «Інтернет» та штучний інтелект, виконуючи свої домашні та практичні завдання. Я не бачу в цьому великої проблеми, якщо це допомагає студенту отримати нові знання чи попрактикуватися у новій для себе сфері. Штучний інтелект дасть відповідь на будь-яке запитання та в чомусь додасть впевненості. Але є нюанси! Студенти, що використовують нейромережі просто для того, щоб виконати завдання та надіслати викладачу, отримати високу оцінку, зовсім не викликають у мене поваги. Звісно, це залежить від інтересів людини, але базову освіту у школі, фахову у коледжі, університеті кожному слід отримувати максимально чесним шляхом. Щоб чогось досягти – треба дуже багато працювати; потрібно прагнути, щоб наші знання були ґрунтовні, глибокі, а до цього студент повинен дійти сам. Наша студрада упродовж навчального року проводить серед студентів освітньо-виховні заходи про прості та зрозумілі цінності академічної доброчесності: чесність, довіру, справедливість, повагу, відповідальність та відвагу.

Я у вільний від занять час перетворююся на тренера маленьких спортсменів. І, знаєте, між моїм навчанням та суддівством на дитячих змаганнях є багато спільного. Особливо, коли йдеться про чесність. Це те, що я бачу щодня в інтернеті, соціальних мережах та в танцювальному ком’юніті. Танцюючи десять років, я мала чимало сюрпризів. І не завжди вони були приємні. На змаганнях, під час виступу мої очі горять, вони прагнуть перемоги, але навіть у запалі емоцій я знаю, що перемога, здобута нечесно, не має цінності. Тренуючи своїх учнів, я хочу навчити їх не тільки гарно рухатися в сучасному танцювальному ритмі, а й виховати з них емпатичних, чесних та сміливих особистостей. Коли я бачу, як вони допомагають один одному піднятися після падіння, як чесно визнають помилки, я розумію, що академічна доброчесність – це не просто теорія, це – життя. Це – чесність перед собою та іншими, повага до своїх однодумців та відповідальність за свої дії. Коли я готую дітей до змагань, я вчу їх не лише техніці спортивного танцю. Я навчаю їх бути чесними, справедливими, відповідальними. Вони повинні розуміти, що справжня перемога – це не лише медаль, але й чиста совість.

Підведемо підсумки. Фундаментальні цінності академічної доброчесності вимагають довіри між усіма учасниками процесу. Кожен член академічної

спільноти несе відповідальність за свої дії та їхні наслідки. А це – виконання обов'язків, дотримання правил та визнання своїх помилок. Я вірю, що ці цінності стануть у нагоді не лише на сцені, в роботі чи навчанні, але й подальшому нашому житті. Вони допоможуть нам здобути авторитет, бути успішними маркетологами, бізнесменами, лідерами, громадянами. Академічна доброчесність – це не просто обов'язок. Це – вибір бути чесним, справедливим, відповідальним. Нам вирішувати: будувати своє майбутнє на міцному фундаменті чесності чи на обмані та неповазі до оточуючих? Тож атакуємо життя і щодня чесно творимо свою історію успіху! Пам'ятаймо, що доброчесність – це не просто відсутність зла, а активна присутність добра!

Карпишин Андрій

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У наш час академічна доброчесність набуває все більшого значення для учнів та студентів, особливо в часи, коли складно слідкувати за учнями, а способи пошуку й здобування інформації неймовірно легкі та швидкі. Питання дотримання доброчесності - це не лише вибір людини, обманювати, видаючи за свою роботу результати промпту в ШІ або інтернет джерелах, чи зробити все своїми силами. Це етичний вибір людини, який показує її чесність і який формує саму особистість.

Доброчесність полягає в чесному виконанні своїх обов'язків без вдавання до шахрайства, плагіату чи інших видів та форм порушення етичних та моральних норм в навчанні. Дотримуючись принципів доброчесності, людина формує свою сутність, свої реальні навички та знання. Наприклад, студент, який своїми силами зробить якесь завдання, отримує не лише оцінку, а й ще знання, життєвий досвід і вдосконалення мислення, які він отримає під час і після виконання вправи, і ці знання та навички він зможе використовувати протягом усього свого життя й навіть передати знання наступним поколінням. Дотримання академічної доброчесності у навчанні є матеріалом для фундаменту, на якому можна побудувати справедливе розвинуте суспільство, де цінуються чесність, повага і довіра.

Порушення академічної доброчесності у невеликих обсягах може призвести до великих негативних наслідків. Порушення правил, шахрайство та плагіат анулюють зусилля сумлінних студентів, які не вдаються до шахрайства. Порушення академічно доброчесності студентом шкодять довірі до навчальної

системи країни. Студент, який в свій час долучився до академічної недоброчесності, псує свою репутацію, як чесного студента. Більше цього, людина, яка вибирає легкий шлях, позбавляє себе можливості для само розвитку й пошуку свого місця в суспільстві.

Чому ж деякі люди вибирають шлях шахрайства і плагіату? Є багато приводів скоїти порушення, страх перед невдачею, натиск зі боку родичів, вимоги отримувати тільки гарні оцінки, бажання домінування й здобуття бажаного результату всіма можливими способами, включно з нелегальними. Однак треба пам'ятати, що тимчасова вигода від обману за допомогою шахрайства може вдарити по довірі до вас та власній самооцінці, що може призвести до складних проблем й безвихідних ситуацій у подальшому житті.

Все ж як краще дотримуватися академічної доброчесності? Складний щоденний вибір: піти складним тернистим шляхом через проблеми й труднощі чи банально задати запитання в ШІ й списати його звітти... Система дотримування академічної доброчесності формується ще з першого класу, коли людина вперше входить в галузь навчання, здобуття знань і саморозвитку. По-перше треба працювати над собою, розвивати свої навички, розширювати знання та збільшувати кругозір. Потім плануйте свій час на виконання домашніх завдань, уникайте ситуацій обмеженого часу й порушення дедлайнів, працюйте так, щоб не залишати складні задачі на останній момент. Не забувайте дотримуватися етики й правил під час тестувань, не використовуйте шпаргалки, ШІ, і інтернет джерела для виконання вправ. Намагайтесь не переходити моральну лінію до використання підказок від інших студентів. Не намагайтесь обійти систему, якщо не знаєте, як зробити завдання. І не забувайте про наслідки! Пам'ятайте, що порушення доброчесності може призвести до серйозних проблем, включно з анулюванням роботи чи втратою довіри викладачів.

А що робити якщо ти вже порушив правила академічної доброчесності? Все ж інколи ми переходимо межу доброчесності і порушаємо правила, що робити для того, щоб стати на шлях істини? В цьому випадку, по-перше, усвідомте, що порушення було вашою помилкою, і визнайте це для самого себе. Це перший крок до виправлення проблемної ситуації. Потім проведіть бесіду з викладачем, якщо ви вважаєте, що у вас є шанс стати на шлях доброчесності і готовність взяти відповідальність за наслідки. Проаналізуйте, чому ви дійшли до такого порушення: це був брак часу, недостатнє розуміння вимог чи інші причини? Використовуйте цей досвід для уникнення таких проблем в майбутньому.

Отже правильний шлях до академічної доброчесності у навчанні - це не лише вимога системи освіти, а й вибір кожної людини, яка входить в цю систему як учень, який хоче здобути знання, але випадково чи ні потрапляє на шлях порушень і самообману. У виборі дотримуватися доброчесності чи ні в нас є

всього два варіанти: йти складним шляхом через труднощі до саморозвитку чи піти легкою стежкою обману, використовуючи Інтернет і всі можливі варіанти шахрайства. Дотримання доброчесності формує чесну, правильну та успішну особистість, яка має знання та навички, які отримала при навчанні, і яка дотримувалася академічної доброчесності.

Кирноз Поліна

Сумський фаховий коледж економіки і торгівлі

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ОТРИМАТИ ВИСОКУ ОЦІНКУ ЧИ ЗДОБУТИ ГРУНТОВНІ ЗНАННЯ?

Академічна доброчесність, плагіат ... А чи чули ми ці поняття у сільській школі десять років тому? У сучасному світі вони є не тільки золотим стандартом серед здобувачів освіти, а й невід'ємним правилом. На даний час, починаючи з уроків у початковій школі і до останніх занять в освітніх закладах навчають нас дотримуватися чесних правил здобування освіти. Не дивлячись на це – перед учнями та студентами всеодно постає питання: чи слідувати цим принципам, здобуваючи реальні знання, чи прагнути до високих оцінок будь-яким шляхом, навіть ціною порушення етичних норм? Це питання має певну філософію, в першу чергу – чесність перед собою. Мені мати говорила: «Шукай, доню, в усьому істину сама».

Я не вихваляюся, а лише пишаюся тим, що я відмінниця у коледжі, а мої досягнення – виступи на конференціях, призове місце на третьому етапі XXIV Міжнародного конкурсу імені Петра Яцика серед здобувачів освіти ЗФПО області (2023 р.), перше місце серед кооперативної студентської спільноти у конкурсі есе «Заощаджувати не можна все витратити» до Всесвітнього тижня грошей («Захистіть свої гроші, убезпечте своє майбутнє» – це офіційна тема Global Money Week (2024 р.)). Цьому сприяла академічна доброчесність у засвоєнні знань. Це результат дотримання принципів справедливості та чесності, що передбачає самостійне виконання завдань, відмову від списування, академічного плагіату та інших неетичних практик. Дотримання цих норм формує моральні цінності студента, стійку позицію по життю, відповідальність перед собою та іншими, сприяє особистому розвитку. З однокурсниками ми постійно обговорюємо питання академічної доброчесності. Саме цього я навчаю своїх молодших братиків та сестричок.

На мою думку, студенти прагнуть отримати високі оцінки нечесним шляхом через вимоги батьків, відсутність цінностей та спроби полегшити процес навчання. Хай користуються мережею «Інтернет» для розвитку своєї ерудиції.

Проте, якщо успіхи, досягнуті шляхом обману, то насправді вони втрачають своє справжнє значення. Адже оцінка – це виключно відображення засвоєння чи не засвоєння студентом знань. Якщо людина не прагне до ґрунтовного вивчення матеріалу, вона ризикує залишитися з поверхневою теорією, яка не принесе їй користі у майбутньому. Кожен з нас зобов'язаний проходити всі освітні процеси самотужки, пізнаючи новий матеріал. Саме це забезпечує міцну базу знань для професійної діяльності. Студенти, що самостійно вивчають весь матеріал, мають великі перспективи у майбутньому та право на визнання їх справжніми фахівцями. У першу чергу, це допомагає у реальному житті, де важливо не просто знати факти, а вміти їх застосовувати.

Варто також згадати про довгострокові наслідки недоброчесного навчання. Якщо людина звикає до плагіату та порушує норми академічної доброчесності – це може перерости у звичку уникати відповідальності й у професійній діяльності. У майбутньому така особа може зіткнутися з проблемами, коли виявиться, що в неї недостатньо знань і навичок для виконання своїх обов'язків, вона не намагатиметься якимось чином виправити. Таким чином, недоброчесність у навчанні може призвести до серйозних наслідків та купи помилок, які доведуть, що фахівець професійно неспроможний.

З іншого боку, дотримання академічної доброчесності сприяє саморозвитку та формуванню не тільки компетентного фахівця, а й особистості. Знання, які студент доброчесно засвоює – залишаються з ним на все життя і завжди стають у нагоді. Крім того, чесне навчання сприяє підвищенню загального рівня освіти в суспільстві, що є ключовим чинником його розвитку, особливо в епоху ІІІ.

Отже, академічна доброчесність – це не просто вимога освітніх закладів, а важливий життєвий принцип. Вона допомагає не лише здобути якісну освіту, а й виховує відповідальність, чесність і прагнення до саморозвитку. Плагіат – це не доброчесна діяльність, яка не дозволяє учням та студентам глибоко засвоювати необхідний матеріал. Тому вибір між високою оцінкою та ґрунтовними знаннями має бути очевидним. Якщо ви прагнете успіху, майте на увазі: справжня цінність освіти полягає не у високих балах, а в засвоєних знаннях та вмінні застосовувати їх у житті та своїй діяльності.

Кобиринка Соломія
Лицей №16 імені Юрія Дрогобича
Дрогобицької міської ради Львівської області

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ ЧИ ПОРУШУВАТИ?

Доброчесність у навчанні — це основа, на якій будується не лише академічний успіх, але й моральний розвиток особистості. У сучасному світі, де інформація доступна в будь-який момент, спокуса порушити етичні норми стає все більш актуальною. Проте важливо усвідомлювати, що дотримання принципів доброчесності у навчанні є не лише обов'язком студента, а й запорукою справжнього знання та особистісного зростання.

По-перше, дотримання доброчесності у навчанні формує відповідальність. Коли студент виконує завдання самостійно, він не лише отримує знання, а й розвиває критичне мислення, аналітичні навички та здатність до самостійного вирішення проблем. Ці якості є надзвичайно важливими в майбутньому професійному житті. Порушення ж етичних норм, таких як списування чи плагіат, може призвести до короткочасного успіху, але в довгостроковій перспективі заважає розвитку справжніх компетенцій.

По-друге, доброчесність у навчанні сприяє формуванню довіри між студентами та викладачами. Коли учні дотримуються етичних норм, вони демонструють повагу до знань і до тих, хто їх передає. Це створює позитивну атмосферу в навчальному середовищі, де кожен має можливість висловити свої думки та ідеї без страху бути засудженим. Порушення ж доброчесності може призвести до втрати довіри, що негативно вплине на взаємодію в навчальному процесі.

Крім того, дотримання доброчесності формує моральні цінності особистості. У світі, де часто панують корупція і нечесність, здатність діяти за принципами чесності та справедливості стає особливо важливою. Студенти, які дотримуються етичних норм у навчанні, здобувають не лише знання, а й життєві уроки, які допоможуть їм стати гідними громадянами суспільства.

З іншого боку, існує спокуса порушувати ці норми. Багато студентів вважають, що списування або використання чужих робіт — це швидкий шлях до успіху. Однак така практика не лише підриває їхні власні знання, але й шкодить репутації навчального закладу. Крім того, у випадку виявлення порушень можуть настати серйозні наслідки: від зниження оцінок до відрахування з університету.

До того, порушення доброчесності можуть призвести до правових наслідків для навчальних закладів, які можуть бути піддані перевіркам та акредитації. Це може вплинути на фінансування, репутацію та здатність залучати нових студентів. Відтак, важливо, щоб навчальні заклади не лише розробляли чіткі правила щодо академічної доброчесності, але й активно впроваджували їх у навчальний процес, створюючи середовище, де чесність та відповідальність стають основними цінностями. Тільки так можна забезпечити високий рівень освіти і підготувати студентів до успішного майбутнього в професійному світі.

До того ж, дотримання доброчесності формує культуру відповідальності та поваги в академічному середовищі. Коли студенти усвідомлюють важливість чесності, вони стають більш свідомими своїх вчинків і їх наслідків. Це також сприяє створенню підтримуючого середовища, де кожен може покладатися на знання та зусилля інших.

Необхідно також зазначити, що сучасні технології створюють нові виклики для доброчесності у навчанні. Легкий доступ до інформації та можливість копіювати матеріали з Інтернету роблять спокусу порушити етичні норми ще більшою. Тому важливо навчати студентів не лише основам академічної доброчесності, а й тому, як правильно використовувати інформаційні ресурси, поважаючи авторські права та інтелектуальну власність.

Крім того, виховання доброчесності в навчанні сприяє формуванню критичного мислення, яке є важливим для прийняття обґрунтованих рішень у майбутньому. Студенти, які розуміють цінність чесності, здатні краще аналізувати інформацію, оцінювати її з різних точок зору та робити свідомі вибори в професійній діяльності. Це, в свою чергу, веде до створення більш етичного і відповідального суспільства, де кожен індивід усвідомлює свою роль у досягненні загального блага. Отже, інвестиції в академічну доброчесність — це інвестиції в майбутнє, яке базується на довірі, співпраці та взаємоповазі.

Важливо, щоб освітні установи не лише пропагували ці цінності, але й активно демонстрували їх у своїй практиці, створюючи таким чином культуру чесності, яка буде передаватися з покоління в покоління.

Ковальов Андрій

*Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка*

СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ДОБРОСОВІСНОГО ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

В сучасному світі цифрових технологій ми маємо відповідально ставитись до навчання, а саме вивчення матеріал, тому що це головний фактор для створення майбутнього фахівця. Якщо учень не має мотивації бути якісною ланкою розвинутої соціальної структури майбутнього то такий учень не може навчитися на достатньому рівні.

Такі учні повністю відходять від навчання і намагаються замістити всі можливості отримання знання використовуючи джерела інтернету і штучний інтелект. І тут треба знайти корінь, чому учень не хоче стати дійсно профільним спеціалістом, щоб і далі розвиватися у визначеному ним напрямку. На мою думку, ця проблема буде посилюватись, тому що світ дуже швидко змінюється і шкільні реформи занадто повільно впроваджуються, а що ще гірше більшість реформ є хибними і не дають результату, а іноді навіть погіршують ситуацію. Я

вважаю що нам потрібно виділити головні особливості сучасного навчання, і визначити головні цілі які ми маємо досягти.

Штучний інтелект це очевидно головна особливість сучасного навчання і навчання майбутнього, і з цим треба рахуватись. Якщо ми будемо говорити що ШІ це не є важливим фактором чи навіть робити спроби відокремитись від впливу ШІ на процес навчання, це шлях в нікуди. На мій погляд, саме правильні шкільні реформи з врахування впливу ШІ у навчанні майбутнього є ключем розв'язання проблем з отримання справжніх фахівців, щоб вища освіта мала високу результативність. Поясню як шкільні реформи пов'язані з вищою освітою: якщо дитина в школі якісно отримає основи знань (Математика, фізика, хімія, біологія і т.д.) і вона це зробить разом з ШІ як з якісним помічником, то надалі процес навчання такою дитиною коли вона стане абітурієнтом буде набагато ефективнішим. Головне що я маю зазначити що в такого учня ШІ та інтернет вже не буде шпаргалкою, чи своєрідним ухиленням від навчання, а це буде один з помічників в здобуванні якісної освіти. В такого учня буде розуміння як здобувати знання в сучасному світі кібертехнологій, а це підвищить ефективність здобуття ним освіти.

Основні виклики шкільних реформ майбутнього на мою думку полягають в тому щоб дитина як змога швидше увійшла в ритм пізнання основних предметів, а саме математика, фізика, хімія, біологія і т.д. для того, щоб було поняття як працює світ і щоб надалі в дитини виникла мотивація і далі пізнавати цей світ. Для цього треба запровадити ті речі які нам не були доступні раніше, а саме:

1. Правильний, якісний дизайн усього того з чим пов'язане шкільне навчання. Це як архітектура школи, дизайн інтер'єрів так і всі речі в школі з яким школяр під час навчання візуально стикається. Чому це так важливо? На мою думку, саме дизайн навколишнього середовища школяра найбільше впливає на його емоційний стан. Якщо учню буде бажання йти в школу як в дуже цікаве місце, де візуально ти отримуєш позитив і задоволення, а здобування знань перетворюється в певну цікаву гру, то школяр буде здобувати знання з набагато більшою мотивацією. Ті самі оцінки, мають мати особливий дизайн, щоб учень хотів їх здобути, щоб це була як нагорода, а не просто звичайний напис від руки. І це відноситься до усього з чим пов'язане навчання. Що дуже важливо, дизайн має бути з врахуванням віку школяра, дизайн чисел, літер, картинок, оцінок і т.п. мають змінюватись навіть не через рік а кожного місяці. Якісний дизайн у правильному його впровадженні це те що однозначно допоможе залучити школяра до процесу цікавого для нього навчання.

2. Створити правильні алгоритми взаємодії школяра з ШІ, щоб це було максимально органічно. Один з варіантів бот помічник з цікавим для школяра дизайном. Це може бути найулюбленіший герой його мультфільму чи цікавий по дизайну бот, який стане для школяра справжнім цифровим товаришем. Така співпраця школяра з цифровим ботом передбачає взаємодію учня з монітором ПК чи екраном планшета. Багато зазначають що це може бути шкідливо для зору

школяра, бо ця взаємодія буде багато годин в день, тому для навчання мають бути екрани з Е інк технологіями з колірною гаммою (такі вже існують і технології Е інк дуже швидко розвивається) Саме кольорова, тому що це пов'язано з бажанням школяра взаємодіяти з гаджетом, а головне з ботом помічником про якого я говорив вище. Така взаємодія дуже важлива для подальшого якісного навчання учня.

3. Правильний підхід вчителя, перетворити навчання в певну гру для школяра початківця. Наприклад вчити історію першої світової по грі Valiant Hearts The Great War Це лише один з прикладів, проте подібне навчання буде цікаве для школяра. Такий метод буде повністю залучати учня в процес здобування знань не тому, що він мусить, а тому, що йому це цікаво. Новий тип вчителя маю усвідомлювати що цифрові технології це вже невід'ємна частина нашого життя, тому максимальне залучення технологій в навчання є логічним і правильним.

Для того, щоб ми мали вже підготовленого учня абітурієнта, який буде готовий добросовісно здобувати знання в сучасних умовах, ми маємо враховувати усі зміни які пов'язані з залучення в наше життя новітніх технологій і штучного інтелекту. Тільки так ми матимемо якісну вищу освіту майбутнього, інших шляхів, на мій погляд, не існує.

Козуб Матвій

*Комунальний заклад Сумської обласної
ради – Глухівський ліцей-інтернат з
поширеною військово-фізичною
підготовкою*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Навчання — це не просто процес отримання знань. Це формування та розвиток особистості, її поглядів та інтересів. У навчанні є такі складові, як чесність, відповідальність, повага до чужої праці.

Чесність в освіті дає змогу засвоїти певний навчальний матеріал, краще його зрозуміти. У той час, коли учень чи студент списує, то він його не засвоює й не розуміє, а просто автоматично фіксує його на папері або на електронних носіях.

Доброчесність сприяє формуванню відповідальності не тільки в навчанні, а й у реальному житті. Якщо учень звикає виконувати завдання самостійно, він розвиває дисципліну, організованість та відповідальність. Це позитивні й корисні якості, що стануть потім у пригоді й у дорослому житті: у роботі, сім'ї, спілкуванні, вирішенні різних проблем.

На жаль, не всі учасники навчального процесу дотримуються принципів академічної доброчесності. Дехто списує домашні завдання, використовує шпаргалки на контрольних або ще гірше – повністю привласнює собі чийсь інтелектуальні здобутки.

Якщо один учень списує, а інший чесно працює, - це принаймні несправедливо. У результаті такого «споживацького» навчання учні та студенти, які самостійно працюють, докладають багато зусиль для самостійного набуття знань та навичок, можуть почуватися ображеними; натомість ті, які списують, звикають до легкого шляху отримання позитивних результатів у навчанні та високих оцінок. Такі дії можуть призвести до серйозних та негативних наслідків. Тож у закладах освіти ні за що не можна допускати списування та інших форм порушення академічної доброчесності! А якщо такі випадки траплятимуться, то винуватці обов'язково мають понести за це якесь покарання!

До того ж порушення доброчесності веде до зниження якості засвоєння знань, стає свідченням непорядності людини. Учень, який не звик працювати самостійно, докладати зусиль для отримання бажаного результату, поступово втрачає інтерес до навчання й перестає розуміти навіть найпростіші теми, тобто регресує, утрачає навички мислити, порівнювати, зіставляти, аналізувати...

Списування може швидко стати звичкою. Якщо людина привчається до обману ще в школі, то може статися так, що в майбутньому вона буде нечесною і в інших царинах життя: на роботі, з друзями, в особистих стосунках.

Академічна доброчесність – це важлива складова якісного навчання. Дотримуючись її принципів, ми не тільки краще та якісніше засвоюємо знання, а й стаємо відповідальними, чесними та справедливими людьми. Порушення доброчесності може призвести до серйозних наслідків, тому варто задуматися, чи дійсно варто ризикувати своєю репутацією, власним майбутнім заради тимчасового полегшення та вигоди?

Що стосується мене, то я пишаюся тим, що навчаючись у ліцеї, беручи участь у багатьох конкурсах, я завжди дотримуюся академічної доброчесності! Завдяки їй у мене сформувалися такі риси, як самостійність, здатність мислити, уміння висловлювати, аргументувати й відстоювати власну думку. У результаті цього я став відмінником!

Чи дотримуватися академічної доброчесності – це вибір кожної людини, однак чесність і порядність завжди були, є і будуть найкращими нашими орієнтирами в житті!

Колтонюк Володимир

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

ПОПЕРЕДЖЕНИЙ – ЗНАЧИТЬ, ОЗБРОЄНИЙ

Академічна доброчесність – один із найважливіших складників навчання. Загалом, це сукупність принципів та правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної та відповідальної особистості, яка здатна вирішувати певні завдання та дотримуватися норм права та суспільної моралі.

Та чи так життєво необхідно дотримуватися доброчесності у навчанні? Без сумніву – треба. По-перше, це дуже впливає на репутацію особи, яка бере участь у освітньому процесі (це може бути студент, викладач або вище керівництво університету). По-друге, недотримання принципів академічної доброчесності людиною похитне довіру до неї інших членів університетської спільноти. По-третє, і, по суті, найелементарніше, – не варто чинити недоброчесно, щоб не було проблем із законом. Здавалося б, у ХХІ столітті неможливо навіть уявити студентів та викладачів, які не дотримуються цього базового принципу. Але, на жаль, ситуація дещо інша – тому сьогодні я хотів би зосередитись на випадках академічної недоброчесності у ЗВО України та країн Заходу, можливих покараннях за конкретні види порушень та причинах виникнення таких інцидентів.

Почну з найголовнішого – корупції. Саме цей вид академічної нечесності є найпоширенішим у закладах вищої освіти як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу та США. Зазвичай в університетах фіксується хабарництво між викладачем та студентами або їхніми батьками. Метою цих хабарів у більшості випадків є підвищення оцінок, захист диплому, приховування неявки на практику тощо. Навіть не важливо, хто був ініціатором хабаря, – правопорушниками вважаються обидві сторони. У нашій країні за хабарництво такого масштабу викладача можуть оштрафувати на суму до 25 500 грн, або посадити за ґрати терміном до чотирьох років. При цьому, для здобувача освіти або його батьків передбачено легше покарання: штраф до 12 750 грн або позбавлення волі терміном на три роки. А ось, наприклад, у закладах вищої освіти США покарання за хабарництво суворіші, оскільки можуть не лише оштрафувати та заарештувати. Викладача може бути позбавлений ліцензії на викладання, відсторонений від посади або взагалі звільнений, а студент – узагалі відрахований. На мою думку, система покарань за такі злочини в США є значно ефективнішою. Адже штраф – це найпростіше покарання за хабарництво, оскільки на здобувача освіти це ще якось може вплинути, а от на викладача, який тривалий термін є корупціонером, заплатити штраф не буде проблемою. При цьому, відсутні гарантії, що він припинить брати гроші чи коштовні дарунки, інші види «подяки» за поблажливість, а заарештовують за цей злочин у галузі освіти дуже рідко. А ось позбавлення викладача ліцензії та відрахування студента є найдієвішим покаранням. Я переконаний, що особи, які зневажають академічну доброчесність та свідомо порушують закон, не заслуговують брати

участь в освітньому процесі. А для інших викладачів та студентів такі суворі покарання будуть наочним прикладом. І я впевнений, що вони серйозно замисляться, чи варто брати участь у корумпованих процесах.

Щодо особливо великих корупційних схем, які зазвичай виникають між вищим керівництвом університетів та батьками здобувачів освіти, то покарання в цих випадках серйозніші. У США за ці злочини передбачено 15-20 років позбавлення волі, в той час як в Україні – максимум 10 років. І проблема полягає в тому, що в нашій країні правопорушники можуть не відбувати термін, а спокійно вийти з в'язниці під заставу.

Насправді, здобувач освіти, який отримав оцінку за гроші та задовільнив своє бажання, вже є лузером, оскільки він обдурив не систему, а самого себе. Влучно сказав колись видатний українець та легенда світового боксу Володимир Кличко: «Справжній боєць не шукає легких шляхів – він виграє чесно або не виграє взагалі». І я повністю погоджуюся з цією тезою. Оскільки в нашому випадку хабар – це не лише про порушення закону, а й про небажання студента долати труднощі та вдосконалюватись.

Хочу також зазначити, що викладачі та студенти разом зі своїми батьками, беручи участь у корупційних схемах, навіть не розуміють або свідомо ставлять під загрозу життя та здоров'я інших людей. Чому так? Усе просто: студент, який вивчився, як кажуть у народі, «за сало», не буде володіти достатніми знаннями й навичками у своїй спеціальності. Як ми знаємо, кожна професія дуже важлива, тож усюди мають бути кваліфіковані спеціалісти. А від дій недофахівця, вивченого за хабарі, можуть постраждати інші люди. Наприклад, робота некваліфікованого електрика може призвести до пожежі через коротке замикання, що може навіть забрати чиєсь життя. Існує також безліч прецедентів із некваліфікованими спеціалістами в галузях медицини, правоохоронних органів, різноманітної промисловості, будівництва тощо.

А як же бути з іншими видами порушень академічної доброчесності: плагіатом, академічним шахрайством, фальсифікацією документів та академічним саботажем? За ці види правопорушень покарання не такі серйозні: зазвичай справа ніколи не доходить до в'язниці, а обмежується лише штрафами та/або усуненням від освітньої діяльності. Проте це не скасовує вимоги уникати їх й своїй діяльності. Нагадаю, що репутація – занадто дорогоцінна річ, щоб її псувати через свої лінощі або невинуваті амбіції.

Отже, щоб не мати жодних проблем із законом та відчувати себе впевнено в подальшому житті, працюючи за фахом, необхідно дотримуватись принципів і норм доброчесності у навчанні. І в жодному разі не варто опускатися до такого рівня, щоб фальсифікувати документи, або чинити академічний саботаж. Завжди треба залишатись чесною та порядною людиною. Бо іноді здається, що в диких тварин більше моралі та життєвих принципів, ніж у деяких людей. Але ж це ми – володарі природи й людської цивілізації!

Конєга Юлія

*Кириківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів
Кириківської селищної ради Охтирського району Сумської області*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Для мене доброчесність у навчанні – фундамент якісної освіти. Це не просто етичний принцип і повага, а, у першу чергу, запорука розвитку критичного мислення та відповідальності перед собою. Ми повинні усвідомлювати, що кожна ідея, кожне дослідження має свого автора, і присвоювати цю плідну працю собі – злочин.

Зараз, в умовах війни, українська молодь особливо відчуває та переживає трансформацію у сфері навчання. Академічна доброчесність стає символом та прикладом справедливості. Я все більше й більше помічаю, що наше покоління прагне до правди. Намагається навчатися самостійно, одержує знання й не відбирає чуже. Це зовсім не дивно, адже з початком повномасштабної війни в нас з'явилося бажання проявляти як своє «Я», так і прославляти рідну Батьківщину. Країна-агресор роками присвоювала українські відзнаки, саме тому я та мої однолітки привертаємо особливу увагу до самоідентифікації. Це неймовірно надихає. Молоді люди усвідомлюють важливість доброчесності в навчанні та в житті загалом. Розуміють, що лише правдивим шляхом можна досягти справжнього успіху та побудувати омріяну процвітаючу країну.

Сьогодні українці, як ніхто інший, розуміють цінну чесності та справедливості. Ми боремося з корупцією – не просто хабарем, а загрозою нашій державності. Я переконана, що таке зловживання владою неприпустиме, особливо в закладах освіти, де формується та навчається майбутнє покоління. Доброчесні люди, які справедливо здобули знання, не купували оцінки, не списували чи «плагіатили», мають високі моральні принципи. Саме вони зможуть створити суспільство, де кожен реалізовуватиме свій особливий потенціал.

Усім відомо, що найпоширеніший та найпростіший акт нечесності – це списування. Воно й не дивно, адже зараз вільний доступ до інтернету, чату gpt та інших програм чи джерел. І зазвичай це викликає певну залежність. Коли учень списує, то він не бере активної участі в процесі навчання: не намагається зрозуміти матеріал, не аналізує інформацію та не застосовує знання на практиці. Набагато легше скопіювати готову відповідь та не розв'язувати задачу самостійно. Це не тільки гальмує розвиток школярів, а й позбавляє їх критичного мислення та викликає залежність від зовнішньої допомоги.

Чи буде дитина, яка звикла «плагіатити», вірити у свої сили? Ні. Коли трапиться ситуація, де ніяк знайти відповідь, то учень буде почуватися невпевнено, боїтиметься припуститися помилки. Переконана, що важливо

вчитися розвивати навички самостійного розв'язання задач, щоб досягати успіхів у професійній діяльності, освіті, особистому житті.

Я вважаю, що з проблемою недоброчесності варто та можна боротися! Розглянувши всі причини, наприклад, списування: страх перед поганою оцінкою, низька мотивація, перевантаження, недостатнє розуміння матеріалу, можливо впровадити деякі дії. Почати з найпростішого: змінити формат контрольних робіт на творче завдання, дискусії чи проєкт, де учень зможе проявити також свою фантазію, творчість та навіть імпровізацію. Особисто для мене неабияк важлива атмосфера в класі, де учень не соромиться зізнатися в нерозумінні теми та попросити допомоги. Пам'ятайте, що головна мета навчання – це здобуття знань, а не лише отримання високого балу.

Отже, доброчесність є важливим аспектом у формуванні свідомої особистості. Порушення цієї якості не обмежується стінами навчального закладу. Лікар, який нечесно складав іспити, може допустити помилку й це коштуватиме пацієнту життя. Інженер, сплагіативши дипломний проєкт, може створити небезпечну конструкцію.

Наша країна відчайдушно бореться з корупцією, яка нерідко має свої корені в зневазі до чесності: «куплені» оцінки стають першим кроком до зловживання службовим становищем у майбутньому.

Доброчесність – це перший крок до успішної освіти в Україні. Взаємоповага та чесність виховують у нас лідерство, наполегливість й успішне майбутнє. Якісна освіта складається з доброчесності. Молодь – фундамент нової, процвітаючої України, де панує закон і чесність. Тож упевнено крокуймо до своєї мети!

Коротун Артем

*Державний навчальний заклад
«Глухівське вище професійне училище»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ : ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Що для нас є доброчесність? У кожного це виявляється по-різному. То ж давайте розбиратись.

Одним із головних прикладів доброчесності є справедливість. Вона передбачає рівне ставлення до всіх людей, незалежно від їхнього статусу чи ролі в житті. Справедливість не допускає подвійних стандартів або корупції, що робить її важливим чинником стабільного суспільного розвитку.

Другий аспект- повага до інших. Це також ключовий аспект доброчесності. Вона саме виявляється в терпимості та повазі всіх точок зору, тобто всі за та

проти; це права свободи кожної людини. Така поведінка є символом мудрої людини, ввічливої людини та свідомої.

Третій аспект, на мою думку, що таке доброчесність? Відповідальність-людина усвідомлює свої обов'язки перед суспільством, діє не лише в корисних цілях, а самостійно вирішує все відповідально та швидко!

Отже, для мене доброчесність- це дуже важлива риса як для дорослої людини. Вона є необхідною умовою для розвитку морального суспільства. Якщо дотримуватися всіх цих трьох аспектів, людина буде сприймати побудову світу, в якому панують злагода та затишок до усіх!

Котлубай Ганна

Сумський національний аграрний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

На сьогоднішній день у академічному середовищі СУТТЄВО підвищується увага до поняття академічної доброчесності. Уявлення щодо змісту цього ключового для сфери освіти та науки поняття формується як на основі принципів та етичних понять учасників освітнього процесу, так і на основі норм законодавства, зокрема ст. 42 Закону України «Про освіту».

Закон визначає поняття академічної доброчесності як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Варто відзначити, що дане визначення досить точно розкриває зміст і сутність даного поняття. Разом з тим, закріплення принципів академічної доброчесності у законодавстві є лише підґрунтям для втілення їх у повсякденне життя академічного середовища.

На моє глибоке переконання, кожен здобувач вищої освіти, педагог чи науковець повинен дотримуватись академічної доброчесності не лише через існування відповідних законодавчих вимог, але в першу чергу, заради своїх подальших успіхів у навчанні та академічній кар'єрі. Принципи академічної доброчесності є співзвучними з головними людськими цінностями, зокрема етичними поняттями, загальною культурою людини, чесністю та порядністю. Це

саме ті якості які роблять нас людьми. Порушення доброчесності - це не лише порушення правил, але і підрив довіри інших до себе та своєї праці.

Запорукою академічної доброчесності, ефективного навчання та успішного працевлаштування є вміння ефективно формулювати і реалізовувати власні думки.

Бути доброчесним означає не мати корисливих мотивів від чужих успіхів та досягнень. Це означає, що кожен з нас повинен досягати вершин своїми силами та своїм розумом. Чесність сприяє зміцненню взаємодовіри, що є підґрунтям суспільних відносин. Крім того, чесність є відчуттям внутрішньої гідності, самооцінки та впевненості у собі.

Дотримання принципів академічної доброчесності особливо важливе у педагогічному та науковому середовищі оскільки це має важливе значення не лише для авторитету науковця, а також слугує прикладом для здобувачів освіти. Це, своєю чергою, сприяє підвищенню якості освіти загалом, формує культуру відповідальності та довіри.

Повага до інтелектуальної власності, дотримання принципів авторського права, непримиренна позиція щодо обману, шахрайства та фальсифікації має стати нормою у академічному середовищі. Кожний учасник освітнього процесу має бути чесною, оригінальною, об'єктивною, відповідальною особистістю, дотримуватися високих моральних та етичних стандартів у навчанні та науці.

Академічна доброчесність сприяє стрімкому розвитку особистісних якостей, таких як самореалізація, відповідальність, гуманність та креативність. Формує почуття гідності, справедливості та ефективності в освітній та професійній діяльності.

На моє глибоке переконання, усвідомлення принципів академічної доброчесності та повага до них повинні формуватися в кожного ще з початкової школи, що стане у подальшому міцним підґрунтям для особистого та професійного зростання. Академічна доброчесність починається із доброчесної поведінки кожного: учня, студента, вчителя, викладача та є одним з ключових аспектів прояву поваги до суспільства. Цей аспект спрямований на створення суспільних відносин та поведінку в них.

Академічна доброчесність є однією з основних людських та професійних якостей, яка допомагає кожному суб'єкту суспільних відносин віднайти своє місце на життєвому шляху. Порушення ж принципів академічної доброчесності має негативні наслідки. Так, науковцям може буде відмовлено у присудженні наукового ступеня чи присвоєння вченого звання. Наслідком порушення принципів академічної доброчесності студенти можуть бути: необхідність повторно виконати курсову чи дипломну роботу, пройти оцінювання, а в окремих випадках навіть анулювання вже отриманого диплома і, як наслідок, неможливість продовження професійної діяльності у обраній сфері.

Отже, підводячи підсумки моїх міркувань я можу сказати, що дотримання принципів академічної доброчесності сприяє формуванню чесної та професійної особистості, є основою якісної освіти та підготовки високомотивованих і кваліфікованих фахівців, здатних ефективно виконувати завдання в будь-якій сфері професійної діяльності.

Красуля Ірина

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ЇЇ ВАЖЛИВІСТЬ

Із поняттям «академічна доброчесність» знайомі всі, але чи дотримуємося ми його в повсякденному житті? Чи розуміємо масштаби проблем і наслідків, що виникають через недотримання вимог? У сучасному світі, де штучний інтелект набирає обертів, виникає ряд проблем, найбільш недооцінена – порушення академічної доброчесності.

Що таке академічна доброчесність та чому вона важлива?

Академічна доброчесність – це сукупність правил, яких повинні дотримуватися студенти, викладачі та науковці під час написання наукових робіт для забезпечення справедливості, чесності та відповідності законодавству України. Важливо дотримуватися всіх правил та вимог, поставлених перед людиною, адже це необхідно для якісного навчання, розвитку критичного мислення, формування моральних цінностей та досягнення цілей. Наприклад, студент, який пише роботи самостійно та дотримується вимог, у майбутньому отримає якісну освіту, а не просто диплом про закінчення університету. Це сприятиме розвитку вміння швидко та якісно вирішувати поставлені перед ним завдання без шахрайства та обману.

Види порушень академічної доброчесності.

Під час написання робіт, на жаль, було виявлено значну кількість порушень. Найпоширенішими з них є:

- 1) плагіат – копіювання чужих робіт без згоди автора або без належного посилання;
- 2) фальсифікація даних – вигадкування фактів, навмисне втручання в наукову працю без відома автора з метою її спотворення;
- 3) списування – використання заборонених матеріалів під час іспитів, конкурсів, контрольних робіт;
- 4) самоплагіат – використання власних робіт без посилання на роботу;
- 5) несправедливе оцінювання – підкуп викладачів або навмисне заниження / завищення оцінки через особисті переконання.

Найчастіше ми можемо прослідкувати приклади плагіату серед учнів та студентів, які свідомо списують домашні завдання, на іспитах та виконуючи

контрольні роботи, в курсових або дипломних проєктах, що призводить до знецінення знань, зниження моральних цінностей, а також зниження якості освіти.

Наслідки академічної недоброчесності можуть мати серйозні правопорушення різного ступеня від не зарахування роботи до відрахування з навчального закладу або позбавлення наукового ступеня.

На сьогодні було виявлено досить багато широкомасштабних випадків із використанням плагіату, які вплинули на життя багатьох людей. Наприклад, у 2022 році під час перевірки дипломної роботи в Київському національному університеті імені Т. Шевченка в одного з студентів робота складала високий рівень плагіату. Приймальна комісія поставилась справедливо до виявлення академічної недоброчесності та відрахував студента. У 2015 році журналісти та науковці знайшли значний відсоток плагіату в дисертації з філософії Катерини Кириленко, внаслідок цього її репутацію було підірвано назавжди.

Для того, щоб уникнути академічної недоброчесності потрібно:

1. в роботі посилатись на авторів, чию цитату ви берете;
2. не використовувати штучний інтелект для написання робіт;
3. використовувати програми на перевірку плагіату;
4. не копіювати власні роботи (самоплагіат).

Отже, академічна доброчесність є основою якісної освіти та професійного майбутнього кожної людини. Питання про дотримання академічної доброчесності має поставити перед собою кожен, хто прагне досягти більшого. І якщо відповідь позитивна, слід робити все можливе для якісного навчання без шахрайства й обману.

Куксов Юрій

Запорізькій державний медико-фармацевтичний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Усім нам відомо, що академічна доброчесність – основна вимога будь-якого закладу освіти, але також вона є уособленням внутрішньої культури кожного свідомого здобувача освіти. Академічна доброчесність передбачає відмову від списування, чесність у здобуванні знань, уникнення плагіату, обману і фальсифікацій. Це принцип, що формує особистість, гідну поваги, та майбутнього фахівця, якому можна довіряти.

У сучасному світі інформаційних технологій та блискавично поступального розвитку ШІ (штучного інтелекту), все частіше здобувачі освіти вдаються до використання різноманітних текстових моделей на всіх етапах навчання. Навіть у творчій роботі – такій, як написання тексту чи есе. Хтось може

подумати, що це не плагіат, проте давно відомо – ШІ не може мислити, а всі видані ним результати це продукт несанкціонованого використання та рекомбінації робіт інших людей. Ця проблема має декілька основних аспектів.

По-перше, така тенденція анігілює аспект людської творчості. Роботи, написані штучним інтелектом, легко відрізнити від тих, що написані людиною. Перші хоч і базуються на великому обсягу інформації, але в них відсутні емоційне забарвлення та суб'єктивне сприйняття притаманні людині.

По-друге, прогножуючи ситуацію щодо робіт, створених ШІ, більшатиме, а написаних людьми – меншатиме, можна стверджувати, що ми потрапимо у творчу пастку. У кінцевому результаті ШІ базуватиметься на роботах, створених також ШІ, що за правилом зламаною телефону тільки погіршуватиме якість, до абсурдного рівня.

Це щодо творчих робіт, а як щодо робіт інтелектуальних? На справді ситуація не краще. Штучний інтелект став доступним ресурсом для використання, який швидко й безоплатно виконає за вас завдання, або дасть відповіді на тест. Й найгірше в цій ситуації те, що навчаючись виключно за допомогою ШІ, ніяких знань здобути не буде. Здобувач освіти просто бездумно переписує інформацію, не осмислюючи її. Це звісно призводить до зниження рівня освіти, у глобальних масштабах.

Слід не забувати, що академічна доброчесність передбачає плагіат у першу чергу в інших людей, за їх згодою або без неї. Ми розглянули на прикладі ШІ, що плагіат та списування до нічого хорошого не приводить, так само і на людському прикладі. Існує безліч груп, каналів, блогерів, що пропонують свої послуги, наприклад з написання курсової роботи, це повністю порушує усі правила академічної доброчесності. Адже будь-яка робота має за собою першочергову мету – оцінити знання здобувача освіти, а використання курсової, написаної не студентом, а іншими людьми, тільки доводить рівень низької підготовки та не зацікавленості у цьому процесі.

Надзвичайно важливим також є усвідомлення здобувачем освіти власної ролі у дотриманні принципів академічної доброчесності. Жоден викладач, університет чи шкільна система не здатні гарантувати повну доброчесність, без внутрішньої свідомої позиції самого здобувача освіти. У сучасних умовах стає дедалі важче чинити опір спокусі й завжди нависає бажання піти легшим шляхом, проте тільки пересиливши себе та сформувавши власні цінності згідно із загальноприйнятими правилами, здобувач освіти зможе розвинути в собі навички критичного мислення, здатність до аналізу та вміння аргументовано відстоювати власну позицію – власними зусиллями та розумом, а не за допомогою сторонніх сервісів чи послуг інших людей.

Отже, підсумовуючи вищезгадане, хочу зазначити, що, на мою думку, академічна доброчесність має неабияку важливість у навчанні. Адже саме

завдяки її наявності, на всіх етапах навчання, знання дійсно будуть здобуті. Якщо кожен здобувач освіти не лише пересилить лінь та розбудить у собі почуття відповідальності, а й навчатиметься згідно з правилами академічної доброчесності, то світ буде наповнений високоінтелектуальним чесними людьми, які дійсно цінують свою справу. І усі ці люди разом, зможуть створити кращий світ, сповнений взаєморозуміння та поваги.

Лапковська Вікторія

Лицей №3 Калинівської міської ради Вінницької області

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Кожного дня у школі ми чуємо про чесність, відповідальність, справедливість. Учителі наголошують, що саме ці якості формують не лише гарного учня, а й гідну людину. І серед усіх цих слів найчастіше лунає одне — доброчесність. Але чи завжди ми розуміємо, що це таке насправді? Це лише про те, щоб не списувати? Чи, можливо, доброчесність — це щось глибше, ніж просто виконання правил?

Спробуймо проаналізувати з точки зору учнівства. На уроках усі вчителі говорять про доброчесність — мовляв, не списуй, не користуйся ШІ, не шукай легких шляхів. Але якщо чесно... хто не списував хоч раз? Особливо коли предмет «не твій», не профільний, і здавати його не збираєшся. Реальність така: у нашому світі потрібно вміти виплутуватися з різних ситуацій.

Іноді списування — це не ознака ліні чи небажання вчитися, а вихід із ситуації, яка склалася через обставини, ситуації, коли не встигаєш зробити (читай «вивчити») все.

Одного разу перед контрольною з географії в мене було кілька складних днів: тренування, підготовка до виступу на шкільному концерті, недосипання, олімпіади. Я просто не встигла вивчити тему. І так, на контрольній підглянула кілька фактів із підручника. Я чітко усвідомлювала, що основи знала, просто не змогла підготуватись повноцінно. Для мене це не було «списати, щоб недокладати зусиль», а швидше «знайти вихід у стресовій ситуації». У жодному разі не виправдовую списування як спосіб отримання високих балів, адже знання — це те, що можна здобути працею, часом та бажанням. Проте зараз я чесно зізнаюся в скоєному, ба більше: якби не сукупність подій, до яких я була причетна, підглядати в підручник точно б не довелося.

Та іноді навіть у музиці, літературі чи науці відбувається процес так званого «списування», але це називають інакше: алюзією на твір чи, скажімо,

переспівом. Адже ж один автор наслідує, використовує мотиви, технології іншого митця, а не сліпо копіює чужу працю.

До прикладу, Іван Котляревський у своєму творі «Енеїда» використав сюжет з поеми римського поета Вергілія. Але перетворив її на щось зовсім інше, новітнє, як на кінець XVIII століття: замість римських героїв — козаки, замість трагедії — бурлеск і травестія. І.Котляревський зміг передати українське життя — і цим створив перший твір нової української літератури.

Це приклад того, як так зване списування може стати способом впоратись у складних обставинах (без переодягнених козаків світ ще б довго не побачив твір Івана Котляревського, хоча поява першодруку нашої «Енеїди» — то вже зовсім інша історія).

Однак, зараз списування стало звичним явищем, ознакою людської безвідповідальності перед тими, хто щось створив. Ми живемо в часи, коли Ctrl+C стало буденністю навіть без покликання на першоджерело, автора та видання. Коли шукаю інформацію, то на різних сайтах бачу однаковий текст без підпису, зображення без імені фотографів чи репродукції без прізвищ художників. Головне – вебсторінка яскрава, наповнена, має тисячі відвідувачів. Такий плагіат вже став проблемою нашого суспільства та й світової спільноти загалом. Але знання та досягнення — це не просто текст, який можна скопіювати. Їх можна тільки здобути — через зусилля і досвід. І саме в цьому, а не в ідеальній поведінці, полягає справжня доброчесність. І якщо поставити на чаші терезів той факт, що учень один-два рази просто підглянув ту інформацію, яку забув, і плагіат/самоплагіат, то перевага очевидна. Щоправда, зовсім нечесна.

Для мене важливо не тільки дотримуватися правил, а й розуміти їхню суть. Якщо ми щось виконуємо тільки тому, що «так треба», без внутрішнього переконання, то справжньої доброчесності з цього не буде. Її не можна нав'язати — вона формується з досвіду, помилок, внутрішньої зрілості.

Бути доброчесним — не означає бути безпомилковим. Це означає бути чесним перед собою: визнати, що десь не впорався, але готовий вчитись, рости, вдосконалюватися. Тому в заголовку моєї роботи відсутні розділові знаки, адже поставити їх — означає не бути до кінця чесною з собою. А це для мене є принциповим.

І хай у житті бувають моменти слабкості, справжня сила — це не ідеальність, а щире бажання ставати кращим.

Ледній Роман

Запорізькій державний медико-фармацевтичний університет

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ВОРОГ ЧИ ПОМІЧНИК?

Чим для мене є академічна доброчесність? Академічна доброчесність – це запорука прозорості інформації або роздумів. Вона виключає привласнення думок або результатів досліджень інших людей, мотивує нас шукати та відкривати щось нове, дивитися на те чи інше питання під іншим кутом – тим самим спрямовує нас до саморозвитку. Розглядаючи академічну доброчесність у навчанні, особисто для мене – це запорука розвитку теперішнього та майбутніх поколінь.

Ми живемо в час розвитку технологій і одним з найбільших проривів в науці є створення штучного інтелекту (ШІ). Але як і у всього, у ШІ є дві сторони медалі. З одного боку, кілька кліків і будь-яка інформація у потрібному вигляді з'являється перед нами. Будь-яке питання розкривається з різних поглядів. Систематизувати інформацію – в один клік, перевірити на помилки, проаналізувати гігабайти інформації – дуже швидко, головне правильно поставити питання або задачу. На мою думку, це великий внесок в розвиток цифрових технологій. Я можу порівняти це з винайденням двигуна внутрішнього згорання, коли людство значно позбавило себе ручної праці. Іншою ж стороною медалі є використання штучного інтелекту для зняття з себе частини розумових навантажень, які є запорукою саморозвитку та освіти в цілому. І тому питання академічної доброчесності в навчанні в останні роки постає досить гостро.

Школярі та студенти, не зовсім розуміючи навіщо їм, наприклад, домашнє завдання, звертаються за допомогою до штучного інтелекту. Останній в мить вирішує всі завдання, а учні з відчуттям виконаного обов'язку копіюють зміст, навіть не намагаючись зрозуміти суть. Викладачам потрібно правильно пояснювати навіщо взагалі існує таке поняття як «домашнє завдання», що воно створене для закріплення знань та виявлення можливих непорозуміннь з предмета. Ми маємо самі усвідомити й донести до майбутніх поколінь, що штучний інтелект може стати нашим конкурентом. Ми ж повинні розвиватися, а не «полегшувати» собі життя, скидаючи всі завдання на електронного помічника. До речі, я не дарма виокремив слово «полегшувати» лапками. Адже те, що сьогодні економить час на навчанні – через певний час завдасть ще більше клопоту. Якщо зараз не навчатись і не розвиватись – то коли прийде час використовувати знання й уміння – їх просто не буде. І це працює за принципом сніжного кому – ти не захотів виконати завдання, розібратись у проблемі, і надалі не зможеш зрозуміти наступні теми. У нашому світі все пов'язано: не знаючи, наприклад, як множити числа – не зможеш розв'язати рівняння.

Особливо гостро постає проблема академічної доброчесності у майбутніх поколінь. Карантин, війна, дистанційне навчання – діти зараз, сидячи вдома, не розуміють навіщо їм вміння та навички, у чому суть виконання завдань і

навчання взагалі. Також штучний помічник вбиває в нас творчу жилку. Навіщо витрачати купу часу на написання твору або есе, якщо можна одним реченням описати задачу, почекати пару хвилин і ось – твір готовий. Але написання творів, роздумів, віршів – це розвиток нашого мислення, нашої креативної натури, вміння мислити і висловлювати свою думку. Я хочу донести не те, що штучний інтелект – ворог номер один, а що це лише помічник, як раніше калькулятор. Адже, розуміючи чого ти хочеш і як це повинно працювати за допомогою новітніх технологій, це можна дуже швидко реалізувати або сконструювати, проаналізувати, виправити можливі помилки і врешті втілити в життя. Проте щоб народилась правильна ідея, ми, люди, повинні бути достатньо освіченими і творчо розвиненими.

До речі, говорячи про добросовісність, не можу не зачепити такі речі як шпаргалки. Свого часу навчаючись ще у середніх класах, вчителі завжди казали нам, що в тому, що ми робимо шпаргалки нічого поганого немає, адже ми аналізуємо дані, обираємо саме необхідне, те, що ми не так добре засвоїли і тим самим ми це ще краще засвоюємо. Готувати шпаргалки можна, а от використовувати не бажано і не можна. І скажу зі свого досвіду – коли ти готуєш шпаргалки, потреба їх використовувати, наприклад, на контрольній роботі дійсно відпадає, адже всі запитання, де ти до цього не був компетентний, вже засвоїлися під час підготовки так званого «списувальника».

Ви одразу могли подумати про конспект, що це те ж саме, адже це коротке конспектування інформації. Однак ні, ці речі відрізняються. Конспект створений для «основної підготовки» і дуже рідко конспект можна запам'ятати на сто відсотків. А ось інформацію, яка, наприклад, ніяк не може запам'ятатися, ти можеш відобразити у шпаргалці. Коли в тебе є лише маленький клаптик паперу, де вміщається 50 слів або близько 10 формул, то ти серед великого обсягу інформації обереш саме ту, в якій менше всього розбираєшся і яка гірше за все запам'яталася. І, зробивши, запам'ятаєш все, що написав. Тому хочу сказати викладачам: «Не забороняйте готувати шпаргалки – ними просто не можна користуватися під час будь-якої форми контролю знань». А школярам та студентам пораджу задуматись над питанням: «Кого навчають ваші наставники: вас чи штучний інтелект?»...

Линник Софія

Відокремлений навчальний підрозділ ДНЗ «Охтирський центр ПТО»

МІЙ КОМПАС - АКАДЕМІЧНА ДОБРОСОВІСНІСТЬ

«Чесність – це перша глава книги мудрості»

Томас Джефферсон

У світі знань, як у відкритому морі, легко заблукати серед інформаційних хвиль, спокус та скорочених шляхів. Але саме в цій безмежності важливо мати власний компас — щось, що допомагає не втратити орієнтир. Для мене таким компасом є академічна доброчесність.

Погодьтеся, що кожному із нас хоч раз у житті доводилося чи принаймні хотілося схитрувати під час виконання домашнього чи класного завдання. Зізнаюся, що я теж вдавалася до потрібних хитрощів та зверталася за «порадою» до мережі Інтернет. Але стався випадок, який змінив мій світогляд у цьому питанні.

Одного разу, коли я підглядала в роботу одногрупника під час виконання контрольної роботи, до мене підійшла викладачка й без засудження та якихось претензій запитала: «Ти навчаєшся заради оцінки чи все-таки заради знань? Подумай над цим». Довго обмірковуючи почуте, я нарешті усвідомила, що без відповідної ерудиції мені буде складно в житті, бо схитрувавши зараз я роблю собі ведмежу послугу в майбутньому. Відтоді я збагнула, що академічна доброчесність – це не просто слова, це фундамент, на якому будується наше майбутнє.

Цей компас вказує мені на важливість відповідальності. Відповідальності за кожне слово, кожну думку, представлену як власну. Використовуючи ідеї інших, я вважаю своїм обов'язком чесно вказувати джерело, демонструючи тим самим повагу до їхньої праці та підтверджуючи власну чесність. Адже справжнє знання не виникає з нічого, воно є результатом діалогу з попередніми відкриттями та ідеями.

На мою думку, академічна доброчесність починається з поваги. Поваги до власної праці, до інтелектуальної власності інших, до самого процесу пізнання. Коли я беруся за завдання, я усвідомлюю, що справжня цінність полягає не у швидкому отриманні готової відповіді, а в самостійному пошуку істини, у власному розумінні матеріалу. Спроба обійти цей процес, вдаючись до списування чи плагіату, є не лише обманом, але й знеціненням власного потенціалу, відмовою від можливості навчитися мислити критично та самостійно.

Це означає, що тепер я завжди виконую завдання самостійно, не вдаючись до списування чи плагіату. Розуміючи, що лише власними зусиллями я можу по-справжньому зрозуміти матеріал, навчитися мислити критично та творчо.

Іноді, у вирі навчальних буднів, коли час стискається, а складність завдань зростає, спокуса звернути з цього шляху може здаватися привабливою. Проте,

саме в такі моменти мій внутрішній компас – академічна доброчесність – нагадує про справжні орієнтири. Швидкий «успіх», досягнутий нечесним шляхом, є ілюзорним і не приносить справжнього задоволення. Натомість, кожна самостійно розв'язана задача, кожне чесно написане есе стає цеглинкою у фундаменті моїх знань та впевненості у власних силах.

Академічна доброчесність – це не лише про дотримання формальних правил. Це про формування особистості, яка цінує чесність, порядність та відповідальність. Це про виховання критичного мислення, здатності до самостійного пошуку та аналізу інформації. Саме ці якості є запорукою успіху не лише в навчанні, а й у майбутній професійній діяльності та в житті загалом.

Отже, академічна доброчесність є для мене невід'ємною складовою навчального процесу, моїм внутрішнім орієнтиром. Це принцип, який допомагає мені зростати як особистість, здобувати справжні знання та будувати своє майбутнє на міцному фундаменті чесності та відповідальності. І я вірю, що саме цей компас приведе мене до справжніх вершин у світі знань та за його межами.

Лисенко Станіслав

*Сумський державний педагогічний
університет ім. А.С.Макаренка*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ

Зараз у нашому світі, існує дуже важливе питання: «Як підвищувати доброчесність у навчанні?». Одні теоретики вважають що справа тільки в учнях, інші вважають що батьки винні. Але хочеться підкреслити, що у кожної людини є своя краплина іронії та правди.

Зараз я пропоную розібратися про доброчесність у навчанні в різних ситуаціях, які були в мене в школі. Щоб потім, нарешті вирішити в чому саме, стоїть цей важіль, який не дає розвивати доброчесність на всі 100 відсотків.

Ситуація 1

В кожному класі, були учні, які ведуть себе зверхньо ніж інші учні. Їх називали по-різному в народі: «Мазана», «Любимчик», тощо. В мене також була така учениця. Вона себе переоцінювала, не любила спілкуватися з учнями «не свого рівня», але з вчителями вона мала гарні відносини. Вона не вчилася на високий рівень, але отримувала високі оцінки. І в усіх виникало питання: «За що?». І я з ними згоден, але її винною, я не можу назвати. Тому що, винні вчителі

і батьки. Мати виховала її такою, тому що сама не краща. Вона ходить в учительську, та носить «банки з салом», щоб її донечка була молодець. Вчителі ж приймають такі «хабарі», та починають рекламувати цю ученицю по всіх куточках громади. Із-за цього виникає конфлікт між однолітками, конфлікт дитини з соціумом, та проблема довіри до вчителів в правильному оцінюванні.

Ситуація 2

Один учень продавав виконані роботи учням перед уроками. Головне, що всі це знають: і техперсонал, і вчителя. Але ніхто нічого не робить. Учень винен в тому, що він робить такий «чорний» бізнес в школі. Замість того, щоб допомогти одноліткам, дати пораду, як можна вирішити цю задачу. Він просто продає. Вчителі також винні: замість того щоб, провести розмови з батьками, психологом, поліцейськими вони просто далі працюють, як нічого й не відбувається.

Ситуація 3

Під час навчання, відбувалися різні позакласні заходи такі як: «Міс Осінь 2017», «Зимова казка», тощо. І після того, як я вперше виступив в будинку культури на 8 березня, я почав бути ведучим в різних шкільних заходах. І тут починалися справжні проблеми: вчитель повідомляє про захід за 1 день, сценарій дає за 2 години до проведення, робить помилки в правописі (переплутує прізвища дітей, класи), примушує робити декорацію приміщення мене, а я вже одітий в костюмі. Заходи були однотипні, тобто все одне й те саме: привітання, озвучення гостей, старий шкільний танок, який танцюють роками і нічого нового не вивчають і кінець. Ведучий ще винуватий був у неї за те, що вчитель не так написав сценарій. Після заходу не має ні подяки, ні оцінки, нічого. Я проводив свій випускний в якості ведучого, що можна тут ще казати. Вчитель винен в усіх рамках. Вона виявила неповагу до учнів, звинувачує їх, робить з них «рабів». А потім учні ще повинні, нормально відноситися до всього цього.

Ситуація 4

Шкільні олімпіади – це також цікава проблема. Раніше, за участь в олімпіаді вчителя робили дітям мотивацію якусь (додаткова оцінка, звільнення від «домашнього завдання», тощо), а зараз і чути не хочеться про них. Вчитель дає дітям минулорічні завдання, і каже, щоб зробив до наступного дня. Учень робить, і виявляється воно нікуди не потрібне. Вчитель каже час і місце проведення олімпіади (наприклад: субота 23 листопада в 09:30, в сусідньому селі) і все. Ніхто не проводить учня до приміщення, не відвозить назад, не підтримки – нічого. Мало того, що учень не знає що там буде, ще й витрачає свій вихідний просто так. Адже потім вчитель може, навіть і не сказати результат олімпіади.

Питання до вчителів: «Що ви хочете від дітей?». Спочатку треба в собі розібратися. Ознайомившись з цими ситуаціями, розумієш, що більший відсоток

шкільної доброчесності залежить від вчителів, ніж в учнів. Саме вчителі закривають очі на учнівські дії, введуться на їхні вихідки і створюють свою аферу, в плані учнівської і виховної діяльності. Також проблеми виникають у вихованні дітей батьками: які цінності поставили батьки дітям змалечку, ті вони й цінуватимуть до кінця свого життя. Мені здається, якщо всі, хоч на один місяць, поставлять моральні цінності і забудуть про матеріальні – то відразу відчуватимуться зміни. Діти будуть допомагати один одному, спілкуватимуться з вчителями нормально, вчителя будуть відноситися до всіх однаково. Звичайно ситуацій, я міг би додати ще, але не бачу сенсу, тому що щоб людина правильно зрозуміла проблему, вона повинна знайти вихід до неї сама, починаючи з свого внутрішнього «Я».

Лисиця Олена

*Державний навчальний заклад
«Глухівське вище професійне училище»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ: НЕПОХИТНИЙ ОРІЄНТИР У МІНЛИВОМУ СВІТІ

У вирі сучасного життя, сповненого швидких змін, інформаційного шуму та розмиття моральних орієнтирів, доброчесність залишається непохитним маяком, що вказує шлях до гідності, справедливості та гармонії. Це не просто сукупність моральних чеснот, а скоріше внутрішній компас, який допомагає людині робити правильний вибір, діяти відповідно до найвищих етичних стандартів та будувати міцні, довірливі стосунки зі світом. Доброчесність є фундаментом як особистого щастя, так і процвітання всього суспільства.

Серцевиною доброчесності є чесність – щирість у словах та діях, відмова від обману та лицемірства. Чесна людина не лише говорить правду, але й живе відповідно до своїх переконань, не вдається до підступних методів заради власної вигоди та не приховує своїх справжніх намірів. Чесність є першою запорукою довіри, без якої неможливі міцні особисті стосунки, ефективна співпраця та стабільний соціальний порядок. Коли люди вірять один одному, вони здатні долати складні виклики та будувати спільне майбутнє.

Нерозривно пов'язана з чесністю справедливість – неупереджене ставлення до інших, визнання їхніх прав та гідності, а також готовність нести відповідальність за свої вчинки. Справедлива людина керується принципами рівності, об'єктивності та неупередженості. Вона не допускає дискримінації, не зловживає своїм становищем та прагне до того, щоб кожен отримав те, на що заслуговує. У суспільстві, де панує справедливість, люди почувуються

захищеними законом, мають рівні можливості для розвитку та впевнені у тому, що їхні права будуть поважатися.

Важливим аспектом доброчесності є також мужність – здатність протистояти спокусам, тиску та страху заради дотримання своїх принципів. Мужня людина не йде на компроміс зі своєю совістю, навіть якщо це пов'язано з ризиком або втратами. Вона має силу волі відстоювати правду, захищати слабких та боротися з несправедливістю. Мужність проявляється не лише у героїчних вчинках, але й у щоденній здатності робити правильний вибір, навіть коли це складно або невігідно.

Крім цих ключових якостей, доброчесність включає в себе такі важливі елементи, як відповідальність, повага до інших, співчуття та самоконтроль. Відповідальна людина усвідомлює наслідки своїх дій та готова нести за них повну відповідальність. Повага до інших передбачає визнання цінності кожної людини, незалежно від її походження, статусу чи переконань. Співчуття спонукає до допомоги тим, хто її потребує, а самоконтроль дозволяє керувати своїми емоціями та бажаннями.

У сучасному світі, де панують споживацтво, егоїзм та цинізм, доброчесність набуває особливої цінності. Вона є протитрутою від моральної деградації, запорукою стабільності та прогресу. Виховання доброчесності є тривалим процесом, який починається з сім'ї та продовжується протягом усього життя. Важливу роль у цьому відіграють освіта, культура та особистий приклад оточуючих.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що доброчесність є невід'ємною складовою повноцінного людського життя та запорукою сталого розвитку суспільства. Плекаючи доброчесність у собі та заохочуючи її в інших, ми створюємо більш справедливий, гуманний та гармонійний світ, у якому кожен зможе реалізувати свій потенціал та жити гідним життям. Доброчесність – це не просто ідеал, а необхідна умова для виживання та процвітання людства.

Лукашева Вероніка

Запорізький національний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАСАДА СТРАТЕГІЇ ДОБРОЧЕСНОГО ЛІДЕРСТВА

Сучасний світ потребує лідерів, що мають не лише компетентність, а й моральну відповідальність, адже доброчесність сьогодні стала однією з ключових якостей справжнього лідера. Доброчесність представляє собою цілісний спосіб мислення і чесність у вчинках, що, у підсумку, визначає стиль

життя людини. Але доброчесність лідера не здобувається у момент отримання цієї посади, а формується значно раніше. Коли ж саме у людини починають закладатись певні основи світогляду, етичних принципів і навичок взаємодій з іншими? Відповідь однозначна – у період навчання.

У школі чи університеті людина стикається з першими справжніми, перш за все, моральними викликами: списати певне завдання чи контрольну роботу, або ж зробити все чесно і здобути оцінку, відповідну до своїх знань; коли весь клас хоче прогуляти урок, то доєднатися до всіх або ж сказати «ні»; а якщо побачити, що хтось ображає іншого, то втрутитися або ж пройти повз. Саме в таких умовах та ситуаціях і формується довіра, у першу чергу до себе, потім вже з боку своїх однолітків, викладачів, наставників. І саме формування ось цієї репутації і стає основою для подальшого лідерства.

Відповідно до психологічного факту, люди довіряють частіше тим, хто вчиняє дії з певною послідовністю, чесністю та прозорістю. Якщо людина відома зі шкільних чи студентських років як та, що завжди є відповідальною, принциповою, дотримується засад академічної доброчесності у навчанні та наукових пошуках, то, відповідно, з часом саме до неї звертатимуться за підтримкою, порадою чи ініціативою. Така довіра переростає у визнання, а згодом – лідерську роль, і це не залежить від того, йдеться про управління проектом, громадською ініціативою чи політичним рухом.

Сама стратегія доброчесного лідерства – це не лише про певну харизму чи гучні промови, а в першу чергу про відповідність слів і вчинків, повага до правил, справедливість і визнання своїх помилок та робота над ними. Це – довготривалий шлях, що потребує внутрішньої сили, але саме він створює основу для глибокої і стабільної довіри.

Особливо актуальною доброчесність є для політичного лідерства. Коли має місце зростання популізму та маніпуляцій, суспільство шукає не просто фахівця у цій сфері, а й морального авторитета. Якщо політик у юності сформував активну громадянську позицію, мав власні моральні принципи та не піддавався спокусам, то ці якості будуть досить доречними у колі виборців. Якщо ж, навпаки, стануть відомими факти, які засвідчуватимуть порушення ним засад академічної доброчесності у період навчання, – рівень довіри до такого діяча впаде, і це навіть може загрожувати йому втратою політичної кар'єри.

Таким чином, доброчесність – це не є обмеження, а свобода. Це чесність перед собою та іншими. Це не гучні обіцянки, а послідовні дії. Це вміння сказати «ні», коли усі говорять «так». Це про відповідальність за свої слова і дії. І якщо молоді люди вже сьогодні почнуть жити з цим усім, то завтра ми будемо мати справжніх лідерів думок, яких не треба контролювати, достатньо просто довіряти.

Луніка Анна

Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 10 СМР

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/ НЕ МОЖНА /ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність має вагоме значення для якісної освіти, оскільки сприяє відповідальному ставленню до навчання, повазі до оточення та особистому розвитку учнів.

Звичайно, ми не можемо уявити своє життя без використання штучного інтелекту. Він допомагає автоматизувати рутинні завдання, заощаджуючи час, може швидко аналізувати великі обсяги даних і знаходити корисну інформацію за лічені хвилини. Але все має бути в міру.

Я вважаю, що дотримання принципів академічної доброчесності важливе не лише для здобувачів освіти, а й для суспільства в цілому. Доброчесність у навчанні допомагає розвивати вміння знаходити рішення проблем, критичне мислення, та здатність створювати нові ідеї, що є необхідними навичками для сучасного суспільства.

На мою думку порушення академічної доброчесності негативно впливає на якість отриманих знань. Коли школярі списують або використовують чужі роботи без посилань, вони лише створюють ілюзію успішного навчання, а не вдосконалюють власні навички. Це може призвести до того, що випускники не отримають знань і навичок, необхідних для їхньої майбутньої професії. Крім того, списування руйнує довіру вчителя або викладача та знижує цінність отриманих дипломів.

Основними причинами порушень академічної доброчесності є висока конкуренція, соціальний тиск та брак часу. Учні часто стикаються з великим обсягом завдань, і дехто обирає легший шлях, наприклад списування або використання чужих ідей. Однак такі дії не лише порушують моральні принципи, а й шкодять особистості, оскільки позбавляють її можливості навчитися долати труднощі самостійно.

Подолати проблему академічної доброчесності не легко, але якщо є задана ціль, та люди які готові допомогти, то все можливо.

По-перше, важливо розвивати критичне мислення, щоб учні могли самостійно аналізувати інформацію та робити власні висновки.

По-друге, необхідно ознайомлювати дітей з можливими наслідками порушення етичних кодексів та доброчесності.

По-третє, доброчесності в освіті можна сприяти, використовуючи технології перевірки текстів на плагіат.

Академічна доброчесність є важливим елементом якісної освіти та формування відповідальних громадян. На мою думку, лише дотримуючись принципів академічної доброчесності, учні закладів можуть отримати реальні

знання та навички, які знадобляться їм у майбутньому. Дотримуючись академічної доброчесності, молодь робить внесок не лише у власний розвиток, а й у побудову чесного та освіченого суспільства.

Ляшова Катерина

Національний університет «Запорізька політехніка»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Найчастіше люди які намагаються обдурити систему (списуванням, хабарництвом, плагіатом, самоплагіатом) в освіті, в першу чергу обманюють себе. Всі ці правила, вимоги для освітян потрібні щоб дізнатися їхні навички, рівень підготовки та критичне мислення. Але як їх можна визначити якщо підготовлений матеріал не належить людині яка його представляє?

Завдяки інтернету де можна знайти безліч статей, ГДЗ, та попросити допомогу штучного інтелекту – рівень знань людей які здобувають освіту в середніх та вищих закладах падає. Знижується рівень освіти в країні, що погано впливає на її майбутнє. Дійшло до того, що деякі на стільки бездумно списують, що можуть написати в робочій зошит з української мови: *«Звісно! Ось приклад есе на тему «чому не можна списувати», який підійде для учнів середньої або старшої школи»*, а деякі ще можуть навіть скопіювати посилання на сайт. Справді абсурдно?

Нажаль, такі реалії. Більшість здобувачів освіти порушують академічну доброчесність, не замислюючись про наслідки. Замість того щоб розібратися в темі, вони представляють матеріал з яким мало ознайомлені чи зовсім не знайомі. Тим самим проявляючи неповагу до людей які слухають, читають, оцінюють доповідь, реферати, есе тощо. На мою думку навряд чи вони винесли якусь корисну інформацію яку і на далі можуть використовувати. Бо найчастіше такі роботи зроблені аби-як та і користі від них небагато.

Але потрібно зазначити що: *«найпоширеніші види порушень і одночасно найбільш важко доказові – це самоплагіат і мозаїчний плагіат. Останній ще називають шматковий. Текст перекроюється «вздовж і впоперек», однак фактично не містить нічого нового і авторського»*.

А яке буде покарання якщо виявиться в авторській роботі порушення академічної доброчесності? Залежить від закладу освіти. В школі за таку роботу можна отримати двійку. В університеті в кращому випадку роботу можуть просто не прийняти в гіршому це відрахування, але найчастіше це позбавлення стипендії та перездача роботи.

Але, якщо є ризики покарання, чому люди йдуть на такий шлях? На мою думку все ж таки є недоліки в законі про академічну доброчесність, а ще ряд причин: необізнаність, прагнення отримати особисту вигоду та брак час чи лінь, яка є частенько небажанням приділяти достатню увагу дослідженню. Хочеться швидко написати доповідь і щоб просто від тебе відчепилися і не приставили не з цікавою, а можливо не зрозумілої теми. Для мене одним з недоліків навчання в школі було витратити час на те що мене не цікавило, в наслідок чого в мене не лишалося часу на дослідження тем які мене справді цікавили. Це найчастіше і сприяло порушення академічної доброчесності.

Але якщо в школі ще можливо було навчатися так скажімо не в повну силу, то в університеті якщо захотіти теж так можна зробити, але користь від такого навчання не буде.

Тому в законі України про освіту присвятили статтю про академічну доброчесність. Де йдеться що – це дотримання етичних принципів і правил у навчанні яких повинен дотримуватися кожен згідно законом про освіту 42 статті 4. Така діяльності спрямовані на забезпечення довіри до результатів навчання, досліджень і конкурсів.

Ціль цього закону є навчальна педагогічна, викладацька, наукова (творча), науково-педагогічна, науковоорганізаційна, науково-технічна. Суб'єктами академічної діяльності є учасники освітнього процесу, наукові працівники, особи, залучені до процедур забезпечення якості освіти, особи, залучені до організації і проведення конкурсів у сфері освіти і науки, оцінювання суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності, наукових (творчих) та науково-технічних результатів і проектів.

Тобто академічна доброчесність – це не тільки одна стаття закону чому не можна списувати, а це й про чесність, довіру, справедливість, мужність, повагу, відповідальність представити свої думки, твердження та інше.

Щоб дотримуватися її потрібно:

- посилатися на джерела інформації;
- дотримання норм законодавства про суміжні і авторські права;
- надання достовірної інформації про результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Саме за допомогою цих принципів навчання буде ефективним та прозорим. Отже, академічна доброчесність є засадничою цінністю, на якій ґрунтуються відносини в академічному та освітньому середовищі.

Джерела:

<https://surl.li/mwxczv>

<https://surl.li/giimhf>

<https://surl.li/ubimhd>

Макарицька Анастасія
Запорізька гімназія №93 Запорізької міської ради

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ – НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

На сьогоднішній день ми маємо дуже розвинені джерела для списування інформації. Часто учні можуть видавати вкрадені реферати за свої, так званий плагіат. Але чи є це правильно? Чи є це етичним? Авжеж ні. В першу чергу нам потрібно бути чесними перед собою: адже, якщо ми будемо видавати чужі ідеї за свої, ми будемо морально не етичними.

Що означає бути академічно недоброчесним? Це означає, що ти свідомо вводиш в оману учасників освітнього процесу - це так званий один із видів шахрайства. Замість того, щоб шукати легший шлях вирішення проблеми, краще працювати самостійно та відчувати повагу перш за все до себе. Академічна доброчесність вимагає відповідальності: бо саме ці чесноти є основою якісної освіти. Списування позбавляє учня можливості розвивати критичне мислення та самостійність.

Але ж що означає бути академічно доброчесним? Це означає, що учень дотримується всіх етичних норм та правил. Дитина свідомо виконує всі завдання самостійно. Бути академічно доброчесним означає бути чесним та мати повагу до викладачів, до праці інших людей. Ознаками академічної доброчесності є самостійність у виконанні завдань, відмова від плагіату, недопущення перекручування результатів, списування. Якщо людина дотримується академічної доброчесності, то вона буде відповідальною особистістю, яка здатна критично мислити, приймати виважені рішення, а ще вміти працювати як індивідуально так і в команді. Це допоможе їй в майбутньому – в її трудовій діяльності.

Згодом людина зрозуміє, що здобуті знання – це основа, на якій будується успішне майбутнє.

А яка ж роль навчальних закладів у формуванні академічно доброчесного середовища? Адже саме вони повинні підтримувати атмосферу довіри де чесність, повага до прав інших та відповідальність є звичкою. Важливо, щоб кожен учень усвідомлював свою особисту відповідальність за дотримання етичних норм у навчанні.

Причиною за якою учні можуть списувати – це страх. Діти бояться помилитися, зазнати поразки, мовляв, хтось розумніший за мене та без обману в мене нічого не вийде. Учням потрібно розвивати свою сміливість та вміння

приймати поразку, адже в цьому немає нічого страшного. Не менш важливою причиною для списування є лінь, відсутність мотивації, або коли дитині банально не цікаво, що вона вивчає. Причиною списування ще може бути стрес, або тиск з боку батьків та викладачів. Щоб запобігати таким проблемам потрібно заохочувати дітей до навчання, відноситись до дітей лояльніше, мотивувати щось робити, змінювати щось у своєму житті. І авжеж не потрібно тиснути на дитину, якщо в неї щось не вдається. Невдачі бувають в усіх; і для того, щоб учень не опускав руки потрібно його підбадьорювати у моменти невдач.

Авжеж, дотримання академічної доброчесності – це прояв самоповаги. Людина, коли сама виконувала роботу, розуміє скільки сил та енергії було витрачено на досягнення мети. Учень знає, що кожен досягнутий успіх це його власна праця, в якому він вдячний лише собі.

Резюмуємо, академічна доброчесність – це не лише формальні правила, а й культурна та моральна цінність, що лежить в основі якісної освіти. Вона сприяє розвитку особистості, підвищує довіру до системи освіти.

Отже, з наведених мною фактів можна зробити висновок, що списування – це не прояв кмітливості, скоріше академічна недоброчесність, що підриває довіру до навчального процесу. Справжня кмітливість полягає у тому, щоб знаходити рішення чесним шляхом і використовувати власні знання для досягнення успіху. Академічна доброчесність формує здорову самооцінку, адже людина впевнена у своїх силах та можливостях, людина точно знає на що вона здатна та чого вартує. У такої людини зазвичай розвинене критичне мислення, самодисципліна, вміння аналізувати та використовувати у житті здобуту інформацію. Той учень, який завжди працював свідомо, знає важливий життєвий принцип для досягнення вершин у житті: потрібно покладатися лише на себе, свої знання та навички. Тому, любі друзі, давайте бути разом академічно доброчесними.

Маляров Сергій

Державний навчальний заклад

«Білопільське вище професійне училище»

(Хотінське відокремлене відділення)

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Доброчесність – це основний принцип, який формує високий стандарт навчання. На мою думку, таку характеристику не можна порушувати, адже саме

вона відображає рівень відповідальності перед власним навчанням, формування тебе як особистості зрілої, виваженої та самостійної. Можна безкінечно говорити про здатність опрацьовувати інформацію, «підлаштовувати» її під себе, але не можна вважати її своєю.

Звісно, дуже важко тримати баланс, коли ти живеш в епоху надзвичайного розвитку новітніх технологій: штучний інтелект, нові програми, інтерактивні конструктори і подібне. Але все це, на мою думку, може бути лише допоміжним елементом підготовки до навчального процесу. Адже, саме чесність у підході до власної роботи, може розкрити твій потенціал як учня. Можна опрацьовувати сотні джерел, порівнювати, вивчати, але виконувати завдання самостійно, уникаючи плагіату, не використовувати чужих думок, а висловлювати свою, істинну.

Також важливою частиною доброчесності в учнівському середовищі має бути взаємна повага у відносинах між учнями та викладачами. Не можна вважати списану роботу чи «позичену» думку своєю, адже твій потенціал в такий спосіб не розкривається.

Доброчесність у навчанні сприяє створенню високого рівня якості освіти не лише в навчальному закладі, де перебуває учень, а й формує навички самостійності в майбутньому. Вважаю, що будь-яка професія потребує активного вивчення інформації, набуття практичних навичок. А цього не можливо досягти без доброчесності.

Отже, не можна порушувати законів доброчесності. Бо лише, будучи вибіркоким, здатним до самоаналізу, наполегливим, ти зможеш досягти високих результатів не лише в навчанні, а й в особистому житті.

Мартинова Тетяна
КУ Сумська ЗОШ №6

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Що таке доброчесність? Це насамперед чесне ставлення до процесу здобуття знань, самостійне виконання завдань та повага до чужої праці. Інколи бувають моменти, коли хочеться полегшити навчання, але тут важливо зробити правильний вибір.

Навчання – це не просто оцінки чи диплом, це формування особистості. Коли людина самостійно виконує завдання, вона розвиває свої знання, вчиться долати труднощі.

Порушення доброчесності може принести тимчасову вигоду, однак у майбутньому це може призвести до втрати навичок та невпевненості в собі. Неправда також руйнує довіру викладачів та однокласників.

Доброчесність у навчанні - це сходи, якими людина піднімається до справжнього успіху. Знання втрачають сенс без чесності, а досягнення стають порожніми. Людина тоді отримує насолоду, коли працює чесно, її душа наповнюється гордістю і радістю. Ми зраджуємо собі, коли порушуємо доброчесність, бо це шлях до слабкості й розчарування. Чесність відкриває перед нами справжній світ можливостей і дарує віру у власні сили.

Таким чином, справжні знання можна здобути лише завдяки власним силам.

Отже, порушувати доброчесність не можна. Це не тільки вимога закладу освіти, але й показник людської гідності.

Мингарєєва Анастасія
*Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ: НЕПОРУШНА ОСНОВА УСПІХУ

Задумаймося на хвилину: в який час ми живемо? Які виклики ставить нам сьогоднішня?

Я вважаю, що це час розвитку технологій і інтернету, прогресивних досягнень у фізиці, біотехнології та медицині, дослідженні космосу. А хто за цим стоїть? На моє глибоке переконання, колишні студенти, для яких головним було - це доброчесність у навчанні.

Сьогодні складна ситуація в Україні, війна зачепила всіх і кожного зокрема. Мені здається, нашому поколінню надто важко навчатися в таких умовах.

Хіба це не прикро, що значна частина студентів покинула країну і виїхала за кордон, навчання, в основному, в онлайн...

На мою думку, це робить нас ще більш відповідально і свідомо ставитися до навчання, дотримуватися доброчесності і не порушувати її.

І, як би там не було, але, ставши на сходинку здобувачів освіти, слід здобувати нові знання, формувати навички поведінки, збагачувати цінності, які приходять через досвід, вивчення, освіту, щоб відкрити незвідані простори.

Як на мене, доброчесність у навчанні тримається на важелях : викладач-здобувач освіти, адже мета у них одна і таж: щоб студенти стали успішними, реалізували цілі, були впевненими в собі і завтрашньому дні.

Тому переконана, що доброчесність у навчанні ні з чим не зрівняти, бо вона досягається завдяки освіті і вихованню, де в поведінці і діях переважають моральні та етичні принципи, стандарти, схвалені на рівні індивідів та інституцій.

Базуючись на цьому, з впевненістю можна сказати: кожен здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності і реалізувати через такі компоненти: навчальні завдання (будь-якого контролю) повинні виконуватися самостійно. У разі використання розробок, тверджень, різних відомостей, посилається на джерела інформації. А інформація про власну навчальну діяльність з використанням методик повинна бути достовірною.

Я вважаю, доброчесність у навчанні залежить від усіх учасників процесу.

По-перше, викладач демонструє якості доброчесності на своєму прикладі, не спонукає студентів до недоброчесності у навчанні, справедливо ставиться до кожного з них, встановлює єдині вимоги і проявляє порядність, людяність.

Підтвердженням цього є викладачі СДПУ ім. А.С Макаренка, бо саме вони забезпечують побудову репутації та довіри. Саме вони використовують відкриті проблемні питання під час навчання, зміст яких спрямований на творчу, аналітичну роботу. Вчать запобігати плагіату та порушення авторських прав, уникати фабрикації і фальсифікації, списування, хабарництва.

По-друге, доброчесності у навчанні повинні дотримуватися і здобувачі освіти, тому що ми- це те покоління, яке згодом формуватиме майбутнє держави, і саме у процесі навчання потрібно закладати цінності доброчесності.

Як на мене, доброчесність у навчанні - це чесність і відкритість у спілкуванні з ровесниками, викладачами, завжди готовність поділитися своїми знаннями і дослідженнями та вислухати думки і поради інших.

Переконана, що взаємодія допомагає збагачувати нашу загальну базу знань.

Підтвердженням моєї думки є слова Альберта Швайцера: «Чесність - це світло, що робить нас видимими», адже чесність, порядність, доброта, справедливість, повага, відповідальність та відвага до дій- це і є доброчесність у навчанні, яке прийнятне для учасників процесу.

Отже, це стандарт поведінки в колективі, суспільстві, родині. Доброчесність у навчанні відкриє для нас нові можливості.

Миханів Володимир

Національний університет «Львівська політехніка»

ПОШУК ГАРАНТІЙ ДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТА CHATGPT У НАВЧАННІ

Через те, що молодим людям, які навчаються, стали доступними онлайн сервіси штучного інтелекту, найвідоміший з яких – ChatGPT, вони почали інтуїтивно використовувати їх у навчанні в тих випадках, коли такі сервіси здатні досягти потрібних результатів. Рівень усвідомлення наслідків такого використання залишається низьким або зовсім відсутнім, а шкода, яку вони завдають у підсумку, може значно перевищувати отриманий результат.

У цьому есе порушена проблема запобігання проявам недоброчесності у навчанні з боку тих, хто навчається, в епоху штучного інтелекту та розповсюдженого застосування ультрасучасних технологій. Така проблема є комплексною, адже пов'язана з низкою факторів: і поведінкою тих, хто навчає, і вимог, які існують по відношенню до навчального процесу, і традицій, які склались.

Здобувачі освітньої програми, вправі самостійно обирати, як вони будуть навчатись, в якому напрямі розвиватись, для чого отримувати нові знання та навички. Кожен з нас повинен сам приймати відповідні рішення, тим самим реалізуючи своє право на розвиток та на освіту. З іншого боку, освітні заклади, для яких важливу роль відіграють міністерські вказівки, та їхні працівники в змозі обмежувати таку самостійність, адже видача державою дипломів та присвоєння кваліфікацій особам, які навчались, повинні відображати належний рівень їхніх знань, навичок та попередньої підготовки.

Ніщо так не руйнує довіру до системи освіти, як прірва між документом про отримання освіти та низьким рівнем фактичної освіти особи. Відповідно, поштовх до написання цього есе дала ідея, як цю прірву зменшити, фокусуючи увагу на аспекті використання ChatGPT.

Найпростіше розуміння академічної доброчесності, яке відповідає поглядам іноземних фахівців, полягає у виділенні таких морально-етичних категорій як: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, а також відвага відстоювати ці цінності та боротися за них [1, с. 67]. Написання домашніх завдань за допомогою ChatGPT, а також – підготовка рефератів, курсових робіт чи навіть дипломних досліджень, ставить під сумнів більшість перелічених чеснот. Працівники закладів освіти, які повинні оцінювати ці завдання, часто помилково сприймають те, що насправді зробив штучний інтелект, за те, що нібито підготував студент.

Штучний інтелект та ChatGPT, дуже популярний в Україні серед школярів, студентів та інших осіб, які беруть участь у навчальному процесі, навіть викладачів, що призводить до таких порушень, як академічний плагіат (ChatGPT

не схильний вказувати посилання на використані джерела), а також – фабрикація та фальсифікація (штучний інтелект з легкістю може вигадати те, чого насправді ніхто не казав, або чого ніколи не було), що в результаті призводить до обману, несумісного з суттю доброчесності у навчанні (перелік форм за [2, с. 28]).

Через це, керуючись необхідністю пошуку нових гарантій доброчесного використання ChatGPT, що мало б сприяти підвищенню довіри до галузі освіти в загальному, варто впроваджувати підхід проставлення спеціального маркування для текстів, написаних штучним інтелектом, тобто позначення того, що отримано за допомогою ChatGPT. Таке впровадження мало б відбуватись пом'якшено, з запевненням осіб, які навчаються, що за це не буде вжиття санкцій, якщо не було порушено визначені «червоні лінії». Варто показати закладам освіти та їхнім працівникам, що це нормальна практика використовувати ChatGPT, якщо виконане завдання було позначено відповідно.

Що ж за «червоні лінії» можуть існувати, або які практики виглядають неприпустимі? По-перше, дослівне копіювання тексту, створеного штучним інтелектом, як цілісно, так і по частинам, у файл завдання. Наприклад, виконуючи домашнє завдання по географії, учень може ставити до ChatGPT питання, відповіді на які він повинен був знайти при перечитуванні матеріалів підручника. Власне, зовсім недопустимо, щоб штучний інтелект «писав» цілі твори, підміняючи тим самим власну думку автора цього твору за документом.

По-друге, допит штучного інтелекту з приводу питань чи навіть тестів, які повинен виконувати той, хто навчається, щоб отримати оцінку. На жаль, частими стали залучення ChatGPT навіть до складання екзаменів, що змушує не довіряти тим результатам, які отримують здобувачі.

Позначення завдань, виконаних за допомогою штучного інтелекту, мало б стати частиною того самого «суспільного договору між академічною громадою та її членами – студентами, викладачами та менеджментом» [3, с. 219], а також бути звичайною практикою в інших закладах освіти, яка сприяє забезпеченню основ доброчесності в навчанні. Доцільно обговорити на рівні представників галузі науки форми, в яких ці позначення можуть втілюватись на практиці, як-от найпростіше – інформування в кінці виконаного завдання. В такий спосіб можна досягти загального прогресу в протидії використанню ChatGPT у порушення доброчесності в навчанні, а також сприяти тому, щоб сучасні технології служили розвитку суспільства, а не ставали предметом зловживання.

Список джерел

1. Дзюба, О. (2019). Академічна доброчесність у науково-педагогічному процесі. У Дотримання принципів академічної доброчесності учасниками освітнього процесу: тези наук.-метод. конф. кафедр ун-ту (27–28 листопада 2019 року). УкрДУЗТ.

2. Толочко, С., Бордюг, Н., Міронєць, Л. (2023). Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна педагогіка*, 62(2), 25-32.

3. Фінікова, Т., Артюхова, А. (2016). Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. *Таксон*.

Мірошніченко Мирослав

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ? НЕ МОЖНА? ПОРУШУВАТИ?

Що ж таке доброчесність? Доброчесність — це не тільки пріоритет освіти, це взагалі внутрішня чесність людини та спокій і результати, які вона дає. Коли ти живеш за совістю, не обманюєш себе та інших, поводишся правильно навіть тоді, коли ніхто не бачить. Бути доброчесним — означає зберігати чистоту не тільки в діях, а й у думках, словах та стосунках з іншими. Це риса, яка протилежна обману, зраді, хтивості чи брехні. Доброчесна людина стримана, вірна своїм моральним принципам і не шукає вигоди ціною неправди або зла. Вона поважає себе й інших, не чинить підло, не зловживає довірою, і намагається робити правильний вибір навіть у складних ситуаціях.

А чи взагалі потрібно її дотримуватись? Давайте поговоримо про доброчесність у навчанні, бо це не лише про чесні оцінки, а й про довіру, гідність і справедливість. Людина, яка діє чесно й послідовно, викликає повагу та довіру — як у навчальному середовищі, так і в майбутньому професійному житті. Окрім зовнішнього визнання, доброчесність формує внутрішню стійкість: ми зберігаємо самоповагу, коли не зраджуємо власним принципам. Це допомагає зростати особистісно, розвивати відповідальність і послідовність. Також варто пам'ятати: коли кожен дотримується чесності, створюється справедливе середовище для всіх. А недоброчесна поведінка, як-от списування чи плагіат, рано чи пізно призводить до втрати довіри й можливостей.

Дотримуватись доброчесності — це завжди важкий вибір, бо пов'язаний із реальними викликами та спокусами. Часто нечесна поведінка здається простішим шляхом до бажаного результату: швидше здати роботу, уникнути проблем, отримати високу оцінку. Спокуса отримати миттєву вигоду через списування або плагіат іноді сильніша за внутрішні принципи. Часто людина обманює не через злі наміри, а через страх провалитися, втратити можливість або не виправдати очікувань. Буває й так, що тиск оточення змушує «плисти за течією», бо майже всі так роблять — і чесність виглядає дивною або навіть наївною. До того ж, коли здається, що чесна праця не цінується, з'являється зневіра і спокуса обрати легший шлях. Однак справжнє випробування

доброчесності — це залишатися чесним тоді, коли це незручно або боляче: зізнатися у помилці, не погодитись на вигідну, але нечесну пропозицію, не зрадити своїм переконанням навіть у складному середовищі. У таких ситуаціях потрібна внутрішня сила, щоб не зламатися й залишитися вірним собі.

Наше життя не завжди може отримувати хибне солодке задоволення від обману чи чогось присвоєння собі, адже недоброчесна поведінка має наслідки не лише для окремої людини, а й для її оточення. На особистому рівні це передусім втрата довіри. Якщо студент постійно списує або обманює, оточення починає сумніватися в його чесності. Таке ставлення може призвести до ізоляції, складнощів у спілкуванні й навіть втрати друзів. З часом людина починає відчувати внутрішній дискомфорт: провину, тривожність, стрес. Це негативно впливає на емоційне здоров'я та самооцінку.

У ширшому масштабі недоброчесність шкодить самому суспільству. Коли багато людей вдаються до обману, це поступово розмиває уявлення про правильне й неправильне. Зникає довіра — і між окремими людьми, і до системи взагалі. У таких умовах важливі рішення — у навчанні, роботі чи політиці — можуть базуватись не на правді, а на вигоді чи маніпуляціях, що призводить до хибних результатів. Таким чином, доброчесність — це не просто формальність. Її порушення веде до особистої невпевненості, втрати поваги й довіри, а також руйнує моральний фундамент, на якому має будуватись справедливе суспільство.

Буває, стоїш перед вибором: допомогти собі чи дотриматись правил — і не завжди це легко. Легше схибити зі шляхетною метою. Бажання допомогти собі, а особливо комусь — це природне й благородне прагнення. Проте саме тут ми часто опиняємось на небезпечній межі: між щирою підтримкою та діями, що підривають принципи доброчесності. Іноді найкращі наміри можуть мимоволі стати інструментом обману — особливо в навчанні, де чесність має бути фундаментом. Справжня допомога — це підтримка, яка мотивує вчитись, а не ухилятись. Це про те, щоб пояснити, де шукати відповідь, як зрозуміти матеріал, як розв'язати задачу самостійно. Допомогти — не означає зробити замість когось. Це означає дати сили зробити самому. Натомість порушення доброчесності — це ситуації, коли ми приховуємо списування, виконуємо чужу роботу або сприяємо обману. І хоч це може здаватися актом «дружби» чи «доброти», насправді така допомога шкодить — вона вчить безвідповідальності, залежності й знецінює сам процес навчання. Тому важливо пам'ятати: допомога повинна підтримувати зростання, а не підміняти шлях.

Хотів би донести історію з власного досвіду, бо якщо задатися запитанням «Чи завжди я дотримувався доброчесності?», відповідь буде — ні, не завжди. Були моменти, коли я поступався принципами: наприклад, підказував комусь на контрольній або сам списував. На той момент це здавалося дрібницею або способом виручити друга. Але згодом я розумів, що навіть такі дрібні порушення підривають віру в себе, у свою здатність досягати результату чесно. Це змушувало мене замислитися, ким я хочу бути — людиною, яка йде на компроміс

із совістю, чи тим, хто може залишатися вірним собі. Важливим фактором також була довіра інших. Коли мене хвалили за чесність, коли хтось покладався на мене — це ставало моєю потужною мотивацією. Чесність не завжди приносить миттєву вигоду, але довіра від оточуючих є набагато ціннішою. Ще одним важливим аспектом були люди, яких я бачив як приклад. Доброчесність інших справляла на мене глибоке враження, і я хотів бути схожим на них. Вони не робили нічого особливого, просто були собою, і цього було достатньо, щоб надихати інших на чесність. Звісно, не завжди легко залишатися вірним своїм принципам, і є ситуації, коли це вкрай важко. Але як ми вже говорили, одним з найбільших спокус є страх провалу. Іноді здається, що якщо я буду чесним, то не отримаю того, на що сподіваюсь, — чи це погана оцінка, чи невиконане завдання. Також є бажання допомогти близьким. Коли друг просить просто «підказати» або «допомогти», не хочеться його підвести. Однак важливо пам'ятати, що така допомога може призвести до порушення принципів доброчесності. Іноді здається, що всі навколо порушують правила, і виглядає несправедливим і невігідним залишатися чесним. Це може підштовхувати до спокуси слідувати за іншими, якщо вони отримують перевагу завдяки хитрощам.

Сильна й свідомо людина, що міркувала над негативом академічної недоброчесності, обов'язково зробить кроки для самовдосконалення і буде пам'ятати, що довіра й повага до себе важливіші за миттєву вигоду. Щоб таким стати, треба постійно житися інформацією про різноманіття й шкідливість проявів академічної недоброчесності, бути свідомим її руйнівного впливу. Тоді схочеться чинити опір. Мрію про замислення над цим кожного — це змінить окрему людину, а потім і весь соціум, найкраще і спрямує на чесні рішення і вдосконалення.

Міхєєнко Арсеній

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У наш час навчання перестає бути банальною передачею інформації від вчителя до учня. Воно впливає на формування особистості, принципів та почуття відповідальності. Академічна доброчесність — це не просто слова з шкільних чи університетських правил, а гарант якісної освіти, гідної людини та чесного суспільства.

На мою думку, академічна доброчесність — це персональний вибір кожного учня. Це означає не списувати, не позичати чужі думки, не вдаватися до обману викладача. Це означає поважати зусилля інших людей, які хочуть тебе навчити

корисних речей, це означає визначеність: у майбутньому, навчений не брехати, ти отримаєш гарну роботу. У світі багато людей шукають "легкий шлях", чесність – це виклик. Проте саме такі випадки і показують, якими ми є насправді, нашу сутність і мораль.

Сьогодні порушення доброчесності трапляються нерідко. Причини – страх отримати незадовільну оцінку, тиск батьків, бажання бути «не гіршим» за когось. Але списування – це в першу чергу самообман. Адже щоразу, коли ми списуємо, ми не отримуємо можливості навчитися чомусь новому, ставимо перешкоди на шляху просування вперед у знаннях та вміннях.

У мене неодноразово були такі випадки: одного разу на контрольній з математики я не встигав розв'язати приклади. Я міг попросити подругу дати відповіді, але вирішив здати роботу так, як було. І тому я отримав не найвищу оцінку. Але те відчуття, що я зробив це сам, – без брехні – дало мені чисту совість. Наступного разу я підготувався краще, і склав контрольну краще, й отримав 11 балів, чим був задоволений.

У 2025 році академічна доброчесність не втратила важливості – навпаки. В епоху штучного інтелекту, чат-ботів, генераторів текстів ми повинні навчитися бути доброчесними самі з собою. Знання без доброчесності нічого не значать, окрім гарного вигляду.

Але інколи штучний інтелект може бути корисним помічником для нас. Він може допомогти розібратися у складних питаннях, навести приклади або перевірити текст на помилки. Однак важливо не просто користуватися ШІ, а й робити це етично, дотримуючись академічної сумлінності.

Використання ШІ є допоміжним засобом для студента. Наприклад, коли він надає нам інформацію, якої нема в інтернеті. Або ми можемо попросити джерела інформації для написання робіт. У разі додавання згенерованої цитати до роботи, потрібно обов'язково вказувати джерело: OpenAI. (2024). ChatGPT [Language model]. <https://chat.openai.com>. Тоді це чесно.

Але в будь-якому випадку не можна просто копіювати готову відповідь ШІ та представляти її як свою, бо це недоброчесно. Наприклад, якщо учень вводить завдання, яке йому дав вчитель, копіює відповідь і здає вчителю - це плагіат. Так само не можна користуватися ШІ на тестах або іспитах і видавати це за свою роботу. Це порушує академічну доброчесність, адже людина не навчається, а просто показує відповідь з ШІ.

Аби уникнути порушень, треба розуміти найголовніше: штучний інтелект – це помічник, а не виконавець. Він не повинен замінювати наше мислення, творчість або відповідальність. Кожен учень має самостійно працювати із заданим матеріалом, а якщо навіть використовує штучний інтелект, то лише для удосконалення навичок.

Тому в наш час штучний інтелект став і помічником, і ворогом для освітнього процесу. Недостатньо просто застосовувати його; важливо використовувати його з дотриманням правил доброчесності. Етичне застосування ШІ полягає у тому, щоб він допомагав розібратися в незрозумілому матеріалі, підказував ідеї та перевіряв тексти. Неетичне — коли студент копіює роботу з ШІ, а видає її за свою, обманює себе та викладача.

Академічна доброчесність — це не перешкода, а заклик до чесного мислення, та гарного навчання. Тільки так знання стають по-справжньому цінними, а технології перетворюються на гарних помічників, а не на джерела списування.

Мороз Анастасія

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІЙ СЬОГОДНІШНІЙ ВИБІР

У сучасному світі, де інформацію можна шукати та отримувати за лічені секунди, поняття про академічну доброчесність набуває іншого значення. Це не просто набір правил, яких варто дотримуватися, щоб не «вскочити у гречку». Це – вибір. Вибір на користь чесності, відповідальності та розвитку. Вибір на користь себе – справжньої, без штучних результатів та ілюзії знань людини.

Академічна доброчесність – це про повагу, насамперед до праці інших людей, чії думки та знання я використовую. Про повагу до викладачів, які вкладають у мене свої зусилля та розвивають мене. Але найголовніше – про повагу до себе. Адже обманюючи, я не перемагаю. Я втрачаю шанс рости, навчатися та розуміти. Плагіати чи списування звісно можуть дати результат, однак короткочасний, та ніколи не приведуть до глибоких знань чи впевненості у собі.

Усвідомлюю, що часом спокуса «обійти систему» здається занадто привабливою... Особливо коли йдеться про кінцеві терміни виконання завдань, тиск від очікувань або втома. Однак, все це загартовує характер.

Академічна доброчесність – це вміння відстоювати свої принципи тоді, коли легко від них відмовитися. Це здатність сказати собі: «Я зроблю все сама!». І навіть якщо буде складно, але принаймні чесно. Також важливо зрозуміти, що доброчесність – не лише про заборони та покарання. Це про розвиток критичного мислення, вміння аналізувати, систематизувати та синтезувати думки, нести відповідальність за свої слова та дії. Це навички, що необхідні не лише під час навчання, а й у житті.

Якщо сьогодні я вчуся мислити самостійно, то завтра я зможу приймати важливі рішення не тільки для себе, а й для своєї країни. Я зможу допомагати світу навколо та бути гідною його частиною. Мені здається, що суспільство, де

панує академічна доброчесність, має більше шансів бути справедливим, розумним, сильним та успішним.

Крізь терня до зірок, або від чесного навчання до чесного життя. Від відповідальності за оцінки до відповідальності за вчинки. Від поваги до знань до поваги до людей. Тож вже сьогодні я обираю академічну доброчесність. Не тому, що так треба, а тому, що так правильно. Це основа мого розвитку. Це мій крок у майбутнє, яким я зможу пишатися.

У наш час багато професій вимагають не лише глибоких знань, а й умінь приймати етичні рішення. Лікарі, юристи, науковці, викладачі – усі щодня постають перед вибором легкого або правильного шляху. Якщо під час навчання людина звикла робити щось нечесно, то ймовірно вона перенесе цю модель поведінки й у професійне життя. Однак, це про небезпечні наслідки не тільки для неї, а й для довкілля.

Переконана, що академічна доброчесність є інвестицією у майбутнє. Це не просто абстрактна цінність, а певна звичка, що формує постать професіонала з почуттям гідності та відповідальності. Умінь чесно здобувати знання – перший крок до створення чогось самобутнього та неповторного. Крім того, варто звернути увагу на викладачів та заклади освіти. Вони мають бути прикладом не лише знань, а й порядності та доброчесності. Атмосфера довіри, відкритості та поваги створює середовище, де легше дотримуватися етичних норм. Тож важливо, щоб у закладах вищої освіти існувала політика академічної доброчесності, що поєднує профілактику, запобігання порушень з підтримкою та просвітництвом.

Доброчесність починається з дрібниць. З рішення не списувати домашнє завдання, з визнання помилок, з готовності працювати над собою та удосконалюватися. Так формується людина, яка здатна жити вільно, гідно та щиро. Таких людей потребує наше суспільство. Суспільство сьогодні й майбутнього.

Мусієнко Тетяна

*Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Конопотський професійний аграрний ліцей»*

ШЛЯХ ДО МАЙБУТНЬОГО

Сьогодні ми часто чуємо таке словосполучення: «академічна доброчесність». Загалом, ми розуміємо приблизно, що це. Але як своїми словами сформулювати визначення, щоб і зрозуміло було, і щоб визначення вміщало в себе всі аспекти цього поняття?

Коли моя мама дізналась, що я працюю над есе на цю тему, то вона спитала мене, що це. Я пояснила. І вона розповіла мені про своє шкільне життя. Коли

вона була школяркою, тоді вважалось нормальним давати один одному списувати. Вони списували все: і домашню роботу, і контрольні, навіть твори. А коли вони дізнались, що в інших країнах діти не списують один в одного, їх це не просто здивувало, а вразило. Як це, не дати списати товаришеві!

Звичайно, і ми списуємо тепер, але в нас зараз є більш надійний помічник в цій нечесній справі. Це інтернет, де ми можемо знайти найрізноманітніші ресурси: і ГДЗ, і різні чати штучного інтелекту, і програми. Але ми знаємо, що коли ти хочеш отримати справжні знання, то всі ці помічники автоматично перетворюються на ворогів. Ти заробиш гарну оцінку, тебе похвалить мама, може, навіть, учителька (хоча учителі зазвичай знають, на що кожен із нас здатен, тому учителя не обманеш.) Але ж місце, яке має в твоїй пам'яті це знання, його поличка, так би мовити, залишиться порожньою.

Списуванням перш за все ти обманюєш себе. Академічна доброчесність – це чесність перед самим собою. Ти можеш скільки завгодно заспокоювати себе, що саме ці знання тобі не знадобляться, або що ніхто не дізнається. Але завжди в житті може наступити такий момент, коли прийдеться про той чи інший свій крок пошкодувати. Так само може бути і зі знаннями. Ось найпростіший приклад. Уявімо, що ти український військовослужбовець. Ти заблукав. Знаєш, що на схід ворог, а на захід свої. Але ж як визначити, в яку сторону іти, якщо зараз ніч? Так, ви скажете, що можна подивитись в телефоні. Але ж він може бути розрядженим, або немає інтернету. І тут ти згадуєш, що щось подібне ви вчили на уроці географії. Тільки ти списав домашню роботу, а потім і контрольну із цієї ж теми. Ти вважав, що географія - неважливий предмет, навіщо він? І от твоє життя залежить тепер від твого недальновидного вчинку. Можна сказати, ти навіть безвідповідально тоді поставився до свого життя.

А що можна сказати про студентів медичних вузів, наприклад, які списують, або не вчать свій предмет? Що тоді такий медик робитиме на тому ж полі бою із пораненим? Він врятує людину чи втратить сам свідомість?

У нас війна. І вона дуже гарно перевіряє нашу академічну доброчесність. Хто чесно заробляв свої оцінки, не боявся отримати на горіхи від батьків або учителів, той тепер може сміливо дивиться в очі ворогу, і навіть в очі смерті. А людина, що не дотримувалась академічної доброчесності, боїться, ховається, відчуває себе безпомічною. Вона вразлива не тільки ворогом, а і власною природою, як ми бачимо із наведеного вище прикладу.

Зараз такі важкі і страшні часи, що ми не можемо сказати, що на нас чекає навіть через хвилину. Тому ми маємо бути впевненими в собі, в своїх силах. Ми маємо повністю покладатись на себе влюбій ситуації. Потрібно по максимуму отримувати знання, чесно, без лінощів і хитрощів. Кожен із нас улюбий момент може залишитись сам. Наші батьки мають бути також впевненими в нас, що ми із будь-якої ситуації знайдемо вихід. Знайдемо відповідь на будь-яке питання.

Будь-що переживемо. І в кінці кінців переможемо нашого відвічного ворога і відбудуємо, віродимо нашу Україну!

Зараз, в цей буремний і доленосний час не за оцінки ми маємо боротись , а за справжні знання.

Тільки чесність, відповідальність, впевненість і знання допоможуть нам не тільки вистояти, але й перемогти. Тому що не тільки Україну нам відбудувати. Після цієї війни Україна посяде своє почесне місце серед Європейських держав. На нас будуть рівнятись народи і країни. Ми будемо прикладом для всіх у своїй відвазі, і у своїх знаннях.

Академічна доброчесність – це наш шлях до майбутнього!

Недайвода Максим

Ворожбянський ліцей (опорний заклад)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Я, як учень 10 класу, вважаю, що питання академічної доброчесності є надзвичайно важливим для кожного, хто навчається. Це не просто вимога школи чи вчителів – це принцип, за яким варто жити і будувати своє майбутнє.

Що таке академічна доброчесність? Це чесність під час навчання, коли ти самостійно виконуєш свої завдання, не списуєш, не користуєшся чужими ідеями без дозволу, не займаєшся плагіатом і не обманюєш. На перший погляд, здається, що обманювати – це легко і вигідно: списати домашнє, підглянути відповідь на контрольній чи знайти реферат в Інтернеті. Але насправді така поведінка не приносить нічого доброго.

По-перше, обманюючи, ми обманюємо самих себе. Адже знання, які мали б отримати, залишаються поза нами. У майбутньому це може стати проблемою, коли доведеться приймати важливі рішення або працювати у професії, яка вимагає відповідальності та вмінь.

По-друге, порушуючи правила, ми руйнуємо довіру між учнями і вчителями. Я знаю, про що кажу, адже моя мама вчителька, тому я не з книжок начитаний про те, як складно потім вчителям. Якщо хтось систематично списує і отримує за це високі бали, а інші чесно працюють і стараються, виникає несправедливість. А де несправедливість – там немає нормальної атмосфери для навчання.

На мою думку, дотримуватися академічної доброчесності потрібно завжди, навіть якщо здається, що цього ніхто не помітить. Чемне навчання формує характер, виховує відповідальність і повагу до праці інших. Тому я обираю для себе сторону доброчесності, я хочу бути людиною, якій можна довіряти, яка сама

здобуває знання і вміє нести відповідальність за свої вчинки. Вірю, що якщо кожен буде чесним у навчанні, наш ліцей і суспільство загалом стануть кращими.

Нємцев Арсен

Національний університет «Львівська політехніка»

НЕБЕЗПЕКА ДЕЛЕГУВАННЯ ЗАВДАНЬ ЛЮДСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУ ШТУЧНОМУ

На сьогоднішній день ми спостерігаємо широке залучення штучного інтелекту (ШІ) до усіх сфер життя суспільства. І велика кількість сучасного покоління використовує його з користю та усвідомлено – для оптимізації виробничих процесів, кращої організації своєї діяльності, розвитку інновацій. Інша частина – використовуючи штучний інтелект, не задумується про потреби, для задоволення яких він призначений, та наслідки.

Особливо помітним є вплив ШІ у сфері освіти та науки. На жаль, в цій сфері часто переважає неусвідомлене використання ШІ, – сьогодні багато учнів та студентів активно застосовують його під час написання домашніх завдань та навчально-дослідних робіт. В той же час, ШІ змушує переосмислити питання, як забезпечити академічну доброчесність в епоху новітніх технологій.

Потрібно віддати належне технології ШІ: вона дійсно спрощує пошукові роботи, дозволяючи швидко знаходити потрібну інформацію та підбирає правильні слова для представлення ідей. Водночас, породжує зовсім небажаний стан речей, стрімке падіння якості виконаних завдань та підготовлених робіт, а також зниження рівня когнітивних навичок, які сфера освіти та науки мала б розвивати. Через ШІ виникають сумніви з приводу того, наскільки можна довіряти результатам навчання, а отже ШІ дає привід задуматись над дотриманням доброчесності.

Відповідно, перед нами виникає виклик у вигляді того, який підхід мають обрати українські заклади освіти щодо штучного інтелекту, наскільки обмежити його використання, а також – як заохотити учнів та студентів бути більш свідомими стосовно новітніх технологій.

Більшість учнів і студентів, на жаль, не витрачають час на самостійну роботу з джерелами, не користуються бібліотеками, як це відбувалось раніше, та навіть не ведуть підготовчу роботу перед безпосереднім написання тексту. Достатньо освоїти «ази спілкування» з чат-ботом ChatGPT (чи його аналогом), розповісти йому про свої очікування, повідомити свою тему та попросити написати текст. Вже за кілька хвилин або навіть секунд буде отримано готове завдання.

Дуже часто такі тексти навіть студенти та учні не перечитують та не перевіряють перед здачею. Через це роботи можуть бути недостатньо унікальними, містити стилістичні чи логічні помилки, не відповідати вимогам оформлення або змісту, і не бути вираженням власної позиції та проявом індивідуальності автора. Безумовно, проблема полягає в тому, що студент або учень навіть не працює над матеріалом, не розвиває аналітичне мислення та навички наукового пошуку, що негативно впливає на його фахову підготовку та рівень знань.

Штучний інтелект володіє великим потенціалом для розвитку суспільства та загального прогресу. Водночас, дуже важливо навчити молодь використовувати його не як засіб легкого отримання результату, а як знаряддя, що сприяє глибшому пізнанню, самовдосконаленню і особистому зростанню. Так само важливо розробляти стратегії інтеграції ШІ у систему забезпечення доброчесності, наприклад, для виявлення тексту, який не був написаний самостійно.

Дедалі частіше можливості ШІ стають придатними для виконання різноманітних завдань: написання есе, створення презентацій, розв'язання тестів, підготовка рефератів, тез доповідей та статей. Ймовірно, він здатен робити майже все, що вимагають від осіб, які навчаються у закладах освіти. Ймовірно, жарт про те, що скоро роботи та завдання, які не написані ШІ, слід відзначати окремим позначенням: «Це завдання виконувалось без використання ШІ», вже не виглядає таким невинним.

Іноколи може здаватися, що ШІ є зручним і навіть ефективним способом навчання. Певною мірою він справді може бути корисним, наприклад, для підготовки переліку питань, які слід розглянути в дослідженні. Проте, надмірна залежність від ШІ призводить до втрати сенсів освіти – формування особистості, здатної самостійно мислити, аналізувати, шукати істину та приймати обґрунтовані рішення.

Враховуючи масштаби його використання, видається, що ШІ викликає залежність, що спричиняє процес деструкції, тобто порушення когнітивних вмінь, зокрема аналізу даних, які своєю чергою не так давно були добре розвинені у майже кожної людини.

Маємо усвідомити, що головна загроза делегування інтелектуальних завдань ШІ полягає у втраті студентами та учнями вміння розвивати аналітичні здібності, а не просто питати в ШІ, а тоді – копіювати та вставляти інформацію у свою роботу. Якщо студент чи учень перебуває в залежності від ШІ та хоче отримувати готові відповіді, його мозок поступово починає деградувати і, на жаль, такий процес часто є безповоротним. Але більша частина починає про це думати вже на стадії коли вже немає первинної інтелектуальної незалежності.

Заради справедливості, зауважимо, що «мова спілкування» зі ШІ нагадує інші мови, а тому – її вивчення та знання все ж має і певний позитив для розвитку.

На нашу думку, щоб запобігти небезпекам ШІ, першочерговим кроком має стати створення умов викладачами та учителями, коли їхні підопічні не будуть звертатись до сучасних технологій як своєрідної панацеї. Викладачі та учителі мають не лише передавати знання, а й формувати у студентів та учнів зріле ставлення до процесу навчання, виховуючи почуття відповідальності. У закладах освіти варто створювати атмосферу, де той, хто навчається, не боїться помилятися, а навпаки – заохочуваний до ознайомлення з новою інформацією та не боїться експериментувати.

Навчання повинно бути спрямоване не на запам'ятовування фактів, а на формування уміння застосовувати знання на практиці. Ми також вважаємо, що під час написання робіт викладач та вчитель повинні співпрацювати зі студентами та учнями, це повинна бути їхня спільна діяльність, а не тільки робота останніх. Як більш досвідчені та обізнані наставники можуть пояснювати про небезпеки ШІ та попереджувати про негативні наслідки. Ці та інші заходи призведуть до покращення стану речей в цілому, і з забезпеченням доброчесності під час навчання зокрема.

Власне, не менш важливою складовою ефективного навчання є цифрова грамотність. Студентів та учнів слід навчати не лише користуватися ШІ, а й показувати їм межі його застосування, а також – допустимі цілі його користування. Крім вищеназваних можливостей, ШІ може бути хорошим помічником у пошуку джерел для виконання завдання, формування структури тексту індивідуальної науково-дослідної роботи, редагуванні граматики та перекладу. Разом з тим, він ніколи не замінить повністю людину та не зможе мислити як людина. Викладачі та учителі повинні дати можливість студентам та учням зрозуміти, що штучний інтелект не здатен замінити їх. Можливо тоді студенти та учні це зрозуміють та усвідомлять, наскільки небезпечно делегувати завдання людського інтелекту штучному.

У висновку хотілося б відзначити, що сьогодні технології дуже швидко розвиваються, в тому числі і ШІ. Він набуває все важливішого значення у сфері освіти та науки, але це відіграє далеко не завжди позитивну роль. Вважаємо, українські заклади освіти повинні виробити такий підхід щодо штучного інтелекту, який обмежував його використання, а разом з тим – навчити учнів та студентів бути більш свідомими стосовно переваг та недоліків новітніх технологій.

Ніколайчук Сергій

*Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: МОЯ ОСОБИСТА ІСТОРІЯ ВИБОРУ

У світі, де швидкість отримання інформації значно випереджає її осмислення, доброчесність у навчанні стає не просто правилом – вона стає етичною основою освіченої особистості. Як студент другого курсу інституту, я дедалі глибше усвідомлюю: академічна доброчесність – це не про формальні вимоги чи страх перед покаранням. Це – про самоповагу.

Навчання – процес непростий. Іноді так і хочеться піддатися спокусі скопіювати реферат, запозичити відповіді на тестові завдання або приписати собі чужі ідеї. Проте за кожним подібним вчинком стоїть вибір: побудувати власну траєкторію знань чи вдатися до ілюзії знання. Мудро писав давньогрецький філософ Сократ: «Я знаю тільки те, що нічого не знаю», бо усвідомлення своїх прогалин – перший крок до справжньої освіти.

У студентському житті завжди буде спокуса скоротити шлях пізнання. Але тільки той, хто проходить його самостійно, зможе впевнено сказати: «Ці знання – мої. Я заслужив їх власною працею». Я – не ідеальний студент. Був період, коли надмірне навантаження змушувало шукати «легкі рішення». Та щоразу, коли я поступався принципами, десь у глибині душі залишався гіркий осад. Це була не перемога, а поразка перед самим собою. Пам'ятаю, як на першому курсі ми готувалися до екзамену з філософії. Матеріал був об'ємний, а часу – катастрофічно мало. У чаті групи хтось надіслав готові відповіді, з посиланням на «минулорічну шпаргалку». Більшість одразу взялася переписувати, а я довго вагався. Це здавалося простим і логічним виходом. Але я згадав слова нашої викладачки: «Використання чужої роботи без посилання – це не просто плагіат, це знецінення власного інтелекту». Ці слова тоді справили на мене враження – не як суворе застереження, а як виклик: чи зможу я сам?

Я все ж таки вирішив готуватися самостійно. Було складно. Інколи здавалось, що я не встигну, інколи хотілося здатися. Але на іспиті, коли я відповідав на запитання, не підглядаючи і не панікуючи, я відчув справжню гордість. Я навчився не тільки розрізняти філософські категорії – я навчився вірити у власні сили.

Ще один важливий урок я отримав під час підготовки до наукової конференції. Я працював над доповіддю про роль штучного інтелекту в сучасному суспільстві. Освоюючи тему, я відчув певні труднощі: не просто було відмовитись від повторення готових суджень, а власний погляд на швидкозмінні процеси видавалися незрілими. У процесі я навчився критично осмислювати

інформацію, використовуючи авторитетні джерела не як кінцеву істину, а як підґрунтя для власних аргументів. Такий підхід допоміг створити доповідь, яка не просто відповідала вимогам, а справді мала інтелектуальну цінність. Це і є справжня академічна доброчесність у добу штучного інтелекту. Тоді я зрозумів: дотримання доброчесності – це вибір, який ми робимо щодня, навіть у дрібницях. Написати самостійно важке есе, чесно визнати, що чогось не знаєш, поставити питання замість удаваної обізнаності – ось справжні кроки до зрілості.

Порушення доброчесності – це ризик не лише для власної репутації, а й для майбутнього професійного шляху. Адже довіру, одного разу зруйновану, дуже важко відновити...

Доброчесність у навчанні має ще один вимір – відповідальність перед іншими. Коли я самостійно створюю проєкт або пишу наукову роботу, я поважаю працю тих, чиї думки мене надихають. Мені близька думка, що освіта – це не тільки сума знань, а й процес становлення особистості. А особистість без принципів, без чесності приречена втратити найцінніше – довіру до себе і до світу. Як казав Григорій Сковорода, «не той дурний, хто не знає, а той, хто знати не хоче». Я хочу знати. І хочу знати чесно.

У добу цифрової доступності знань академічна доброчесність стає особливо актуальною. Інформації безмежно багато, але істина народжується там, де є критичне мислення, особиста відповідальність і внутрішня чесність. Ми вчимося не лише математики, інформатики чи історії – ми вчимося бути гідними людьми.

Сьогодні я розумію: доброчесність – це не заборона. Це моя свобода. Свобода бути собою, діяти свідомо й чесно, вірити у свої сили, будувати власний шлях до знань. Я свідомо обираю цей шлях. Він не завжди легкий. Але саме він приведе мене туди, де знання матимуть справжню цінність, а досягнення – справжню вагу.

Підберезний Іван

Комунальний заклад «Науковий ліцей імені Анатолія Лигуна»

Кам'янської міської ради

ЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ ЯК ФУНДАМЕНТ МАЙБУТНЬОГО

У сучасному світі питання академічної доброчесності постає як головний виклик перед усіма учасниками освітнього процесу. Виклик полягає у складності виявлення старих та появі нових форм шахрайства у сфері освіти.

Академічна доброчесність – це не просто сукупність правил та принципів написання робіт, виконання завдань та проведення освітнього процесу загалом,

це моральна догма для кожного елемента в освітній системі. Для підвищення чесності та справедливості оцінювання, поваги та відповідальності кожного з учасників процесу один перед одним, винайдено механізм морально-етичних правил та принципів, що передбачає санкції різного характеру для тих, хто нехтує ними.

До видів порушення академічної доброчесності можна віднести такі методи, як використання чужої інтелектуальної власності без відома та згадки її власника, фальсифікація чи фабрикація даних для використання їх у дослідженні, обман, хабарництво та підробка документів. До більш сучасних схем можна віднести використання згенерованих штучним інтелектом даних, привласнюючи результати собі. Усі ці зловживання мають прямі наслідки для зловмисника: від дисциплінарних стягнень до повного виключення із закладу освіти, або навіть понесення адміністративної чи кримінальної відповідальності за порушення авторських прав. Але відповідальність за порушення академічної доброчесності може бути й непрямомою та стосуватися не тільки прямого її порушника, а й підірвати усю інституцію освіти.

Через недоброчесність в освіті виникає багато проблем у державі, коли роботодавці починають ігнорувати свідоцтва про здобуття вищої освіти як перевагу для прийняття на роботу молодих спеціалістів. Їм стає важливіший фактичний досвід роботи в професії, котрий часто складно поєднувати з навчанням, тому люди без освіти, але з якимось досвідом отримують робочі місця, що провокує ще більший «втечу мізків» з місцевих вищих навчальних закладів на користь закордонних, чий авторитет не є підірваним шахрайством в освіті. Це не єдині наслідки, що супроводжуються недотриманням стандартів доброчесності. Загалом, зниження якості кадрів у сфері освіти, як учнів, так і вчителів, через недовіру, неповагу, малу оцінку їх праці призводить до зниження якості проведення наукових досліджень, що ставить країну в скрутне становище, бо наука наразі відіграє одну з провідних ролей у розвитку людства.

На мою думку, наразі не стоїть питання дотримання чи недотримання академічної доброчесності. Академічна доброчесність – це перша вимога до будь-якого закладу освіти, від її якості напряду залежить майбутнє усієї країни та її нації. Коли буде зрозуміло, що доброчесність – не вимога, а благо для подальшого розвитку, тоді неодмінно почне зростати якість освіти, а з нею і якість кадрів усієї держави. Це довгий шлях реформ, котрі неможливо впровадити та отримати результати за один день. Одним із головних елементів впровадження академічної доброчесності повинно стати висвітлення її позитивних сторін, відхід від підходу сліпого слідування правилам та нормам, бо так наказали робити. Для головної ланки системи, її учнів та абітурієнтів, необхідно показати прямий взаємозв'язок між дотриманням правил та норм та підвищенням довіри до усієї освітньої системи загалом, що в свою чергу,

збільшити конкурентні можливості для людей з вищою освітою, та збільшити їх стартові зарплати. Коли вони якісно вивчилися на спеціаліста, вони одразу можуть зайняти високі посади в професії, без проходження шляху від найнижчої до вищої ланки.

Таким чином, я вважаю, що відповідь на питання, поставлене темою есе, є однозначною, бо від дотримання принципів академічної доброчесності виграють усі, та головне – виграють учні, що одночасно отримують і більш якісну освіту, і кращі кар'єрні перспективи у майбутньому.

Прокопенко Дар'я

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

У сучасному світі, де інформація стала блискавично доступною, а знання — однією з найвищих соціальних цінностей, особливого значення набуває академічна доброчесність. Вона є не лише вимогою освітнього процесу, а моральною категорією, яка формує мислячу, відповідальну і зрілу особистість. І тому постає ключове питання: де поставити кому в реченні «дотримуватись /не можна/ порушувати»? Адже саме цей вибір визначає не тільки стиль навчання, а й шлях особистісного розвитку.

Академічна доброчесність — не мода, а моральна опора. Сутність академічної доброчесності виходить за межі звичних понять про списування чи плагіат. Це значно ширше — це внутрішня дисципліна, етична позиція, здатність бути чесним із собою, викладачами, науковим середовищем. Це прояв поваги до чужої праці, до інтелектуальної власності, до істини та, зрештою, до себе.

Навчання — це не лише процес засвоєння знань, а щоденна праця над собою, яка вимагає глибини мислення, постійної рефлексії та здатності нести відповідальність за свої знання. І саме доброчесність виступає умовою, яка перетворює навчання з механічного виконання завдань на шлях особистісного зростання.

У наш час існує чимало спокус обійти складнощі навчання — скористатися готовими роботами, замовити роботу в інтернеті, скопіювати чужі думки. Проте це лише ілюзія легкості. Студент, який систематично вдається до нечесних методів, позбавляє себе найціннішого — досвіду мислення. Він не вчиться формулювати власну думку, не здобуває навичок аналізу, аргументації, синтезу інформації. Таке «навчання» перетворюється на порожню оболонку, яка не має жодного практичного сенсу.

Навпаки, дотримання принципів доброчесності — це вибір сильних. Це коли ти, попри втому, брак часу чи сумніви, вирішуєш зробити роботу самостійно. Твої зусилля, хай навіть із помилками, — це твоє справжнє досягнення. Адже тільки пройшовши шлях власного пошуку, можна здобути глибоке розуміння предмета, сформуванню здатність критично мислити й вчитися впродовж життя.

Уявімо двох студентів. Один — обирає списування, інший — принципово виконує завдання самостійно. Перший, можливо, швидше отримує оцінку, але втрачає здатність мислити стратегічно. Другий — зіштовхується з труднощами, але навчається долати їх. Через кілька років, коли настане час приймати складні рішення в кар'єрі, перший виявиться розгубленим, а другий — готовим діяти. Це і є довготривалий ефект доброчесності: вона формує людину, здатну до відповідального вибору.

Серед дослідників, які внесли значний вклад у формування розуміння академічної доброчесності як етичного стандарту — Дональд Маккейн. Він є професором із США, засновник Міжнародного центру академічної доброчесності (ICAI). Його наукові праці та опитування студентства стали підґрунтям для сучасної концепції чесності в освітньому середовищі. Саме завдяки його ініціативі були визначені ключові принципи академічної доброчесності — чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність і сміливість.

Подібні теми активно досліджуються й в українському науковому просторі. Вітчизняні фахівці аналізують, як впровадження стандартів доброчесності впливає на якість освіти, розвиток академічної культури та формування відповідального покоління. Їхні напрацювання — це не лише теоретичний матеріал, а й практичний дороговказ для студентів, викладачів та науковців. Їхній приклад свідчить: дотримання етичних норм у науці та навчанні — це не формальність, а цінність, яка формує стійке освітнє середовище.

Доброчесність не народжується сама собою — вона потребує виховання, прикладу, підтримки. Саме заклади освіти, викладачі, наставники мають творити середовище, в якому чесність — це норма, а не виняток. Варто формувати в учнів та студентів розуміння, що знання — духовна цінність, яку не можна придбати.

Культура академічної відповідальності передбачає активну участь кожного: не бути байдужим до порушень, підтримувати колег у прагненні до самостійної роботи, обговорювати складні моральні питання. Це створює атмосферу довіри, партнерства й академічної свободи.

Академічна доброчесність — це не просто пункт у навчальному положенні чи ще одна вимога від університету. Це моральна основа, на якій вибудовується внутрішній світ кожного здобувача освіти. Вона виявляє, ким ми є насправді: чи здатні ми бути послідовними, правдивими, стійкими в дрібницях, щоб згодом

бути надійними в чомусь значущому? Це щоденна перевірка нашої чесності, нашого характеру, нашої поваги до знань, людей і до самих себе.

Кожного дня ми приймаємо, здавалося б, невеликі рішення: зробити завдання самостійно чи списати, прочитати джерело чи скористатися чужим конспектом, відкласти роботу чи все ж таки взяти на себе відповідальність. І саме ці рішення формують нас, відкривають або закривають двері в майбутнє. Академічна доброчесність — це та тиха, але потужна сила, яка веде нас шляхом гідності, глибокого розуміння та справжнього зростання.

Бути доброчесним — означає мати сміливість. Сміливість залишитися вірним своїм принципам, навіть коли навколо тебе переважає байдужість або спокуса обрати легший шлях. Це здатність мислити критично, аналізувати не лише тексти, а й свої вчинки. Це готовність будувати свій інтелектуальний світ чесно, цеглина за цеглиною, шукаючи власний шлях до знань.

Доброчесність — це інвестиція в себе. Вона формує довіру — з боку викладачів, колег, суспільства. Людина, яка дотримується принципів академічної етики, викликає повагу, стає надійною в командній роботі, здатною нести відповідальність. У світі, де знання — сила, доброчесність — це той міст, що веде до справжнього успіху, до визнання, до гідної кар'єри.

Тож де ж поставити кому в реченні: «дотримуватись /не можна/ порушувати»? Відповідь вже не викликає сумнівів. Дотримуватись, не можна порушувати. Бо тільки через чесне навчання ми стаємо — освіченими, відповідальними, гідними, сильними. Не вчора і не завтра, а вже сьогодні, кожним своїм кроком у навчанні, ми будуюмо майбутнє, у якому знання мають цінність, а правда — силу.

Проценко Анастасія
Сумська класична гімназія

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Як відомо, доброчесність у навчанні – це не лише вимога закладів освіти, але й один із ключових принципів для побудови зрілого, відповідального та чесного суспільства. У сучасному світі, де знання й освіта відіграють фундаментальну роль, дотримання етичних норм в освітньому процесі має величезне значення. На мою думку, принципово важливо дотримуватись академічної доброчесності та знати про наслідки, які можуть виникати, якщо її порушувати. Для підтвердження цієї тези пропоную розглянути декілька аргументів.

По-перше, академічна доброчесність сприяє розвитку справедливості, відповідальності та взаємної довіри. Учні, які чесно виконують свої завдання, отримують не лише знання, але й навички, необхідні для досягнення успіху в майбутньому. Наприклад, один із моїх знайомих, який закінчив школу з відмінними оцінками, завжди наголошував, що його успіх був побудований саме на чесному підході до навчання. Завдяки наполегливій праці та чесному аналізу він отримав ґрунтовані знання, які дали йому змогу вступити до одного з провідних університету України.

По-друге, чесність у навчанні сприяє формуванню самоповаги. Розуміння того, що учень досяг чогось значного завдяки власній праці, дарує йому справжнє задоволення. Наприклад, коли учень працює над складним завданням і зрештою знаходить рішення, це підсилює його впевненість у власних силах. Доцільно порівняти це із задоволенням від легко здобутої оцінки, отриманої завдяки списуванню, яке, найімовірніше, швидко забудеться й не залишить позитивного сліду.

По-третє, порушення академічної доброчесності може мати серйозні наслідки як для учнів, так і для суспільства загалом. Наприклад, якщо майбутній юрист чи інженер навчається, списуючи чи використовуючи чужі роботи без розуміння матеріалу, це може поставити під загрозу життя інших людей. Відомі випадки, коли через недбалість чи відсутність знань спеціалісти завдавали шкоди. Однією з причин цього може бути недостатня увага до знань під час навчання.

Окрім того, що порушення доброчесності зумовлює такі особисті наслідки, як дисциплінарні стягнення чи ризик відрахування, воно також підриває довіру до системи освіти. Уявімо ситуацію: працедавець розуміє, що дипломи не є гарантією реальних знань через поширене списування в закладах освіти. Це може призвести до того, що сумлінні учні також страждатимуть, оскільки їхні досягнення будуть поставлені під сумнів.

Утім, підтримка академічної доброчесності вимагає певних зусиль як від учнів, так і від учителів й адміністрації закладів освіти. Я вважаю, що важливо не лише наголошувати на принципах доброчесності, але й створювати умови, які сприяють її дотриманню. Наприклад, надання доступу до ресурсів та навчальних матеріалів, індивідуальні консультації, а також ефективна комунікація між учнями, учителями й батьками допоможуть зменшити випадки списування.

Отже, доброчесність у навчанні є ключовим елементом успіху як для кожного окремого учня, так і для суспільства загалом. Вона сприяє розвитку навичок, необхідних для побудови кар'єри, зміцнює довіру до системи освіти та допомагає створити чесне, етичне середовище. Вибір – дотримуватися чи порушувати – завжди залишається за учнем, але його наслідки впливають не лише на одну особу, але й на все суспільство.

Ревенко Марія

*Роменський міжшкільний ресурсний центр
Роменської міської ради Сумської області*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Мушу визнати, що у сучасному світі люди намагаються максимально спростити собі життя. Учні старших класів чималу увагу приділяють тому, щоб полегшити виконання домашніх завдань, особливо творчого характеру. І тут, на допомогу молоді, приходять програмні моделі штучного інтелекту. Але чи можна вважати використання «ChatGPT», наприклад, академічно доброчесною дією? Пропоную розібратися в цьому разом.

Отже, що ж таке «академічна доброчесність»? Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.[1]

Я вважаю, що академічна доброчесність сприяє розвитку навичок критичного мислення, аналізу та самостійного прийняття рішень. Проте зараз інноваційні технології змінюють традиційні уявлення про навчання, і архіважливо визначити межі їхнього використання.

Маю зазначити, що використання мовної моделі ШІ «ChatGPT», може сприяти розвитку критичного мислення, здібності аналізувати та висновувати, також розвивати творчі завдатки та креативні ідеї. Однак, якщо не застосовувати вищезазначені можливості нашого інтелекту (мислення, аналізування, осмислення), то вийде не продуктивна синхронізована робота, а плагіат.

Проте, на мою думку, ШІ може нам допомогти зробити роботу академічно доброчесно. Головне правило – це використовувати штучний інтелект як доповнення, а не заміну власного мислення. Навчання має базуватися на самостійному усвідомленому сприйнятті інформації та аналізі, критичному підході та розумінні матеріалу. Важливо розвивати власне вміння працювати з інформацією, тобто перевіряти її достовірність і формувати власні висновки.

Таким чином, дотримання академічної доброчесності – це відповідальність кожного. Технології можуть бути корисними, якщо використовувати їх як джерело додаткової інформації, а не замінювати ними особисту працю і знання.

Я вважаю, що ШІ може допомогти у створенні ідей та тезисів, які в подальшому автор самостійно розвине та викладе досліджений, проаналізований та систематизований матеріал, бо кінцевий результат повинен залишатися результатом власних зусиль. Дотримання цих принципів дозволить поєднати сучасні технології та чесність у освітньому процесі, зробивши його ефективним та якісним.

А чи мають новітні технології вплив на майбутнє освіти та доброчесність у навчанні?

На мою думку, звичайно так. Із розвитком технологій змінюється і сама система освіти. Більшість закладів освіти впроваджують цифрові платформи, а штучний інтелект стає частиною освітнього процесу. Оскільки ми вимушені перебувати в умовах дистанційного навчання, то ці цифрові платформи – єдиний спосіб отримувати знання. А стосовно ШІ, то важливо навчитися використовувати ці інструменти не для механічного виконання завдань, а для глибшого розуміння матеріалу та як інструмент для самостійного навчання. Правильний підхід до застосування штучного інтелекту сприяє розвитку навичок самостійного засвоєння нового навчального матеріалу та адаптації до швидких змін у суспільстві.

Висновуючи можу зазначити, що штучний інтелект – це лише інструмент, який може як допомогти, так і зашкодити залежно від способу його використання. Академічна доброчесність залишається важливим принципом, який має керувати освітнім процесом. Поєднання технологій та чесного навчання дозволить учням здобувати якісні знання, розвивати критичне мислення та бути конкурентоспроможними у майбутньому.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту» || від 05.09.2017р. - № 2145-VIII (редакція 01.01.2025р.), Стаття 45 . Академічна доброчесність

Резніченко Арсен

*Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Лебединське вище професійне училище лісового господарства»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ – ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ГІДНОСТІ

Академічна доброчесність завжди була важливою темою для освітян і науковців, але саме сьогодні вона набуває особливої гостроти. У час, коли світ стрімко змінюється, цифрові технології стали частиною повсякдення, а штучний інтелект заповнив життя, питання чесності у навчанні постає як одне з ключових. Для кожного здобувача освіти, незалежно від обраного фаху чи навчального закладу, доброчесність — це не просто вимога системи, а

внутрішній вибір: чесно вчитися, відповідально ставитися до знань і поважати працю інших. У професійно-технічному навчальному закладі, де здобувачі освіти отримують професії, чесність у навчанні особливо важлива, адже від цього залежить не лише якість підготовки фахівця, а й безпека та добробут майбутніх клієнтів, роботодавців, колег.

Поміркуймо, що таке доброчесність у навчанні? Я вважаю, що академічна доброчесність — це дотримання моральних принципів під час освітнього процесу: відсутність плагіату, списування, фальсифікацій, маніпуляцій. Це вміння вчитися самостійно, сумлінно виконувати завдання, визнавати власні помилки і працювати над собою. У навчальному закладі доброчесність проявляється не лише під час складання іспитів, кваліфікаційних робіт чи виконання домашніх завдань, а й у щоденному ставленні до знань.

Переконаний, що доброчесність — це не лише про навчання, а про формування характеру. Той, хто звикає «списувати» в училищі, з великою ймовірністю буде шукати легкі шляхи й у житті: підробляти документи, обманювати роботодавців, уникати відповідальності. І навпаки — той, хто чесно вчиться, розвиває в собі дисципліну, відповідальність, вміння доводити справу до кінця.

Постає питання: «Які особливості доброчесності у професійній освіті?» Професійно-технічна освіта — це не лише теорія, а й значна частина практичної підготовки. Майбутні лісники, мулярі, штукатурки, електрики, кухарі повинні не просто знати, а вміти застосовувати ці знання на практиці. І тут доброчесність стає питанням не лише етики, а й безпеки.

Яскравим прикладом наслідків морального падіння можна вважати долю героя повісті Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Чіпка мав шляхетну мету — боротися з несправедливістю. Але, втративши моральні орієнтири, він обрав злочинний шлях, зрадивши доброчесність. Так само і в навчанні: прагнення до мети не виправдовує обману чи підробок. Лише чесна праця робить людину справжнім професіоналом.

Окрім того, доброчесність у професійній освіті — це повага до майстрів виробничого навчання, викладачів, які діляться з учнями своїми знаннями й досвідом. Коли здобувачі освіти списують або відмовляються від самостійного опанування теми, вони знецінюють їхню працю.

Уявімо, що учень, який вивчає монтаж електричних систем, списав іспит або скопіював практичну роботу. У майбутньому він може зробити серйозну помилку, яка призведе до короткого замикання, пожежі або ураження струмом. Те ж саме стосується водіїв та механіків, які обслуговують транспорт, або кухарів, які працюють з продуктами харчування: халатність, незнання або нечесність можуть мати реальні наслідки.

То чому ж здобувачам освіти важливо бути доброчесними? Є кілька ключових причин, чому варто дотримуватися принципів доброчесності. По-перше, варто розвивати навички та професіоналізм. Лише чесна робота над собою дає реальні результати. Неможливо стати фахівцем, не володіючи основами професії. По-друге, формування довіри – основа доброчесності. Відповідальний і чесний учень викликає довіру у викладачів, роботодавців, майбутніх колег. Це відкриває більше можливостей: стажування, участь у проєктах, працевлаштування. По-третє, бути доброчесним — означає поважати себе як особистість. Це вияв зрілості, що демонструє здатність приймати виклики й долати труднощі. Практика показує: добросовісні випускники згодом стають кращими працівниками. Їх частіше підвищують, вони краще справляються зі своїми обов'язками, менше конфліктують із керівництвом.

Варто згадати головного героя роману Валер'яна Підмогильного Степана Радченка. Перед читачем постає складний і суперечливий образ молодого інтелігента, чия історія — це не лише шлях «із села до міста», а передусім — шлях морального становлення, боротьби між ідеалами та спокусами. Саме через призму внутрішніх трансформацій героя можна глибше осмислити тему доброчесності, зокрема — доброчесності у навчанні, яка є основою особистісного зростання та освітнього процесу. На початку твору Степан — щирий, допитливий і натхненний юнак. Він приїжджає до Києва з високими ідеалами, прагне знань, мріє про те, щоб бути корисним своєму народові. Його щира мотивація — це те, з чого має починатися будь-яке навчання: не бажання здати іспит будь-якою ціною, а прагнення стати кращим, глибше зрозуміти світ і себе. Але життя в місті поступово змінює Степана. Він дедалі більше занурюється у світ компромісів, удавання, кар'єрних маніпуляцій. У його вчинках усе менше щирості й усе більше бажання подобатися, здобути владу, визнання, перевагу над іншими.

На мою думку, доброчесність у навчанні — це не лише відмова від списування чи плагіату, це не просто моральне правило. Це — глибша категорія, що включає в себе чесність із собою, повагу до праці інших, послідовність між словами і вчинками. Степан, досягнувши успіху, відчуває порожнечу, розгубленість, навіть відчуження. Це вказує на те, що результат, досягнутий нечесним шляхом, ніколи не приносить справжнього задоволення.

Отже, саме завдяки доброчесності учні вчаться бути відповідальними, впевненими, здатними вирішувати складні завдання. У професійно-технічній освіті це особливо важливо, адже від чесності залежить якість майбутньої праці. А підтримка доброчесності стане міцним фундаментом для розвитку не лише особистості, а й цілого суспільства.

Рудько Христина

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЧИ МОЖЛИВЕ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ БЕЗ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ?

У сучасному світі від людей очікують не лише вміння запам'ятовувати інформацію, а здатності мислити нестандартно, шукати інноваційні підходи та пристосовуватися до змін. Проте, у контексті навчання студенти часто стикаються з вимогами академічної доброчесності, що наголошує на самостійності, чесності та унікальності в роботах. У цифрову еру, де знання стали доступними як ніколи раніше, деякі студенти можуть піддаватися спокусі списувати або використовувати штучний інтелект для написання робіт. Вони вважають це шляхом до економії часу для творчості. Але чи справді порушення правил стимулює креативність? Чи можливо розвивати оригінальне мислення, залишаючись чесним?

Академічна доброчесність як основа самостійності та креативності.

Креативність — це не лише створення нового, а й вміння неординарно поєднувати знання. Той, хто регулярно користується чужими ідеями без аналізу, позбавляє свій мозок стимулу для розвитку й втрачає здатність генерувати власні ідеї. Ілон Маск є чудовим прикладом цього процесу. Працюючи над Tesla і SpaceX, він не просто повторював існуючі моделі транспорту, а спирався на фундаментальні знання для створення нових концепцій. Постійне навчання, діалог із науковою спільнотою дозволили йому комбінувати ідеї та формувати інноваційний підхід, замість простого переписування чужих думок. Схожа історія у сфері музики: Емінем став культовою фігурою завдяки унікальному стилю. Він невпинно працював над власними текстами й експериментував із техніками, замість копіювання чужої творчості. Якби його треки створювалися з використанням шаблонів або сторонніх технологій, його музика втратила б автентичність.

Академічна доброчесність формує потребу думати самостійно, а це є фундаментом справжньої креативності.

Обмеження можуть стати джерелом натхнення. На перший погляд здається, що правила і рамки перешкоджають креативності. Але нерідко обмеження стають потужним стимулом для пошуку нестандартних рішень. Наприклад, автори TikTok-контенту працюють у межах коротких відео. Це обмеження спонукало появу унікальних стилів монтажу та сюжетів. Якби часові рамки були відсутніми, багато роликів могли б втратити динаміку і не викликали б такого інтересу.

Схожий приклад можна побачити у музиці. Біллі Айліш записувала свої перші пісні у домашніх умовах із мінімальним набором обладнання. Ці технічні рамки стали підґрунтям для її унікального звучання. Отже, навіть суворі обмеження можуть надихати на створення нового, якщо сприймати їх як виклик.

Креативність як переосмислення ідей.

Креативне мислення не означає, що потрібно ігнорувати правила. Насправді найуспішніші люди – це ті, хто вміє адаптуватися до обставин і знаходити унікальні рішення, не порушуючи принципів чесності. Візьмемо, наприклад, Марка Цукерберга. Він створив Facebook не шляхом крадіжки ідей, а через вдосконалення існуючих концепцій соціальних мереж. Він вивчав, як працювали MySpace та інші платформи, але додав власні інновації, що зробило Facebook унікальним продуктом. У світі коміксів та супергеройських фільмів Marvel та DC теж не копіюють одне одного, а беруть основні принципи жанру та додають свої особливості, що дозволяє їм конкурувати й розвиватися. Таким чином, справжнє креативне мислення – це не сліпе списування, а здатність аналізувати, адаптувати та розвивати ідеї, дотримуючись академічної доброчесності.

Чесність у навчанні та креативність не лише можуть співіснувати, а й взаємно підсилювати одна одну. Академічна доброчесність розвиває самостійне мислення, змушує студентів аналізувати інформацію та виробляти власний стиль. Це навичка, яка є необхідною для успіху в будь-якій сфері – від науки до творчості. Сучасний світ доводить, що геніальні ідеї народжуються не шляхом плагіату чи списування, а через пошук нових рішень у межах існуючих правил. Від TikTok-контенту до розробки відеоігор, від створення стартапів до музичної індустрії – усі ці сфери демонструють, що саме чесний підхід до роботи є ключем до справжньої інновації. Отже, академічна доброчесність – це не перепона для креативного мислення, а його основа. Тільки той, хто навчився думати самостійно, може створювати щось унікальне, а не просто повторювати за іншими.

Савісько Анна

Відокремлений структурний підрозділ

«Сумський фаховий коледж

Сумського національного аграрного університету»

МІСЦЕ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Освіта в сучасному житті відіграє важливу роль. Навчання не лише дає корисні навички для подальшого працевлаштування, а й розкриває особистості кожного з нас. Важливу роль в здобуванні освіти відіграє академічна доброчесність, оскільки саме вона дозволяє прозоро оцінювати знання та навички учня або студента. Доброчесна людина насамперед чесна перед собою та перед своїми друзями та колегами. Проте сучасні технології розвиваються в дуже швидких темпах, тому з'явилася вагома проблема — списування та плагіат.

Тому перед нами постає важливе питання: чому так важливо дотримуватися правил академічної доброчесності?

По-перше, академічна доброчесність формує навички, такі як: критичне мислення, чесність та повагу, які пригодяться не тільки в майбутній роботі, а й в сучасному світі. Виконуючи завдання самостійно, студент вчиться критично аналізувати інформацію, приймати правильні рішення і робити висновки на базі виконаного власноруч завдання та вчиться на своїх помилках, щоб не повторити їх в майбутньому. В той час студенти, які списують на постійній основі, ризикують залишитися без цих важливих навичок, що ускладнює подальше вирішення проблем у реаліях сьогодення.

По-друге, також варто зазначити досить велику проблему — це використання штучного інтелекту. Безумовно, наразі важко уявити життя кожного з нас без використання штучного інтелекту. Проте тут скоріше виникає питання не про його використання загалом, а про конкретний спосіб використання. Тобто одна справа, коли не знаєш як виконати певне завдання запитати у штучного інтелекту, за яким правилом потрібно його виконувати, а зовсім інша справа скопіювати завдання і переписати відповідь на нього, яку надав штучний інтелект. Тому думка яку я хочу довести — варто розумно користуватися штучним інтелектом, як помічником, а не виконавцем поставлених перед вами завдань

По-третє, я вважаю, доцільно розглянути питання: чому ж не варто списувати? Загалом, списування — це так би мовити полегшення собі життя. Оскільки набагато легше поставлене завдання списати і забути наступного дня. Проте мало хто замислюється над шкодою таких методів навчання. Плагіат та списування не дає можливості людині отримати справжні знання, які залишаться в пам'яті для подальшого користування. Копіюючи матеріал написаний іншою людиною, студент перш за все обманює не викладача, й самого себе, і такий підхід по навчання не дає змоги повною мірою опанувати той чи інший предмет. Проте списування — це не лише про чесність, а й про дисципліну та подальші навички, в майбутньому це може негативно вплинути на працевлаштування. Сумніваюся, що роботодавці будуть винаймати працівників, які тільки й вміють списувати у когось, а подумати самостійно не можуть, адже не мають потрібної інформації та навичок для певного виду діяльності.

На останок, варто наголосити а не менш важливому моменті — довіра. З одного боку може здатися, що тема академічна доброчесність зовсім не має зв'язку з довірою, проте я хочу довести зворотне. Під час використання списаної інформації підривається довіра не важливо, чи є викладач, чи роботодавець. Якщо помічають, що ви користуєтесь такими способами розв'язання задач, які перед вами ставлять, тоді ні про яку довіру не може йти мова. Людина, яка демонструє відповідальність та чесність, значно легше здобуває повагу інших.

Проте зовсім інше відношення буде до людини, яка стабільно обманює. За підсумком уже зрозуміло, на якого, з порівняних нами працівників, будуть покладати більшу відповідальність. До речі, відповідальність також вважається невід'ємною частиною доброчесності. Оскільки саме відповідальні люди ніколи не вдаються до спрощення собі життя шляхом списуванням.

Отже, підбиваючи підсумки всього вищезазначеного можна зробити висновок, що не варто плутати списування та розумне користування штучним інтелектом. По-друге академічна доброчесність — це не лише вимога до учнів або студентів, а важливий життєвий принцип сучасної людини.

Савовська Поліна

Запорізька гімназія №93 Запорізької міської ради

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилення на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну (творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Академічна доброчесність – це не просто набір правил які хтось колись придумав, у першу чергу це про моральні цінності кожної людини. Безумовно на перший погляд вона може здатися чимось не важливим, тим чим можна знехтувати. Але поняття доброчесність починається із чесності перед собою.

Одним із видів академічної недоброчесності – є плагіат. Плагіат – це привласнення авторства на чужий твір або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора. Звісно простіше взяти вже готовий матеріал, та використати його у своїй роботі. Нащо зайвий раз напружувати свої мізки і витратити на це купу вільного часу, якщо можна піти набагато легшою дорогою. Порухення академічної доброчесності – це не лише порушення правил, але і

підрив довіри інших людей до вашої праці. І на превеликий жаль більша частина людей йде саме таким шляхом не розуміючи чому плагіат – це погано.

Так чому ж плагіат – це погано? А тому, що механічне дублювання чужого твору завдає набагато більшої шкоди ніж ми думаємо. Це шкодить не тільки автору тексту, а й людині яка його продублювала, адже це лишає її своєї особистої думки. Кожна людина має усвідомлювати, що її особиста думка дуже важлива, а бездумний плагіат чужих робіт позбавляє її цього. Деякі люди навіть не уявляють, як це впливає на їх повсякденне життя та на комунікацію з суспільством. Адже якщо замислитися, думка – діалогічна. Але, що таке діалогічна думка? Уявіть собі двох людей які ведуть діалог у кімнаті, уявіть як входите до цієї кімнати, слухаєте цих людей, долучайтеся до їх розмови і це змушує вас почати думати по іншому.

Уявили? Так от, діалогічна думка – це коли людина думає так, ніби з кимось розмовляє. Це думка яка виникає у розмові. Отже, думка – це діалог, і дублювання чужих слів та думок це те саме як би ви у діалозі повторювали слова свого співрозмовника, у цьому немає ніякого сенсу. Таким чином, ви не навчитеся висловлювати свою думку, писати та аналізувати. А це саме те, що потрібно у нашому житті, навіть якщо у вас не виходить писати ідеально, особиста думка завжди буде цінуватися більше.

Таке порядне поняття як академічна доброчесність все частіше розбивається о скелі буденного, рутинного життя. І мені дуже прикро бачити це. Чи є самоповагою списування? Чи можна вважати повагою до себе плагіат? Не думаю, що ви відповісте “так”. Чи підуть ці дії вам на користь? Може здатися, що так, але це тільки на перший погляд. Порушуючи ці правила ви в першу чергу обманюєте та зневажаєте себе, а не когось іншого.

Академічна доброчесність – це не просто набір правил, а моральна засада інтелектуальної чесності і співпраці, яка допомагає зберігати і розвивати цінності суспільства. Це не просто освітній стандарт, це філософія життя, яка формує гідну, освічену і відповідальну людину, що здатна творити зміни у світі. Дотримуйтеся академічної доброчесності, поважайте себе та інших авторів, не порушуйте авторське право. Цінують свої особисті думки, висловлюйте свої думки, не бійтеся бути засудженими. Досягайте успіхів, та завжди вірте в свої сили, і у вас все вийде. Головне не здавайтеся та впевнено йдіть до своїх цілей не крадучи інтелектуальну працю інших людей.

1.Поняття академічна доброчесність – <https://mku.edu.ua/zagalni-pravylya>

2.Поняття плагіат – <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Савчук Вікторія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

НАВЧАННЯ БЕЗ ПОРУШЕНЬ: ДОСВІД АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Чи задумувалися ви колись, наскільки далеко ми готові зайти, щоб досягнути високих результатів в навчанні? Чи можна дійсно вважати освіту успішною, якщо її основа — обман? На мою думку, академічна доброчесність — це не тільки про знання правил. Насамперед — це етика, яка визначає нашу здатність до чесної праці та самоповагу. Однак, наскільки ми готові дотримуватися цих принципів, коли йдеться про конкуренцію, тиск та спокусу списати або скопіювати чужі ідеї? Кожна країна має індивідуальний підхід до академічної доброчесності, що обумовлює відмінності в контролі за порушеннями та у впровадженні етичних стандартів. У цьому есе я розгляну, як академічна доброчесність реалізується в Україні та в США, а також порівняю їх між собою.

Система вищої освіти Сполучених Штатів Америки вважається однією з найбільш ефективних, високоякісних і результативних у сучасному світі. Одним із ключових факторів такого успіху є визнання освітянами важливості академічної доброчесності як актуального та суттєвого аспекту формування культури учасників навчального процесу. Американські університети займають провідні позиції у глобальних рейтингах, зокрема у Times Higher Education: THE World University Rankings 2019–2020, де серед 12 кращих навчальних закладів 10 є американськими. Також університети США активно підтримують академічну доброчесність через розробку кодексів честі, що регламентують поведінку студентів і науково-педагогічних працівників. Важливими принципами є довіра, відповідальність та справедливість. Наприклад, в Університеті Дьюка (Duke University) створено Центр консорціуму академічної доброчесності, який об'єднує 200 університетів, що активно пропагують порядність в освіті.

Академічна доброчесність в Україні, на жаль, поки не має такого чітко структурованого та всеосяжного підходу, як у США. У вищих навчальних закладах нашої держави проблема порушення етичних норм стає все більш актуальною, однак механізми її контролю та впровадження певних стандартів часто є недостатньо розвиненими. Одним із ключових кроків у цьому напрямку стала розробка законодавчих актів, що регламентують питання академічної доброчесності. Такі ініціативи сприяють створенню кодексів академічної доброчесності в окремих університетах, але ці документи часто мають рекомендаційний характер і не завжди втілюються на практиці. На мою думку, важливим етапом на шляху розвитку освітньої етики в Україні є створення вищими навчальними закладами спеціалізованих відділів або комітетів, які відповідають за запобігання академічним порушенням. Зокрема, минулого року наш університет потрапив до фіналу проекту «Ініціатива академічної

доброчесності та якості освіти» – Academic IQ, що адмініструється Американськими радами з міжнародної освіти. Робота реалізується за підтримки Міністерства освіти і науки України та Посольства США в Україні. А також студенти можуть ознайомитися з усіма актуальними новинами щодо впровадження академічної доброчесності у ВНУ імені Лесі Українки на головному сайті університету у розділі "Кодекс академічної доброчесності".

На відміну від США, де мультимедійні технології та інтерактивні курси активно застосовуються для підвищення рівня усвідомлення студентами важливості академічної доброчесності, в Україні така практика лише починає набувати популярності. Українські університети не завжди активно взаємодіють з міжнародними ініціативами з академічної доброчесності. Моя альма матер, Волинський національний університет імені Лесі Українки, інтегрує кращі практики зарубіжних навчальних закладів.

Проте загальний рівень розвитку академічної доброчесності в Україні залишається низьким порівняно з західними країнами. Щодо конкретних порушень в Україні, я виокремила основні проблеми, і це є: плагіат, списування на екзаменах і використання заборонених допоміжних матеріалів. Порівняно з США, де академічну нечесність трактують ширше і включають всі форми шахрайства, в нас більшість студентів і викладачів зосереджені лише на понятті плагіату, не завжди розглядаючи інші аспекти нечесної поведінки, такі як спільне виконання індивідуальних завдань.

Варто зазначити, що в Україні все більше уваги приділяється заходам щодо дотримання академічної доброчесності. Завдяки активному залученню студентів до навчального процесу та інтеграції теоретичних знань у практичну діяльність, значно знижується кількість випадків порушень академічної доброчесності. Для того, щоб краще зрозуміти рівень обізнаності серед студентів, ми вирішили провести дослідження, опитавши студентів нашого університету щодо їхнього розуміння принципів академічної доброчесності. Результати опитування виявилися надзвичайно позитивними. Більше 95% студентів, що брали участь у дослідженні (1-4 курси), змогли чітко визначити прояви академічної недоброчесності та висловили власні ідеї щодо можливих шляхів подолання нечесності в освіті.

Отже, порівнюючи підходи обох країн до академічної доброчесності, можна зробити висновки, що в Америці чітко окреслені кодекси та практики, які допомагають студентам і викладачам зберігати чесність у навчанні. В Україні ж, хоча ми ще тільки на шляху до вдосконалення цієї системи, ми бачимо прагнення до змін, які в майбутньому допоможуть нам досягнути тих самих результатів. І я вважаю найголовніше, що кожен з нас повинен усвідомити: будь-яка освіта справжня тільки тоді, коли вона базується на чесності, самоповазі та відповідальності. Якщо ми здатні дотримуватись етичних стандартів у навчанні,

ми побудуємо не лише нашу кар'єру, а й майбутнє, в якому цінності справедливості й порядності будуть на першому місці.

Список використаних джерел

Кузьменко А. Формування культури академічної доброчесності: досвід Сполучених Штатів Америки та Канади. URL: <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/6855> (дата звернення: 14.04.2025).

Савчук Оксана

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Доброчесність. Що для вас означає це слово? Це слово, наче відлуння давніх епох, звучить у нашій свідомості, пробуджуючи почуття честі та гідності. Здавалося б, це щось саме собою зрозуміле й необхідне. У цивілізованому суспільстві це має бути чимось базовим на свідомому й підсвідомому рівні. У цей буремний час, коли ворог показує всю свою безжальність й звірство, зводячи нанівець усі здобутки культурного суспільства, ми повинні бути сильними й не опускаєть до їх рівня, зокрема, це стосується й доброчесного ставлення один до одного на освітніх теренах.

Академічна доброчесність – не просто набір правил, це – етичний кодекс, що лежить в основі якісної освіти, це – чесність, довіра, відповідальність і повага до знань та інтелектуальної праці, це – фундамент, на якому будується не лише успіх окремого студента чи науковця, а й розвиток усього суспільства.

Уявімо собі університет, де студенти, як риба у воді, плавають у каламутних хвилях списування, де кожен іспит – це змагання у спритності з шпаргалками, а кожна курсова – компіляція чужих думок. Уявімо собі науковців, які, не моргнувши оком, публікують плагіат, видаючи чужі ідеї за власні, крадучи інтелектуальну власність, як злодії вночі. Які золоті зерна знань вони посіють у цьому болоті нечесності? Які плоди мудрості ми зберемо з цього

кривого дерева освіти? Відповідь очевидна – ані гич. Замість справжніх знань ми отримуємо порожні оболонки, замість компетентних фахівців – імітаторів, замість наукових відкриттів – фальшиві сенсації. Без доброчесності освіта – це мильна бульбашка, що лопається від найменшого дотику реальності. Вона може блищати та переливатися всіма кольорами веселки, але всередині – порожнеча. Вона може створювати ілюзію знань, але не дає справжньої компетентності.

Такий університет – це будинок, збудований на піску, що розвалиться при першій серйозній бурі. Його випускники – це фахівці без фундаменту, які не здатні вирішувати складні завдання, критично мислити та творчо підходити до проблем. Їхні наукові дослідження – це копії з копій, що не додають нічого нового до скарбниці знань. Така освіта – це отруєний колодязь, що отруєє не лише студентів та науковців, а й усе суспільство. Вона породжує недовіру до знань, знецінює інтелектуальну працю та підриває основи прогресу.

Тому академічна доброчесність – це не просто правила гри, це – життєво необхідна умова для якісної освіти, вакцина від брехні, що захищає нас від вірусу плагіату й фундамент, на якому ми будуємо наше майбутнє.

Академічна доброчесність починається з поваги до інтелектуальної власності. Кожне слово, кожна ідея, кожне дослідження – це крапля поту чистієї праці, це – крок у безсмертя чийогось розуму. Плагіат – не просто гріх проти інтелекту, а – підніжка на шляху до прогресу.

Проте доброчесність – не лише табу на обман, а й культура серця, цінності душі, відповідальність розуму, усвідомлення того, що знання – це не манна небесна, що падає згори, а скарб, який потрібно здобувати чесною працею, розуміння того, що кожен з нас – цеглинка у великій будівлі освіти від якої залежить міцність усієї споруди.

У сучасному світі, де інформація тече рікою, спокуса зрізати кути стає все більшою. Але саме зараз, коли темні хмари війни закривають небо, доброчесність стає світлом у кінці тунелю. Вона – наш компас, що вказує шлях до землі обітованої справжніх знань, до оазису справжніх досягнень, до вершини справжнього успіху.

Академічна доброчесність – це не лише турбота студентів і науковців, а й справа честі викладачів, адміністрації, усього освітнього середовища, створення атмосфери довіри, де кожен відчуває себе частиною єдиного цілого, де кожен несе відповідальність за спільну справу.

У час, коли наша країна бореться за свої права і свободу, доброчесність – це зброя, що допоможе нам перемогти. Ми повинні будувати суспільство, де чесність і порядність – це не пусті слова, а живі цінності. Ми повинні виховувати покоління, яке буде не лише розумним, а й доброчесним.

Академічна доброчесність – це не просто тема для роздумів, це – виклик, кинутий усім нам, наш внесок у безсмертя України, у розквіт освіти.

Пам'ятаймо, що академічна доброчесність – це не одноразова акція, а щоденний вибір, який ми робимо, коли пишемо есе, коли складаємо іспит, коли публікуємо дослідження, наш спосіб вчитися і будувати майбутнє.

Саєнко Дмитрій

Національний університет «Запорізька політехніка»

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність - це невід'ємна складова успішного навчання. Кожен студент повинен дотримуватись цього елемента, оскільки він сприяє розвитку медіаграмотності, досвіду, вмінь та моральних якостей. Але чому останнім часом цей критерій піддається порушенням?

Як зазначається у Статті 42 Закону України «Про освіту», академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Отже, розібравшись у значенні цього терміна, ми можемо з'ясувати причину його порушення, що бере свій початок у часи інтернет-глобалізації.

З розвитком технологій, пошук інформації став дуже швидким та легким процесом, доступ до якого має кожна людина у світі. Всю потрібну інформацію ми можемо знайти за декілька кліків у соціальних мережах, інтернет-джерелах або за допомогою штучного інтелекту. Останній спосіб пошуку інформації і є однією з причин порушення академічної доброчесності.

Такі представники штучного інтелекту, як ChatGPT або Grok, дуже добре справляються з пошуком, аналітикою та створенням текстів. Більшість людей активно користується цими сервісами. Це видно із соціальних мереж, де користувачі пояснюють, як зробити текст від нейромережі більш природним, діляться відгуками та рекомендують різних ботів для написання. Проте не лише студенти чи учні вдаються до використання штучного інтелекту, викладачі й працівники різних сфер також виконують завдання за таким принципом.

І насправді у використанні штучного інтелекту немає нічого поганого, але коли людина копіює роботу написану машиною - це є порушенням академічної доброчесності. Теж саме стосується й плагіату. Як зазначається у тлумачному словнику української мови, плагіатом вважають привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання в своїх працях чужого твору без посилання на автора. В наш час таке явище взагалі не рідкість. Навіть

навпаки, до появи ШІ, саме плагіат був головною причиною порушення доброчесності. Часто, люди навіть не замислюючись над тим, що це за інформація, презентували її як свою думку. Таким чином знищуючи свій потенціал, аналітичні здібності, професійні вміння і розвиток у сфері медіаграмотності. Однак, варто зазначити, що плагіат - це не лише порушення моральних якостей, а й порушення закону про авторське право і суміжні права. Тож якщо ви будете привласнювати чужі роботи, вас справедливо покарають за законами України.

Звісно, що користуватися різними джерелами можна і навіть потрібно, але треба чітко зазначити кому належить певний вислів, думка або тлумачення. Те ж саме стосується й ШІ, його можна використовувати, але тільки в тих випадках де таке використання виправдане. Наприклад редагування текстів, генерування зображень для презентацій чи переклад великої кількості інформації. Люди повинні розуміти, що користуючись штучним інтелектом для написання матеріалів чи для виконання інших завдань, вони завдають шкоду не лише собі, оскільки не розвивають свої професійні навички, а й іншим. Адже інформація яку знаходить чат GPT та інші боти, дуже часто перекручена чи взагалі вигадана. Таким чином, текст написаний подібним сервісом, може заплутати людей. Або навіть гірше, створити негативне ставлення у суспільства до Медіа, яке останнім часом і без цього не дуже хороше.

Потрібно пам'ятати, що порушення академічної доброчесності шкодить не лише вашій репутації, а в цілому руйнує довіру до вашого закладу роботи чи навчання. Тому дуже добре, що існують такі конкурси, де розглядається проблема доброчесності, оскільки зараз це актуальне суспільне питання, від якого залежить подальша доля нашої держави. Всі студенти, які нині здобувають знання, у майбутньому будуть спеціалістами у своїх професіях. Але якщо компетентність буде побудована на чужих думках або висловах, самотійно така людина не зможе нічого зробити. Тому для всіх нас дуже важливо дотримуватися цього принципу, оскільки він напряду впливає на наше суспільство. Якщо всі почнуть використовувати чат GPT для виконання своїх завдань або привласнювати чужу працю, у країні почнеться хаос. Зрозумійте, що порушення академічної доброчесності говорить не лише про ваші слабкі професійні вміння, а й моральні якості.

Інформаційні джерела:

<https://surl.li/udkzxp>

<https://surl.li/sfifkt>

<https://surl.li/dlwqzt>

<https://surl.li/wniiqd>

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Навчання — це подорож, що триває все життя. Це не просто процес запам'ятовування фактів чи виконання завдань, а захоплююче відкриття нових світів, шлях від невідомості до розуміння, постійне самовдосконалення й розвиток. Воно формує наші думки, розвиває уяву та загартовує характер. Кожен новий крок у пізнанні — це цеглинка, що складає наше майбутнє. Справжнє навчання потребує терпіння, рішучості й віри в себе, адже воно починається там, де ми долаємо труднощі й не здаємось перед невдачами. Школа й коледж — це різні етапи навчання, кожен з яких має свою важливість. Школа закладає основу знань і навичок, на яких потім будується все подальше навчання. Коледж же допомагає нам знайти свій професійний шлях і підготуватися до дорослого життя. Та якою б не була форма здобуття знань, в її основі завжди повинна бути доброчесність.

Доброчесність — це не просто набір правил, яких слід дотримуватися. Це мораль, це засада духовної досконалості людини, це правда, внутрішній орієнтир, що допомагає залишатися чесними як перед собою, так і перед іншими. Вона навчає критичного мислення, вміння брати відповідальність за свої вибори, діяти чесно навіть тоді, коли спокуса піти легшим шляхом здається надто сильною.

Шкода, що успіх людини часто вимірюється цифрами її оцінок. Батьки дбають про гарний атестат дитини, висувають конкретні вимоги: зроби все, щоб не було оцінок нижче за сім, наприклад... Це проковує молодь, адже людина в кожній важкій ситуації шукає легких шляхів і знаходить їх. Благо, що досягнення науки та техніки пропонують достатньо швидких, але нечесних способів. Це «гачок», «приманка». І ось жадана оцінка прикрасила журнал і табель. Але як при цьому душевний стан такого «відмінника», його реальні досягнення? Адже порушивши принципи доброчесності, ми втрачаємо віру у свої здібності, живемо обманом без довіри оточення й власної самоповаги. Людина, яка змалку цінує чесність, справедливість і відповідальність, зростає свідомим громадянином, здатним змінювати світ на краще. Доброчесність - це не тільки про навчання, вона проявляється у повсякденних речах: самостійно виконаному домашньому завданні, повазі до авторського права, щирості у спілкуванні. Справжня освіта починається там, де є прагнення знати і розуміти, а не просто отримати високу оцінку.

У наш час, коли інформація доступна будь-де і будь-коли, особливо важливо зберігати чесність у її використанні. Списування, плагіат чи підробка

результатів не тільки руйнують репутацію, а й позбавляють людину реального розвитку. Успіх, досягнутий нечесним шляхом, — порожній. Учень чи студент, який прагне чесного поступу, вже є на крок попереду, адже справжній успіх — це результат власної праці, а не чужих зусиль. Страшно усвідомити, що більшість студентів обирають легкий шлях брехні, а не роботу над собою. Це зовнішній успіх та внутрішня деградація. Це неповага, передусім, до себе, приниження себе ж.

Навчання формує не лише розум, а й характер. Доброчесність у цьому процесі мов компас, який вказує правильний напрям навіть у складних життєвих ситуаціях. Вона формує наше ставлення до світу, до інших людей і до себе. Вчасне виконання домашнього завдання, дотримання обіцянки, чесна відповідь на уроці — це ніби дрібниці, але саме з них складається внутрішній стрижень особистості. Учителі та батьки мають бути прикладом доброчесної поведінки, адже молодь насамперед навчається на прикладах. Атмосфера довіри, взаємоповаги та підтримки у колективі можлива лише там, де панує чесність. І тільки у такому середовищі можливе справжнє зростання.

Доброчесність — це глибоке переконання діяти правильно незалежно від обставин. Вона не залежить від чужих поглядів чи зовнішнього тиску. Доброчесна людина не шукає вигоди через обман, вона живе згідно зі своїм сумлінням, навіть якщо її вчинки залишаються непоміченими. Це якість, що виявляється як у дрібницях — допомозі без очікування подяки чи визнанні власної помилки, — так і у великих справах: захисті правди, боротьбі за справедливість, збереженні гідності. Життя без доброчесності — це як гра без правил. Та там, де вона є, народжуються довіра, повага й солідарність. Суспільство, побудоване на доброчесності, — це простір справедливості, де кожен має можливість реалізувати свій потенціал. Доброчесність — це прояв світла всередині нас. Вона допомагає залишатися людьми навіть у найтемніші часи, веде нас дорогою честі, гідності та справжньої сили.

Вважаю доцільним і мудрим кроком уряду держави введення загального незалежного опитування та національного мультипредметного тесту як його форми за часів війни. Цей захід спонукає тисячі молодих людей до здобуття знань, а не їх «легкого» отримання й сприяє дотриманню академічної доброчесності.

Бути доброчесним — означає не боятися помилок, а вчитися на них. Це здатність не зрадити власні принципи в будь-яких обставинах. Шлях до істинних знань неможливий без чесної праці, відкритої душі й готовності змінюватися. Лише так можна досягти справжніх висот — як у навчанні, так і в житті. Добро й чесність в усьому роблять нас справжніми людьми. Доброчесність — характеристика насправді успішної людини, без мішури цифр та стереотипів.

Семенова Софія

Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 10 СМР

ЧОМУ ВАЖЛИВО ДОТРИМУВАТИСЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ?

У світі, де знання й освіта стають ключем до особистого та професійного успіху, питання академічної доброчесності набуває особливого значення. Академічна доброчесність – це не лише дотримання певних правил під час навчання. Це принципи чесності, відповідальності та поваги до праці – як власної, так і чужої. Її дотримання є фундаментом справжньої освіти та майбутньої професійної діяльності. Але чому ж так важливо залишатися доброчесним у навчанні?

Перш за все, академічна доброчесність формує справжні знання та компетентності. Списуючи на контрольних чи використовуючи плагіат у роботах, людина обманює насамперед себе. Замість того, щоб опанувати матеріал, вона отримує лише ілюзію знань. Проте у реальному житті поверхневих знань буде недостатньо, адже там успіх залежить від уміння застосовувати здобуте на практиці. Чесне навчання розвиває навички самостійного мислення, критичного аналізу та пошуку рішень – якості, що є надзвичайно цінними в будь-якій професії.

По-друге, дотримання академічної доброчесності виховує відповідальність і дисципліну. Людина, яка сумлінно виконує навчальні завдання, привчається до послідовності у своїх діях і прийнятті рішень. Ця риса вкрай важлива у дорослому житті, де доводиться брати відповідальність за власні вчинки та досягати поставлених цілей. Академічна доброчесність навчає того, що лише наполеглива праця та відданість справі приносять справжнє задоволення від досягнень.

Крім того, дотримання принципів академічної доброчесності сприяє розвитку культури довіри у суспільстві. Коли дипломи та сертифікати засвідчують не просто факт закінчення навчання, а справжній рівень знань та умінь, суспільство отримує компетентних фахівців. Це підвищує загальний рівень професіоналізму та сприяє розвитку країни. Якщо ж принципи академічної доброчесності ігноруються, це призводить до знецінення освіти та втрати довіри до навчальних закладів.

Історії багатьох успішних людей доводять, що чесність та наполегливість завжди винагороджуються. Наприклад, Ілон Маск, засновник компаній Tesla та SpaceX, підкреслював, що для досягнення великих цілей важливо глибоко розуміти свою справу, а не шукати легких шляхів. Справжнє досягнення неможливе без сумлінної роботи та власних зусиль.

Отже, академічна доброчесність – це не просто дотримання правил, а усвідомлений вибір на користь чесного шляху до знань. Вона формує

особистість, гідну довіри, забезпечує якість освіти та закладає основи для майбутнього професійного успіху. Зрештою, кожен із нас сам вирішує, яким буде його шлях: легким, але порожнім, чи складним, проте справжнім і цінним. Дотримуючись академічної доброчесності, ми робимо крок до створення суспільства, у якому цінуються знання, чесність і відповідальність.

Сергієнко Софія

Лицей Боромлянської сільської ради

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

У глибині кожної душі палає вогник – іскра власної думки. Вона не завжди яскрава, іноді ледь жевріє, але все-таки є. І саме це – неповторне, унікальне, живе. Серце стискається від думки, як легко можна зрадити самого себе, піддавшись спокусі обману. Момент слабкості – і ось уже рука тягнеться до чужого тексту, поглядів чи досягнень. Але чи варта ця мить сорому, який залишиться назавжди?

Власна думка – це не просто набір слів, а відбиток нашого внутрішнього світу, результат особистих роздумів, переживань, досвіду. Те, що робить нас людьми, здатними змінювати світ неповторними ідеями.

Уявімо собі художника, котрий замість того, щоб малювати власні картини, повторює чужі шедеври. Він може отримати визнання, але чи буде це чесним успіхом? Ні, адже не створено нічого свого, а є лише копією чужого. Так само й у навчанні. Коли людина списує, то притупляються здібності й уміння мислити самостійно. Вона становиться копіювальником, а не творцем. Зникає можливість відкривати для себе нові горизонти. Звичайно, цього допускати не можна. Саме тому питання дотримання академічної доброчесності є на сьогодні досить актуальним у будь-якій сфері діяльності, а в навчальній – особливо. І наш лицей не є винятком. Це питання на постійному контролі, тож систематично проводяться практичним психологом дослідження серед педагогів, батьків та здобувачів освіти. Результати анкетування мене зацікавили. Цьогоріч у опитуванні взяли участь 209 батьків, 177 здобувачів освіти 4-11 класів, що становить 73% від загальної кількості та 27 педагогів (93% від загальної кількості). У ході анкетування було встановлено, що в цілому батьки обізнані із поняттям та принципами академічної доброчесності. Вони вважають важливим її виховання в дітей. На думку 78% респондентів, доброчесність впливає на успішність. Більшість з них стверджують, що говорять на цю тему зі своїми дітьми, до списування та використання чужих робіт дитиною ставляться неприпустимо. А от 24% вважають виховання академічної доброчесності не

першочерговим завданням, не засуджують списування задля отримання кращих оцінок. Тепер мені зрозуміло, чому діти користуються ГДЗ, звертаються за допомогою до штучного інтелекту. Батьки знають про це, але мовчать, бо їм подобається, що дитина не ставить ніяких запитань, не просить допомоги. Так простіше жити!..

65% здобувачів освіти мають уявлення про значення поняття «академічна доброчесність». Хоча тільки 31% дітей правильно відповіли, що доброчесна поведінка важлива для здобуття якісної освіти. Радую, що вони не байдужі до таких понять, як-от: честь, гідність, відповідальність та порядність. У той же час засмучує, що ще 17% учнів не вважають дотримання вимог доброчесності, як щось важливе для них. Майже всі (95%) переконані, що оцінювання результатів навчальних досягнень педагоги проводять об'єктивно, справедливо й неупереджено. Переважна більшість (80%) впевнені, що відповідальність за порушення академічної доброчесності – це повторне проходження оцінювання, виконання роботи. Спостерігаючи за своїми однокласниками, я можу сказати, що причинами її порушення є лінь та бажання швидше виконати роботу й зайнятися іграми, або просто своїми проблемами. А домашні завдання просто спишу в когось! Ні! Учням треба наголошувати, що, коли вони списують чи дають це робити комусь, – розвиток не можливий.

Педагоги ж стовідсотково зазначають, що для запобігання випадкам порушення академічної доброчесності серед учнів, вони найчастіше проводять бесіди, мінілекції та інші просвітницькі заходи. Більшість учителів на уроках дають учням такі завдання, які унеможливають списування (63%), щоб не підштовхувати до порушень учнями принципів доброчесності, знайомлять здобувачів освіти із основами авторського права, створюють разом із дітьми правила доброчесності. У своїй професійній діяльності педагоги віддають перевагу об'єктивному й неупередженому оцінюванню, а в разі використання ідей, розробок, тверджень чи відомостей – створенню посилання на використані джерела інформації. На думку педагогів, серед видів порушень академічної доброчесності зустрічаються в їхній діяльності найчастіше плагіат та порушення авторського права. Причинами недоброчесної поведінки в здобувачів освіти вони вважають складні навчальні програми, велике інформаційне навантаження, низьку мотивацію до навчання, не усвідомлення значимості набутих знань, бажання швидко виконати завдання й легким способом отримати високі бали, а також вільний доступ до Інтернету тощо.

Як бачимо, результати дослідження показали достатній рівень зрілості системи доброчесності в нашому закладі освіти. А де поставити кому у виразі «Доброчесність у навчанні: дотримуватися /не можна/порушувати», залежить від кожного здобувача освіти окремо. Самостійне мислення – це не просто змога розв'язувати задачі, а вміння бачити світ по-своєму, відчувати його, розуміти.

Удосконалюється майстерність критично мислити, шукати унікальні відповіді та робити висновки. Не варто боятися помилок, бути собою чи здатися незрозумілим. Адже саме в цьому полягає справжня цінність. Добročесність у навчанні – це постійна робота над собою. Ми повинні прагнути до правдивості, справедливості та відповідальності у своїх навчальних справах.

Баžано, щоб кожен усвідомив важливість принципу "дотримуватися/ не можна порушувати", розуміючи, що чесність, відповідальність та повага до інтелектуальної праці – це фундамент, на якому будується не лише особистий успіх, але й майбутнє суспільства. Просто подумайте над питанням: «Чи хотіли б Ви, щоб Вас оперував лікар, який здавав іспити за хабарі та списував усі завдання, курсові, дипломну роботу?»

Сидоренко Дар'я

*Комунальний заклад «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка»
Чернігівської обласної ради*

НАВЧАННЯ З ІІІ: МОЖЛИВОСТІ ТА СПОКУСА НЕДОБРОЧЕСНОСТІ

Добročесність — це основа, на якій тримається довіра до знань, до викладача, до самого себе. Стаття 42 Закону України «Про освіту» визначає академічну добročесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. У стінах освітнього закладу добročесність має стати щоденною практикою, стилем мислення, невід'ємним складником професійного становлення. На жаль, у сучасному освітньому середовищі часто виникає спокуса обрати легкий шлях — списати, підробити, зімітувати.

Питання добročесності в навчанні набуває нового значення в контексті стрімкого розвитку штучного інтелекту (ІІІ), адже його поява створила ряд проблем, але одночасно відкрила потужні можливості. ІІІ впливає на життя в різних формах та функціях, він став суттєвим фактором у розвитку економіки та технологій, тому ми маємо прийняти ІІІ як необхідний елемент для покращення

освітніх процесів. ШІ є доповненням до навчання, що покращує досвід здобування знань, а не замінює його. Інтеграція штучного інтелекту в освіту є перспективним явищем, проте вона пов'язана зі значними етичними проблемами, зокрема, академічна доброчесність, плагіат.

Питання стосовно академічної доброчесності для студентів є особливо актуальним, адже ШІ відкриває як безмежні можливості для навчання, так і спокусливі шляхи для фабрикації відомостей, імітації навчання: «ШІ — це не магія. Це просто ще одна технологія. Усе залежить від того, як ми її використаємо», – висловив думку підприємець та науковець Кай-Фу Лі.

Одним із проявів недоброчесності в навчанні з використанням ШІ є генерація академічних робіт за допомогою чат-ботів або інших інструментів, видаючи їх за власні. Студент може легко «створити» есе, реферат чи навіть курсову роботу, згенеровану ШІ, і подати її як результат власної праці. Така фабрикація відомостей не лише нівелює цінність самостійного навчання та критичного мислення, але й підриває основи академічної доброчесності. Майбутній фахівець, удаючись до такого обману, утрачає можливість глибоко опрацювати матеріал, розвинути аналітичні здібності та сформувану особисту думку, що є важливим для його майбутньої професійної діяльності.

З власного досвіду можемо навести такий приклад. Під час вивчення дисципліни «Методика мовно-літературної галузі», ми отримали завдання написати есе-міркування щодо використання інтерактивних методів навчання. Одна моя знайома, назвемо її Катериною, вирішила скористатися одним із популярних чат-ботів. Проте, під час обговорення на семінарському занятті, викладачка звернула увагу на відсутність особистої позиції, поверховість аргументації та шаблонність висловлювань у думках Катерини. На запитання про джерела її ідей, вона не змогла навести жодного конкретного прикладу з педагогічної практики чи наукової літератури. Стало очевидним, що робота була створена штучно і не відображала власного розуміння теми студенткою. Цей випадок став предметом дискусії в групі щодо етичних меж використання ШІ в навчанні.

Звісно, ШІ може бути потужним інструментом у навчанні, допомагаючи в пошуку інформації, структуруванні даних, генерації ідей чи навіть перевірці орфографії. Проте, ключовим є розуміння різниці між використанням ШІ як допоміжного інструменту та повною підміною власної інтелектуальної праці.

Отже, «дотримуватися не можна порушувати» щодо доброчесності в навчанні через використання ШІ, відповідь має бути очевидною: дотримуватися, не можна порушувати. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, навіть маючи доступ до інструментів ШІ, є запорукою формування компетентного, відповідального та етичного фахівця. Чи зможемо стати справжніми професіоналами, здатними до інновацій та відповідального прийняття рішень, зберігаючи при цьому високі етичні стандарти, не усвідомлюючи цінність власної праці та не навчаючись використовувати ШІ як інструмент для поглиблення знань, а не для обману?

Симутін Олексій

*Відокремлений структурний підрозділ
«Машинобудівний фаховий коледж
Сумського державного університету»*

ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

Одного разу в онлайн-медіа я побачив статтю, що мала досить цікаву назву: «Академічна доброчесність. Як боротися з плагіатом в Україні?» Майже не роздумуючи, я перейшов за посиланням, аби прочитати її якнайскоріше. «Оскільки я студент, - подумав я, - і мені доведеться писати курсові роботи, то варто ознайомитись з цією темою глибше.»

Про академічну доброчесність до цього я чув не так багато. Здається, нам розповідали про неї в школі, проте тоді навряд чи хтось сприймав це всерйоз. Зараз, пробігаючи поглядом по рядкам статті, деякі факти справді мене нажахали. Близько 50 відсотків опитаних вважають, що видати чужу роботу за свою – можливо та прийнятно. Або, наприклад, згідно з статистикою сервісу Unicheck, у перевірених роботах було виявлено більше 33% текстових збігів.

Прочитане справді змусило задуматись. «Чому студенти порушують доброчесність? Чому вважають це нормою?» Власне, варто зізнатися, в своєму освітньому житті я й сам порушував встановлені правила щодо плагіату. Тому ця стаття додатково змусила зайнятися й саморефлексією. Намагаючись зібрати думку до купи, все ж спробував відповісти на поставлені питання.

По-перше, учні і студенти недостатньо серйозно ставляться до правил академічної доброчесності. Очевидно, багато розуміють, що це – погано. Багато розуміють, що можуть отримати за це зауваження, чи навіть покарання. Проте власні лінощі та пошук легших шляхів все ж схиляють студентів на бік списування, плагіату тощо.

По-друге, часто завдання можуть бути незрозумілими, і, через ті ж самі надокучливі лінощі, ми звертаємося до легшого шляху – списати. Бо зрозуміти завдання – означає проаналізувати його, повторити вже вивчене. А це потребує сил. Далеко не всі здобувачі освіти розуміють, що вміння аналізувати, рефлексувати та висловлювати свої думки – головні навички, які й розвиває в нас навчальний процес.

Проте, незважаючи на те, що у порушень правил академічної доброчесності і є *причини*, вони мають й *наслідки*. Тому не можна виправдовувати чи ігнорувати цю проблему. Найкращий шлях – визнати її існування та шукати шляхи її вирішення.

Визнаю, в мені все ж прокинувся дослідницький інтерес. Тому вже за мить я був прикутий до іншої статті – звіт Національного фармацевтичного університету. Декілька сторінок досліджень та опитувань, що занурили в цю проблему ще більше. За його результатами більше 49% студентів за порушення правил отримують лише усне зауваження, а більше 70% заявили, що їм не розповідали про академічну доброчесність взагалі. Це поставило для мене вже інше питання. Як боротися з такими порушеннями?

Певно, нам варто більше розповідати здобувачам освіти про правила академічної доброчесності. Зробити це обов'язком. Також, було б непогано працювати над програмою освіти: робити завдання більш індивідуальними та конкретними, аби у студента було менше можливості списати. Звісно, держава також повинна долучитися до боротьби з порушеннями: блокування ресурсів із відповідями, юридична відповідальність для організацій, що займаються незаконним написанням студентських робіт тощо. Потрібно працювати над тим, щоб академічна доброчесність сприймалась серйозно. Щоб це стало відповідальністю. Щоб порушення правил дійсно відчувалось для здобувачів освіти як порушення та мало певну систему покарань.

Насправді, я ще достатньо довго просидів над різними статтями та статистиками на цю тему. Це дійсно допомогло осягнути проблему та змотивувало боротися з нею.

Тепер я ставлюся до академічної доброчесності серйозніше та розумію, що порушення її правил – неповага. До вчителів, до себе, та й врешті-решт до правил як до концепції. Думаю, я прийшов до висновку, що дуже непоганою практикою є можливість подивитись на проблему зблизька, побачити її. Не варто соромитись визнати себе частиною цієї проблеми, бути чесним із собою. Бо усвідомлення проблеми – найвдаліший початок шляху до її вирішення.

Скомаха Олександра

Запорізькій державний медико-фармацевтичний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МІСІЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні, коли світ переживає глобальні зміни, минуле постає у новому світлі, а ми стаємо свідками того, що кожен день – виклик, для якого потрібні сили, аби долати труднощі й підкорювати нові вершини – не залежно від обставин. Сила може бути у слові, але людині воно не буде потрібним, якщо його не почують. Сила може бути в народі, але його єдність – це ціла наука. Сила також в любові, яку людство вивчає з першої появи.

Відколи немовля вперше відкриває очі, для нього світ стає джерелом пригод та стимулює безмежний інтерес до усіх процесів, тоді починається довгий та тяжкий шлях пізнання. Уже в підлітковому віці кожен вчиться порядності, справедливості, знаходить свою царину – музику, поезію, спорт тощо. Для когось це стає запалом, метою, до якої необхідно дійти. Згодом і крок до професійних амбіцій, командне вивчення великих наук, перші здобутки та гордість за свою працю. На кожному етапі життя, пліч-о-пліч з людиною прямує не тільки навчання, а й досвід, що залишає відбиток у пам'яті

Для якісної освіти потрібна не тільки системність, правила та настанови, але й підтримка, розсудливість, чесність. Ці моральні принципи є не просто правилами для підтримання комфорту соціуму. Це те, що відрізняє нас від усіх інших істот. Людина – єдиний ссавець, який розуміє свої почуття, ставить собі питання, шукає сенс буття та розрізняє добро й зло. Саме в людини є почуття сумління, а доброчесність є чистотою духу.

Формування особистості довгий та складний психологічний процес, у центрі якого є батьки, друзі, обставини та досвід, який людина переживає самотійно. У цей час вивчення моральності є першочерговим пунктом, оскільки саме це визначає людину. В усіх закладах середньої освіти людина дуже дотична до колективу, де кожен навчається принципу поваги та справедливості один з одним, спостерігає за прикладом інших, аналізуючи його.

Уміння працювати з іншими людьми є важливим елементом соціалізації, адже завдяки цьому може з'явитись мотивація, зацікавленість у новій галузі та проста допомога один одному. Проте важливо триматись чітких меж та дотримуватись моральних правил для якісного навчання.

Уявімо ситуацію, що саме ви звернулись за кваліфікаційною допомогою, але натомість нічого не отримали. Наприклад, юрист, який неправильно склав договір, а ви витратили зайві кошти, час, й пропустили важливу ситуацію, для якої цей договір був потрібний. Неприємна ситуація, чи не так?

Чесність – це основа, без якої неможливо збудувати справжній успіх, саме це пояснює чому варто визнавати та працювати над власними помилками. Коли здобувач освіти втрачає мотивацію, людський фактор бере гору, тому починається не чесна гра – недоброчесність. Вступаючи на шлях певної професії, людина має бути відповідальна за свій професіоналізм та майбутні помилки, тому безчесне ставлення – неприпустиме.

Тому слово «доброчесність» набуває нового значення. Тепер це не лише повага, а й відповідальність. Для того, аби ми мали вільний доступ до будь-якої інформації, наші предки пройшли дуже складний шлях, оскільки раніше освіта була надзвичайною розкішшю, тож зараз не можна ігнорувати цю можливість. Зараз ми не можемо уявити своє життя без транспорту, гаджетів та теплої кімнати у зимову ніч, хоча століття тому це були лише мрії. Впродовж всієї

історії людство невпинно розвивалось, досягало, вивчало і це призвело до сучасного суспільства із беззаперечними правами його членів, ентузіазмом до наук та з благородними життєвими принципами.

Упевнена, що доброчесність в освіті є фундаментом, на якому кожен буде свій успіх. Непохитність цієї «споруди» залежить від рівня свідомого прийняття своєї відповідальності. Саме доброчесність навчає нас справедливості, поваги, а також дисципліні та свідомості вибору. Тому для досягнення високого рівня професіоналізму варто керуватись не лише правилами, а й моральними принципами, що виникають у результаті впливу життєвих чинників. Це важливо для сформованої особистості, яка присвячує своє життя певній науковій галузі.

Скориця Максим

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

*Чесність – дуже дорога якість.
Не слід її очікувати від дешевих людей.
Воррен Баффет*

У світі, де часто перемагає хитрість і спокуса легкого шляху, чесність залишається тією внутрішньою силою, яка веде людину до справжньої величі. Ця велич не проявляється у гучних словах чи зовнішньому блиску, а живе в щирих учинках, справедливих рішеннях та здатності залишатися чесним навіть тоді, коли ніхто не бачить. Особливо гостро це питання постає у сфері навчання та наукової діяльності, де доброчесність визначає не лише успіх окремої людини, а й розвиток усього суспільства.

То що ж таке академічна доброчесність? Це не просто відмова від списування або плагіату – це внутрішнє розуміння, що знання й досягнення

мають бути власними. Адже лише те, що здобує працею, закладається у фундамент особистості. Списаний реферат, куплений курсовий проект або сфальсифіковані результати дослідження — це не лише обман інших, це насамперед обман самого себе. Такі дії позбавляють людину можливості відчутти власну силу, побачити свої межі та поступово їх розширювати.

Доброчесність у навчанні – це також відповідальність. Ми живемо в той час, коли інформації дуже багато, а спокуса «запозичити» готову відповідь здається невинною. Але чи може людина стати справжнім професіоналом, якщо звикла шукати короткий шлях? Відповідь очевидна. Фахівець, який чесно здобував знання, буде сильним, упевненим у своїх навичках та рішучим. Він не боїтиметься викликів, бо матиме досвід подолання складнощів. Водночас той, хто постійно уникав чесною праці, рано чи пізно опиниться в ситуації, де не буде, кого скопіювати чи в кого підглянути.

Окрім того, доброчесність формує повагу до інших людей. Коли ми пишемо самотійно, посилаючись на чужі ідеї, ми визнаємо внесок інших, розвиваючи при цьому власну думку. Це діалог, який формує культуру науки. Натомість плагіат або підробка руйнують цей діалог і завдають шкоди не тільки науковій спільноті, а й репутації країни, закладу освіти, зрештою – кожного з нас.

Звичайно, бути чесним – не завжди легко. Трапляються моменти втоми, невпевненості, коли здається, що обійти правила набагато простіше. Але, як казав колись Крістіан Боуві, чесність і є величчю. Вона визначає вартість людини як особистості й фахівця своєї справи. Мені здається, що найбільше задоволення приносить не оцінка, а усвідомлення: «Я це зробив самотійно». Це почуття власної гідності, незалежності й сили.

Я вірю, що кожен студент має можливість зробити вибір на користь чесності. Це визначення для себе довгого, але надійного шляху. Так, можливо, доведеться більше працювати, можливо, буде складно, але наприкінці цього шляху чекає справжній результат – знання, досвід і віра у власні можливості.

Академічна доброчесність має ще одну важливу рису – вона є основою довіри. Це основа стосунків між студентом і викладачем, дослідником і колегами, фахівцем і суспільством. Якщо ми порушуємо чесність, ця довіра руйнується. Іноді відновити її неможливо. Тому так важливо тримати цю високу планку навіть тоді, коли здається, що ніхто не помітить.

Порушуючи доброчесність, ми знецінюємо власний шлях. Дотримуючись її, робимо перший крок до власної величі, і цей крок завжди буде найбільш значущим. Бо вартісність особистості – не в оцінках, не в дипломі, а в тому, ким ти стаєш у процесі навчання.

Підсумуємо: дотримуватись доброчесності – це не просто правило. Це свідомий вибір людини, яка поважає себе, інших та розуміє відповідальність за власне майбутнє. Це і є шлях до справжньої величі, де кожен здобутий результат – чесний, а значить – справжній і безцінний.

Сотникова Надія

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність — це дуже важливе поняття, яке стосується всіх учасників освітнього процесу: учнів, студентів, викладачів, вчителів, науковців. Вона означає чесність, відповідальність, повагу до знань та праці інших людей. Без академічної доброчесності не може бути якісної освіти. Але, на жаль, багато хто не до кінця розуміє, що це таке і чому це важливо.

Почнемо з того, що таке порушення академічної доброчесності. Це може бути списування на контрольній роботі, використання готових творів з інтернету, плагіат (тобто коли хтось копіює чужий текст і видає його за свій), обман викладача, замовлення курсових чи дипломних робіт за гроші. Деякі студенти вважають, що це дрібниці і що всі так роблять, але насправді це неправильно.

Коли людина порушує академічну доброчесність, вона обманює не тільки інших, але і саму себе. Вона не отримує справжніх знань, не розвиває свої навички, не вчиться думати самостійно. Наприклад, якщо студент списує всі роботи або купує їх, він не зможе добре виконувати свою майбутню професію. А це вже може мати серйозні наслідки для суспільства. Уявіть собі лікаря або інженера, який нічого не вчив, але має диплом завдяки шахрайству. Це може бути дуже небезпечно.

Також важливо розуміти, що академічна доброчесність — це не тільки про студентів. Викладачі теж мають бути чесними: не ставити оцінки за знайомство, не вимагати хабарі, не використовувати службове положення у власних цілях. Вони повинні бути прикладом для молоді, показувати, що чесність — це справжня цінність, а не слабкість.

Один з головних принципів доброчесності — це повага до чужої праці. Якщо ти використовуєш чийсь ідеї або цитати, потрібно вказати автора. Це називається правильно оформлене посилання або цитування. Це прояв культури, інтелігентності і справжнього знання. Також це вчить відповідальності і самодисципліни.

Дуже часто порушення доброчесності пов'язане з лінню, небажанням вчитись або страхом перед невдачею. Люди бояться поганих оцінок і тому вирішують легше здати роботу не самостійно. Але краще зробити менше, але самому, ніж багато, але за допомогою обману. Бо знання — це не тільки оцінка, це те, що залишиться з тобою після навчання.

Я думаю, що в сучасному світі, де багато інформації в інтернеті, ще важче залишатись доброчесним. Бо є спокуса скопіювати, знайти готове, замовити за гроші. Але саме тоді проявляється справжній характер людини. Той, хто обирає чесність, обирає розвиток і справжню освіту.

Окрім цього, академічна доброчесність сприяє розвитку критичного мислення. Коли учень або студент сам виконує завдання, він не просто механічно відтворює інформацію, а навчається аналізувати, порівнювати, робити висновки. Це дуже важливо для життя, бо у дорослому світі вміння думати самостійно — це одна з ключових навичок. Чесна праця над собою формує відповідального і зрілого громадянина.

У багатьох навчальних закладах зараз проводяться спеціальні лекції, бесіди, тренінги з теми академічної доброчесності. Це хороший крок, бо важливо не тільки карати за порушення, а й пояснювати, навіщо потрібна чесність, що від неї виграє не лише окрема людина, а й уся система освіти. Як кажуть, легше попередити помилку, ніж її виправити.

Ще однією важливою причиною дотримання доброчесності є самоповага. Людина, яка чесно здобула свої знання, може з гордістю сказати: «Я це зробив сам.» Це дуже мотивує і підвищує впевненість у собі. Така людина не боїться викликів, бо знає, що здатна самостійно подолати труднощі.

Отже, академічна доброчесність — це не просто правила, які потрібно виконувати, щоб не мати проблем. Це основа культури навчання, поваги до себе і інших, це шлях до якісної освіти і кращого майбутнього. Кожен має відповідальність за те, щоб ця доброчесність існувала в реальному житті, а не тільки на папері. І починати треба з себе.

Старіченко Христина

Запорізька гімназія №93 Запорізької міської ради

ДОБРОЧЕСНІСТЬ – МОЖЛИВІСТЬ СТАТИ КРАЩЕ

Кожен з нас живе в світі, де знання та гарна освіта є запорукою до побудови успішного майбутнього. Сьогодні більшість з нас має вільний доступ до нової інформації та можливість отримувати знання, користуючись посібниками, навчальними сайтами та онлайн-курсами. Та чи всі ми користуємося цими можливостями доброчесно? Єдиний спосіб, який допоможе відповісти на це питання – задати собі ще одне: «Знаю я, що таке академічна доброчесність?», або «Чи дотримуюсь я її принципів?»

Доброчесність - це перш за все про моральні цінності. Це відповідальність, розуміння власних цілей, повага та цінування праці інших, особистий розвиток. Ми повинні усвідомлювати, що кожен з нас окрема особистість, яка самостійно формується через свої звички та погляди, які так чи інакше набуваються нами з

кожним днем. Саме зараз, в шкільному підлітковому віці ми формуємо себе, свої уявлення про світ та плани на майбутнє, і академічна доброчесність – перша сходинка до формування справді гідної та чесної насамперед перед собою людини. Академічна доброчесність – це спосіб навчитися чомусь новому, бути дисциплінованим, розвивати в собі силу волі, критичне та логічне мислення, креативність.

Доброчесність у навчанні – це про повагу до себе. Використання штучного інтелекту, копіювання чужих робіт та регулярне списування, з часом вселяє в учня невпевненість у собі та думки про те, що він не здатен на щось сам. В результаті людям стає все важче підтримувати будь-які розмови у компаніях через відсутність критичного мислення. На уроках дати відповідь на запитання вчителя стає все складніше, а сформулювати свою точку зору взагалі здається чимось неможливим.

Регулярний пошук готових проектних робіт та відповідей на тести перетворюється на залежність, якої позбутися до снаги не кожному. Відсутність переконливої мотивації та розуміння шкідливих наслідків, нанесених таким способом навчання, іноді не вистачає для того, щоб стати краще.

«Інші не дотримуються академічної доброчесності, і я теж можу!», або «Вони теж користуються штучним інтелектом, і нічого!». Звичайні відмовки, які, на жаль, несуть за собою жахливу правду: іноді кожен може помилятися, навіть якщо це багатомільйонний натовп. Варто спробувати прислухатися тільки до свого внутрішнього голосу, який говорить тобі, як буде краще для тебе. Для тебе краще бути доброчесною людиною, котра готова отримувати знання з джерел, які не порушують академічну доброчесність.

Отже, академічна доброчесність – це не лише про навчання, а і про підхід до життя. Це чесність з людьми, відкритість до нових знань, вміння брати відповідальність за свої вчинки. Це вибір, який формує характер та загартовує силу волі. Академічна доброчесність — це не лише про уникнення списування, це ще й про формування мислення. Вміння самостійно аналізувати інформацію, ставити запитання, сумніватися — все це складова доброчесності. Ніхто з нас не народжується доброчесним – ми набуваємо цю якість з кожним днем. І навіть коли помиляємось, важливо мати мужність визнати помилку та не відступати. Бути доброчесним – це значить бути вільним від думок та страху про провал. Це не обмеження, а свобода. Свобода бути собою, бути впевненим у власних знаннях і виборі.

Лише той, хто здобув знання чесно, може бути впевненим у собі й готовим до реального життя. І саме це — справжній успіх.

Степанюк Анна

Комунальний заклад вищої освіти

«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

ЯК Я БАЧУ ПОЧАТОК ЗАНЕПАДУ ЛЮДСТВА

Усе починається з того, що людей поступово уніфікують. Їх відучать мислити інакше, лякатимуть будь-яким відхиленням від «норми». Потім створять щось, що викликає залежність — соцмережі, ігри, нескінченний контент — і вкрадуть головне - час. Далі створюють зону комфорту, з якої не хочеться виходити. Людина звикає до пасивності, а суспільство лише підкріплює її байдужість. Інновацій немає, ресурси вичерпуються, проблеми не вирішуються. І що далі — тим гірше. Це звучить як антиутопія, але вже давно стало реальністю.

А тепер — до академічної доброчесності. Як вона пов'язана з усім цим? Дуже прямо.

Пригадую, як у 5 класі перейшла в нову школу. Моя бабуся любить математику, і ми разом іноді розв'язували задачі, коли був вільний час. 5 клас, школа, урок математики, я біля дошки. Я виконала завдання на три дії, скоротивши його до одного прикладу — логічно й правильно. Але замість похвали почула: «Ми звикли писати інакше. Розпиши трьома діями». Тоді я вперше зіткнулась із тим, що нестандартність не вітається. Якщо думаєш інакше — тебе намагаються виправити.

Саме так створюється середовище, де простіше списати, ніж старатись і вчитись. Бо будь-яка інша точка зору або спосіб мислення часто ігноруються, або гірше - засуджується. І тут виникає головна проблема: у школі не заохочують бути собою. Учителю складно знайти баланс між тим, щоб залишатись авторитетом і водночас дозволити учням мислити самостійно.

Друга проблема — ритм сучасного світу. Ми постійно поглинаємо інформацію, але майже не встигаємо її осмислити. Відволікають соцмережі, новини, сповіщення. А ще — зручність. ChatGPT, наприклад, може написати есе за кілька хвилин. Тож навіщо напружуватись? Але така логіка вбиває новаторство.

І тоді лишається питання: хто буде тим, хто змінює світ? Мабуть, людина, якій байдуже до думки інших, яка не боїться бути «не такою». Але сьогодні таких часто називають егоїстами. І якщо лише «егоїсти» здатні створювати нове, чи буде це добром для більшості? Навряд.

Я ж мрію про світ, де бути інакшим — нормально. Де навіть якщо ти не розумієшся на математиці, це не робить тебе поганим учнем чи нерозумною людиною. Де твої ідеї важливі, навіть якщо вони не вписуються у звичні рамки.

Академічна доброчесність — це не лише «не списуй». Це про повагу: до себе, до інших, до прав бути різними. Якщо учень знає, що його думка цінна — йому немає сенсу списувати. Бо його власний шлях визнають.

Все починається з малого — дозволити собі та іншим бути собою, бути різними. Бо хтозна, скільки талантів поховано лише тому, що їм сказали: «Роби, як усі». Академічна доброчесність в даному випадку є лакмусовим папірцем, який показує, наскільки ми готові чути, бачити, розуміти та сприймати нове і таким чином доброчесних інноваторів буде більше. І вірю в те, що занепаду людства не станеться.

Семенюк Анастасія

Національний університет «Запорізька політехніка»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Під академічною доброчесністю розуміють певні етичні принципи, яких мають дотримуватися учасники освітнього процесу та наукової діяльності. Коли я почула про цей конкурс, першою думкою було: «Чи знають сучасні школярі цей термін?» Чотири роки тому, коли я вчилася у школі, про поняття академічної доброчесності ми чули від деяких вчителів, але зовсім не розуміли його поняття. Адже були сфокусовані саме на здачі ЗНО, а інші предмети, які не входили в перелік екзаменів, були не в зоні наших інтересів. Вчителі ж цього не заохочували, вони читали нам лекції про правильність та погрожували низькими оцінками. Нас це не зупиняло, звісно. Згодом через відсутність реакції з нашого боку, вчителі перестали боротися з тотальним списуванням. А коли ми вступили до вишів, то виявилось, що усі предмети шкільної програми потрібні. Але для університетських завдань вже немає ГДЗ.

Але проблема списування стосується не лише дітей та студентства, вона має більш глобальний характер та існувала завжди на різних рівнях і мала різні результати. Доволі часто в сучасному інформаційному просторі України з'являються матеріали про плагіат політиків, а саме міністрів, депутатів у різних країнах світу. Прикметно, що Україна найчастіше згадується у новинах подібного контексту. Найстрашнішим є той факт, що українські міністри освіти часто фігурують в скандалах про плагіат. Дивним видається, що жоден з них не відмовляється від посади, а лишень від наукового ступеня, вважаючи це виправданням. Здається дивним, що визнала власний плагіат може керувати міністерством головна задача якого контролювати культуру академічної доброчесності серед школярів та студентства. Як він може бути аксіологічним орієнтиром для керівників університетів, наукових установ, шкіл, молодих дослідників та пересічного школяра?

Новим викликом для академічної доброчесності є поява штучного інтелекту, який набагато «розумніший» і більш потужний ніж ГДЗ. Цей інтелектуальний прорив ставить під загрозу сферу освіти у всьому світі. Генеруючи відповіді на найактуальніші питання для сучасної науки, він одночасно дає відповіді на найпростіші шкільні завдання: створюючи геніальні есеї, перекладаючи тексти, вирішуючи математичні та фізичні задачі. Цей геніальний витвір людства ставить під загрозу його існування. Адже потрапивши до людей зі злими намірами штучний інтелект може створювати реалістичні фейки, в яких героями стають покидьки-загарбники. ШІ створює їм брехливий позитивний бекграунд і фактично переписує історію України. Існують цілі схеми, зав'язані на штучному інтелекті, за якими російські пропагандисти поширюють свої наративи у соціальних мережах. Основними їхніми аргументами є перекручування, а часто і фальсифікація історичних подій. А переписування історії під політичні процеси є основою для перегляду історичних подій, а це є академічно недоброчесним.

Інша проблема ШІ це використання його в науковій сфері, а саме: для фальсифікації даних, переписування авторських текстів у дисертаціях та дослідженнях. Для учасників освітнього процесу на різних рівнях стало нормою згенерувати висновки наукової статті за допомогою штучного інтелекту. Або іноді вистачає лише теми курсової роботи, щоб отримати повний текст з вигаданими джерелами. Щобільше, існують бізнеси, які заробляють на написанні наукових робіт за допомогою штучного інтелекту. У своїй рекламі вони, звісно, про це не згадують.

І неочевидною проблемою ШІ є використання його у медіа. Діпфейки, навіювання, згенеровані зображення, які часто використовують у соціальних мережах для підняття активності сторінки — усе це лише частина шкоди, яку несе штучний інтелект для інформаційного простору України. Найгіршим є повторення кремлівської пропаганди, яку вони ж в ШІ й заносять, адже штучний інтелект не вміє розрізняти надійне джерело і заангажований матеріал. Уявлення про всевіду штучний інтелект зводить нанівець усі старання фактчекерів і порушує усі правила інформаційної гігієни.

А починали ми цей есей з готових домашніх завдань, які не дозволяли нам сформулювати критичне мислення та допомагали нам навчатись нечесно. Чи може людина, яка вчилася поза нормами академічної доброчесності розібратися у багатогранному сучасному інформаційному світі та знайти в ньому своє місце?

Тимченко Анастасія

Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів №11

Роменської міської ради Сумської області

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ

Мабуть, не існує зараз такої людини котра навчаючись у школі, жодного разу не списувала б. Один раз чи два, а може й більше. Неважливо. Та чи задумувалися ви потім, до чого може призвести регулярне списуванні? Я хочу сказати, що це вже як вид самообману, коли людина настільки звикає до цього процесу, що потім не може змусити свій мозок мислити критично, знаходити взаємозв'язок між тими чи іншими речами, їй складно навіть сконцентруватися над запитанням. Це наче якась залежність, учень розуміє, що тільки списуючи він може стати відмінником, це здається йому легше й швидше, аніж довго готуватися до кожного предмета. Але згодом, коли прийде час готуватися до іспитів, учень зрозуміє, яку велику помилку під час навчання він зробив, адже тоді доведеться по-справжньому навчатися, і не просто повторювати вже вивчений матеріал, а вчитися всьому з нуля, адже навіть базових знань з предметів може не бути. І все це саме через академічну недоброчесність. І тільки тоді, коли починаєш готуватися до іспитів розумієш, що оцінки – це далеко не найважливіше в здобутті освіти, головне те, що у вас «у голові». Тому я за те, аби дотримуватися доброчесності в навчанні, звичайно, в сучасному світі це особливо складно робити, бо ж зараз існує купа ресурсів для відповідей на всі запитання. Але ж можна використовувати штучний інтелект на користь нашої з вами освіти. Наприклад, спробувати завести з ним дискусійну розмову щодо якогось твердження, спробувати з неї вийти переможцем, використовуючи переконливі аргументи, або ж можна попросити, щоб ШІ розповів вам тему з предмета, яку ви пропустили або не зрозуміли.

Дотримуючись академічної доброчесності ви, в першу чергу, розумієте, наскільки важливо бути чесним перед собою, а вже потім перед своїм вчителем. Вивчаючи різні науки ви почнете розуміти, що вам більше подобається, а що ні, зрозумієте, в якій сфері ви справді обізнані й «сильні», врешті-решт вам буде легше визначитися з своєю майбутньою професією, в якому напрямку вам загалом розвиватися.

Не кожному під силу дотримуватися правил академічної доброчесності. Це правда. Але, на мою думку, це дуже важливо, адже від нас самих, молоді, залежить майбутнє нашої країни та світу. Ми маємо стати хорошими спеціалістами в обраній професії, і тому маємо розуміти, що без доброчесності в навчанні нам цього навряд чи досягти.

Ткачова Анна

*Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів №11
Роменської міської ради Сумської області*

СТАНЬ ЛЮДИНОЮ, ГІДНОЮ ПОШАНИ!

Кожен, хто ступає на шлях освіти, рано чи пізно стикається з викликом: пройти крізь труднощі чесно чи обрати легкий шлях, нехтуючи засадами порядності. У сьогоднішній, коли освіта є ключем до успіху, питання академічної доброчесності стає надзвичайно актуальним. Чесність у навчанні – це не просто дотримання регламенту, а прояв персональної відповідальності, поваги до самого себе й оточення. Отож, де поставити розділовий знак у реченні: «дотримуватися не можна порушувати»?

Найперше, доброчесність виховує особистість. Коли студент звикає до списування, плагіату чи фальсифікації результатів, він навчається не розмірковувати, а хитрувати. Це може дати короточасну вигоду, але в перспективі лише нашкодить. Освіта без чесності – це будівля на хитливому ґрунті: здається міцною, допоки не настає реальне випробування. І тоді той, хто не звик до самостійного мислення, виявляється беззахисним перед реальними життєвими викликами.

По-друге, дотримання академічної доброчесності сприяє розбудові суспільства. Якщо в державі процвітає корупція навіть в освітній сфері, годі сподіватися на поступ. Успішні нації базуються на знаннях, здобутих чесно, а не на «куплених» дипломах і фіктивних оцінках. Кожен студент, обираючи чесний шлях, вкладає часточку у майбутнє своєї країни.

Чому ж тоді багато людей ігнорують доброчесність? Причини різні: острах поганої оцінки, нестача часу, тиск викладачів чи батьків. Але виправдання тут недоречні. Порушення доброчесності – це наче стежка через поле: спершу видається, що вона веде до успіху швидше, та з часом стає зрозуміло, що вона не має кінця. Крім того, у сучасному світі просто знайти безліч матеріалів, які спокушають списати. Інтернет відкриває доступ до готових рефератів, дипломних робіт, а штучний інтелект може писати тексти за лічені секунди. Але чи варто обманювати самого себе? Чи не краще докласти зусиль і здобути справжні знання? Перший крок – усвідомлення, що навчання не є змаганням за бали. Головне – це процес отримання знань, корисних у майбутньому. Не потрібно боятися помилок, адже саме вони допомагають розвиватися. Другий крок – відповідальність. Кожен студент повинен ставити собі високі вимоги і не шукати виправдань для нечесності. Важливо розуміти: доброчесність – це не просто виконання правил, а стиль життя. Третій крок – підтримка оточення. Якщо кожен студент, викладач, батько чи мати будуть пропагувати чесність, то й суспільство зміниться. Важливо підтримувати відкритість, справедливість і повагу до зусиль кожного.

Отже, якщо ми бажаємо жити у світі, де знання цінуються, а не купуються, де професіоналізм важливіший за зв'язки, то вибір очевидний. Доброчесність у навчанні – це єдиний правильний шлях. Отож, розділовий знак у фразі «дотримуватися не можна порушувати» має бути після першого слова. Адже

лише той, хто діє чесно, здатен стати справжнім професіоналом і людиною, гідною пошани.

Токар Вікторія

Сумський національний аграрний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИБІР, ЩО ФОРМУЄ МАЙБУТНЄ

Що ми відчуваємо, коли отримуємо високу оцінку за завдання, виконане самостійно? Гордість, впевненість, натхнення. Натомість, коли цю саму оцінку здобуто шляхом списування чи замовлення роботи, часто відчувається порожнеча. Усі ми, хто навчається, хоч раз опинялися перед вибором: витратити кілька вечорів на створення власного тексту чи обрати легший шлях. Саме в цей момент постає питання академічної доброчесності.

У сучасному світі, де інформація доступна миттєво, академічна доброчесність стала не просто формальністю, а справжнім викликом. Проте, важливо усвідомлювати, що навчання – це не лише про бали, стипендії чи диплом. Це насамперед процес становлення особистості, фахівця, громадянина. Спосіб, у який ми здобуваємо знання сьогодні, визначає наше ставлення до життя завтра.

Академічна доброчесність – це про чесність, відповідальність, повагу до себе та інших. Водночас, це внутрішній вибір кожного: дотримуватися принципів чи порушувати їх. Особливо актуальним це питання є для України сьогодні. В умовах боротьби за майбутнє країни, важливо не лише відновлювати інфраструктуру, а й будувати чесне, освічене суспільство, що починається з університетських аудиторій.

Яскравим прикладом може слугувати випадок з мого власного досвіду в університеті. Один студент під час заліку скористався шпаргалкою, отримав попередження та можливість перескласти. Однак, вдруге він знову обрав нечесний шлях. Реакція більшості в групі була показовою – «усі так роблять». Саме в цьому криється найбільша проблема: коли нечесна поведінка стає нормою, освіта втрачає свою сутність.

Дипломи, отримані завдяки плагіату чи списуванню, не мають справжньої цінності. Якщо людина здобула «освіту» нечесним шляхом, як вона зможе якісно виконувати професійні обов'язки? Що станеться, коли такий лікар лікуватиме пацієнта, або інженер, який «склав» усі предмети завдяки готовим рефератам, проектуватиме міст? Відповідь очевидна, тому дотримання доброчесності є питанням не лише особистим, а й суспільним.

На щастя, в українській освіті вже відбуваються позитивні зміни. Більшість вищих навчальних закладів мають політику академічної доброчесності, роботи підлягають перевірці на плагіат, студенти відвідують курси з етики, а викладачі проходять спеціальні тренінги. Проте найважливішим є зміна свідомості. Лише тоді, коли студенти почнуть усвідомлювати цінність чесного навчання, можна буде говорити про справжню реформу.

З власного досвіду можу стверджувати: дотримання доброчесності – це шлях не завжди легкий. Іноді виникає спокуса піддатися, особливо коли наближається дедлайн або бракує сил. Але водночас – це шлях самоповаги. Кожна самостійно написана робота, кожна чесно отримана оцінка формують не лише знання, а й характер. Моє рішення не списувати ґрунтується не на страху покарання, а на бажанні знати, що мої досягнення є результатом власних зусиль.

Академічна доброчесність – це більше, ніж просто правило. Це стиль життя, що відображає повагу до себе, до своєї майбутньої професії та до своєї країни. Якщо ми прагнемо бачити Україну сильною, демократичною та освіченою, зміни мають починатися з кожного з нас. З чесною відповіді на просте запитання: якою людиною я хочу стати після завершення навчання?

Я обираю чесність не тому, що це модно, а тому, що це правильно. Адже лише тоді освіта має справжній зміст, а майбутнє – реальну надію. Ще в шкільні роки я часто чула фразу: «Не головне оцінка, головне – знання». Тоді це здавалося лише виправданням для тих, хто отримував низькі бали. Але з часом я усвідомила справжню цінність цих слів. У сучасному світі, де майже будь-яку інформацію можна знайти в інтернеті, легко піддатися спокусі списати контрольну, завантажити готову курсову або навіть скористатися штучним інтелектом замість власних роздумів. Але чи можна це назвати навчанням? Чи дає це можливість стати кращим?

Академічна доброчесність – це свідомий вибір. Вибір вчитися чесно, навіть коли це складно. Вибір мислити самостійно, навіть якщо це потребує більше часу. Це не лише питання оцінок чи документів, а й поваги – до себе, до викладачів та до знань, які ми здобуваємо.

Я переконалася в цьому на власному досвіді. Пам'ятаю, як на першому курсі багато студентів списували курсові роботи знайдені в інтернеті. Це здавалося простим рішенням: списав – отримав. Але під час усного захисту ставало очевидно, хто дійсно розуміє матеріал, а хто просто приніс роздрукований текст. Один мій одногрупник не зміг відповісти навіть на елементарні запитання. Було соромно не стільки за нього, скільки за систему, де подібна практика все ще існує.

Україна активно працює над впровадженням стандартів академічної доброчесності. У багатьох університетах запроваджено перевірку на плагіат, проводяться лекції з етики навчання. Але найважливішою є внутрішня

трансформація, яка має відбутися в кожному з нас. Я знаю студентів, які відмовлялися від легких шляхів, навіть ризикуючи отримати низькі бали. Це справжній вибір – не завжди популярний, але завжди чесний.

Коли ми говоримо про доброчесність, ми говоримо не лише про навчання, а й про наше майбутнє. Адже студент, який звик списувати, з великою ймовірністю стане працівником, який недбало ставитиметься до своїх обов'язків. А суспільство, яке це толерує, отримає неякісну медицину, погані дороги та взаємну недовіру.

Особисто для мене академічна доброчесність – це постійний виклик. Не завжди вистачає часу, сил чи натхнення. Але кожного разу, коли я подаю роботу, виконану самостійно, я відчуваю гордість. Навіть якщо оцінка не ідеальна, вона – моя, і це додає мені впевненості.

Можливо, ми не зможемо змінити всю систему миттєво. Але ми можемо почати з себе: бути чесними, поважати чужу працю, вчитися по-справжньому. Бо лише тоді знання мають справжню цінність, а диплом стає не просто формальним документом, а підтвердженням того, що ти дійсно чогось вартий.

Топчій Антоніна

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Дотримання академічної доброчесності є актуальним питанням для освітян та здобувачів освіти. Особливо гостро постає ця проблема через стрімкий розвиток цифрових технологій та використання можливостей штучного інтелекту для навчання. Кожен здобувач освіти має доступ до швидкісного Інтернету та сучасних гаджетів, що створює передумови для використання в навчанні праці інших людей та обману.

Що ж є фундаментом академічної доброчесності? Чому у період розвитку цифрових технологій постало питання про її дотримання? А також постає філософське питання для здобувачів освіти: важливий високий бал чи ґрунтовні знання з дисципліни? Якщо отримання ґрунтовних знань не є мотивом у навчанні, тоді можуть виникнути думки з приводу того, як списати отримане завдання або скористатися чужою готовою роботою. І саме тоді користувач звертається по допомогу до гаджетів та штучного інтелекту, щоб виконати завдання або написати наукову роботу. Отже, основою для формування академічної доброчесності є такі провідні чесноти особистості, як порядність, відповідальність та чесність.

Хто ж потенційно спроможний подати чужі виконані завдання, як свої напрацювання? Звичайно, що людина, яка є порядною та вихованою за всіма моральними принципами, не зможе так ганебно вчинити, їй це не дозволить зробити почуття совісті та стійкі моральні принципи. Вихована та свідома особистість ніколи не представить чужу роботу за свою, це для неї є ганебним вчинком. Такого шахрая дуже легко вивести «на чисту воду». Достатньо задати пару запитань з даної теми, і стане зрозуміло, чи є людина автором цієї роботи.

Дуже важливо також пам'ятати, що порушення доброчесності у навчанні несе за собою суворе покарання або втрату довіри, що іноді навіть більш важливо за одноразовий результат у вигляді оцінки. Доброчесність у навчанні формує в особистості важливі навички для подальшої професійної діяльності і життя в цілому: чесність, відповідальність, пунктуальність, креативність, старанність тощо. Студент, який постійно шукає «легких шляхів» у виконанні заданих домашніх завдань, самостійних та контрольних робіт, у майбутньому стане працівником, який або буде перекладати свої обов'язки на інших колег, або просто не зможе проявити себе гідним працівником через низький рівень професійності й змушений буде звільнитися та шукати собі іншу професію.

Навчаючись у коледжі, більшість студентів стикаються із проханнями від одногрупників у допомозі з виконанням домашніх завдань, написання самостійних та творчих робіт. Ця допомога полягає у простому «Дай списати!». Зазвичай студенти діляться своїми роботами із набридливими вимагачами робіт, бо не хочуть зайвих сварок, хочуть підтримати одногрупників або таким чином завести собі нових друзів. Але потрібно віднайти в собі мужність і ствердно відмовити, сказавши «Ні!» на подібні прохання. Це часто зробити нелегко, бо бажання допомогти та стати в нагоді комусь переважає. Вважаю, що ті, хто звик все отримувати просто так, не докладаючи жодних зусиль, з часом просто деградує як особистість. Тому я особисто намагаюся дотримуватись принципів академічної доброчесності завдяки своїм знанням та вмінням.

Щиро вірю у те, що з часом усе ж таки всі учасники освітнього процесу стовідсотково будуть слідувати принципам академічної доброчесності. Це робота кожного – усвідомити злочинність крадіяства чужих інтелектуальних надбань при своєму мінімальному внеску в справу, а також зрозуміти, що виконання домашнього завдання за 3 хвилини спотворює саму сутність навчання – збагатити себе знаннями та вміннями. Саме тоді всі галузі науки поповнилися б новими прогресивними науковими відкриттями, які були б неповторними й оригінальними. Адже, порушення питання про академічну доброчесність є важливим і спрямованим на підтримку чесного і відповідального навчання майбутніх професіоналів своєї справи. А українці з давніх-давен славляться своєю неординарністю, творчим підходом, креативністю та доброчесністю.

Хочеться вірити, що ці чесноти переможуть обмеженість, хитрість, бажання скористатися чужим, обдурити. Будьмо оптимістами щодо цього!

Фальченко Олександр
Державний навчальний заклад
«Сумське міжрегіональне вище професійне училище»

МІЙ ВИБІР: ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ

У сучасному світі, де темп життя постійно зростає, а спокуси зрізати шлях до успіху стають дедалі витонченішими, мій вибір залишається непохитним: доброчесність у навчанні, бо здобуті знання згодом стануть фундаментом для побудови майбутнього, визначать напрямок моєї професійної дороги. Як учень професійно-технічного училища, я розумію, що навчання — це не просто процес отримання оцінок чи диплома. Це шлях формування навичок, розкриття потенціалу та саморозвитку.

Доброчесність у навчанні починається з чесного виконання завдань, з поваги до інтелектуальної праці. Це означає визнання авторства ідей, чесне цитування джерел та відмову від плагіату у будь-якій його формі. Кожна наукова робота, кожне есе, кожна презентація є результатом чієїсь наполегливої праці, досліджень та роздумів. Привласнюючи чужі досягнення, ми не лише обманюємо себе та викладачів, але й знецінюємо зусилля інших, підриваючи саму основу доброчесності. Наприклад, коли я робив презентацію про історію своєї професії, то вказав джерела інформації, з яких брав матеріали. Це не лише показує мою чесність, але й демонструє, що я ціную працю авторів цих матеріалів.

Чесність на екзаменах та контрольних роботах є ще одним важливим аспектом доброчесності. Спроба списати чи скористатися забороненими матеріалами — це не лише порушення правил, але й свідчення власної невпевненості та небажання докладати необхідних зусиль для опанування знань. Справжнє розуміння предмета приходить через самостійну роботу, через подолання труднощів та помилок. Лише таким чином набуті знання стають міцними та корисними у майбутньому. Наприклад, мій друг, який старший за мене, теж опановує професію автослюсаря, одного разу здав викладачу списану роботу з технічного креслення. Потім хвалився своєю оцінкою. Та коли він прийшов на практику в автосервіс, то виявилось, що не вміє читати креслення і не розуміє, як працюють деталі автомобіля. Цей випадок довів мені, що доброчесність — це не лише про сьогоднішній вибір, але й про підготовку до майбутніх викликів.

Проте, доброчесність у навчанні виходить далеко за межі формальних вимог. Вона охоплює також відповідальне ставлення до навчання як до процесу саморозвитку. Це означає активну участь у обговоренні матеріалу, який вивчається, прагнення до глибокого його розуміння, а не лише до отримання високої оцінки. Доброчесний учень не боїться ставити запитання, визнавати власні помилки та вчитися на них. Він розуміє, що навчання – це безперервний процес, який вимагає наполегливості, самодисципліни та інтересу до знань.

Мій вибір на користь доброчесності у навчанні ґрунтується на кількох важливих переконаннях. По-перше, я вірю, що справжній успіх базується на чесності та наполегливій праці. Будь-які тимчасові вигоди, отримані нечесним шляхом, є ілюзорними та не приносять справжнього задоволення. По-друге, я прагну розвивати в собі не лише знання, але й важливі моральні якості, такі як відповідальність, чесність та повага до інших. Я усвідомлюю, що професійна діяльність вимагає і знань, і поваги до клієнтів, і відповідальності перед ними. Саме доброчесність дозволяє стати не просто спеціалістом, а людиною, якій можна довіряти. Ці якості, на мою думку, є запорукою успішної кар'єри та гармонійного життя в суспільстві.

Зрештою, доброчесність у навчанні – це свідомий вибір, який відображає мої цінності та прагнення. Я розумію, що в житті бувають різні ситуації, і не завжди легко залишатися чесним. Але вірю, що лише доброчесна праця дозволить мені стати справжнім професіоналом своєї справи. Адже професія – це не лише про гроші, але й про відповідальність перед людьми, яким я буду надавати свої послуги.

Обираючи доброчесність, я обираю шлях справжніх знань, особистісного розвитку та гідного майбутнього!

Фіногенова Катерина

Запорізькій державний медико-фармацевтичний університет

ЯК КОМУНІКАЦІЯ СПРИЯЄ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ

З дитинства людей вчать бути доброчесним: ділитися іграшками в дитячому садку, бажати гарного дня, прощаючись, чи поступатись місцем людям похилого віку в громадському транспорті. У школі часто говорять про те, що наші знання і зусилля – запорука сміливого і великого майбутнього, а списування неминуче призводить до занепаду і невігластва. Поступово, в житті дитини, а згодом і підлітка з'являється таке поняття як «академічна доброчесність», що є низкою якостей, котрі роблять з пересічної людини інтелектуальну, розвинену та

зрілу особистість. Однак, мало хто розповідає про витoki цих тверджень, а спокуса швидких результатів і короткочасного, але успіху, продовжує штовхати велику кількість здобувачів освіти, наприклад, на придбання готових рефератів.

Втім, проблематика академічної доброчесності стосується не лише здобувачів освіти, а й тих, хто надає освіту. Нерідко можна зустріти в різних закладах освіти викладачів, які вважають нормою принижувати здобувачів освіти, знаходити улюбленців і упереджено ставитись до слів тих, чий образ не збігається з їх власними суб'єктивними критеріями. Такий спосіб викладання не породжує в головах дітей чи молодих людей нічого окрім страху і сорому за те, що вони чогось не знають. Вивчення матеріалу перетворюється з захопливої пригоди на тривожний акт боротьби із власним «Я». Викладач, що має формувати навколо себе безпечний простір, де кожен може дізнатись щось нове і проявити себе якнайкраще, формує натомість напружену атмосферу, в якій у здобувача освіти головне завдання – оминати приниження і не сказати зайвого. Навряд чи за таких обставин у людини з'явиться бажання залишатися чесним чи проявляти цікавість до предмета, а те, що звинувачення стимулює відчуття провини – не нове. Р. Баумайстер та Б. Бушмен писали про це ще у 2007 р. [1]. Втім, цей вплив абсолютно рівноцінний. Поведінка здобувачів освіти так само змінює ставлення викладача до освітнього процесу та спосіб комунікації.

Спілкування завжди було, є і залишатиметься одним з найпотужніших рушіїв змін та розвитку в будь-якій галузі й академічна доброчесність тому не виключення. Зупинимось на мить і спробуємо стати на місце людини, яка вчинила не дуже гарно і, наприклад, списала домашнє завдання. Що спонукало її до цього? У більшості випадків цим по-справжньому ніхто навіть не цікавиться. Зазвичай, людину звинувачують в обмані, дратуються і ставлення до неї змінюється. Тут можна цілком резонно зауважити: «Так! А як інакше? Не будемо ж ми хвалити людину за те, що вона привласнює роботу інших працюючих людей?! Це неприпустимо!». Проте, якщо дивитися на довгострокові наслідки цієї реакції, з'являються певні нюанси.

Що ж дає негативна реакція на таку поведінку? У кращому випадку людина почне змінюватись, проте не тому, що вона дійсно посипала голову попелом і встала на шлях істинний, а лише через те, що їй якось потрібно адаптуватись до стандартів суспільства, де вона знаходиться й оминати покарання. З часом, коли її коло спілкування зміниться – старі звички дадуть знати про себе, бо її глибинна власна думка залишиться незмінною. Є, звичайно, і сумніші варіанти розвитку подій. На деяких людей зовнішній контроль діє абсолютно протилежно. Неприйнятна поведінка стає своєрідним щитом і лише посилює неприязнь до викладача [2]. Звідси й беруть початок угруповання молодих людей, які активно

засуджують того, хто вказував їм на помилки в минулому. Погодьтеся, картина зовсім не з яскравих. Страждають як викладачі, які губляться в методології викладання, стикаючись з невіглаством, так і здобувачі освіти, які намагаються здолати упереджене ставлення, замість того, щоб вчитися. Тому постає питання: «Як культивувати дисципліну, добропорядність та розвивати цікавість до навчання без тиску?».

На допомогу приходять чудова техніка ненасильницької мови спілкування (далі – НМС), що була розроблена М. Розенбергом в 1983 р. [3]. Її відмінність полягає в тому, що за основу власних висловлювань дослідник пропонує брати власні потреби та спостереження. Людина, яка має здорову самооцінку і чітко розуміє, як до неї мають ставитись, чого вона хоче і прагне досягти в цьому житті – точно не займатиметься шахрайством, бо в неї немає потреби догоджати комусь або, навпаки, захищатись від когось. Усвідомлення власних потреб приводить людину туди, де їй справді цікаво. Який сенс підробляти доповідь чи курсову, якщо ти вивчаєш те, що дійсно відчувається твоїм? Правильно – ніякого. Так само і з викладачами, що поводяться непрофесійно і подають поганий приклад. Навряд чи вони б продовжували цим займатись, якби чітко були в змозі усвідомити, які потреби вони намагаються задовольнити в такий спосіб. НМС прибирає оцінювальні твердження і вчить концентруватися не на категоріях «добре» і «погано», а на реальності. Не на тому, що «не можна робити», а на тому, як ми можемо сфокусувати увагу людини на тому, що хочемо культивувати в ній. Спілкування за цією технікою буквально складається з викладу спостережень, пропозицій і висловлення почуттів. А тут, хочеш – не хочеш, а почнеш замислюватись над тим, хто ти й що відбувається навколо тебе.

Звісно, чітко усвідомлювати власні бажання та потреби – це велика праця над собою і свого роду навичка, що напрацьовується з часом, але ті плоди, які вона дає для суспільства, неоціненні. Зрештою, саме чесність і щирість справді роблять людину вільною та щасливою.

Використані джерела:

1. Baumeister R. F., Bushman B. J. *Social Psychology and Human Nature* Belmont, CA : Wadsworth, Cengage Learning, 2014. 690 p.
2. Harmon-Jones E., Mills J. An introduction to cognitive dissonance theory and an overview of current perspectives on the theory. *Cognitive dissonance: Reexamining a pivotal theory in psychology* / E. Harmon-Jones (Ed.). 2nd ed. Washington, DC : American Psychological Association, 2019. pp. 3–24. <https://doi.org/10.1037/0000135-001>.
3. Rosenberg M. *A model for nonviolent communication*. Philadelphia, PA: New Society Publishers, 1983. 36 p.

Харькова Іванна

Комунальна організація (установа, заклад) «Шосткинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 Шосткинської міської ради Сумської області»

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСОБИСТИЙ ОРІЄНТИР

Я переконана, кожен з нас неодноразово чув фразу: «Дотримуйтесь академічної доброчесності», однак не кожен до неї дослухався, оскільки не розумів у чому полягає її сутність і чому на ній так постійно зосереджуються. Насамперед, академічна доброчесність – це ключ, який відчиняє двері до успішного життя. Саме вона робить особистість готовою до будь-яких викликів, що є вкрай важливим аспектом для того, щоб її оцінили як людину-професіонала і без зайвих вагань взяли на жадану для неї посаду .

Також академічна доброчесність – це фундамент якісної освіти. Списуючи, ви обманюєте самі себе, адже яким би не було завдання, чи то тестування, чи то написання твору, воно створене саме для того, щоб ви перевірили себе на знання відповідних тем і, у разі виявлення помилок, змогли проаналізувати їх та надолужити знання.

В Україні існує закон, що регулює академічну доброчесність, у якому зазначається, що за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання."[1]

Як бачите, краще вже самому зробити роботу, ніж списавши, в кінці кінців залишитися ні з чим.

Особливо академічна доброчесність актуальна в наш час, коли більшість олімпіад, конкурсів тощо проходить онлайн. Учням, які не готуються до олімпіад і планують списати їх, я б порадила перед тим, як ступити на «слизьку доріжку», подумати тричі. Списавши на перше місце, ви не отримаєте тієї радості, тієї хвили приливу ендорфінів, тієї гордості за себе, які б відчули, написавши самостійно. Проте ви обов'язково будете відчувати дискомфорт, і вам буде якось не по собі від думки: «А хтось же не спав ночами, готуючись, відмовлявся від веселощів задля того, щоб приділити більше часу на підготовку», яка буде постійно

виникати у вашій голові. Повірте, я, як людина з великим досвідом участі у різних олімпіадах, знаю, наскільки воно бере за живе, коли ти на максимум викладався під час підготовки й залишаєшся з нічим, в той час як хтось нічого не робивши займає всі призові місця.

Під час участі в конкурсі «Прокачай логіку» від Національної академії статистики, обліку та аудиту, я також зустрілася з поняттям академічної доброчесності, і скажу чесно, що в цьому конкурсі вона навіть принесла мені перемогу, оскільки більшість учасників, звернувшись по допомогу до штучного інтелекту, були дискваліфіковані, що для мене було великим плюсом, оскільки менше суперників – це більше шансів на перемогу.

Дотримання академічної доброчесності важливе не лише для учнів та студентів під час написання робіт, а ще й для викладачів, адже як же вони зможуть зрозуміти, яку тему погано засвоїли їх «підопічні», якщо ті посписують роботи на «відмінно».

На мою думку, дотримання академічної доброчесності – це також вияв поваги до самого себе, оскільки людина, яка себе поважає, ніколи не стане видавати чужі думки за свої, вона вища за це.

На жаль, у наш час є дуже поширеною проблема недотримання академічної доброчесності серед науковців. Вони запозичують напрацювання інших без дозволу й оприлюднюють їх як свій творчий доробок. Одним з яскравих прикладів, пов'язаних з цією проблемою, був скандал у 2014 році, коли Інесу Артамонову з Донецького національного університету було позбавлено наукового ступеня доктора наук. Вона писала дисертацію на тему «Інтернет-журналістика в Україні: еволюція, соціоінформаційний контекст, системні характеристики», в якій було виявлено багаторазові запозичення й плагіати. Однак, як бачимо, яким би не був відомим науковець – закон для всіх один, і якщо зі сторони закону нехтування академічною доброчесністю – це злочин, то можна сміливо сказати: злочину без покарання не буває.

Отже, академічна доброчесність є одним з найважливіших елементів успіху в усіх сферах людської життєдіяльності, і сьогодні вона має стати особистим вибором кожного.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. № 2145-VIII: станом на 20.04.2025 р. Розділ V. Забезпечення якості освіти. Стаття 42, пункт 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/>

Холод Єлизавета

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

РОБОТА ПЕРЕКЛАДАЧА В ЕРУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Сучасні технології стрімко розвиваються, щодня змінюючи наше життя та роблячи його простішим. Сьогодні вже нікого не здивуєш можливістю здійснювати банківські перекази чи закупи в мережі Інтернет. І навіть більше, чимало повсякденних справ тепер можна виконувати, не виходячи з власної оселі та не докладаючи значних зусиль. Водночас зі згаданими вище перевагами з'являються, проте, і нові виклики, зокрема, ризик глобальних змін на ринку праці, адже якщо автоматизовані системи почнуть витіснити людську активність, компанії, імовірно, потребуватимуть працівників зовсім іншого профілю. Оскільки обрана майбутня професія – перекладач, хотілося детальніше розглянути це питання, проаналізувавши вплив штучного інтелекту на роботу перекладача загалом, а також торкнутися принципів академічної доброчесності в ньому зокрема.

Глибоко переконана в тому, що повна автоматизація інтелектуальної праці – це утопія. Особливо коли йдеться про переклад тексту. Система, якою б досконалою вона не була, може легко припуститися граматичної або смислової помилки – через вірус, програмний збій або використання застарілої бази. Мови – живі системи, що постійно еволюціонують, а штучний інтелект ґрунтується на матеріалах певного часу, а отже, не завжди здатен охопити найновіші мовні зміни. Лише людина, зазначимо, здатна проаналізувати підтексти, ідеї, які можна прочитати між рядків, культурні натяки та образні значення слів, які часто є ключем до адекватного перекладу. Жодна програма у світі поки не здатна повномірно розуміти метафори, іронію чи гру слів – ті елементи, що надають мові глибини, виразності, те, що робить її неповторною.

Крім того, розробники самі визнають недосконалість своїх продуктів. Саме тому доручати переклад важливої документації (зокрема, юридичної, фінансової чи медичної, де задіяно специфічну лексику) винятково штучному інтелекту є надзвичайно ризикованим. Не менш необачно використовувати такі методи й у сфері освіти: недотримання норм академічної доброчесності, плагіат, порушення авторських прав – лише частина можливих неправомірних дій, неминучим наслідком яких є адміністративна, а подеколи й кримінальна, відповідальність.

Варто додати, що ще одна сфера, де штучний інтелект наразі точно безсилий, – усний, особливо синхронний, переклад. Під час живого спілкування фахівець має миттєво реагувати на мовлення, урахувувати контекст, інтонацію, емоційний стан співрозмовника. Прагматика й «авторський меседж» наративу видаються не менш важливими компонентами міжкультурного спілкування, а

отже, і перекладу, адже нерозуміння перекладачем культурно-значущих одиниць як маркерів лінгвокультури може призвести не лише до некоректної передачі оригінального послуху, але й, на жаль, викликати міжнародний конфуз, скандал та ін. Історія знає випадки, коли неправильний переклад міг навіть спричинити конфлікт чи й війну. Точність та релевантність перекладу – запорука успіху фахівця, у цій сфері немає місця помилкам, неофіційним «запозиченням» чи порушенням академічної культури й етики як таких.

Передача змісту в реальному часі потребує глибоких знань, стресостійкості й високої комунікативної компетентності перекладача. Технічний переклад, до всього, повністю залежить від стабільного інтернет-з'єднання. Саме тому покладатися на нього під час важливих перемовин або міжнародних зустрічей було б надто ризиковано. Значно надійніше запросити кваліфікованого спеціаліста, здатного працювати за будь-яких умов.

Ураховуючи викладені вище міркування, зазначимо таке: незважаючи на стрімкий розвиток технологій, жодна машина не здатна повністю замінити людину в такій складній і глибокій сфері, як переклад. Попит на професійних перекладачів зберігатиметься й надалі, а їхня роль, зосібна в контексті збереження мовної культури та дотримання етичних стандартів, як і стандартів академічної доброчесності, – лишатиметься вмотивовано неоціненою.

Хоменчук Марк

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ ЧИ НЕ ДОТРИМУВАТИСЯ?

Бути чи не бути? В. Шекспір завжди мені імponував. Кожен раз коли у мене виникало питання, я завжди звертався до нього. У людини завжди є вибір, якщо людина каже, що немає виходу, це означає, що вихід їй не подобається.

Кажучи про академічну доброчесність, у першу чергу хочеться розуміти тлумачення цього словосполучення. Звернемося до нормативно-законодавчої бази України. Згідно зі статтею 42 Закону України «Про освіту», «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Найважливіше у цьому поясненні те, що воно пояснює усю полісемантичність академічної доброчесності стосовно його учасників. Це можуть бути здобувачі середньої та вищої освіти, викладачі, професори та ін.

Вважаю, що дотримання академічної доброчесності – це справа кожного, але факт тісного зв'язку академічної доброчесності з законом і етичними

Хоцька Ірина

Бердянський державний педагогічний університет

ЗАПОБІГАННЯ НЕ ПОТРЕБУЄ ВИКОРИНЮВАННЯ

«Всі справжні злочини починаються, як невинне діяння»

Ернест Хемінгуей

Поняття академічної доброчесності часто, асоціативним пазлом, складається в уявну картину важливості дотримання стандартів наукової доброчесності здобувачами закладів вищої освіти, а також науково-педагогічними та науковими кадрами України. Примари візії множать етичність образу «академічної доброчесності» на стійку моральну відповідальність та людську духовну стійкість перед спокусою викрадення готової інтелектуальної власності (кваліфікаційних робіт, кандидатських дисертацій, наукових публікацій) третіми особами задля незаконного використання ними чужих ідей з метою власної вигоди.

У постановці риторичного запитання про те, чи слід українському суспільству толерувати цей процес, відповідь має бути, як в алгебрі: категоричною, а реакція — «від'ємною». Оскільки фактично процес апропріації сторонніх ідей студентською спільнотою, яка перебуває в процесі практичної реалізації майбутніх атестаційних робіт; чи помічені факти порушення авторського права у дослідницьких роботах аспірантів, — цілковито можуть підпадати під кваліфікацію крадіжки інтелектуальної власності інших осіб.

Насправді відповідальність у науковій діяльності досі виступає «психологічним паттерном» вітчизняної академічної спільноти де, час від часу, (подібно шахам на ігровій дошці) «чорні фігури» змінюються «білими». І цей процес, на щастя, уповільнюється, коли настає черга «ходу» інтеграції лекційно-виховних годин із нагадування про заборону плагіату та необхідності дотримання академічної доброчесності. Не варто зменшувати відсоток їх результативності. Свідченням цього, слугують новинні повідомлення останніх років від провідних мас-медіа України, що стають все менш присвячені темам ганебних викриттів компіляції наукових робіт псевдонауковцями. Відповідно, в академічному та освітньому просторах стає все менше дій, які призводять до інтелектуальної стагнації, приречуючи націю на стабільність деградації.

Завжди слід пам'ятати про те, що «свіжість думки» — подібна кисню, молекули якого несуть в собі життєвий заряд розвитку. Де чужий творчий доробок, то, за сутністю, «видих», подібний отруйному вуглекислому газу (якщо

спробувати «вдихнути його вдруге про запас»). Так і перепис робіт одне одного призводить до негативних наслідкових ситуацій.

Чи є та сама нитка Аріадни у нашому суспільстві, що здатна раз і назавжди вивести нас з потреби постійного нагадування про предмет дотримання академічної відповідальності у науковій царині? Так. Вона йде від того, аби підхід до вирішення ситуації відбувався роками раніше. Починаючи ще зі шкільних років. Де реферативне повідомлення, завантажене дітьми з Інтернет-мережі (без посилання на першоджерела), не розглядатиметься в якості самостійно підготовленої роботи. Або ж колективно списані одне в одного роботи, учнями професійних закладів технічної освіти. Чиї праці, з самостійного чи авторського, хіба що мають змінені місцями прийменники з прислівниками. Однак все ж претендуватимуть на педагогічне — «старався», оцінене крізь пальці на «задовільно». І вже не паронімально, а вимушено слід замінити на імперативне «заборонено». Нам варто виховати серед молодого покоління нетерпимість до порушення цих норм. Не секрет, що відповідно до чинного законодавства, творчі доробки так само охороняються законом і вітчизняною судовою системою на рівні з матеріальними предметами власності.

Пам'ятаймо, що, не порушуючи академічної доброчесності, зберігається чистота людської совісті, яка в поєднанні з інноваційною думкою кожного здатна створити новий інтелектуальний продукт. Цілковито ймовірно який (в найближчому майбутньому), стане «родючим зерном», з якого «проростуть» позитивні перспективи майбутніх поколінь. Які ніколи не відкриються тому суспільству, котре зносить академічну недоброчесність, починаючи з власної юності, бо, як колись сказав лауреат Нобелівської премії минулого століття — Ернест Хемінгуей: «Всі справжні злочини починаються, як невинне діяння».

Чаус Валерія

КЗСОР «Путивльський педагогічний фаховий коледж імені С.В. Руднева»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність — це не просто набір правил і норм, це основа морального і професійного розвитку кожного студента, науковця чи викладача. Вона є основою не тільки в освітньому процесі, але й у формуванні відповідального, чесного й здатного до творчого пошуку суспільства. Як часто в умовах сьогодення виникає питання: чи можна порушувати принципи доброчесності, чи потрібно їх дотримуватись?

На мою думку, сучасна освіта стоїть на роздоріжжі, де вибір між чесністю і обманом визначає наше майбутнє. Ця проблема особливо актуальна для України, в якій ми активно будуємо систему освіти, що ґрунтується на європейських і світових цінностях. По-перше, доброчесність базується на принципах чесності, поваги до інтелектуальної власності інших, відповідальності за свої дії та роботи. По-друге, якщо ми прагнемо бути чесними людьми, то дотримання академічної доброчесності має бути для нас невід'ємною частиною навчального процесу.

Як на мене, плагіат, списування, маніпулювання результатами досліджень — це порушення, які підривають саму суть освіти. Якщо учні чи студенти використовують чужі ідеї без посилання на авторів, вони не лише порушують правила, але й знецінюють власний розвиток. Адже знання та досвід, набуті через обман, не сприяють формуванню критичного мислення та інноваційних підходів. Відтак, тільки самостійне розв'язання задач та дослідження нових ідей — шлях до лідерства в науці, культурі, технологіях. Крім того, дотримання принципів академічної доброчесності сприяє розвитку важливих рис характеру — відповідальності та самодисципліни. Це не тільки сприяє успіху в навчанні, але й допомагає формувати внутрішню самоповагу та взаємну повагу серед школярів та студентів.

Порушення академічної доброчесності має негативні наслідки. Насамперед, це шкодить особистому розвитку студента. Якщо хтось звик покладатися на чужу працю, а не на власні сили, то це ніколи не приведе до саморозвитку та набуття міцних знань. Така людина стає залежною від зовнішніх факторів і не здатна критично оцінювати інформацію та обирати правильні методи розв'язання проблем. Але найгіршим є те, що порушення академічної доброчесності шкодить загальній репутації освітнього закладу. Якщо навчальний заклад не бореться з плагіатом чи списуванням, то це руйнує довіру до його дипломів, наукових досліджень, навіть до системи освіти в цілому. В результаті випускникам, які не здобули знань власними зусиллями, буде важко в подальшому конкурувати за робочі місця. Окрім того, порушення доброчесності порушує цінності суспільства. Якщо у навчанні ми втрачаємо чесність і прозорість, це призводить до зниження рівня інтелектуальної конкуренції та заохочує до інших видів обману в повсякденному житті.

За моїми переконаннями, студент, який поважає працю інших, має можливість розвиватися в сприятливому середовищі, де всі ідеї, навіть суперечливі, можуть бути вислухані та обговорені. Взаємна повага між студентами та викладачами формує атмосферу відкритості та розвитку. Толерантність у навчанні допомагає враховувати різноманітність думок, що є необхідним елементом академічної свободи. Принципи академічної доброчесності — ще й боротьба з дискримінацією та забезпечення рівних

можливостей для всіх здобувачів освіти. Вони сприяють розвитку здорової конкуренції, де успіх залежить від особистих зусиль і досягнень, а не від списування чи брехні.

Як бачимо, це питання внутрішнього мотивування до саморозвитку. Коли студент розуміє, що його здобутки — це результат власної праці, він отримує стимул до постійного вдосконалення. Тільки через чесний підхід до навчання можна досягти справжнього розвитку, а отже, стати не просто фахівцем, а й лідером, здатним впливати на суспільство. Бо ми живемо в епоху, коли знання змінюються швидко, і не можна зупинятись на досягнутому. Недарма в народі кажуть: знання — це скарб, а вміння вчитись — ключ до нього. Культура академічної доброчесності мотивує не лише до успіху сьогодні, але й до бажання розвиватися і вдосконалюватися все життя. Тому важливо, щоб кожен учасник освітнього процесу розумів, що дотримання принципів академічної доброчесності — це не просто виконання правил, це шлях до безперервного особистого й професійного росту.

Отже, академічна доброчесність — це не просто набір правил, а основа для формування чесної, відповідальної та професійної особистості. Дотримуючись цих принципів, ми не лише покращуємо себе як фахівців, але й робимо свій внесок у розвиток суспільства, що спирається на чесність, повагу та наукову доброчесність. Порушення ж цих принципів, як доведено практикою, веде до зниження якості освіти, підриває довіру до системи і гальмує розвиток суспільства. Тому ми повинні твердо й безперечно дотримуватися принципів академічної доброчесності, щоб будувати щасливе майбутнє, яке ґрунтується на правді, вірі й взаємній повазі.

Шаповал Анастасія

Сумський державний університет

ЗВИЧКА СПИСУВАТИ ЧИ М'ЯЗ ЧЕСНОСТІ: ЩО ТИ ОБИРАЄШ ДЛЯ СВОГО МАЙБУТНЬОГО?

У світі, де знання дедалі більше стають валютою майбутнього, доброчесність у навчанні — не просто красива ідея чи моральна вимога. Це основа, на якій будується довіра до освіти, суспільства і, зрештою, до самого себе. Чи можна її порушувати? Ні. Чи можна ігнорувати? Теж ні. Але чому так важливо її дотримуватись?

Доброчесність — це передусім чесність у виконанні академічних завдань, уникнення плагіату, списування, фальсифікації результатів. Це про внутрішню відповідальність за свої знання і за своє зростання. Коли студент обирає легкий шлях — скопіювати чужу роботу, скористатися сторонньою допомогою на іспиті

або просто змовчати про помилку — він не лише обманює викладача. Він обманює самого себе. Бо замість здобути навичку — здобуває звичку обходити труднощі.

Доброчесність у навчанні — це не тільки про «не списувати». Це про вибудовування характеру, який стане фундаментом для подальшого життя. Людина, яка вчиться чесно, з часом стає спеціалістом, якому можна довіряти. І навпаки — той, хто змолоду привчився до махінацій, не зможе побудувати стійку кар'єру без ризику втратити репутацію.

Сучасний світ надає чимало спокус: готові реферати в інтернеті, чат-боти, що пишуть за тебе, сервіси для автоматичного перекладу або генерації тексту. Але попри всі ці можливості, справжнє навчання відбувається лише тоді, коли ми самі аналізуємо, рефлексуємо, створюємо. Адже саме це й формує критичне мислення — навичку, без якої неможливо бути вільною і сильною особистістю.

Деякі вважають, що «трохи списати» — це не страшно. Але така дрібниця перетворюється на звичку. А звички формують особистість. Доброчесність — це як м'яз: чим частіше її тренуєш, тим сильнішою вона стає. Порушити її один раз — наче зробити тріщину в дзеркалі. Зовні ще видно себе, але вже не цілісно.

Університети, школи, викладачі можуть і повинні підтримувати доброчесність через створення культури чесного навчання. Але остаточне рішення завжди за студентом. Бо доброчесність — це не про страх перед покаранням. Це про повагу до себе, до свого шляху і до знань.

Дотримуватись доброчесності — значить будувати своє майбутнє на міцному фундаменті. А порушити її — значить закласти міну сповільненої дії під свою репутацію, розвиток і довіру. І саме тому у цьому рівнянні лише одна правильна відповідь: дотримуватися. Завжди. Без винятків.

Шевченко Діана

Сумський фаховий коледж будівництва та архітектури

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

XXI століття - період надзвичайно швидкого технологічного прогресу. У сучасному світі людина вже не може уявити своє існування без різноманітних гаджетів, техніки, Інтернету, а також штучного інтелекту. Людська натура постійно прагне вдосконалити навколишній світ, зробити його зручнішим, щоб полегшити своє життя. З кожним роком з'являється все більше й більше чогось нового, і людська праця, як фізична, так і розумова, потребує все менше зусиль. Ми на порозі нової ери, де вплив штучного інтелекту присутній у всіх галузях діяльності. Наприклад, у школі або будь-якому навчальному закладі, де дитина починає вивчати й дізнаватися щось нове про світ, процес навчання інколи буває

досить не легким, і спокуса скористатися допомогою "розумного помічника" досить велика.

Учні та студенти всілякими способами бажають зекономити свій дорогоцінний час і тому замінюють цікавий навчальний процес на просте списування з Інтернету. Звісно, якщо інформація на будь-яку тему знаходиться у відкритому доступі, то чому б цим не скористатися? Не потрібно йти до бібліотеки й щось шукати на сторінках книжок, все що потрібно - це телефон та Інтернет. Тим паче, учні мають у своєму арсеналі різноманітні сайти та додатки, де штучний інтелект допоможе виконати будь-яке завдання за лічені хвилини, варто лише описати проблему, як в ту ж мить пропонується її розв'язання. Про академічну доброчесність не може бути й мови. Та чим загрожує таке бездумне списування? Саме через це школярі та студенти зовсім перестають думати самостійно, це руйнування особистості, часто не усвідомлене самими здобувачами освіти.

Академічна доброчесність – це відповідальність за своє майбутнє, коли ти не шукаєш легких шляхів просто заради оцінки, не списуєш, навіть якщо всі навколо так роблять, а намагаєшся зрозуміти матеріал, хоч інколи це буває складно. Не дотримуючись її, студенти обманюють тільки себе та після отримання диплома часто не розуміють, що робити далі. Диплом то є – а знань і навичок немає. Нерідко такі люди намагаються перекласти відповідальність на інших, видати чийсь ідею за свою, адже вони вже не спроможні мислити без «підказок», не можуть самореалізуватися та прогресувати, створювати щось нове, індивідуальне. Студент, який при навчанні дотримується академічної доброчесності, у майбутньому також буде робити все чесно й матиме впевненість у своїх знаннях. Бути доброчесним – це мати гідність, повагу та справедливість.

Штучний інтелект губить у студентів унікальність, загальний розвиток, творчі здібності, пам'ять і зосередженість, бажання вчитися, проте якщо використовувати його з розумом, то він здатний навпаки допомагати розвиватися. Наприклад, варто просто ознайомлюватися з інформацією, яка потрібна, і на основі цього робити по-своєму або вчити теми, які не зрозумів на уроці, адже ШІ вміє пояснювати простими словами, головне думати власною головою.

Та все ж, якщо існує проблема, то має бути й спосіб її вирішення. У першу чергу викладачам потрібно пояснювати про наслідки, які спричиняє нехтування академічною доброчесністю: викладач має право занизити оцінку або примусити студента переписати роботу, якщо ж він сплагіатив дипломну роботу – то можуть виключити з навчального закладу. Треба показувати, як правильно користуватися інформацією, роз'яснювати учню, що навіть не зовсім ідеальна робота, виконана самостійно, набагато краще за копію готового матеріалу (тим

паче, штучний інтелект може робити помилки), показувати добротність на власному прикладі, пропонувати різноманітні творчі завдання, щоб студентам було цікаво самим їх виконувати.

«Зручність» списування з ШІ не може бути порівняною зі шкодою, якої він завдає. Її не завжди видно одразу, але надалі згубні наслідки будуть. Отже, можемо зробити висновок, що правильний варіант твердження - «дотримуватися, не можна порушувати!».

Шевченко Нікіта

Сумський національний аграрний університет

ШПАРГАЛКА ЯК СПОКУСА: ДЕ МЕЖА МІЖ ДОПОМОГОЮ І ОБМАНОМ?

Роздуми про тонку грань між прагненням допомогти та нечесним здобуттям знань, про спокусу шпаргалки, що виникає в напруженій атмосфері навчання, про складну дилему, яка постає перед кожним, хто хоч раз опинявся перед відповідальним випробуванням. Чи завжди списування є абсолютним злом, чи існують контексти, в яких воно може здаватися виправданим, навіть невинним? І чому навіть найменша підказка, здавалося б, безневинна допомога товаришеві, насправді підриває фундаментальні принципи чесної освіти? Ці питання є не просто академічною дискусією, а відображенням глибинних моральних виборів, з якими ми стикаємося у процесі пізнання світу.

Шпаргалка – це тихий шепіт спокуси, маленький клаптик паперу, на якому сконцентровано нібито швидко вирішення складної проблеми. Вона обіцяє полегшення, можливість уникнути напруженої розумової праці, отримати бажаний результат без докладання належних зусиль. У студентському середовищі шпаргалка часто сприймається як своєрідний «лайфхак», спосіб обійти систему, продемонструвати знання, яких насправді немає. Проте, за цією зовнішньою привабливістю ховається складний етичний вузол. Де закінчується прагнення до самозбереження в умовах стресу і починається свідомий обман, підриєв принципів академічної чесності?

Іноді можна почути аргументи на користь того, що списування не завжди є однозначним злом. У ситуаціях, коли система оцінювання здається несправедливою, коли формальні вимоги переважають над суттю знань, коли хвилювання та стрес заважають продемонструвати справжній рівень розуміння матеріалу, у студента може виникнути спокуса вдатися до шпаргалки як до засобу відновлення справедливості. Мовляв, іноді це не обман, а спосіб обійти недосконалу систему, показати, що ти все ж таки щось знаєш, незважаючи на тимчасову розгубленість. Зрештою, знання ж залишаються в голові, а шпаргалка – це лише тимчасова підстраховка.

Проте, навіть якщо в окремих випадках мотивація списування може здаватися зрозумілою, а наслідки – не такими вже й руйнівними, важливо усвідомлювати системну шкоду, яку завдає навіть «невинна» підказка. Освітній процес – це не лише накопичення фактів та формул, а й розвиток критичного мислення, здатності самостійно розв'язувати проблеми, аналізувати інформацію та робити власні висновки. Коли студент вдається до шпаргалки, він фактично відмовляється від можливості самостійно пройти цей шлях, уникнути труднощів, які сприяють справжньому розумінню. Він обирає ілюзію знання замість реального інтелектуального зростання.

Більше того, списування підриває саму основу довіри в академічному середовищі. Оцінювання втрачає свою об'єктивність, якщо результати досягаються нечесним шляхом. Це створює нерівні умови для тих, хто сумлінно працював, готувався та чесно демонструє свої знання. Відчуття несправедливості може демотивувати старанних студентів, підривати їхню віру в чесність освітнього процесу. У довгостроковій перспективі це може призвести до знецінення освіти як такої, до формування у суспільстві толерантного ставлення до нечесності та обману.

Навіть «невинна» підказка товаришеві під час контрольної роботи, здавалося б, продиктована дружнім співчуттям та бажанням допомогти, насправді є порушенням принципів академічної доброчесності. Вона створює прецедент, розмиває межу між допомогою та обманом. Сьогодні – невелика підказка, завтра – списана робота, післязавтра – плагіат у науковому дослідженні. Нечесність має властивість розповсюджуватися, як вірус, отруюючи атмосферу навчання та наукової діяльності.

Межа між допомогою та обманом у контексті навчання є досить чіткою, хоча іноді може здаватися розмитою під впливом ситуативних факторів. Допомога – це підтримка, порада, обмін знаннями, які сприяють самостійному розумінню матеріалу. Обман – це навмисне введення в оману, представлення чужих результатів як власних, використання заборонених засобів для отримання переваги. Шпаргалка завжди знаходиться на території обману, оскільки вона є спробою отримати оцінку, не володіючи належними знаннями та навичками.

Спокуса шпаргалки є відображенням більш глибокої проблеми – ставлення до навчання як до формальності, як до необхідності отримати певний бал, а не як до процесу особистісного зростання та пізнання світу. Коли головною метою стає не знання, а оцінка, тоді й виникає спокуса знайти найлегший шлях до її отримання, навіть якщо цей шлях є нечесним. Тому боротьба зі списуванням – це не лише питання контролю та покарання, а й питання формування ціннісного ставлення до освіти, усвідомлення її справжньої мети та значення.

Виховання академічної доброчесності має починатися з ранніх етапів навчання, з формування розуміння того, що чесність, відповідальність та самостійність є невід'ємними складовими успішного навчання та майбутньої професійної діяльності. Створення атмосфери довіри та взаємоповаги в навчальному середовищі, заохочення допитливості та критичного мислення,

підтримка студентів у їхніх навчальних труднощах – це ті фактори, які можуть зменшити спокусу вдатися до нечесних методів.

Шпаргалка – це не просто клаптик паперу з відповідями. Це відображення внутрішньої боротьби між бажанням отримати миттєвий результат та усвідомленням важливості чесного шляху до знань. Це спокуса, яка може здаватися нешкідливою в окремий момент, але яка насправді підриває фундаментальні принципи освіти та формування відповідальної особистості. Де межа між допомогою і обманом? Там, де закінчується прагнення до самостійного пізнання і починається свідоме введення в оману, там, де бажання полегшити собі завдання переважає над цінністю чесно здобутих знань. І хоча спокуса може бути сильною, важливо пам'ятати, що справжнє задоволення та впевненість приходять лише тоді, коли успіх є результатом власних зусиль та чесної праці.

Шептур Софія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ/НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Доброчесність у навчанні: дотримуватися – не можна порушувати. Аксиома, яка нібито не потребує жодного доведення. Але, на жаль, у ХХІ ст. фраза, залежно від інтонування та розстановки розділових знаків, нерідко має жалюгідний вигляд: дотримуватися не можна – порушувати ...

Усе життя людина чогось вчиться! Освітній процес – необхідний складник поступу особистості. Народившись, дитина вже заглядає у шпаринку досвіду. І, як чиста душа немовляти, прагне пізнання світу і всього, що в ньому відбувається. Так упродовж відведеного людині шляху на Землі вона має слідувати чесними шляхами, не схиблювати на легкі манівці здобуття досвіду.

Поняття «академічної доброчесності», як не прикро, у наш час, стало ахіллесовою п'ятою для всіх, хто причетний до освітнього процесу, і наріжним каменем для тих, хто так чи інакше відчуває увесь його тягар.

Усе починається в житті з малого... Так само й академічна недоброчесність бере початок із початкової школи, поволі переходить у середню освіту, коли свого часу популярні ГДЗ (зверніть увагу: вищі інституції спокійно пропускали цей видавничий матеріал без тіні докорів сумління) зробили свою брудну справу. Далі антиетичні навчальні прояви переходять до старшої школи, далі – до періоду навчання у ЗВО, коли отримання і застосування інформації зводиться до неконтрольованих використань послуг дядька Гугла і ШІ.

«Я привласнила чужу роботу або хоча б її частину...». Ще колись, у дитинстві, мені казала бабуся, що навіть чужу смітину не можна брати. То взяти чужу ідею, роботу і видати її за свою – це не просто окреслюється іншомовним словом «плагіат», це виходить далеко за його межі і може, безперечно,

кваліфікуватися як злочин перед чужим інтелектом і, зрештою, перед своїми ідеалами.

Списування, плагіат, фабрикація, корупція, хабарництво – як же підло і низько звучить цей перелік слів! Це те, з чим уже зжилися українські освіта й наука. Вважаю, що якщо не приділити академічній доброчесності уваги, то наша нація остаточно змаліє. Залюднення освітньої та наукової галузей інколи просто зводиться до їх знелюднення, бо про який розвиток кожного і нації загалом можна говорити, коли більшість користується тими готовими інструментами, що їх створила меншість?

Зозуля підкидає свої яйця у чужі гнізда, їх висиджують інші пташки-мами. Зозулі легко, та й пташенята, зрештою, народжуються і живуть. Але чи все так просто? По-науковому поведінка зозулі називається сімейним паразитизмом. Чужі ідеї, чужі роботи – це як зозулині діти: вони ніби є в цьому світі, але підкинуті, даруйте за ліричність у роздумах.

Вроджене – набуте. Ми ж не народжуємося з бажанням взяти чиясь і видати за своє. Ми набуваємо недоброчесність, самі того не розуміючи, що шкода для нас самих у цьому плані – непоправна. Що ж тоді відбувається з особистістю? Перш за все, страждають мислительні операції та пам'ять, адже це – надскладні штуки, їх потрібно тренувати, як і м'язи. Коли ж їм пропонують «відпочити», вони легко на це «погоджуються». Всі знають, що таке атрофія м'язів ... З часом для пам'яті та мислення звичкою стає не напружуватися, працювати вони вже не хочуть і не будуть. Звідси – деградація особистості у плані її розвитку та становлення.

Зачеплю ще одне питання – особистої гордості та самоповаги. Хоч-не-хоч, але коли в тебе закладено ГЕН ДОБРОЧЕСТІ, то тільки шляхом наполегливості, пошуку та самовираження заслужено відчувається власна життєва самоствердна позиція.

Напевно, не відкрию Америку, якщо скажу, що причиною того, що здобувачі освіти (та й НПП) – не доброчесні, є елементарна лінь. Але вона породжує страхітливі явища, які в результаті дають повну бездарність особи, яка, у свою чергу, веде до того, що нібито кваліфіковані фахівці приймають далеко не кваліфіковані рішення, а страждають від них усі.

Особисто для мене видимим є ще один факт, коли батьки за час навчання їхньої дитини у школі теж є індикаторами академічної доброчесності доньки чи сина. Як це відбувається? А просто. Вимагаючи від своєї дитини високих балів у школі, вони не зупиняються ні перед чим, тому питання списування залишається поза їх увагою. Прикро, але рідко хто з батьків скаже своїй дитині, що оцінка – ніщо у порівнянні зі здобутими знаннями.

Моя свідома академічна доброчесність у школі починалася з того, що у початкових класах я взагалі не мала телефона з його інтернет-послугами. А ще тоді, коли моя мама, вчителька української мови та літератури, яка працювала з нашим класом, готувала у своїй кімнаті контрольні роботи, які я завтра чи коли вже там мала писати у класі з усіма ... Не повірите! Навіть спокуси не було

заглянути у мамин комп'ютер або хоча б передивитися готові завдання на вже роздрукованих бланках, а тим більше, щоб мама-вчителька сама показала мені і розказала, що буде на контрольній роботі ...

Не вміла і не вмію списувати. Яюсь саме по собі приходить відчуття неповноцінності, коли є можливість списати. Тоді говорить внутрішній голос: «Для чого? Що це тобі дасть?»

Зробити самому чи взяти готове?

Йти довго до цілі чи максимально спростити шлях?

Ти вищий за когось чи з хтось вищий за тебе?

Вирішувати тобі! Але за тобою і поперед тебе – честь і совість, і вони – твоє мірило!

Яременко Єфимія
КУ Сумська ЗОШ №6

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ

Доброчесність – це важлива складова в стосунках між людьми: у спілкуванні, співпраці, навчанні, взаємодопомозі.

Я вважаю, що дотримуватися доброчесності важливо та, чесно, не так уже й складно. Важливо, бо це формує в людей довіру до тебе, а з довіри формуються добрі стосунки між людьми. Не проходить осторонь ця тема й повз школярів...

Так у навчанні: коли вчитель бачить, що учень був чесним, старанно працював, самостійно виконував роботу, а не списував з інтернету чи інших джерел, то педагог завжди підтримає й допоможе. Так виникає повага вчителя до учня й учня до вчителя.

Не один раз я спостерігала, як брехня руйнує довіру. Люди, які говорять неправду, вважають, що це їх врятує від неприємностей, полегшить життя, зекономить час для прогулянки з друзями чи перегляду цікавого кінофільму, вони свято вірять, що ніхто про обман не дізнається, але кожному відома прописна істина: усе таємне рано чи пізно стане відомим. Учні списують у надії, що ніхто не помітить і вчитель не буде перевіряти оригінальність роботи. Та це не так...

Отже, треба дотримуватися академічної доброчесності, що допоможе в майбутньому уникнути незручних ситуацій. Коли ти чесний сам із собою, тоді й люди тільки більше поважатимуть тебе.

НОМІНАЦІЯ «Нестандартне есе»

Вакіна Вікторія

Сумський державний університет

МАЙБУТНЄ vs ЛІНЬ. URL:

<https://cutt.ly/qrb1vJ96>

Вовканич Андрій

Херсонський державний університет

НАВЧАННЯ З ЧЕСНИМ СЕРЦЕМ: ІСТИНА,
ЯКА НІКОЛИ НЕ СТАРІЄ. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=LAihFtiW1ZQ>

Давидовська Єлизавета

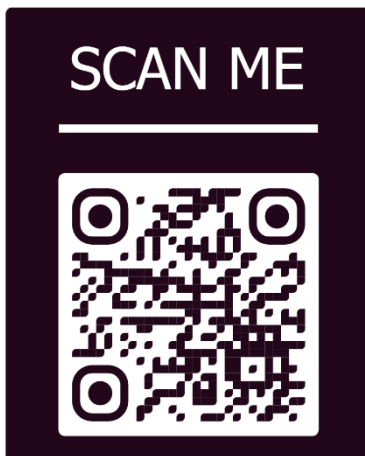
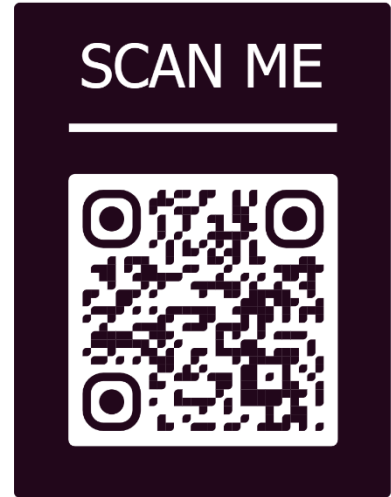
Сумський державний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ — ЦЕ ВИБІР
БУТИ СОБОЮ. URL: <https://cutt.ly/5rblbQRx>

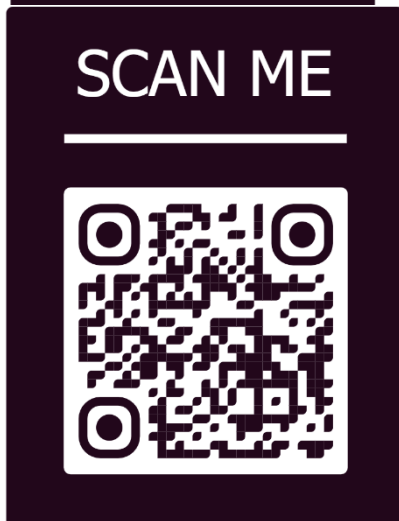

Євтеєва Єлізавета
Лицей Боромлянської сільської ради

ТОП ПОРАД ДЛЯ ДОТРИМАННЯ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ. URL:
<https://cutt.ly/3rblbT8J>

Ількаєв Олександр
Академічна Добročесність. URL:
<https://cutt.ly/crblnbEq>

Кропівська Аліна
*Волинський національний університет імені
Лесі Українки*

Меню академічної доброчесності: URL:
<https://cutt.ly/HrblnF7E>

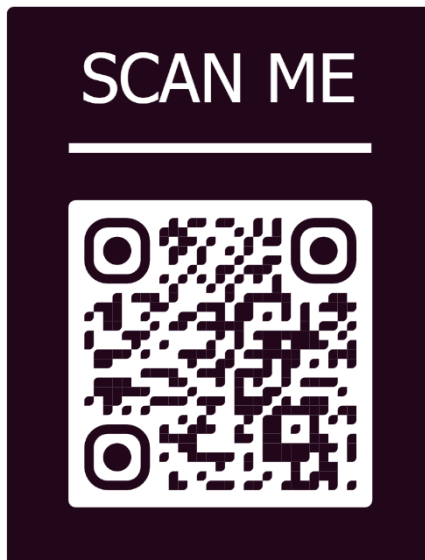
Москальчук Наталія

Відокремлений структурний підрозділ «Сумський фаховий коледж Сумського національного аграрного університету»

Академічна доброчесність. *URL:*
<https://cutt.ly/irblmJaX>

 Скануйте мене!

Рудько Христина

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Academicmafia. *URL:*

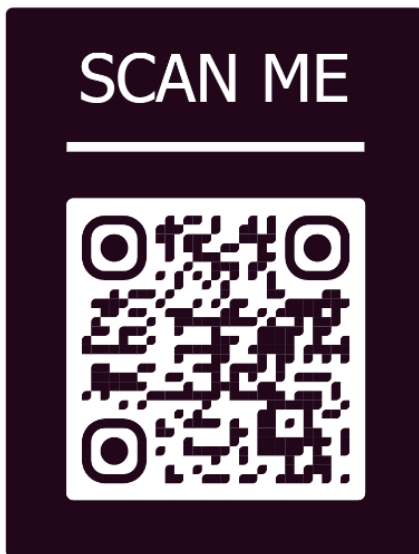
<https://cutt.ly/MrblnMRy>

Сокира Артем

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Конотопський професійний аграрний ліцей»

Дотримуватися, не можна порушувати. *URL:*
<https://cutt.ly/Frbln4cg>

Скурихіна Олена

Ворожбянський ліцей (опорний заклад)

Ворожбянської міської ради Сумської області

Комікс про академічну доброчесність. *URL:*

<https://cutt.ly/lrblmsu9>

Трофимець Антоніна

ДПТНЗ «Шосткинське ВПУ» Доброчесність –

запорука успіху. URL:

<https://ie.pinterest.com/pin/946178202969695934/>

Хадараг

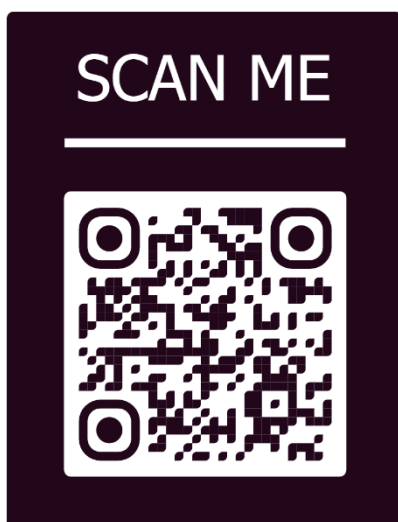
Крістіна та Михальцова Анастасія

Херсонський державний університет

Дотримуватися/не можна/порушити:

академічна доброчесність у вищій освіті. *URL:*

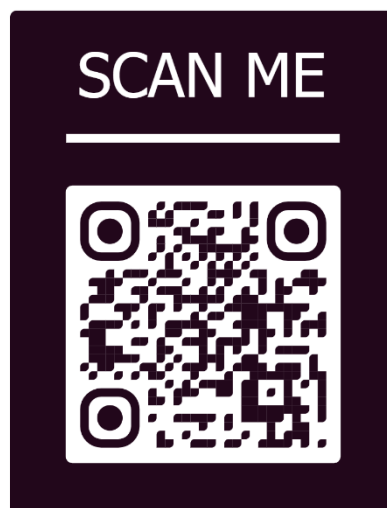
<https://cutt.ly/5rblm8ie>

Шаповал Анастасія

Сумський державний університет

Твоя освіта - це не про оцінки, це про тебе!. *URL:*
<https://cutt.ly/5rb1Qurl>

Дорогі колеги!

А, дійсно, ж «не знайшли Ще в світі таку силу, щоб Україну знищила і волю, з руїни й попелу в нас виростають крила, бо з нами Бог і з нами правди сила!» (О.Філончук). Уже кілька тижнів поспіль ми живемо у світлому й життєдайному просторі ваших есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватись /не можна/порушувати». Ми глибоко зворушені.

Ми прожили наче ціле життя спільно з вашим есе ...Ви унікальні. З оптимістично філософським та світлим поглядом на життя, власним, неповторним ідіостилем виконання. Дійсно, «ми не лукавили з тобою, ми просто йшли; у нас нема зерна неправди за собою» (Т.Шевченко). Ваше есе тонко передає думки, хвилювання, пережиті серцем і розумом емоції і переконує: без християнських цінностей, які піднімають віру, гуманізм, совість, людина не може відбутися як людина.

Зичимо вам широких обріїв для цікавих ідей, сили й міцності духу.

Усе буде Україна.

**Олена Семеног,
д.пед.н., професор кафедри *кафедри педагогіки,
Сумський державний педагогічний
університет ім. А.С.Макаренка***

Електронне наукове видання

Доброчесність у навчанні: дотримуватись/не можна/порушувати

Збірник студентських та учнівських есе

Відповідальність за автентичність цитат,
правильність фактів та покликань несуть автори статей

Відповідальна за випуск: *О. Семенов*
Комп'ютерна складання та верстання: *Н.Пономаренко*
технічний редактор: *Л.Шоломій*

Суми, СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2025

40002, Суми, вул. Роменська, 87

Свідоцтво ДК №231 від 02.11.2000 р.